307/8

L. as. 256 mb

~~A. 01. 101 P~~ 4°

gladwin

<36621100130016

<36621100130016

Bayer. Staatsbibliothek

THE

PERSIAN MOONSHEE.

By FRANCIS GLADWIN.

THE SECOND EDITION.

VOL. II.

Calcutta:

PRINTED AT THE MIRROR PRESS.

1799.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

CONTENTS

OF THE

SECOND VOLUME.

PUNDNAMAH, - - page, i—xii.

SUPERSCRIPTIONS OF FIRMAUNS, &c. &c. - xiv—xxiv.

SPECIMENS OF ARABICK, - - xxv.

PLEASANT STORIES, - - - - 1—29.

LIVES OF THE PHILOSOPHERS, - - 31—42.

KOWÁYID US SULTANET, - - 44—72.

PHRASES AND DIALOGUES, - - 75—139.

THREE CHAPTERS OF ST. MATTHEW's GOSPEL, 140.

A POEM, BY JAMI, - - - 158.

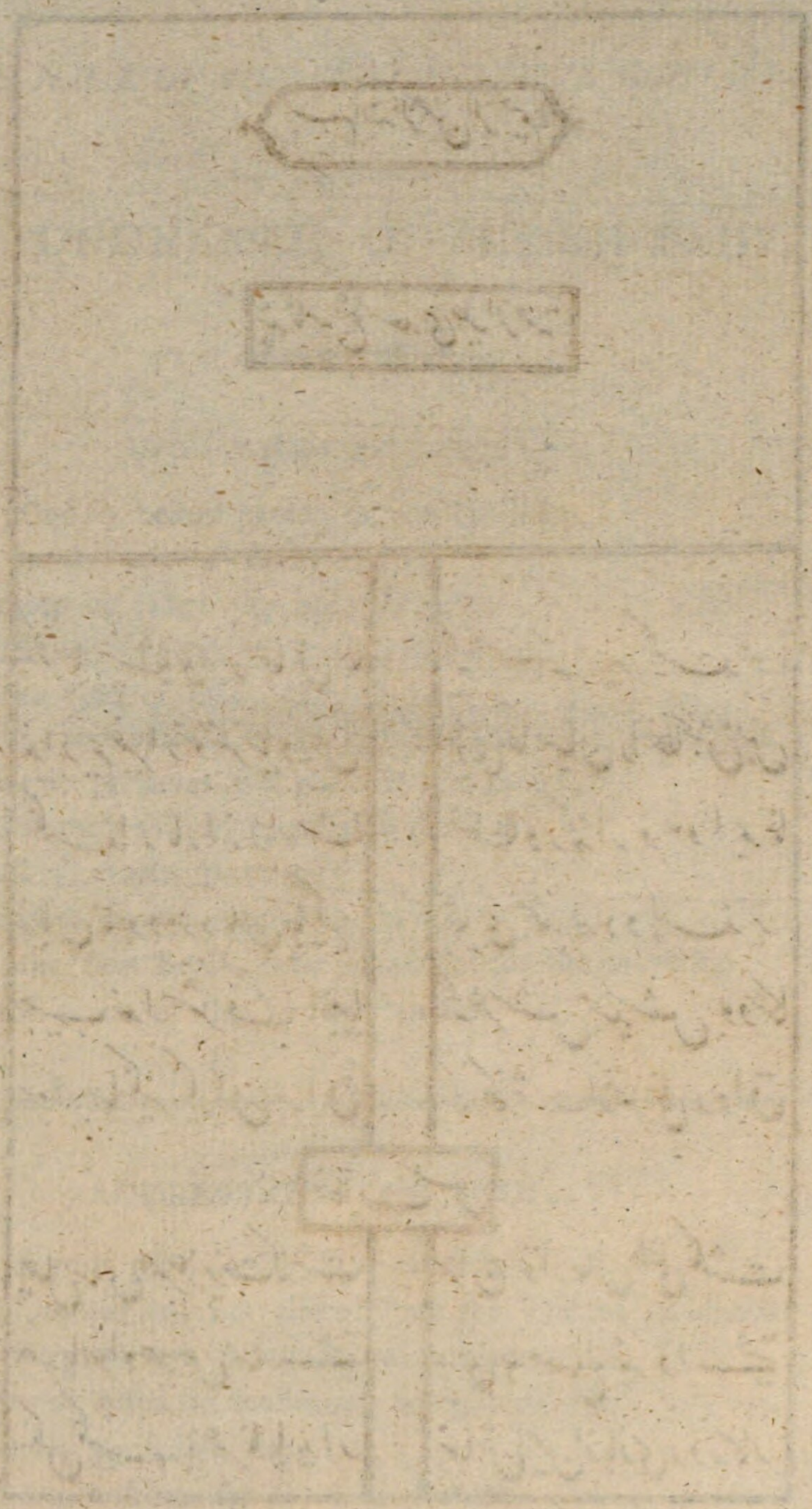

بسم الله الرحمن الرحیم ط

پند نامہ شیخ سعدی علیہ الرحمۃ

کریما بخشای بر حال ما
که هستیم اسیر کمند هوا

نداریم غیر از تو فریادرس
توئی عاصیان را خطابخش و بس

نگهدار ما را ز راه خطا
خطا درگذار و صوابم نما

زبان تا بود در دهان جا گیر
ثنای محمد بود دلپذیر

حبیب خدا اشرف انبیا
که عرش مجیدش بود متکا

سوار جهانگیر یکران براق
که بگذشت از قصر نیلی رواق

خطاب بنفس

چهل سال عمر عزیزت گذشت
مزاج تو از حال طفلی نگشت

همه با هوا و هوس ساختیے
دمی با مصالح نپرداختیے

مکن تکیه بر عمر ناپایدار
مباش ایمن از بازی روزگار

IN THE NAME OF THE MOST MERCIFUL GOD!

THE PUNDNAMEH OF SHEIKH SADY,

UPON WHOM BE MERCY!

OH beneficent (God!) beſtow pardon on our condition,
Who are captives in the toil of vanity;
Who have none, excepting Thee (for our) defender.
Thou art the all-ſufficient forgiver of tranſgreſſors:
Preſerve us from the road of ſin;
Pardon our miſdeeds, and inſtruct us in righteouſneſs.
As long as the tongue preſerves it's place in the mouth,
The praiſe of Mohammed will be grateful to the ſoul.
Friend of God, moſt illuſtrious prophet;
Whoſe dignity reclineth on the empyrean throne.
When he beſtrode the fleet Borâk, who encompaſſeth the univerſe,
He paſſed beyond the courts of the cerulean palace.

ADDRESS TO THE SOUL.

FORTY years of your precious life have elapſed,
(And alas!) your diſpoſition has not altered from the ſtate of childhood:
You have done all things through thoughtleſſneſs and vanity:
Not an inſtant have you acted in conformity to righteouſneſs.
Place not reliance upon periſhable life;
Think not yourſelf ſecure from the ſport of fortune.

IN PRAISE OF BENEFICENCE.

OH my heart! whoſoever ſpreadeth the table of generoſity,
Becometh famous in the world of beneficence;
Generoſity will gain you renown in the univerſe,
Generoſity will obtain you ſafety.
Than generoſity, there is no action more excellent in the world:
Neither is any thing more popular:
Generoſity is the capital-ſtock of delight;
Generoſity is the harveſt of life.
Invigorate the hearts of men by generoſity;
Fill the world with the fame of your beneficence.
At all times be ſtedfaſt in active goodneſs,
Since the creator of the ſoul is beneficent.

IN PRAISE OF LIBERALITY.

THE fortunate maketh choice of liberality,
Becauſe a man is rendered happy thereby.
Be conqueror of the world through kindneſs and liberality:
Be a prince in the region of favour and bounteouſneſs.
Liberality is the office of the righteous;
Liberality is the duty of the elect.
Be no more without liberality, than you can help,
That you may bear away the ball of excellence through munificence.
Liberality is the elixir for (tranſmuting) the copper of defect;
Liberality is the remedy for all evils.

IN CENSURE OF PARSIMONY.

WAS the ſphere to revolve conformably to the deſire of the miſer,
Was fortune to become his ſlave,
If in his hands were the treaſures of Karoon,
And the whole inhabited world were ſubject unto him;

در مدح لڑم

دلا هر که بنهاد خوان کرم — بشد نامدار جهان کرم

کرم نامدار جهانت کند — کرم کامکار امانت کند

ورای کرم در جهان کار نیست — وزین گرمتر هیچ بازار نیست

کرم مایهٔ شادمانی بود — کرم حاصل زندگانی بود

دل عالمی از کرم تازه دار — جهان را زبخشش پر آوازه دار

همه وقت شو در کرم مستقیم — که هست آفریننده جان کریم

در صفت سخاوت

سخاوت کند نیکبخت اختیار — که مرد از سخاوت شود بختیار

بلطف و سخاوت جهانگیر باش — در اقلیم لطف و سخا میر باش

سخاوت بود کار صاحبدلان — سخاوت بود پیشهٔ مقبلان

مشو تا توان از سخاوت بری — که گوئی بهی از سخاوت بری

سخاوت مس عیب را کیمیاست — سخاوت همه دردها را دواست

در مذمت بخیل

اگر چرخ گردد بکام بخیل — ور اقبال باشد غلام بخیل

وگر در کفش گنج قارون بود — وگر تا بعش ربع مسکون بود

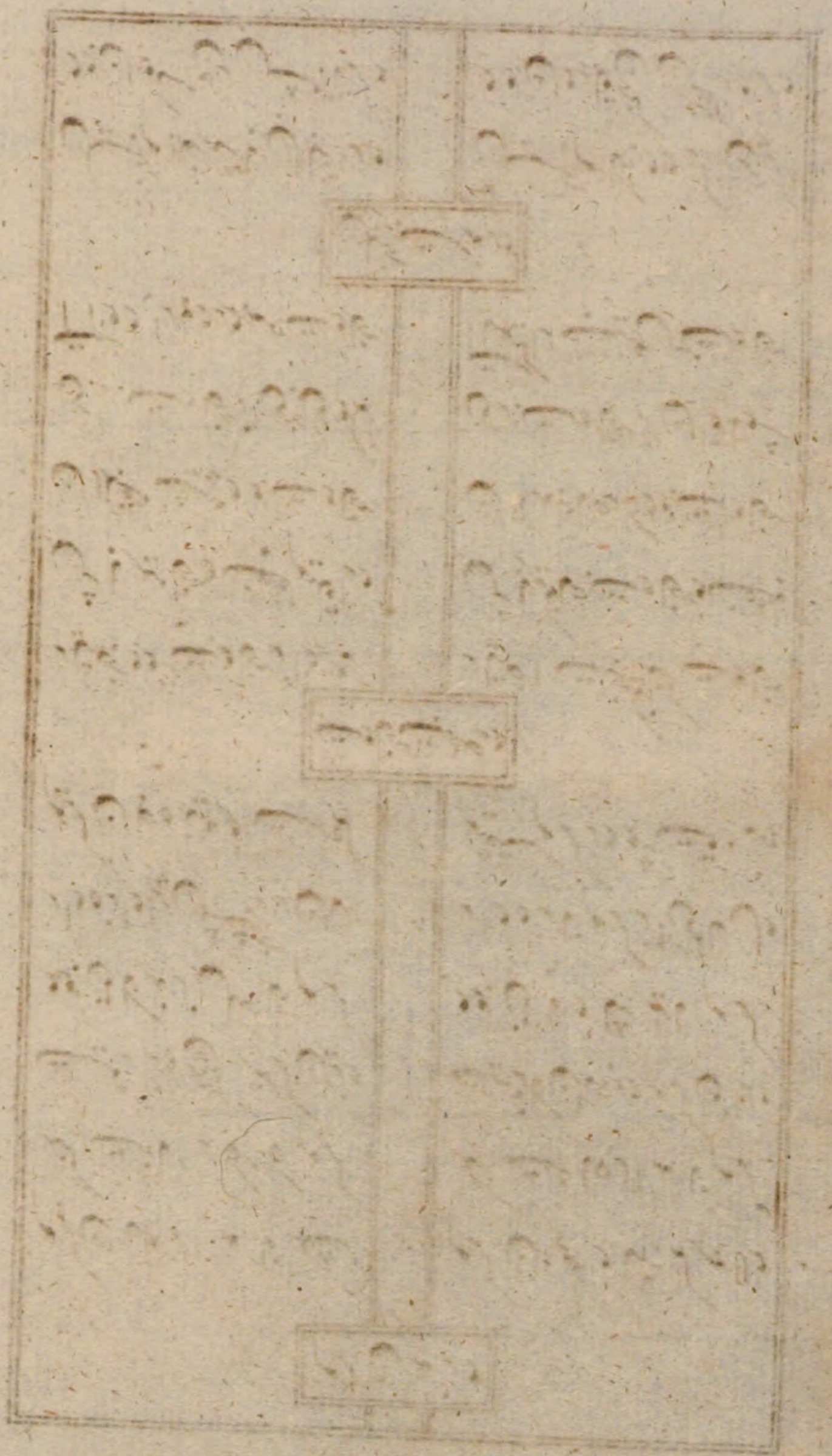

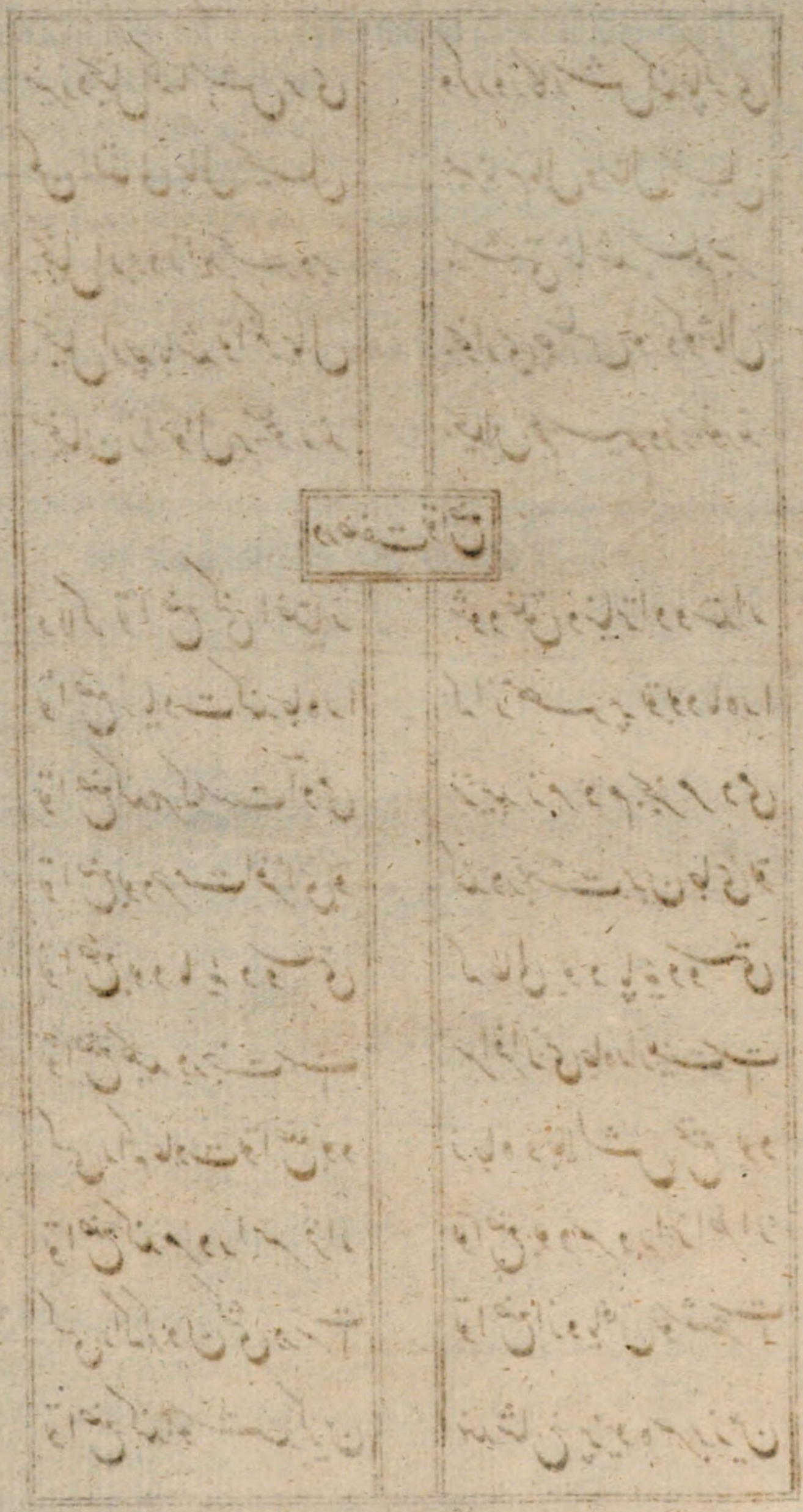

نیرزد بخیل انکه نامش بری
وگر روزگارش کند چاکری

مکن التفاتی بمال بخیل
مبر نام مال و منال بخیل

بخیل ار بود زاهد بحر و بر
بهشتی نباشد بحکم خبر

بخیل ار چه باشد توانگر بمال
بخواری چو مفلس خورد کوشمال

سخیان ز اموال برمیخورند
بخیلان غم سیم و زر میخورند

در صفت تواضع

دلا گر تواضع کنی اختیار
شود خلق دنیا ترا دوستدار

تواضع زیادت کند جاه را
که از مهر پرتو بود ماه را

تواضع کند هر که هست آدمی
نزیبد ز مردم بجز مردمی

تواضع بود حرمت افزای تو
کند در بهشت برین جای تو

تواضع بود مایهٔ دوستی
که عالی بود پایهٔ دوستی

تواضع کلید درجنت است
سرافرازی جاه را زینت است

کسی را که عادت تواضع بود
ز جاه و جلالش تمتع بود

تواضع کند مرد را سرفراز
تواضع بود سرور را طراز

کسی را که گردن کشی در سر است
تواضع از و یافتن خوشتر است

تواضع کند هوشمند گزین
نهد شاخ پر میوه سر بر زمین

They would not give him ſuch value that you ſhould mention his name;
Neither if fortune entered into his ſervice.
Pay no reſpect to the riches of the miſer;
Speak not of his wealth and poſſeſſions.
The miſer, altho he be a monk on ſea and on land;
Shall not enjoy paradiſe;—ſo ſaith the tradition.
Notwithſtanding the miſer be rich in poſſeſſions,
Through his meanneſs, he ſuffereth equal diſtreſs with the needy:
The liberal enjoy the fruit of their riches,
The parſimonious taſte only the ſorrow of ſilver and gold.

IN PRAISE OF HUMILITY.

Oh my heart! if you make choice of humility,
Mankind will be your friends;
Humility augmenteth dignity,
Like as the ſun illumines the moon.
Whoſoever is humane, practiſes humility;
Nothing adorns human beings like humanity.
Humility will be the means of heightening your character;
It will eſtabliſh your ſeat in the ſublime paradiſe.
Humility is the capital-ſtock of friendſhip,
How exalted, then, is the dignity of friendſhip!
Humility is the key of the gate of paradiſe,
It is the ornament of eminence and dignity;
Whoſoever accuſtometh himſelf to humility,
Will derive benefit from his rank and ſtation.
Humility exalteth a man;
Humility is the embroidery of chiefs.
Whoſoever is exalted to the command of others,
To experience humility from him, is very delightful.
The truly wiſe man practiſes humility,
The bough full of fruit, placeth its head upon the earth.

Afflict not mankind by with-holding humility,
Since your neck is thereby exalted like an up-lifted ſword.
Humility is reſpectable in thoſe of high eſtate,
The beggar who is humble, acts only in his profeſſion.

CENSURE OF ARROGANCE.

PRACTISE not arrogance, take care, oh my ſon!
For, one day, by its hand you may fall down headlong.
Arrogance is diſguſtful to a wiſe man;
It is wonderful how a wiſe man can be guilty of it!
Arrogance is habitual to the ignorant,
Arrogance cometh not from a righteous man.
Arrogance ruined Azazil *,
It confined him in the priſon of malediction.
Whoſoever is addicted to arrogance,
Hath his head filled with proud imaginations.
Since you know what arrogance is, why are you guilty of it?
If you practiſe it, you commit ſin.
Arrogance is the capital ſtock of misfortune,
Arrogance is the root of an evil-diſpoſition.

* Or Satan.

PRAISE OF KNOWLEDGE.

THE children of Adam attain perfection by knowledge,
Not through pomp or ſplendour, riches or poſſeſſions.
To gain knowledge you ſhould conſume yourſelf like a candle,
Since without it you cannot know God.
Whoſoever deſtiny hath rendered happy,
Maketh his ſtudy to acquire knowledge.
The wiſe will ſeek after knowledge,
Since wiſdom is ever in requeſt.
The deſire of knowledge is your duty,
And if neceſſary you ſhould travel in purſuit of it.

تواضع مدار از خلایق دریغ
که کردن ازان برکشیدی چو تیغ

تواضع زکردن فرازان نکوست
کدا کر تواضع کند خوی اوست

در مذمت تکبر

تکبر مکن زینهار ای پسر
که روزی زدستش درائی بسر

تکبر زدانا بود ناپسند
غریب آید اینمعنی از هوشمند

تکبر بود عادت جاهلان
تکبر نیاید زصاحبدلان

تکبر عزازیل را خوار کرد
بزندان لعنت گرفتار کرد

کسی راکه عادت تکبر بود
سرش پرغرور از تصور بود

چو دانی تکبر چرا میکنی
اگر میکنی تو خطا میکنی

تکبر بود مایهٔ مدبری
تکبر بود اصل بدگوهری

در فضیلت علم

بنی ادم از علم یابد کمال
نه از حشمت وجاه ومال ومنال

چو شمع ازپی علم باید گداخت
که بی علم نتوان خدارا شناخت

کسی راکه شد درازل نخبتیار
طلب کردن علم کرد اختیار

خردمند باشد طلبکار علم
که کرمست پیوسته بازار علم

طلب کردن علم شد بر تو فرض
وکر واجب امدپس قطع ارض

ترا علم در دین و دنیا تمام
که کار تو از علم گیرد نظام

میا موز جز علم کر عاقلی
که بی علم بودن بود غافلی

برو دامن علم گیر استوار
که علمت رساند بدار القرار

در امتناع از صحبت جاهلان

ولا کر خردمندی و هوشیار
مکن صحبت جاهلان اختیار

ز جاهل گریزنده چون تیر باش
نیامیخته شکّر و شیر باش

ترا اژدها گر بود یار غار
ازان به که جاهل بود غمگسار

اگر خصم جان تو عاقل بود
به از دوستداری که جاهل بود

چو جاهل کسی در جهان خوار نیست
که نادان ترا ز جاهلی کار نیست

ز جاهل حذر کردن اولیٰ بود
که این ننگ دنیا و عقبیٰ بود

ز جاهل نیاید جز افعال بد
از و نشنود کس جز اقوال بد

سرانجام جاهل جهنم بود
که جاهل نکو عاقبت کم بود

سر جاهلان بر سر دار به
که جاهل بخواری گرفتار به

در صفت عدل

چو ایزد ترا این همه کام داد
چرا بر نیاری سرانجام داد

چو عدل است پیرایهٔ خسروی
چرا عدل را دل ندارے قوی

Knowledge will complete you for this world, and for the next,
For thereby your actions are ſet in order.
If thou art wiſe, thou wilt ſtudy nothing elſe,
For to be without knowledge, is to be inconſiderate;
Go, and hold faſt the ſkirt of its robe,
That it may convey you to the permanent dwelling.

AGAINST ASSOCIATING WITH THE IGNORANT.

Oh my heart! if thou art wiſe and prudent,
Chooſe not the ſociety of the ignorant,
Fly from them like an arrow;
Be not mixed with them like ſugar and milk.
If you have a dragon for your companion in the cave,
It is better than to have an ignorant aſſociate;
If your mortal enemy be wiſe,
He is preferable to an ignorant friend.
None are more deſpicable in the world than the ignorant,
Becauſe no action is more unſeemly than ignorance.
It is prudent to ſhun the company of the ignorant,
For from their ſociety will reſult temporal and eternal ſhame.
From the ignorant proceed only evil actions,
No one will hear from them aught but bad words.
The end of the ignorant will be hell,
Their future ſtate is never proſperous.
The heads of the ignorant beſt ſuit the top of the gallows,
For it is fitting they ſhould be ſeized by diſgrace.

PRAISE OF JUSTICE.

Since God hath granted you all your deſires,
Why produce you not the effects of juſtice?
Since juſtice is the ornament of royalty,
Why eſtabliſh you not your heart thereby?

Your kingdom will obtain permanency,
If you take Juſtice for your co-adjutor:
Becauſe Nouſhirvan made choice of juſtice,
His good name is held in remembrance until now.
Preſerve the world in proſperity through juſtice;
Make glad the hearts of the juſt.
The peace of a kingdom is preſerved by the impreſſions of juſtice,
For its deſires are obtained by the exerciſe thereof.
The world has no architect ſuperior to juſtice,
Since no action is more elevated:
What better end can you require for yourſelf,
Than that you may be ſtyled the JUST KING?
If you ſeek a monument of your good fortune,
Shut the door of oppreſſion on mankind;
With-hold not favor from the peaſant,
Gratify the hearts of the ſuppliants for juſtice.

CENSURE OF OPPRESSION.

THE world ſuffers deſtruction from injuſtice,
As a delightful garden, by the wind of autumn.
Suffer not oppreſſion in any caſe,
That the ſun of your empire may not decline.
Whoſoever inflameth the world with the fire of tyranny,
Draweth out lamentations from mankind.
Oppreſs not the poor and weak,
For the tyrant goes to hell beyond a doubt.
If the oppreſſed ſendeth out from his heart one ſigh,
The heat thereof will ſet in flames both ſea and land.
Oppreſs not the weak, who are incapable of making reſiſtance;
Think of the end, and of the puniſhment in the grave.
Wiſh not to diſtreſs the oppreſſed,
Slight not the ſmoke (*the ſighs*) of the hearts of God's creatures;
Exerciſe not ſeverity, and moroſeneſs,
For the vengeance of God will overtake thee unawares.

ترا مملکت پایداری کند
اگر معدلت دستیاری کند

چو نوشیروان عدل کرد اختیار
کنون نام نیکیست از و یادگار

جهان را بانصاف ابا دوار
دل اهل انصاف را شاد دار

ز تاثیر عدلست ارام ملک
که از عدل حاصل شود کام ملک

جهان را به از عدل معمار نیست
که بالاتر از معدلت کار نیست

ترا زین به آخر چه حاصل بود
که نامت شهنشاه عادل بود

اگر خواهی از نیکبختی نشان
در ظلم بندی بر اهل جهان

رعایت دریغ از رعیت مدار
مراد دل دادخواهان برار

در مذمت ظلم

خرابی ز بیداد بیند جهان
چو بستان خرم ز باد خزان

مده رخصت ظلم در هیچ حال
که خورشید ملکت نیابد زوال

کسی کاتش ظلم زد در جهان
بر اورد از اهل عالم فغان

ستم بر ضعیفان مسکین مکن
که ظالم بدوزخ رود بی سخن

ستم کش کر اهی برآرد ز دل
زند سوز او شعله در آب و گل

مکن بر ضعیفان بیچاره زور
بیندیش آخر ز تنگی گور

بازار مظلوم مایل مباش
زدود دل خلق غافل مباش

مکن مردم آزاری ای تندرای
که ناگه رسد بر تو قهر خدای

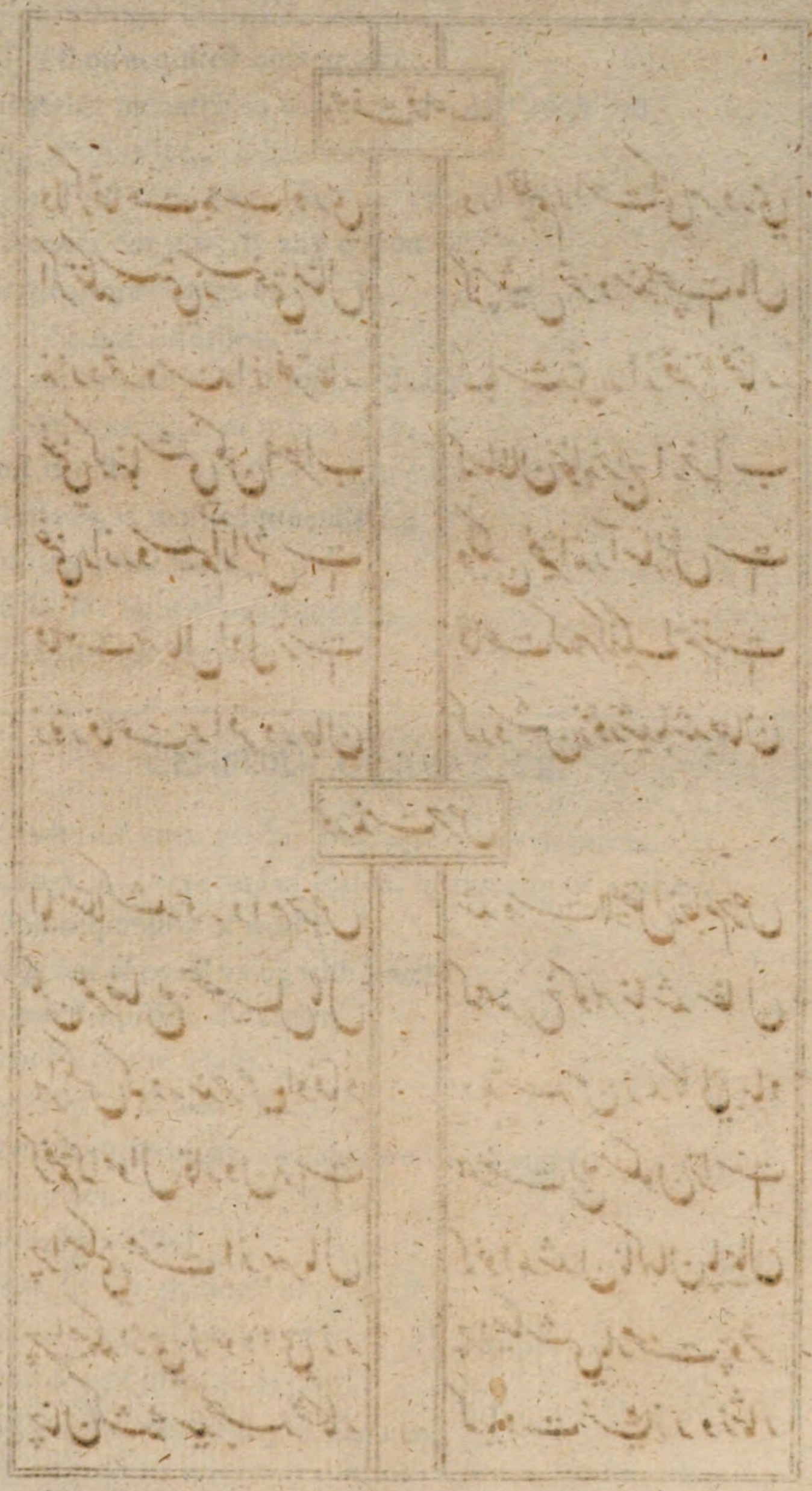

در صفت قناعت

ولا کر قناعت بدست اوری
در اقلیم راحت کنی سروری

اکر تنکدستی ز سختی منال
که پیش خردمند هیچست مال

ندارد خردمند از فقر عار
که باشد نبی را ز فقر افتخار

غنی کر نباشی مکن اضطراب
که سلطان نخواهد خراج از خراب

غنی را ز روسیم آرایش ست
ولیکن فقیر اندر آسایش ست

قناعت بهر حال اولی ترست
قناعت کند هر که نیک اختر ست

ز نور قناعت برافروز جان
که روشن ز خورشید باشد جهان

در مذمت حرص

ایا مبتلا کشته در دام حرص
شده مست لا یعقل از جام حرص

مکن عمر ضایع بتحصیل مال
که همنرخ کوهر نباشد سفال

هرانکس که در بند حرص اوفتاد
دهد خرمن زندکانی بباد

کر فتم که اموال قارون ترا ست
همه نعمت ربع مسکون ترا ست

چرا میکنی محنت از بهر مال
که خواهد شدن ناکهان پایمال

چرا میکدازی ز سودای زر
چرا میکشی بار محنت چو خر

چنان کشته سید بهر شکار
که یادت نیاید ز روز شمار

PRAISE OF CONTENTMENT.

OH my heart! if thou acquireſt contentment,
Thou wilt make thyſelf a monarch in the kingdom of tranquillity.
If thou art indigent, account it not a hardſhip,
Since, in the opinion of the wiſe, wealth is of no conſideration.
The wiſe man reckoneth not poverty any diſhonour,
Since poverty was the prophet's glory.
If thou art not rich, be not diſturbed,
Since the king will not exact tribute from the deſolate.
Gold and ſilver are the ornaments of a rich man,
But in poverty there is reſt.
Contentment in all eſtates, is moſt commendable,
Whoſoever is fortunate, practiſes it.
Illuminate the ſoul by the light of contentment,
As the world is irradiated by the ſun.

CENSURE OF AVARICE.

HAVE a care, ye who are entangled in the ſnare of covetouſneſs,
From being intoxicated, and deprived of reaſon, by the cup of avarice.
Waſte not life, in the acquiſition of wealth,
Since earthen ware is not of equal value with jewels.
Whoſoever falleth into the priſon of avarice,
Giveth the harveſt of life to the winds.
I admit that you poſſeſs the riches of Karoon,
And that all the conveniencies of the habitable world are yours;
But why labor after riches,
Since they will ſuddenly periſh?
Why deſtroy thyſelf, by thy madneſs after gold?
Wherefore doſt thou carry the burthen of labor, like the aſs?
You are become like a wolf in queſt of prey,
So that thy memory neglecteth the day of account.

Thou art ſo inflamed with the love of gold,
That thou art mad and diſtracted.
Let not the heart of that baſe minded wretch rejoice,
Who for this world, giveth futurity to the wind.

PRAISE OF OBEDIENCE TOWARDS GOD.

He to whom good fortune is ſubſervient,
Hath his heart conſtantly inclined to obedience.
It is not prudent to turn away the head from ſervitude,
For wealth may be obtained through dutifulneſs.
Happineſs is attained by ſubmiſſion,
The heart will be illuminated by the light thereof.
If you gird up your loins to obedience,
The door of eternal wealth will be opened.
The wiſe man neglecteth not his duty towards God,
Since no occupation is ſuperior thereto.
Be an adorer of the Creator.
Take your ſeat in the portico of obedience.
Raiſe thy head from the boſom of abſtinence,
For paradiſe will be the habitation of the continent.

PRAISE OF DIVINE WORSHIP.

Renew your ablutions, for devotion,
That to-morrow you may be releaſed from the fire.
Be ſtedfaſt in prayer through faith,
That you may obtain unperiſhable riches.
Through piety, ſupply the light of the fleeting lamp,
That like the fortunate, you may be bleſſed.

PRAISE OF THANKSGIVING TOWARDS GOD.

Thanksgiving will increaſe your pomp and ſplendour,
It will augment your wealth and poſſeſſions.

چنان عاشق روی زرکشتهٔ — که شوریده احوال و سرکشتهٔ
مبادا دل آن فرومایه شاد — که از بهر دنیا دهد دین بباد

در صفت طاعت

کسی را که اقبال باشد غلام — بود میل خاطر بطاعت مدام
نشاید سر از بندگی تافتن — که دولت بطاعت توان یافتن
سعادت ز طاعت میسّر شود — دل از نور طاعت منوّر شود
اگر بندی از بهر طاعت میان — کشاید در دولتِ جاودان
ز طاعت نه پیچد خردمند سر — که بالائی طاعت نباشد هنر
پرستندهٔ آفریننده باش — در ایوان طاعت نشیننده باش
سر از جیب پرهیزکاری برار — که جنت بود جائی پرهیزکار

در صفت عبادت

برای عبادت وضو تازه دار — که فردا ز آتش شوی رستگار
نماز از سر صدق برپائی دار — که حاصل کنی دولتِ پایدار
ز تقوی چراغ روان برفروز — که چون نیکبختان شوی نیکروز

در فضیلت شکر

زیادت کند شکر جاه و جلال — زیادت کند شکر مال و منال

اگر شکر حق تا برو زشمار
کذاری نباشد یکی از هزار

ولی گفتن شکر اولی تراست
که اسلام را شکر اوزیور است

ز شکر جهان آفرین سرمتاب
که در باغ دین شکر او هست آب

در فضیلت صبر

ترا گر صبوری بود دست یار
بدست آوری دولت پایدار

صبوری بود کار صاحبدلان
صبوری بود پیشهٔ مقبلان

صبوری بهر حال اولی بود
که در ضمن آن چند معنی بود

صبوری کلید در آرزو است
کشایندهٔ کشور آرزو است

در صفت راستی

دلا گر کنی راستی اختیار
شود خلق دنیا ترا دوستدار

نپیچد سر از راستی هوشمند
که از راستی نام گردد بلند

ترا گر بود راستی در نهاد
هزار آفرین بر نهاد تو باد

دم از راستی گر زنی صبح وار
ز تاریکی جهل گیری کنار

مزن دم بجز راستی زینهار
که دارد فضیلت یمین بر یسار

به از راستی در جهان کار نیست
که در گلبن راستی خار نیست

کسی را که ناراستی کشت کار
گجا روز محشر بود رستگار

ز ناراستی نیست کاری بتر
گز و نام نیکو شود بی ثمر

If you render thanks unto God until the day of account,
You will not enumerate a thouſandth part;
Nevertheleſs it is moſt excellent to return thanks,
Since the praiſe of him is the ornament of true religion.
Neglect not thankſgiving to the Creator of the world,
For the recital of his praiſe is the ſtream of the garden of religion.

PRAISE OF PATIENCE.

If you are aided by patience,
You will acquire unperiſhable riches.
Patience is the duty of the righteous;
Patience is excellent in all caſes,
For it may be comprehended in various ſenſes:
Patience is the key of the door of deſire.
It is the victor in the kingdom of deſire.

PRAISE OF TRUTH.

Oh my heart! if you make choice of truth,
Mankind will be your friends.
A wiſe man ſwerveth not from truth,
For thereby a man becometh famous.
If you have truth in your diſpoſition,
May a thouſand encomiums attend on ſuch a temper!
If you breathe truth, like the true day-ſpring,
You will ſeparate yourſelf from the darkneſs of ignorance.
Never utter any thing but truth,
Seeing that the right hath more excellency than the left.
There is nothing in the world preferable to truth,
For in the roſe-buſh of veracity, there is no thorn.
He who acteth with falſehood,
How ſhall he be acquitted in the day of judgment?
Nothing is more detrimental than falſehood.
Since thereby a good name falls into disgrace.

CENSURE OF FALSEHOOD.

WHOSOEVER exerciſeth a lying tongue,
The lamp of his heart ſhall not have light:
Falſehood diſhonoureth a man;
Falſehood maketh a man aſhamed.
Oh brother! never utter a lie,
For a liar is deſpicable, and without credit:
The wiſe man ſhunneth the liar,
Since nobody maketh any account of him.

REFLECTIONS ON FATE AND DESTINY.

BEHOLD this dome fretted with gold,
Whoſe roof is ſtrong without pillars;
Behold the pavilion of the revolving ſphere,
Behold the bright candles which are placed therein!
One is a watchman, another a king;
One imploring juſtice, and another coveting a crown;
One gratified, and another wiſhing;
One merry, and another ſad;
One a king, and another a ſubject;
One wearing a crown, and another paying tribute;
One elevated, and another humbled;
One diſappointed, and another bleſſed;
One poor, and another rich;
One in penury, and another in affluence;
One exiſting, and another periſhing;
One healthy, and another weak;
One in old age, and another in youth;
One in righteouſneſs, and another in ſin;
One in imploration, and another in war;
One humane, and another moroſe;
One ſubmiſſive, and another ſeeking ſtriſe;

در مذمّت کِذب

کسي راکه کرد دزبانِ دروغ — چراغِ دلش رانباشد فروغ
دروغ ادمي راکند بيوقار — دروغ ادمي راکند شرمسار
دروغ اي برادر مکو زينهار — که کاذب بود خوار بي اعتبار
زکذّاب گيرد خردمند عار — که اورا نيارد کسي در شمار

امر در مشاهده قضا و قدر

نگه کن برين گنبدِ زرنگار — که سقفش بود بي ستون استوار
سراپردهٔ چرخ گردنده بين — در و شمعهاي فروزنده بين
يکي پاسبان ويکي پادشاه — يکي داد خواه ويکي تاج خواه
يکي کامران ويکي مستمند — يکي شادمان ويکي دردمند
يکي تاجدار ويکي باجدار — يکي سرفراز ويکي خاکسار
يکي نامراد ويکي کامگار — يکي بينوا ويکي مال دار
يکي راغنا ويکي راغنا — يکي رابقا ويکي رافنا
يکي تندرست ويکي ناتوان — يکي سال خورد ويکي نوجوان
يکي درصواب ويکي درخطا — يکي دردعا ويکي دردغا
يکي نيک خلق ويکي تندخوي — يکي بردبار ويکي جنگ جوي

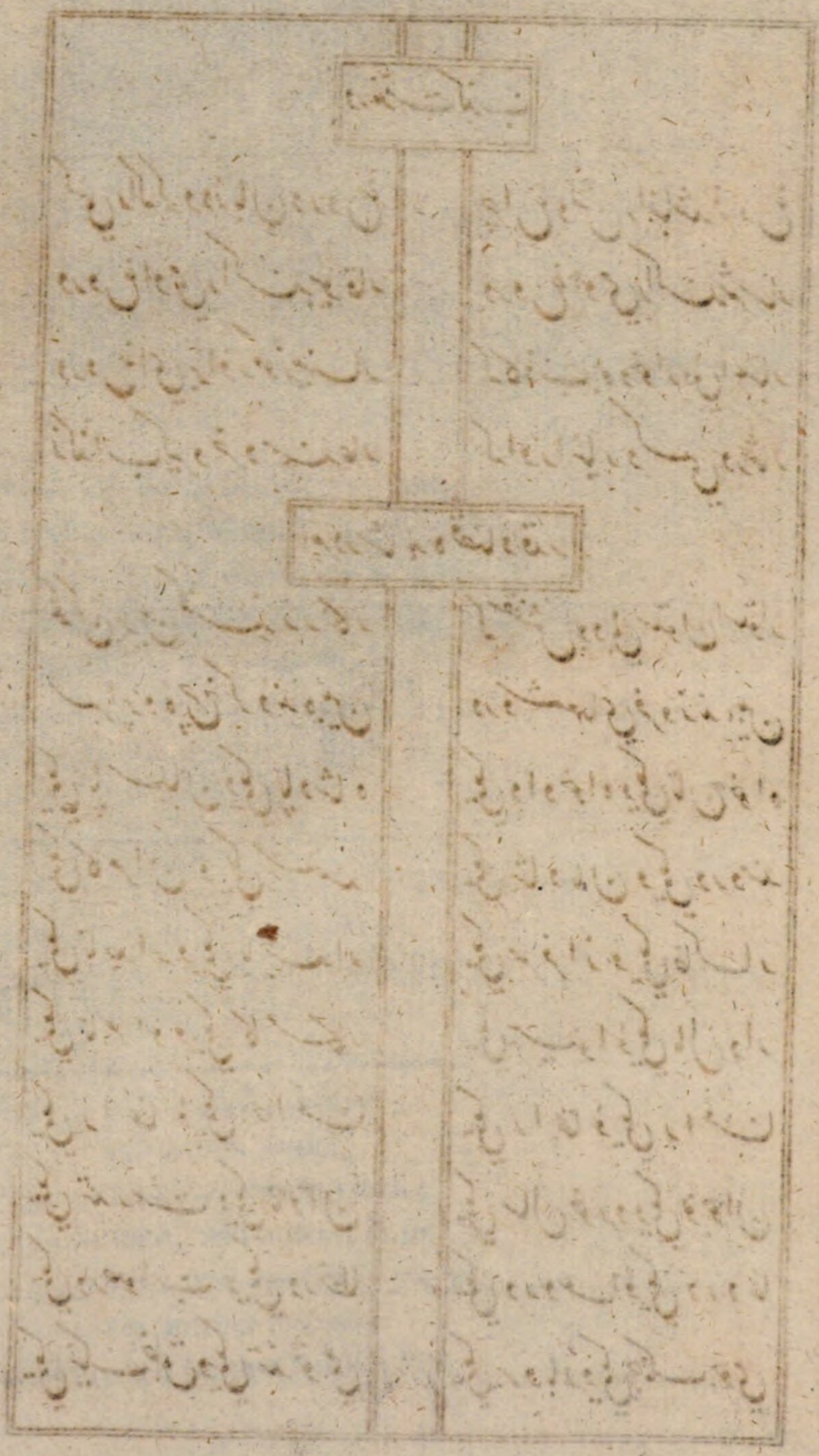

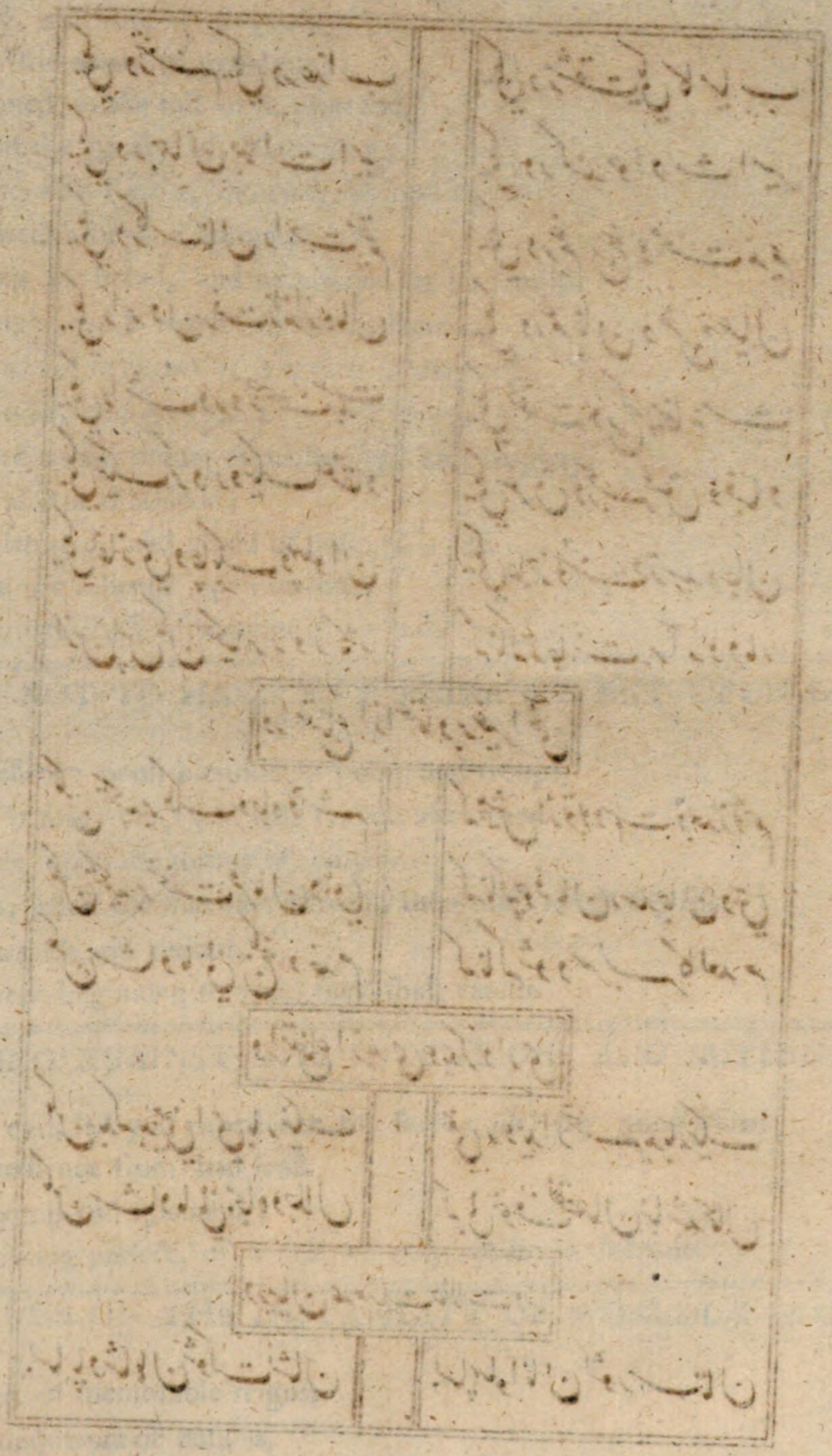

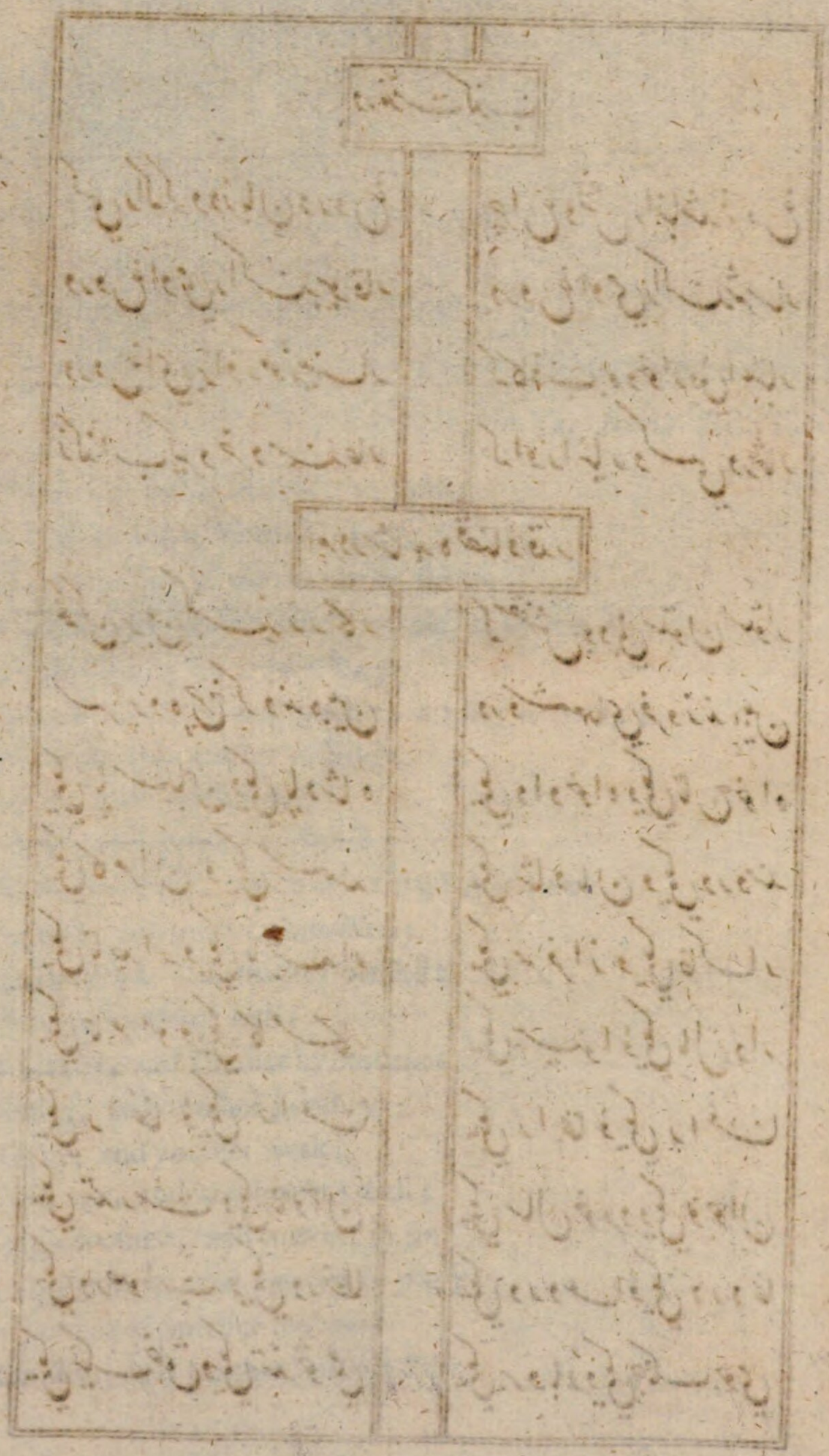

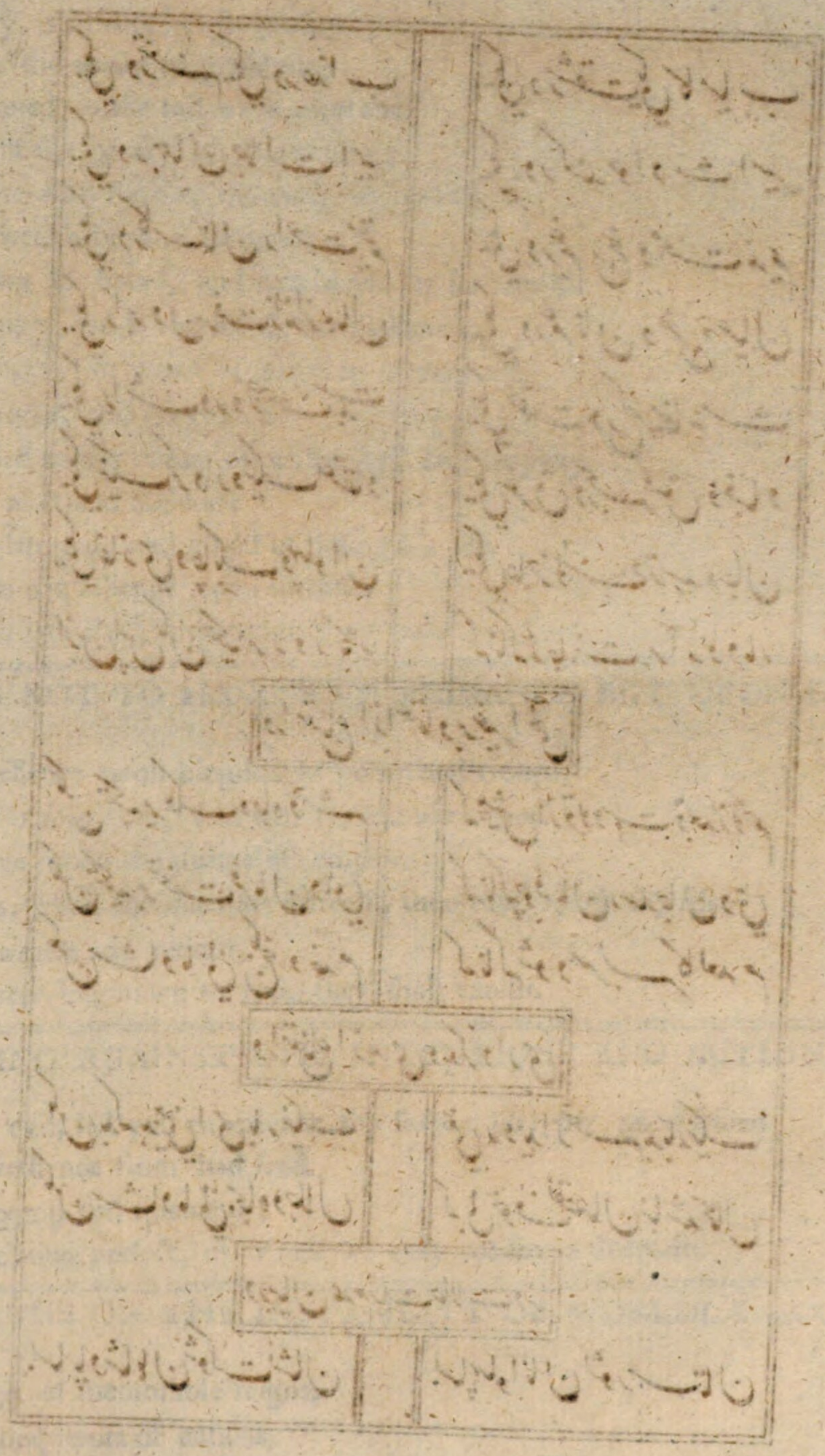

یکی در تنعم یکی در عذاب
یکی در جهانِ جلالت امیر
یکی در گلستان راحت مقیم
یکی را برون رفت ز اندازه مال
یکی را شب در و در مصحف بدست
یکی نیک کردار و نیک اعتقاد
یکی غازی و چابک و پهلوان
ازین پس مکن تکیه بر روزگار

یکی در مشقت یکی کامیاب
یکی در کمندِ حوادث اسیر
یکی در غمِ رنج و محنت ندیم
یکی در غم نان و خرج عیال
یکی خفته در کنج میخانه مست
یکی غرق در بحر فسق و فساد
یکی عاجز و سُست و ترسیده جان
که ناگه ز جانت برآرد دمار

در امتناع از اعتماد بر غیر الٰهی

مکن تکیه بر ملک و جاه و حشم
مکن تکیه بر تخت فرمان دهی
مکن شادمانی بگنج و خدم

که پیش از تو بودست و بعد از تو هم
که ناگه چو فرمان رسد جان دهی
که ناگه شود سر بسر کالعدم

در امتناع از بدی و بدکرداری

مکن بد که بینی ای یار نیک
مکن شادمانی بجاه و جلال

نمی روید از تخم بد بار نیک
که بی خوف نقصان نباشد کمال

در بیان عدم ثباتِ حالات دنیا

بسا پادشاهان شوکت نشان
بسا پهلوانان کشورستان

One in enjoyment, and another in torment;
One in adverſity, and another in proſperity.
One a prince in the world of grandeur;
Another impriſoned in the toil of misfortune.
One dwelling in the garden of tranquillity;
Another intimate with ſorrow, difficulty and labor.
One poſſeſſing wealth beyond account;
Another ſorrowing for bread, and neceſſaries for his family.
One, day and night, with the Koran in his hand;
Another, ſleeping in the corner of a tavern intoxicated.
One of good works, and good faith;
Another immerſed in the ocean of obſcenity, and impiety.
One a warrior, alert and athletic;
Another tardy, languid, and afraid of loſing his life.
Therefore, place not reliance upon fortune,
For ſuddenly thy life ſhall be brought to an end.

WARNING NOT TO HAVE ANY RELIANCE BUT UPON GOD.

PLACE not reliance upon kingdoms, pomp and troops,
Since they were before thee, and will remain after thee.
Place not reliance upon the throne of empire,
Since, unawares, when the mandate arriveth, thou muſt reſign thy life.
Rejoice not in wealth and retinue,
For ſuddenly, from beginning to end, they ſhall vaniſh.

WARNING AGAINST EVIL INTENTIONS AND ACTIONS.

COMMIT not evil, leſt you experience the ſame; oh! my good friend,
Good fruit groweth not from bad ſeed.
Delight not in pomp and ſplendour,
Since there is nothing perfect, of which we may not fear a decreaſe.

REFLECTIONS ON THE INSTABILITY OF WORLDLY GOODS.

MANY kings, of memorable reigns,
Many heroes, conquerors of nations,

Many mighty warriors, ſubduers of armies,
Many lion-like men, ſmiters with the ſword,
Many with faces fair as the moon, and forms like the box-t.
Many delicate ones, with countenances like the ſun,
Many famous and many ſucceſsful,
Many in ſhape like the cyprus, and many with roſy cheeks,
Who have torn the garments of life,
And have covered their heads in the boſom of the earth,
In ſuch wiſe hath the harveſt of their names vaniſhed.
That no one can diſcover even a veſtige of them.
Fix not the heart upon this manſion of pleaſant breezes,
For it's ſky rains down calamity.
This world hath no ſtability, O my ſon;
Paſs not your life there in negligence.

THE END.

بساتند کردان لشکر شکن
بساشیر مردان شمشیر زن

بسا ماه رویان شمشاد قد
بسا نازنینان خورشید خد

بسانامدار و بساکامگار
بساسرو قد و بساگلعذار

که کردند پیراهن عمر چاک
کشیدند سر در گریبان خاک

چنان خرمن نام شان شد بباد
که هرگز کسی زان نشانی نداد

منه دل برین کاخ خرم هوا
که می بارد از آسمانش بلا

ثباتی ندارد جهان ای پسر
بغفلت مبر عمر در دی بسر

بتاریخ هفتم شهر رمضان المبارک سنه ۱۲۰۸ یکهزار و دو صد و هشت هجری النبوی صلی الله علیه واله وصحبه وسلم مطابق هشتم ماه اپریل سنه ۱۷۹۴ یکهزار و هفصد و نود و چهار انگریزی الزاجی الی رحمت الله محمد غوث عفی الله عنه قلمی نمود

When the learner can read Nuſtáleek *readily, he may exerciſe himſelf in the* Shekuſtàmaiz, *or mixed character, by comparing the following copper plates with the letter preſs on the oppoſite pages.*

سرنامهٔ فرامین و شقجات و پروانجات وغیره

SUPERSCRIPTIONS OF FIRMANS, LETTERS, PERWANAHS, &c.

رکن السلطنة العظمی اعتضاد الخلافة الکبری مقرب الحضرت السلطانیه موتمن الدولة الخاقانیه یار وفادار مدار المهام بعنایات شاهنشاهی مفتخر ومباهی بوده بداند

To the pillar of the ſublime government, the ſtrength of the arm of the grand Khalifat, the near attendant in the royal court, the confidential ſervant of the imperial ſtate, the faithful friend, the centre of momentous concernments, exalted and diſtinguiſhed by royal favor—be it known.

اعتضاد خلافت و فرمانروائی زور بازوی شهامت وکشورکشائی رکن السلطنة العلیه معتمد الخلافة البهیه مقدمة الجیش امیر الامرا خلان مورد مراحم شاهنشاهی ومطرح انظار ظل اللهی باشند

The mighty hand of auſpicious government, the ſtrength of the arm of valour and conqueſt, the pillar of the ſublime kingdom, the truſty ſervant of the reſplendent ſtate, the advanced guard, Ameer ul Omrah, ſuch an one, the object of the views of the ſhadow of God.

حشمت وامارت مرتبت ابهت و بسالت منزلت مریدخاص فدوی ذی اخلاص فلان بعنایات بیغایات مفتخر ومستبشر بوده بداند

To him of grand and noble rank, of ſplendid and valiant degree, the royal diſciple, the ſpecial devoted ſervant, ſuch an one, exalted and delighted with boundleſs favors—be it known.

رفعت پناه شوکت و بسالت دستگاه زبده نویسان عقیدت آئین قدوه فدویان اخلاص کزین فلان معلوم نماید

To the aſylum of exaltation, the ſupport of pomp and valour, the cream of nobles of faithful conduct, guide of the ſincerely devoted ſervants, ſuch an one—be it known.

رفعت وامارت پناه شوکت وبسالت دستگاه فلان بمزید تفضلات خاقانی معزز ومباهی بوده بداند

To the aſylum of exaltation and nobility, the ſupport of magnificence and valour, ſuch an one, may he be dignified by an encreaſe of royal diſtinctions—be it known.

سرنامه فرامین و شقجات و پروانجات وغیره

رکن السلطنه العظمی اعتضاد الخلافه الکبری مقرب الحضرة السلطانیه موتمن الدوله الخاقانیه یار وفادار مدار المهام بعنایات شاهنشاهی مفتخر و مباهی بوده بداند

اعتضاد خلافت و فرمانروایی زور بازوی شهامت و کشورگشایی رکن السلطنه العلیه معتمد الخلافه البهیه مقدمة الجیش امیر الامرا فلان

مورد مراحم شاهنشاهی و مطرح انظار ظل اللهی باشند

حشمت و اداری مرتبتی ابهتی و بسالتی منزلت مرید خاص فدوی ذی الاختصاص فلان بعنایات بیغایات مفتخر و مستبشر بوده بداند

رفعت پناه شوکتی و بسالت دستگاه زبده نوینان عقیدتی امین قدوه فردیان اخلاص گزین فلان معلوم نماید

رفعت دادار پناه شوکتی و بسالت دستگاه فلان بمزید توصلات خاقانی معزز و مباهی بوده بداند

لایق العنایت والاحسان فلان مورد مراحم والا باشند

واجب الرعایت والانعام فلان مطرح انظار خاقانی باشند

سلاله السادات العظام اسوة الکبرا الفخام سید فلان

خان لتحاد نشان سمو القدر رفیع المکان فلان

کفایت پناه دولتخواه بلا اشتباه فلان

شریعت پناه فضایل و کمالات دستگاه قاضی فلان

عزت آثار صداقت شعار فلان

شجاعت شعار تهور دثار فلان

چودهریان و قانون گویان و مقدمان و مزارعان پرگنه فلان سرکار فلان مضاف صوبه فلان معلوم نمایند

لایق العنایت و لاحسان فلان — مورد مراحم و الا باشند

Such an one, meriting assistance and kindness, may the sublime favor descend upon him.

واجب الرعایت و الانعام فلان — مطرح انظار خاقانی باشند

Such an one deserving rewards and largesses, may he be the object of royal consideration.

صلالۃ السادات العظام اسوۃ الکبراء الفخام سید فلان

Of the stock of great Syeds, the guide of the greatest among the great, Syed such an one.

خان اتحاد نشان سمو القدر رفیع المکان فلان

Khan, such an one, the emblem of friendship, of sublime rank, and exalted station.

کفایت پناہ دولتخواہ بلا اشتباہ فلان

The asylum of œconomy, the indubitable well-wisher, such an one.

شریعت پناہ فضایل و کمالات دستگاہ قاضی فلان

The asylum of the Law, the power of excellencies and perfections, Cazy such an one.

عزت آثار صداقت شعار فلان

The emblem of preciousness, arrayed in truth, such an one.

شجاعت شعار تہور دثار فلان

Adorned with valour, the emblem of mighty prowess, such an one.

چودہریان

چودہریان و قانون گویان و مقدمان و مزارعان پرگنہ فلان سرکار فلان مضاف صوبہ فلان معلوم نمایند

To the Chowdries, Canoongoos, Mokuddems, and husbandmen of such a Pergunnah, in such a Sircar, dependent on such a Soobah—be it known.

سرنامہ عرایض و مکتوبات

ADDRESSES OF PETITIONS AND LETTERS.

بحضور سلطنت ظہور خاقان سلیمان شان جہان مدار فلک اقتدار بگذرانند

Let them convey to the preſence of glorious Empire, the Sultan in pomp like Solomon, the centre of the univerſe, powerful as the heavens.

بساط بوسان درگاہ آسمان جاہ از نظر کیمیا اثر حضرت شاہنشاہ عالم پناہ بگذرانند

Let thoſe who kiſs the carpet of the palace (in pomp like heaven) convey this letter to his Majeſty, whoſe ſight is as creative as Alchmy, King of Kings, the aſylum of the world.

بحضرت بارفعت کامروای عالمیان فیاض زمان وزیر جہان دستگیر ادام اللہ اقبالہ بگذرد

To the exalted preſence, which gratifies the deſires of all people, the moſt benificent of the age, the Vizier, protector of the univerſe,—May the Almighty perpetuate his good fortune.

بعالیخدمت نواب صاحب فیضرسان نوازمشس فرمای نیازمندان زاد مجدہ معزز باد

To the ſublime preſence of Nawaub Saheb, diffuſer of benefits, condeſcending to the prayers of his ſuppliants.

بخدمت نواب صاحب والاشان مکرم قدردان زید لطفہ مشرف شود

May this letter be dignified in the preſence of Nawaub Sahed of exalted pomp, the reſpectable, the diſcriminater of ranks, may his power increaſe!

بگرامی مطالعہ نوابصاحب مشفق مہربان کرم فرمای مخلصان سلمہ اللہ تعالی موصول باد

Let it be conveyed to the mighty peruſal of Nawaub Saheb, the kind commiſerator, bounteous to his friends, may the Almighty preſerve him in power.

مطالعہ

سرنامه عرایض و مکتوبات

بحضور سلطنت ظهور خاقان سلیمان شان جهان مدار فلک اقتدار — بگذرانند

بساط بوسان درگاه آسمان جاه از نظر کیمیا اثر حضرت شاهنشاه عالم پناه — بگذرانند

بحضرت بارفعت کامروای عالمیان فیاض زمان وزیر جهان دستگیر ادام الله اقباله — بگذرد

بعالیخدمت نواب صاحب فیض رسان نوازش فرمای نیازمندان زاد مجده — معزز باد

بخدمت نواب صاحب والاشان مکرم قدردان زیر لطفه — مشرف شود

بگرامی مطالعه نواب صاحب مشفق مهربان کرمفرمای مخلصان سلمه الله تعالی — موصول باد

بمطالعه شرف شاه صاحب حقایق و معارف آگاه دام برکاته — رسانند

بسامی مطالعه مولوی صاحب بسیار مهربان سلمه الله تعالی — در آید

بمطالعه فضیلت و کمالات دستگاه مولوی فلان سلمه الله تعالی — برسد

عزیز القدر منشی فلان حفظه الله تعالی

زبدة الاقران دیوان فلان — بعافیت باشند

در مرشدآباد محله میرپور متصل حویلی ساجه لعل چند بشیخ عبدالله — رسانند

در مغلپوره بلده شاه جهان آباد قریب مدرسه بخدمت شرف فلان — رسانند

بمطالعهٔ شریف شاه صاحب حقایق ومعارف آگاه دام برکاته رسانند

Let them convey this to the perufal of his excellency Shah Saheb, converfant in realities and myfteries — may bleffings conftantly attend him.

بسامی مطالعهٔ مولوی صاحب بسیار مهربان سلمه الله تعالی در آید

Let thefe come to the exalted perufal of the very affable Mowlavy Saheb,—may the Almighty preferve him in tranquillity.

بمطالعهٔ فضیلت و کمالات دستگاه مولوی فلان سلمه الله تعالی برسد

Let it come to the perufal of the fupport of excellencies, Mowlavy fuch an one—may the Almighty keep him in fafety.

عزیز القدر منشی فلان حفظه الله تعالی

To the refpectable Mowlavy, fuch an one,—may the Almighty protect him.

زبدة الاقران دیوان فلان بعافیت باشند

The cream of his cotemporaries, Dewan fuch an one,—health attend him.

در مرشدآباد محلهٔ میرپور متصل حویلی راجه لال چند بشیخ عبد الله رسانند

Let them fend this to Sheik Abdullah at Moorfhedabad, in the quarter called Meerpoor, adjoining to the Houfe of Rajah Lollchund.

در مغلپورهٔ بلدهٔ شاه جهان آباد قریب مدرسه بخدمت شریف فلان رسانند

In Mogulparah, in the city of Shahjehanabad, near the college, let it be delivered to the ennobled prefence of fuch an one.

شرح حکم

رام داس را بدار العدالت حاضر سازند

غریب پرور سلامت

مسمی رام داس مبلغ یکهزار روپیه قرض سودی بحساب فی صد یکروپیه

سه هر ماه از دادخواه گرفته وعده یکسال برای ادای آن کرده تمسک آن نوشته داده است

و با آنکه وعده منقضی شد و دادخواه چندین بار از و مبلغ خواسته نمیدهد و بتاویل و تسویل

اوقات میگذراند بنابران بدار العدالت استغاثه میکنم و امیدوارم که بمطلب خود رسم

عرضی کشن داس

دستک

باسم رام داس

انکه

کشن داس در دار العدالت حاضر شده عرضی داد که دین خود از و میخواهد و او ایفای آن نمیکند

باید که بمجرد ملاحظه دستک خود را حاضر دار العدالت سازد و دعوی او را پاسخ دهد

تا حق بمرکز قرار گیرد تحریر شانزدهم ربیع الاول سنه ۱۲۰۸ هجری

شرح حکم

رام داس را
بدار العدالت حاضر سازند

غریب پرور سلامت

مسمی رام داس مبلغ یکهزار و پیه قرض سودی
بحساب فی صد یکروپیه سود هر ماه از داد خواه گرفته وعدهٔ ادای آن یکسال کرده تمسک
آن نوشته داده است و با آنکه وعده منقضی شد و داد خواه چندین بار از و مبلغ خواسته
نمیدهد و بتاویل و تسویل اوقات میگذراند بنابر آن بدار العدالت استغاثه میکنم
و امیدوارم که بمطلب خود رسم

عرضی فدوی
کشن داس

دستک

باسم رام داس آنکه
کشن داس در دار العدالت حاضر شده عرضی داد که دین خود از و میخواهد و ایفای آن
نمیکند باید که بمجرد ملاحظهٔ دستک خود را حاضر دار العدالت سازد و دعوی او را پاسخ دهد
تا حق بمرکز قرار گیرد تحریر شانزدهم ربیع الاول سنه ۱۲۰۸ هجری

Form

Form of the order.

Let them have Ramdoss in the Court of Judicature.

TO THE CHERISHER OF THE POOR—HEALTH.

A perſon named Ramdoſs, having borrowed and received of this petitioner, the ſum of one thouſand rupees, on intereſt, at the rate of one per cent per menſem for the term of one year, and for the payment thereof, at the expiration of one year, hath written and delivered a bond for the ſame; and altho' the period of the agreement is expired, and your petitioner has repeatedly demanded of him the money, he does not pay, but uſes delays and falſehood, wherefore I prefer my complaint to the Court of Judicature, and hope to obtain my ſuit.

The Petition of the devoted ſervant Kiſhendoſs.

DUSTUCK.

TO RAMDOSS, TO WIT.

Kiſhendoſs having appeared in the Court of Judicature, delivered a Petition, ſetting forth, that he wants payment of his debt, and that you do not diſcharge it; it is required that immediately on peruſal of this ſummons, you do repair to the Court of Judicature, and anſwer to the demand, that juſtice may be adminiſtered.

Written the 16th of Rebby ul Awul, A. H. 1209.

شرح حکم

شرع حکم

عبدالله را بمحکمه طلب کنند

غریب پرور سلامت

مسمی عبدالله از راه شرارت پیشگی و تمرد اندیشگی

پسر دلخواه را آنقدر بمشت و ارنج و کتک زده که جسم او ورم نموده بنابران مستغیث شده ام

امید که بداد خود برسم

عرضه فدوی عبدالرحمن

دستک

باسم عبدالله

آنکه

عبدالرحمن بمحکمه عالیه حاضر شده استغاثه جرمی که از و بر پسر مشار الیه رفته نموده است

باید که بمجرد دریافت مضمون دستک خود را بدار القضا رساند و جواب گوید تا فصل

مطابق شریعت غرا بعمل آید تحریر نوزدهم جمادی الاولی سنه ۱۲۰۹ هجری

شرح حکم

فیصلہ ابن الرحمن

تقریب پیروی سلامت

مسمی عبد الله از راه شرارت پیشگی و تمرد اندیشگی
پسر داد خواه را آنقدر بمشت و آرنج و کتک زده که جسم او ورم نموده
بنابر آن مستغیث شده ام امید که بداد خود برسم

آنکه
باسم عبد الله
عبد الرحمن بمحکمهٔ عالیه حاضر شده استغاثهٔ جرمی که ازو بر پسر مشار الیه رفته
نموده است باید که بمجرد دریافت مضمون دستک خود را بدار القضا رسانده جواب گوید
تا فیصل مطابق شریعت غرا بعمل آید تحریر نوزدهم جمادی الاولی سنه ۱۲۰۹ هجری

Form

Form of the Letter of the Vizier.

Let them cite Abdullah before the Court of Justice.

TO THE CHERISHER OF THE POOR—SAFETY.

A perſon named Abdullah, from an evil and oppreſſive diſpoſition, has beaten your petitioner's ſon to ſuch a degree, with fiſt, elbows, and a bludgeon, that his body is ſwelled: in conſequence whereof I prefer my complaint in hopes of obtaining juſtice.

The Petition of the devoted ſervant Abdulrahman.

DUSTUCK.

TO ABDULLAH, AS FOLLOWS.

Abdurrahmán having appeared at the ſupreme tribunal, has ſet forth his complaint of the violence committed by you on the Plaintiff's ſon; it is required, that immediately on comprehending the contents of this ſummons, yourſelf do repair to the Court of Judicature, and give anſwer, in order, that judgment may be paſſed comformably to the reſplendent law.

Written the 19th of Jemady ul Awul, A. H. 1209.

خط حاضر ضامنی

منکه عبدالله ابن عبدالرحمن بن عبدالرحیم ساکن آره ام

در باب معامله صد روپیه سکه رایج الوقت بابت خلاص زمین صد سکه جریبی بر ذمه منشی عبدالرئوف بن عبدالوهاب

بن عبدالرزاق ازان سید نورالحسن خان عامل سرکار شاه آباد است کفیل نفس عبدالرئوف مذکور

بامر مشارالیه شدم که هرگاه سید نورالحسن خان مکفول له نفس عبدالرئوف مکفول نفس را ازمن کفیل طلب نماید من کفیل

نفس او سالب سید نورالحسن خان مکفول له تسلیم نمایم کفالة صحیحة للذمة لهذا این کفالت نامه بنفس نوشته دادم

که حجت باشد تحریر هفتم ربیع الاخر سنه ۱۲۰۳ هجری

خط مال ضامنی

منکه کشن داس بن سلام داس بن شیو داس ساکن کلکته ام

در باب معامله هزار روپیه سکه رایج الوقت بابت قیمت پارچه مختلف الجنس که بر ذمه مسمی کشور چند ابن ادی چندین سلام چنه

ازان کشمیری مل سوداگر است کفیل بمال مذکور بامر کشور چند مامور شدم که هرگاه کشمیری مل مکفول له مال مکفول عنه

ازمن کفیل طلب نماید انرا بکشمیری مل مکفول له تسلیم نمایم ضمناً صحیحه جایزاً بنابران این کفالت نامه

بمال نوشته دادم سنه تحریر نهم جمادی الاخر سنه ۱۲۰۵ هجری

خط حاضر ضامنی

منکه عبد الله ابن عبد الرحمن بن عبد الرحیم ساکن آره ام
در باب معامله صد روپیه سکه رائج الوقت بابت خراج زمین صد بیگهه جریبی که بر ذمه
مسمی عبد الرؤف بن عبد الوهاب بن عبد الرزاق ازان سید نور الحسن خان عامل
سرکار شاه آباد است کفیل بنفس عبد الرؤف مذکور بامر مشار الیه شدم که هرگاه
سید نور الحسن خان مکفول له نفس عبد الرؤف مکفول بنفسه را از من کفیل طلب نماید
من کفیل نفس او را بسید نور الحسن خان مکفول له تسلیم نمایم کفاله صحیحه لازمه لهذا
این کفالت نامه بنفس نوشته دادم که حجت باشد تحریر هفتم ربیع الاخر سنه ۱۲۰۳ هجری

خط مال ضامنی

منکه گشن داس بن رام داس بن شیو داس ساکن کلکته ام
در باب معامله هزار روپیه سکه رائج الوقت بابت قیمت پارچه مختلف الجنس که بر ذمه
مسمی کشور چند ابن اودی چند بن رام چند ازان کشمیری مل سوداگر است کفیل
بمال مذکور بامر کشور چند مسطور شدم که هرگاه کشمیری مل مکفول له مال مکفول عنه را
از من کفیل طلب نماید آنرا بکشمیری مل مکفول له تسلیم نمایم ضمانا صحیحا جایزا
بنابرآن این کفالت نامه بمال نوشته دادم که سند باشد تحریر نهم جمادی الاخره سنه ۱۲۰۵ هجری

A BOND OF PERSONAL BAIL.

I Abdullah, ſon of Abdurrahman, ſon of Abdulraheem, inhabitant of Arah, in the matter of one hundred Rupees Sicca currency, for the revenue on one hundred meaſured beeghs of land, in charge of one named Abdul Raoof, ſon of Abdul Waheb, ſon of Abdul Rezák, and on account of Syed Noor-ul-Huſn Khan, Aumil of Sircar Shahabad, am perſonal bail for Abdul Raoof aforeſaid, at his own deſire: ſo that whenever Noor-ul-Huſn Khan abovenamed, ſhall require of me the body of Abdul Raoof, I will deliver him up to the ſame. The bail is legal and binding, wherefore I have written and delivered this bond of perſonal bail, that it may ſerve for evidence.

Written the 7th Rébby ul Akir, A. H. 1209.

SECURITY BOND IN THE SUM.

I Kiſhendoſs inhabitant of Calcutta concerning the buſineſs of one thouſand Sicca Rupees current coin, being the price of cloths of different kinds, in charge of one named Kiſhenchund, ſon of Oudychund, ſon of Ramchund, and which are the property of Caſhmeery Mull merchant, am ſecurity in the aforeſaid value, at the deſire of the above-mentioned Kiſhenchund, and whenever the aforeſaid Caſhmeery Mull ſhall require the ſum from me the ſecurity, I will pay it to him. The ſecurity is juſt and legal, wherefore I have executed and delivered this ſecurity bond, as my deed.

Written the 9th of Jemády ul Akhur, A. H. 1205.

SPECIMENS OF ARABICK.

SPECIMENS OF ARABICK.

حکایات لطیف در عبارت سلیس

PLEASANT STORIES,

IN AN

EASY STYLE.

حکایت اول

دو زن در طفلی منازعت میکردند و گواه نداشتند هر دو پیش قاضی رفتند و انصاف خواستند قاضی جلاد را طلبید و فرمود که این طفل را دو پاره کن و بهر دو زن بده زنی چون این سخن شنید خاموش ماند و زن دیگر شور و فریاد آغاز کرد که برای خدا طفل مرا دو نیم مکن اگر چنین انصاف است طفل را نمی خواهم قاضی بیقین پنداشت که مادر طفل همین است طفل باو سپرد و زن دیگر را تازیانه زده راند

حکایت دوم

شخصی پیش پادشاهی رفت و عرض کرد که مردی همیشه در خانهٔ من می آید و با زن من دوستی دارد لیکن گاهی او را نمی بینم و نمیدانم که کیست می خواهم که گرفتارش کنم از حضرت امیدوار انصاف ام پادشاه شیشهٔ عطر باو داد و فرمود که بزن خود بپار و بگو که کسی را مده آن شخص همچنان کرد پادشاه جاسوسی چند را بر گماشت که گرد خانهٔ او بنشینند و از پار چه هر کسی که بوی عطر آید او را گرفته بیارند القصه حریف قابو یافته نزد زن رفت زن عطر را در پار چهٔ او مالید و گفت که شوهر من اگر چه مرا فرمود که کسی را این عطر مده لیکن تو که جان و دل منی اگر بکارت نیاید بچه کار آید چون حریف از انجا برآمد جاسوسان ببوی عطر سر راهش گرفتند و اسیر کرده پیش پادشاه بردند پادشاه ان شخص را طلبید و گفت حریف زن تو حاضر است او را ببر و بکش یا به بخش

حکایت سیوم

زنی پیش قاضی رفت و گفت که فلان مرد با من بزور زنا کرد قاضی آن مرد را طلبید و پرسید که چرا آبروی این زن بر بختی مرد انکار کرد قاضی فرمود که ده روپیه جرمانه باین زن بده مرد ناچار بموجب حکم قاضی زر بزن داد چون زن بیرون رفت قاضی مرد را فرمود برو و نقد خود

از

STORY I.

TWO women were quarrelling for a child, and neither had any evidence.—They both went before the Cazy, and demanded juſtice. The Cazy ſent for the executioner, and ſaid to him, " divide the child into two equal parts, and give one " to each of theſe women." One of the women, when ſhe heard theſe words, continued ſilent; but the other began to cry aloud and exclaim, " for God's ſake, don't " divide my child in halves, although ſuch is ſtrict juſtice; I relinquiſh my claim." The Cazy being fully convinced of this being the mother of the child, delivered it to her; and after ordering the other a whipping, ſent her away.

STORY II.

A perſon went to a King, and complained, *ſaying*,—" a man makes a conſtant " practice of coming to my houſe, and has formed an intimacy with my wife; but " I never ſee him, neither do I know who he is; I want to apprehend him, and I " hope for juſtice from your Majeſty." The King gave him a phial of ittur of roſes, and ſaid, " entruſt this to the care of your wife, and tell her not to uſe it for any " one." The man did ſo. The King ſent ſpies, with directions to ſurround the houſe, and to ſeize and bring every perſon ſcented with ittur. In ſhort, the gallant having found an opportunity, went to the wife. She rubbed ittur upon his cloathes, ſaying, " it is true, my huſband commanded me not to give this ittur to any one; " but as you are my heart and ſoul, if it is not applied to your uſe, what is it good " for? When the gallant departed thence, the ſpies perceived the fragrance of the " ittur, and having ſeized him, carried him to the King; who ſent for the huſband and ſaid, " your wife's gallant is now here; take him away, and either put him to " death, or pardon him."

STORY III.

A woman went to a Cazy, and complained that a certain man had commmitted violence upon her. The Cazy having ſummoned the man, aſked him why he had deprived the woman of her reputation? The man denied the charge. The Cazy ordered him to pay the woman a fine of ten rupees. The man having no remedy, paid the woman the money, in compliance with the ſentence of the Cazy. When the woman went out, the Cazy told the man to go and take back his money from her. The man,

از زن باز گیر مرد چون این حکم یافت دوید و هر چند خواست که روپیه از زن بزور بگیرد نتوانست زن پیش قاضي باز آمد و عرض کرد که آن مرد روپیه ازمن بزور میگیرد هنوز نداده ام اگر مرضي حضرت است بدهم قاضي گفت مرد که نقدرا بزور از تو گرفتن نتوانست بي رضاي تو چگونه با تو زنا کرد تو دروغ لوئي برو و نقد باو بسپار و باز اینچنین افترا مکن

حکایت چهارم

در شهری انبار پنبه بدزدي رفت پنبه فروشان شکایت به پادشاه بردند پادشاه هر چند که تجسس فرمود دزدي را نیافت امیري عرض کرد که اگر فرمان باشد دزد را بگیرم پادشاه حکم داد امیر بخانه خود رفت و خورد و بزرگ شهر را ببهانه ضیافت طلبید چون همه مردمان جمع شدند و نشستند امیر در ان مجلس رفت و بروي همه مردمان نظر کرد و گفت چه حرام زاده و بیحیا و احمق مردمان اند که پنبه دزدیده اند و ریزهاي پنبه در ریشهاي ایشان جا کرده است و در مجلس من آمده اند چند کس همان وقت ریشهاي خود را از دست پاک کردند و معلوم شد که انها دزدان اند پادشاه بر حکمت امیر آفرین و تحسین نمود

حکایت پنجم

شخصي پیش پادشاه رفت و گفت دي شب مردي از فوج پادشاهي بزور در خانهٔ من آمد و با کنیز من زنا کرد پادشاه فرمود که اگر ان مرد باز در خانه تو بیاید همانندم مرا خبر کن شب دوم ان مرد باز آمد و در خانه او رفت صاحب خانه پادشاه را خبر داد پادشاه شمشیري در دست گرفت و با او روان شد چون بخانهٔ او رسید اول چراغ را کشت و بعد آن آن مرد را بقتل رسانید و باز چراغ طلبید و روي ان مرد دید و خدا را شکر کرد و صاحب خانه را گفت هر طعام که این وقت در خانهٔ تو موجود باشد بیار صاحب خانه طعام آورد پادشاه بسیار بخوشي خورد صاحب خانه پرسید که اي خداوند بچه سبب اول

چراغ

on receiving this order, ran to the woman; but notwithſtanding all he could do, was not able to recover his caſh. The woman came again to the Cazy, and repreſented, that the man wanted to take back the money; " however, (ſays ſhe) I have not yet " given it to him; but if it is your pleaſure, I will reſtore it." The Cazy obſerved, " if the man could not take the money from you by force, neither could he have " committed fornication without your conſent;—you are a liar;—go your ways,— " reſtore him the money, and don't utter ſuch a falſehood again."

STORY IV.

In a certain city a large quantity of cotton had been ſtolen. The cotton dealers brought their complaint before the King. Notwithſtanding all the ſearch that was made, the thief could not be diſcovered. An Ameer ſaid, that if he was commanded, he would diſcover the thieves; and the King ordered him to do ſo. The Ameer went home, and, under pretence of making a feaſt, invited all the men of the city, ſmall and great. When all the people were met together, and had ſeated themſelves, the Ameer joined the company; and looking every man in the face, ſaid, " what ill-born, " impudent blockheads theſe men are, who having ſtolen the cotton, are come to my " feaſt with it ſticking in their beards." Some perſons inſtantly put their hands to their beards, and thereby diſcovered themſelves to be the thieves. The King applaud-ed the Ameer for his contrivance.

STORY V.

A perſon went to a King, and complained, ſaying, " laſt night a man of your " army entered forcibly into my houſe, and violated one of my handmaids." The King anſwered, " if he ſhould come again into your houſe, apprize me of it, that " very moment." The next night, the ſame man went again to the houſe, and the maſter thereof informed the King, who took a ſword in his hand, and accompanied him. When he came to the houſe, he firſt extinguiſhed the lamp, and then having ſlain the man, called for a light again; and when he had looked at the man's face, he returned thanks to God; after which he ſaid to the maſter of the houſe, " bring what-" ever victuals are at hand." The maſter of the houſe brought ſome victuals, and the King eat very heartily. The man then ſaid, " O, my Lord, why didſt thou firſt put " out the lamp, then kill the man, and when you ſaw his face, wherefore did you

چراغ را کشتید بعد ازان آنمرد را و چون روي آن مرد دیدید خدارا شکر کردید وطعام بیوقت خوردید پادشاه فرمود پنداشته بودم که سواي پسر من کسي را چنین قدرت نیست ازین سبب اول چراغ را کشتم که اگر روي پسر خواهم دید از شفقت او را کشتن نخواهم توانست چون کشته شد چراغ طلبیدم و روي او دیدم خدارا شکر کردم که پسر من نیست و ان وقت که ازمن انصاف خواستي باخود گفتم که تا آن مرد را نکشم هیچ نخورم ازان وقت هیچ نخورده بودم ازین سبب سخت گرسنه بودم وطعام بي وقت خوردم

حکایت ششم

دانشمندي هزار روپیه عطاري را سپرد و بسفر رفت بعد مدت از سفر باز آمد و روپیه از عطار خواست عطار گفت دروغ میگوئي مرا سپرده دانشمند باوي در آویخت مردمان جمع شدند و دانشمند را تکذیب کردند و گفتند این عطار بسیار دیانت دار است گاهي خیانت نکرد اگر با این مناقشه خواهي کرد سزا خواهي یافت دانشمند ناچار شد و احوال بر کاغذي نوشت و پادشاه را نمود پادشاه فرمود برو نزد دوکان عطار سه روز بنشین و او را هیچ مگو چهارم روز آن طرف خواهم رفت ترا سلام خواهم کرد سواي جواب سلام هیچ بامن نگوئي چون ازانجا بروم نقد خود از عطار بخواه انچه او بگوید مرا خبر کن دانشمند موافق حکم پادشاه بر دوکان عطار نشست روز چهارم پادشاه باحشمت بسیار آن طرف رفت چون دانشمند را دید اسپ را استاده کرد و بر دانشمند سلام خواند دانشمند جواب سلام گفت پادشاه فرمود اي برادر گاهي نزد من نمي آئي و هیچ احوال خود بامن نمیگوئي دانشمند اندک سر جنبانید و دیگر هیچ نگفت عطار این همه میدید و مي ترسید چون پادشاه رفت عطار دانشمند را گفت که هرگاه نقد مرا سپردي کجا بودم و کدام شخص نزد من حاضر بود باز بگو شاید فراموش کرده باشم دانشمند همه احوال باز گفت عطار گفت راست مي گوئي حالا مرا یاد آمد القصه هزار روپیه دانشمند را داد او عذر بسیار نمود

حکایت

" thank God?" The King replied, " becauſe thinking that excepting my ſon, no " perſon could be ſo bold, I extinguiſhed the lamp, leſt having ſeen his countenance, " I might have relented and not been able to put him to death; after he was killed, I " called for a light, and when I beheld his face, I thanked God that it was not my ſon; " moreover, at the time you ſued to me for juſtice, I ſaid to myſelf, until I have killed " this offender, I will not taſte food; I was therefore exceedingly hungry, and ate at " an unſeaſonable hour."

STORY VI.

A learned man gave a thouſand rupees in charge to a druggiſt, and then went a journey. After ſome time he returned from his journey, and wanted the money from the druggiſt; who ſaid, " you tell a lie, you did not entruſt it to me." The learned man began to wrangle; people gathered together, and accuſed him of uttering a falſehood, ſaying, " the druggiſt is a man of integrity, who has never betrayed his " truſt; if you conteſt the matter, you will get puniſhed." The learned man was without remedy: he drew out his caſe on paper, and laid it before the King. The King told him, " go and ſeat yourſelf three days near the druggiſt's ſhop without " ſpeaking a word; the fourth day I will paſs that way, and make you a ſalam, which " you are to return, without ſaying any thing more to me. When I depart from " thence, demand your money from the druggiſt, and let me know what he ſays." The learned man, conformably to the King's orders ſeated himſelf cloſe to the druggiſt's ſhop. The fourth day the King went that way in great ſtate; and when he ſaw the learned man, ſtopped his horſe, and made him a ſalam, which the learned man returned. The King ſaid, " why, brother, you never come near me, nor give me " any account of your circumſtances." The learned man moved his head a little, but ſaid nothing. The druggiſt ſaw all this, and was alarmed. When the King went away, the druggiſt aſked the learned man, " at the time you gave the money into my " charge, in what place was I, and what perſon was along with me; tell me again; " perhaps I may have forgotten the matter?" The learned man again repeated all the circumſtances. The druggiſt replied, " you ſay right; it is now come to my " recollection." In ſhort, he gave the man the thouſand rupees, and made many excuſes.

حکایت هفتم

دو کس مال خود پیر زنی را سپردند و گفتند که هرگاه با هر دو خواهیم آمد خواهیم گرفت بعد چندروز شخصی از انها نزد پیر زن آمد و گفت شریک من مرد حالا مال مرا بده پیرزن ناچار شد و داد پس چندروز شخص دیگر آمد و مال خواست زن گفت که شریک تو آمده بود و ترا مرده ظاهر ساخت هر چند مبالغه کردم لیکن سخن من نشنید و همه مال را برد شخصی مذکور زن را پیش قاضی برد و انصاف خواست قاضی بعداز تامل دریافت که زن بی تقصیر است فرمود که تو اول شرط کرده بودی که هرگاه ما هر دو شریک خواهیم آمد مال خواهیم گرفت تو شریک خود را بیار و مال بگیر و تنها چگونه بیائی مرد لاجواب شده راه خود پیش گرفت

حکایت هشتم

غلامی از نزد صاحب خود گریخت بعد چندروز صاحب او در شهری دیگر رفت انجا غلام را دید و او را گرفت و گفت چرا گریختی غلام دست در دامن خواجه زد و گفت غلام من هستی نقد بسیار از من دزدیدی و گریختی حالا که ترا یافته ام بر تو سیاست خواهم نمود القصه هر دو پیش قاضی رفتند و انصاف خواستند قاضی آن هر دو را نزد دریچه استاده کرد و فرمود که بیکبار هر دو از دریچه سرها بیرون کنید چون سر بیرون کردند قاضی جلاد را فرمود که شمشیر بر سر غلام بزن غلام چون این سخن بشنید در حال سر خود اندرون کشید و صاحب او اصلا نجنبید قاضی غلام را سیاست کرد و بصاحب او سپرد

حکایت نهم

شخصی مال بسیار صرافی را سپرد و بسفر رفت چون باز آمد تقاضا نمود صراف انکار کرد و قسم خورد که مرا نه سپرده آن شخص پیش قاضی رفت و احوال خود گفت قاضی تامل کرد و فرمود که کسی را بگو که فلان صراف مال تو نمیدهد تدبیری برای مال تو خواهم کرد قاضی آن صراف را طلبید و گفت کارهای بسیار بمن پیش امده است

STORY VII.

Two perſons had given their property in charge to an old woman, and told her, " whenever we ſhall both come together, we will take it back." When ſome time had elapſed, one of them came to the old woman, and ſaid, " my partner is dead; " give me now my property." The woman was helpleſs, and gave it to him. A few days after, the other perſon came, and wanted his property. The woman ſaid, " your partner came and ſet forth that you was dead, and notwithſtanding I uſed my " endeavours *to the contrary*, he would not liſten to my words, but carried away all " the property. " This perſon aforeſaid carried the woman before the Cazy, and demanded juſtice. The Cazy, after ſome reflection, perceiving that the woman was blameleſs, ſaid, " you firſt agreed that " whenever we two partners come both together, " we will take back our property. Bring now your partner, and take your goods. " How can you alone obtain them?" The man could not return any anſwer, but went his way.

STORY VIII.

A ſlave eloped from his maſter. Some time after, the maſter went to another city, where he ſaw his ſlave, whom he ſeized, and aſked him why he ran away. The ſlave laid hold of the ſkirt of his maſter's garment, and ſaid, " you are my ſlave; " you robbed me of a great deal of money, and then decamped; now that I have found you, I will puniſh you." In ſhort, they both went before the Cazy, and demanded juſtice. The Cazy made them both ſtand near a window, and told them to put both their heads out of it at the ſame time. When they had put out their heads, the Cazy called out to the executioner, " cut off the ſlave's head with your ſword," The ſlave, on hearing theſe words, inſtantly drew in his head, whilſt the maſter continued in the original poſture, without moving. The Cazy ordered the ſlave to be puniſhed, and delivered him to his maſter.

STORY IX.

A certain perſon committed conſiderable property to the care of a banker, and then went a journey. When he returned, he urged payment; but the banker denied, and ſwore it had never been entruſted to him. The man went to the Cazy, and told his ſtory. The Cazy, after ſome conſideration, ſaid, " don't tell any one that the " banker will not reſtore your property; I will contrive about it." The next day, the Cazy ſent for the banker, and ſaid, " a great deal of buſineſs has now fallen upon

" my

امده است تنها کردن نمیتوانم ترا نایب خود کردن میخواهم زیرا که متدین هستي صراف قبول
کرد و بسیار خوش گردید چون بخانه رفت قاضي آن شخص را طلبید و گفت حالا مال خود از
صراف بخواه البته خواهد داد شخص مذکور پیش صراف رفت صراف چون روي او دید گفت
بیا بیا خوش آمدي مال تو فراموش کرده بودم دي شب مرا یاد آمد القصه مال باو داد
واز طمع نیابت پیش قاضي رفت قاضي گفت امروز پیش پادشاه رفته بودم شنیدم که کاري
بزرگ ترا سپردن میخواهد خدا را شکر کن مرتبه بزرگ خواهي یافت حالا نایب دیگر
براي خود تلاش خواهم کرد القصه قاضي اورا بدین حیله رخصت کرد

حکایت دهم

زني بازن همسایه خود دشمني داشت شبي مي بیا خورد و مست شد و طفل خود را
گشت ودر خانه زن همسایه انداخت وصباح برو تهمت نهاد که طفل مرا کشته است اورا
پیش قاضي برد قاضي اول زن همسایه را در خلوت طلبید و بسیار ترسانید و گفت
راست بگو وگرنه ترا خواهم کشت زن قسم خورد و انکار کرد قاضي گفت که اگر روبروي من
برهنه شوي سخن تو راست پندارم زن از حیا سر فرو کرد و گفت مرا کشته شدن
قبول است لیکن زنهار برهنه نخواهم شد قاضي اورا رخصت کرد وزن فریادي را در خلوت
طلبید و گفت اگر پیش من برهنه شوي سخن تو باور کنم آن زن خواست که خود را برهنه کند
قاضي اورا منع کرد و گفت که پسر را خود کشتي چون چند تازیانه اورا زد اقرار کرد که خود
تقصیر کردم و تهمت برو نهادم القصه قاضي اورا بردار کشید

حکایت یازدهم

شخصي دو هزار روپیه در کیسه سر بمهر به قاضي سپرد و خود بسفر رفت چون باز آمد کیسه خود
همچنان سر بمهر از قاضي گرفت وگشاد فلوس دید با قاضي مواخذه نمود قاضي گفت برو
دروغ میگوئي مرا روپیه ها نموده نسپرده بودي کیسه سر بمهر چنان که سپردي باز گرفتي
مردمان

" my hands, which I cannot tranſact alone, and becauſe you are an honeſt man, " I want to make you my deputy." The banker conſented, and was very much pleaſed on the occaſion. When he went home, the Cazy ſent for the other man, and ſaid, " now require your property of the banker, and he will certainly give it to you." The man repaired to the banker, who ſaid, " you are come very ſeaſonably; I had " forgotten about your property, till laſt night that it came to my recollection." In ſhort, he reſtored the property; and being eager for the deputyſhip, went to the Cazy; who ſaid to him, " having gone to-day to the King, I heard that he wants to entruſt " you with ſome affairs of importance; thank God, you will meet with juſt prefer- " ment, and I will now look out for another deputy for myſelf." In ſhort the Cazy diſmiſſed him with this pretext.

STORY X.

A woman had an enmity againſt another woman, who was her neighbour: One night ſhe drank a quantity of ſpirits, and in a fit of intoxication, killed her own infant, and having flung it into the houſe of her neighbour, in the morning accuſed her of the murder of the child, and carried her before the Cazy. The Cazy firſt called the accuſed into a private place, and terrified her very much; telling her to ſpeak the truth, or elſe he would put her to death. The woman ſolemnly denied the charge. The Cazy then ſaid, " if you will ſtand naked before me, I ſhall believe your words are " true." The woman being abaſhed, hung down her head, and ſaid, " I am ready to " loſe my life; but God forbid I ſhould ſtrip myſelf naked." The Cazy diſmiſſed her and having called in the accuſer, ſaid, " if you ſtrip yourſelf naked before me, I ſhall " give credit to what you have ſaid." The woman wanted to undreſs herſelf; but the Cazy forbid her, and declared that ſhe had killed her own infant. After ſome ſtripes were inflicted, ſhe confeſſed herſelf guilty of the crime, and that ſhe had accuſed the other falſely. In ſhort, the Cazy ordered her to be hanged.

STORY XI.

A perſon put two thouſand rupees into a purſe, and having cloſed the mouth thereof with a ſeal, gave it in charge to a Cazy, and then went a journey. When he returned, he received his purſe from the Cazy, ſealed up in the ſame manner as when he had delivered it; but upon opening it, ſaw copper coin, *inſtead of his ſilver*. He began diſputing with the Cazy; who denied that he had ſhown him the rupees; and ſaid he had received back the bag ſealed up juſt as it was delivered. The Cazy's people drove him away. The man went to the King, and repreſented his grievance.

The

مردمان قاضي اورا راندند آن شخص پيش پادشاه رفت و احوال خود عرض كرد سلطان
اندک تامل نموده فرمود که حالا برو و کيسه را نزد من بدار انصاف تو خواهم داد روز ديگر پادشاه
مندنو که بر تخت بود اندک پاره نمود و بشکار رفت فراشي که آن روز نوبت خدمت او
بود چون مندرا پاره ديد ترسيد و لرزه بر اندام او افتاد و فراش ديگررا نمود و گفت اگر
پادشاه خواهد ديد مرا خواهد کشت او پرسيد که ديگري اين سخن شنيده است يا مندرا ديده
گفت نه گفت خاطر جمعدار درين شهر رفوگري است کامل مند پيش او ببر او انچنان رفو
خواهد کرد که کسي نخواهد دريافت فراش بدوکان او رفت و مند برفوگر داد و گفت هرچه بخواهي
ترا بدهم ليکن بخوبي رفو کن رفوگر نيم دينار خواست فراش يک دينار او را بخشيد
رفوگر ديگر شب مندرا رفو کرده داد فراش روز ديگر انرا بر تخت گسترد پادشاه
چون مند درست ديد از فراش پرسيد که اين مند که رفو کرد فراش تجاهل نمود
پادشاه فرمود که هيچ مترس براي مصلحتي اين را پاره کرده بودم فراش نشان داد
پادشاه ان رفوگر را طلبيد و پرسيد که مثل اين کيسه رفو کرده گفت بلي گفت اگر
آن کيسه را بيني شناسي گفت آري پادشاه کيسه را نمود رفوگر کيسه را شناخت
و گفت قاضي اين شهر مرا براي رفو داده بود پادشاه قاضي را طلبيد و گفت بر ديانت
تو اعتماد تمام داشتم بنابراين منصب قضا بتو دادم نميدانستم که دزدي مال اين شخص
چرا دزديدي گفت اي خداوند که ميگويد گفت من ميگويم پس کيسه را نمود و رفو را
نشان داد قاضي شرمنده شد پادشاه قاضي را در زندان فرستاد و مالک کيسه را فرمود
که نقد خود از قاضي بگير قاضي ناچار نقد اورا داد روز ديگر پادشاه قاضي را بردار کشيد

حکايت

The Sultan, after pauſing a little, ſaid, " go for the preſent, leave your purſe with me, " and I will do you juſtice." The next day the King made a ſmall rent in the new muſnud (or ſeat) of the throne, and then went a hunting. A Feráſh, whoſe turn it was to be that day in waiting, when he ſaw the muſnud torne, was ſo frightened, that his body was all in a tremor. He ſhewed it to another Feráſh, and ſaid, " If the King " ſhould ſee it, he would kill me." The other aſked whether any one elſe had heard of the accident, or had ſeen the muſnud? and he anſwered in the negative. " Be of " good cheer, then," replied he, " for there is in this city a Ruffoogur, (or darner) " who is perfect maſter of his buſineſs; carry the muſnud to him, and he will fine- " draw it in ſuch a way that no one will diſcover it." The Feráſh went to the ſhop of the Ruffoogur, and gave him the muſnud, and told him that if he would only do the buſineſs nicely, he ſhould have whatever he might demand. The Ruffoogur required only half a Dinar, but the Feráſh gave him a whole Dinar, and the muſnud was mended and returned in the courſe of the night. The next day the Feráſh ſpread it on the throne. When the King ſaw that the muſnud was put to rights, he aſked the Feráſh who had darned it? The Feráſh pretended ignorance; but the King told him not to be alarmed, for that he had torne the muſnud, to anſwer a particular purpoſe. The Feráſh pointed out the Ruffoogur, and the King ſent for him, and aſked him whether he had darned a purſe in that manner, and whether if he was to ſee it he ſhould know it again; He anſwered " Yes." The King then ſhewed him the purſe, which he knew again, and ſaid " the Cazy of this city gave it me to do." The King having ſent for the Cazy, ſaid, " I had perfect reliance on your integrity; on which account " I promoted you to the dignity of Cazy: I did not know you to be a thief: how " came you to ſteal this man's property?" He anſwered, " alas! my lord, who ac- " cuſes me of this?" The King replied, " I ſay ſo:" he then produced the purſe, and ſhewed where it had been darned. The Cazy was confounded. The King ſent him to priſon, and commanded the owner of the purſe to take his money from him; who having no alternative, paid it. The next day the King ordered the Cazy to be hanged.

حکایت دوازدهم

شخصي را یک کیسهٔ دینار در خانه کم شد او بقاضي خبر کرد قاضي همه مردمان خانه را طلبید وبهر کس یکیک چوب داد که همه آن در طول برابر بود و گفت هر که دزد است چوب او بقدر یک انگشت دراز خواهد شد چون همه را رخصت کرد شخصي که دزد دیده بود ترسید وچوب خودرا بقدر یک انگشت تراشید روز دیگر چون قاضي همه را طلبید و چ بهادید معلوم کرد که دزد کیست کیسهٔ دینار ازو گرفت و سیاست نمود

حکایت سیزدهم

شخصي با یکي شرط کرد که اگر بازي نیابم یک اثار گوشت از اندام من بتراش چون بازي نیافت مدعي ایفاي شرط خواست او قبول نکرد هر دو پیش قاضي رفتند قاضي مدعي را گفت معاف کن قبول نکرد قاضي برهم شد وفرمود که بتراش لیکن اگر اندک زیاده از اثار خواهي تراشید تراسیاست خواهم نمود مدعي نتوانست ناچار شده معاف کرد

حکایت چهاردهم

دو برادر مفلس بسفر رفتند و در راه کیسهٔ پر از زر و دو پارهٔ لعل یافتند برادر خورد گفت که غرض من حاصل شد حالا بخانه باز خواهم رفت برادر بزرگ گفت سیر جهان خواهم کرد آن زر را قسمت کردند برادر کلان حصهٔ خودرا به برادر خورد سپرد و گفت بزن من بده چون او بخانه رسید حصهٔ برادر را بزن او داد مگر لعل نداد بعد سه سال برادر کلان از سفر بخانه آمد پارهٔ لعل پیش زن خود ندید از برادر پرسید که لعل چه شد گفت بزن تو دادم گفت او میگوید که نیافتم گفت دروغ میگوید آن مرد زن خودرا تنبیه آغاز کرد زن گریخت و پیش قاضي رفت احوال خود باز نمود قاضي شوهر او را با برادر او طلبید و از برادر او پرسید که چون

STORY XII.

A perſon having loſt a bag of Dinars in his own houſe, complained to the Cazy. The Cazy ſummoned all the people of the houſe, and gave each of them a piece of ſtick, all of equal lengths, and ſaid that whoever was the thief, his ſtick will be longer than the reſt, by a finger's breadth. When he had ſent them away, the perſon who had committed the robbery being ſeized with fear, cut off a finger's breadth from his ſtick. Next day, the Cazy called them together, and examined the ſticks, and preſently knew the thief, from whom he recovered the bag of Dinars, and then puniſhed him.

STORY XIII.

A perſon laid a wager with another, that if he did not win, the other might cut off a ſeer of fleſh from his body. Having loſt the wager, the plaintiff wanted that the agreement ſhould be fulfilled; but the other not conſenting, they went together before the Cazy. The Cazy recommended to the plaintiff to forgive him; but he would not agree to it. The Cazy being enraged at his refuſal, ſaid, " cut it off; but " if you ſhall exceed or fell ſhort the ſeer, in the ſamlleſt degree, I will inflict on you a " puniſhment ſuitable to the offence." The plaintiff ſeeing the impoſſibility of what was required of him, had no remedy, and therefore dropped the proſecution.

STORY XIV.

Two brothers, who were in indigent circumſtances, went a journey together. On the road they found a purſe full of money and two rubies. The younger brother ſaid, " I have accompliſhed my wiſh; I will, therefore, now return home." The elder brother ſaid, he would travel in the world. They divided the money. The elder brother gave his ſhare in charge to the younger, to be delivered to the wife of the former. When he returned home, he gave his brother's wife the ſhare of the money, but not the ruby. Three years afterwards, the elder brother returned from his travels, and not ſeeing the ruby with his own wife, he aſked his brother what was become of it? He ſaid, " I gave it to your wife." Says the elder, " ſhe denies having " received it." " She tells a falſehood," rejoins the younger. The man began to correct his wife; ſhe thereupon fled, and carried her complaint before the Cazy; who ſummoned both the huſband and the brother. The Cazy aſked the latter whether any perſon was preſent when he delivered the ruby to the woman. He named two, whom

که چون لعل باین زن سپردي کسي آن وقت حاضر بود گفت دو کس قاضي فرمود بطلب او آنهارا اندکي نقد داد و گفت با من بیائید و پیش قاضي بدروغ گواهي دهید القصه آن هر دو گواهي دادند قاضي شوهر آن زن را فرمود که برو واز زن خود پاره لعل بگیر زن گریان پیش سلطان رفت و احوال خود عرض کرد سلطان فرمود چرا پیش قاضي نمیروي گفت رفته بودم لیکن بخوبي انصاف نکرد سلطان آن هر دو برادر و گواهانرا طلبید و هر یک را جدا کرد و موم داد که بصورت آن لعل بسازید آن هر دو برادر یکسان ساختند وان هر دو گواهان بصورت مختلف سلطان زن را فرمود که تو هم بساز عرض کرد که لعل گاهي ندیدم چگونه سازم سلطان گواهانرا سیاست فرمود که اگر راست بگوئید خواهم گذاشت و گرنه خواهم کشت ناچار عرض کردند بدروغ گواهي دادیم و سلطان برادر خورد را چند تازیانه زد اقرار کرد که تقصیر کردم پادشاه بر قاضي عتاب فرمود که چرا بخوبي انصاف نکرد و لعل را بان زن دهانید

حکایت پانزدهم

جواني پیرمردي را صد دینار سپرد و بسفر رفت چون باز آمد دینار خود خواست پیرمرد انکار کرد که مرا نداده جوان پیش قاضي ظاهر نمود قاضي پیرمرد را طلبید و پرسید که این جوان زر بتو سپرد گفت نه قاضي جوانرا فرمود کسي گواه داري گفت نه قاضي پیرمردرا گفت سوگند بخور جوان گریان شد و گفت اورا از سوگند هیچ باک نیست بارها سوگند دروغ خورده است قاضي جوان را گفت آنوقت که زر باو سپردي کجا نشسته بودي گفت زیر درختي گفت چرا گفتي که گواه ندارم آن درخت گواه تست نزد آن درخت برو و بگو که قاضي ترا مي طلبد پیرمرد تبسم کرد جوان گفت اي قاضي مي ترسم که درخت از حکم تو نخواهد آمد قاضي گفت مهر من ببر و بگو که این مهر قاضي است البته خواهد آمد جوان مهر قاضي گرفت ورفت قاضي بعد ساعتي از پیرمرد پرسید که آن جوان نزد درخت رسیده باشد گفت نه چون جوان

نزد

the Cazy told him to produce. The younger brother having given a little money to two people, engaged them to give falſe evidence before the Cazy. In ſhort, they gave their depoſitions, and the Cazy told the huſband to depart, and take the ruby from his own wife. The wife, in tears, preſented herſelf before the King, and ſet forth her caſe. The King aſked her why ſhe had not been to the Cazy. She anſwered, that ſhe had been before him, but that he had not given a proper deciſion. The King ſent for the two brothers and the witneſſes, and having ſeparated them, gave each a piece of wax, and directed him to make a model of the ruby. The two brothers made their's both alike; but the two witneſſes made their's of different forms. The King then ordered the woman to make a model; but ſhe excuſed herſelf, ſaying "how can "I deſcribe the ruby, having never ſeen it?" The King threatened the witneſſes with death, if they perſiſted in giving falſe evidence; but promiſed them pardon if they diſdiſcovered the truth. They therefore confeſſed that they had given falſe teſtimony. When the younger brother had received a few ſtripes, he alſo confeſſed himſelf guilty. The King reprimanded the Cazy for not having decided properly; and commanded that the ruby ſhould be given to the woman.

STORY XV.

A youth entruſted an hundred Dinars to the care of an old man, and then went a journey. When he returned, he wanted his money; and the old man denied having received it. Upon complaining to the Cazy, he ſummoned the old man, and aſked whether the young man had entruſted him with the money; and he anſwered, "No." The Cazy then enquired of the young man whether he could produce any witneſs: but he ſaid he could not. Upon this the Cazy required the old man to take his oath. The young man wept, and ſaid, "Alas! he has no dread of an oath; he has fre-"quently perjured himſelf." The Cazy ſaid to the youth, "at the time that you "delivered the money to him, where were you ſitting? He replied "under a tree." "Why then," rejoined the Cazy, "did you ſay you had no evidence? the tree is "your evidence: go to the tree, and ſay to it, the Cazy cites you." The old man ſmiled. The youth ſaid, "I fear, O Cazy, that the tree will not come at your com-"mand." The Cazy ſaid, "take my ſeal, and ſay, this is the Cazy's ſeal, when the "tree will certainly come." The youth departed, carrying with him the Cazy's ſeal. A ſhort time after, the Cazy aſked the old man, "can the youth by this time be ar-"rived at the tree?" He anſwered, "No." When the youth came to the tree, he held

نزد درخت رفت و مهر قاضي نمود و گفت قاضي ترا مي طلبد از درخت هيچ نشنيد غمگين
باز آمد و گفت مهر تو درخت را نمودم هيچ جواب نداد قاضي گفت درخت آمد و گواهي داده
باز رفت پير مرد گفت اي قاضي اين چه سخن است هيچ درخت اينجا نيامد قاضي گفت
راست ميگوئي نه آمد ليكن آنوقت كه از تو پرسيدم كه جوان نزد درخت رسيد جواب دادي
كه نرسيده اكر تو زير آن درخت نقد نكرفتي چرا نكفتي كه كدام درخت است ازانميدانم
ازين معلوم ميشود كه جوان راست ميكويد پير مرد الزام يافت وزر بجوان داد

حكايت شانزدهم

ماهي گيري هميشه ماهيان دريا كرفتي و در بازار فروختي روزي يك ماهي زنده كرفت وانچنان
خوب كاهي نكرفته بود در دل كفت كه اكر اين ماهي را در بازار بفروشم زياده از دو سه
فلوس نخواهم يافت مصلحت انست كه پيش پادشاه برم البته بسيار انعام خواهد داد
القصه ماهي را پيش پادشاه برد پادشاه چون ماهي را ديد بسيار پسنديد و خوش نمود
شد و حكم كرد كه ماهي گير را صد روپيه دهند وزيران وقت حاضر بود در كوش
پادشاه عرض كرد كه براي يك ماهي اينقدر نقد دادن مصلحت نيست پادشاه جواب داد
كه اكر ندهم جاي شرم است زيرا كه حالا حكم كرده ام وزير كفت مصلحت آن است كه از ماهي كير
بپرسيد كه اين ماهي نر است يا ماده اكر بكويد كه نر است ماده را بخواهيد اكر بكويد ماده است
نر را بخواهيد ماهي كير مثل آن آوردن نخواهد توانست پس انعام هم نخواهد يافت پادشاه
سخن وزير پسنديد واز ماهي كير پرسيد كه اين ماهي نر است يا ماده ماهي كير جواب داد
كه اين ماهي خنثي است پادشاه بسيار خنديد و دو صد روپيه او را بخشيد

حكايت

" held forth the Cazy's ſeal, and ſaid, " the Cazy requires your attendance." But not hearing any thing, he returned, ſadly diſtreſſed, and ſaid, " I ſhewed your ſeal to " the tree; but the tree did not return any anſwer." The Cazy ſaid, " the tree " came, and having given evidence, went back again." The old man exclaimed, " O " Cazy, what words are theſe; no tree came here!" The Cazy ſaid, " you are " right, the tree did not come; but at the time when I aſked you whether or not the " youth was arrived at the tree? you anſwered, that he could not be then arrived: now " if you had not received the money under the tree, why did not you ſay ' what tree " is it? I do not know it;' and from this circumſtance it is evident that the young man " ſpeaks the truth." The old man being convicted, gave the youth his money.

STORY XVI.

A fiſherman, whoſe buſineſs it was to catch fiſh in the river, which he ſold in the market, one day caught a live fiſh, more beautiful than any one that had before come to his hands. He ſaid to himſelf, " If I was to ſell this fiſh in the market, I ſhould " not get more than two or three Felooſes; it will be better for me to carry it to the " King, who will certainly give me a great reward." In ſhort, he carried it to the King, who was ſo much pleaſed that he ordered him an hundred rupees. The Vizier being preſent at the time, ſaid in the king's ear, " it is not proper to give ſuch a ſum " of money for a ſingle fiſh. The King anſwered, " now that I have ordered the " money, it would be diſgraceful not to give it." The Vizier ſaid, " you had better " aſk the fiſherman whether the fiſh is male or female. If he ſays it is a male, require " a female; and ſhould he tell that it is a female, then aſk for a male: the fiſherman " will not be able to bring ſuch another fiſh; conſequently neither will he receive the " gift." The King approved of the Vizier's words, and aſked the fiſherman " whether " is the fiſh male or female? He anſwered, " the fiſh is an hermaphrodite." The King laughad very heartily and gave him two hundred rupees.

***

حکایت هفدهم

سوداگران پیش پادشاهی رفتند و اسپانرا براو عرض نمودند پادشاه بسیار پسندید و خرید و لک روپیه زیاده از قیمت بسوداگران داد و فرمود که از ملک خود بازر اسپانرا بیارید سوداگران رخصت شدند روزی پادشاه درحالت خوشی و مستی وزیررا گفت که اسامی جمیع احمقان بنویس وزیر عرض کرد که پیش ازین نوشته ام واول نامها نام حضرتست پرسید چرا گفت سوداگران را لک روپیه که برای آوردن اسپان بی ضامنی واطلاع مساکن انها عنایت شد علامت حماقت است پادشاه گفت اگر سوداگران اسپان را بیارند پس چه باید کرد گفت اگر بیارند نام حضرت از دفتر احمقان محو خواهم کرد و نام سوداگران انجا خواهم نوشت

حکایت هژدهم

روزی شاعری تقصیری کرد پادشاه جلاد را فرمود که روبروی من او را بکش لرزه در اندام شاعر افتاد ندیمی او را گفت این چه نامردی و بیجگریست مردان گاهی اینچین نمی ترسند شاعر گفت ای ندیم اگر مردی بیا بجای من بنشین تا من برخیزم پادشاه این لطیفه پسندید و خندید و تقصیر او معاف فرمود

حکایت نوزدهم

زنی میرفت مردی اورا دید و دنبال او روان شد زن پرسید چرا پس من می آئی گفت برتو عاشق شده ام زن گفت برمن چه عاشق شده خواهر من ازمن خوبتر است پس من می آید برو وبراو عاشق شو مرد ازانجا برگشت وزنی بدصورت دید بسیار ناخوش گردید و باز نزد او رفت و گفت چرا دروغ گفتی زن گفت تو نیز راست نگفتی اگر عاشق من می بودی پیش دیگری چرا میرفتی مرد شرمنده شد

حکایت

STORY XVII.

Some merchants went to a King, and exhibited ſome horſes. The King liked them very much, and bought them. He gave the merchants a lack of rupees over and above the purchaſe, and told them to bring more horſes from their own country. The merchants took their leave. One day the King being exhilarated with wine, ſaid to the Vizier, " make out a liſt of all the blockheads in my dominions." He repreſented, that he had already done ſo, and had put his Majeſty at the head of them. The King aſked why. He replied, " becauſe you gave a lack of rupees for horſes " to be brought by merchants, for whom no perſon is ſecurity ; neither does any one " know to what country they belong to; and this is a ſign of ſtupidity." The King ſaid, " but if they ſhould bring the horſes, what is then to be done ?" He anſwered, " if they ſhould bring them, I would then eraſe your Majeſty's name from the liſt of " blockheads, and put the merchants' in its ſtead."

STORY XVIII.

One day a poet having committed a crime, the King ordered the executioner to put him to death in the royal preſence. A trembling ſeized the poet's body. A courtier called out to him, " what cowardice and irreſolution is this! a man never " ſuffers dread in this manner." The poet replied, " Mr. Courtier, if you are a " man, ſit in my place, and allow me to ſtand up." The King was ſo much pleaſed at this ſtroke of humour, that he laughed, and pardoned his offence.

STORY XIX.

A woman was walking, and a man looked at her, and followed her. The woman ſaid, " why do you follow me?" He anſwered, " becauſe I have fallen in love " with you." The woman ſaid, " why are you in love with me? my ſiſter is much " handſomer than me; ſhe is coming after me; go and make love to her." The man turned back, and ſaw a woman with an ugly face. Being greatly diſpleaſed, he went again to the other woman, and ſaid, " why did you tell a ſtory?" The woman anſwered, " neither did you ſpeak truth; for if you are in love with me, why did you " go after another woman?" The man was confounded.

حکایت بیستم

کوزي را گفتند میخواهي که پشت تو راست شود یا پشت دیگر مردمان همچو پشت تو کوز گردد گفت میخواهم که پشت دیگر مردمان کوز گردد تا ازان چشم که دیگران مرا مي بینند من انهارا نبینم

حکایت بست و یکم

شخصي هر روز شش نان میخرید روزي دوستي ازوي پرسید که شش نان هر روز چه مي کني گفت نانی را نگاه میدارم و یک نان زا مي اندازم ودو نان را واپس میکنم و دو نان را قرض میدهم ان دوست گفت سخن تو هیچ نمي فهمم صاف بگو گفت یک نان که میدارم میخورم و نانی که مي اندازم خوشدامن را میدهم و دو نان له واپس میکنم مادر و پدر را میدهم و دو نان پسران خود را میدهم

حکایت بیست و دوم

امیر تیمور لنگ چون بهندوستان رسید و مطربان طلبید و گفت از بزرگان شنیده ام که درین شهر مطربان کامل اند مطربي نابینا بپیش پادشاه حاضر شد و سرود آغاز کرد پادشاه بسیار خوش کردید و نام او پرسید گفت نام من دولت است پادشاه گفت دولت هم کور میشود او جواب داد که اگر دولت کور نبودي بخانه لنگ نه امدي پادشاه این جواب پسندید و انعام بسیار باو داد

حکایت بیست و سیوم

شخصي نزد طبیب رفت و گفت شکم من درد میکند دوا کن طبیب پرسید امروز چه خورده گفت نان سوخته طبیب دوا در چشم او کردن خواست آن شخص گفت اي طبیب درد شکم را با چشم چه نسبت حکیم گفت اول ترا دوا اي چشم مي باید کرد زیرا که اگر چشمت درست بودي نان سوخته نمیخوردي

حکایت

STORY XX.

They aſked an hump-backed man, " whether do you wiſh that your back was " ſtraight, and that thoſe of other men ſhould become crooked like your's?" He anſwered, " I wiſh that other men's backs were bent, in order that I might ſee them " with the ſame eyes as they view me."

STORY XXI.

A perſon making it a practice to buy ſix loaves every day, a friend aſked him what he did with ſix loaves every day? He anſwered, " I keep one loaf, another I " throw away, two loaves I return, and two others I lend." The friend ſaid, " I " don't comprehend your meaning; ſpeak plainly." He replied, " the loaf which " I keep, I eat; and the one which I throw away, is what I give to my wife's mother; " the two which I return, I give to my father and mother; and I lend two loaves to " my ſons."

STORY XXII.

When Timourleng (Tamerlane) invaded Hindoſtan, having ſent for ſome ſingers, he ſaid " I have heard from great people that there are excellent ſingers in this city." A blind muſician, who was preſent, began ſinging; with which the King was much pleaſed, and aſked his name? He ſaid, " my name is *Dowlet*," (or Fortune.) The King remarked, " Fortune is alſo blind." The blind muſician replied, " if Fortune " had not been blind, ſhe would not have come to the houſe of a cripple." The King was pleaſed at his repartee, and beſtowed on him a conſiderable gift.

STORY XXIII.

A perſon went to a phyſician, and complaining of a pain in his belly, aſked for ſome medicine. The phyſician aſked what he had eaten that day; and he anſwered, " burnt bread. The doctor wanted to apply ſome medicine to the man's eyes, when he ſaid, " O doctor, what connection is there between the belly-ach and the eyes?" The doctor anſwered, " you firſt require medicine for your eyes; becauſe if they had " ſeen perfectly, you would not have eaten burnt bread."

حکایت بیست و چهارم

روزي پادشاه از شاعري رنجید جلادرا فرمود که روبروي من بکش جلاد براي شمشیر آوردن رفت شاعر حاضر انرا گفت تا شمشیر آورده شود مرا سیاسي ها بنویسید که پادشاه خوش شود پادشاه تبسم نمود و تقصیر او بخشید

حکایت بیست و پنجم

شاعري تونکري را مدح کرد هیچ نیافت پس هجو کرد تونکر او را هیچ نگفت روز دیگر شاعر بر دروازهٔ او رفت و نشست تونکر گفت اي شاعر مدح کردي هیچ ترا ندادم هجو کردي هیچ نگفتم حالا چرا اینجا نشسته گفت حالا میخواهم که اگر بمیري مرثیه تو بگویم

حکایت بیست و ششم

بادشاهي در خواب دید که تمام دندانهاي او افتاده اند از منجمي تعبیر آن پرسید گفت که اولاد و اقارب پادشاه همه روبروي پادشاه خواهند مرد پادشاه در خشم شد و منجم را قید کرد و منجم دیگر را طلبید و تعبیر آن خواب پرسید عرض کرد که از همه اولاد و اقارب پادشاه زیاده تر خواهد زیست پادشاه این نکته پسندید و انعام داد

حکایت بیست و هفتم

حصي مرتبه بزرگ یافت دوستي براي تهنیت پیش او رفت آن شخص پرسید کیستي و چرا آمدهٔ دوست او شرمنده کردید و گفت مرا نمي شناسي دوست قدیم توام براي تعزیت نزد تو آمده ام شنیده ام که کور شدهٔ

حکایت

STORY XXIV.

Once on a time a King was angry with a poet, and ordered the executioner to put him to death in his preſence. The executioner went to fetch a ſword. The poet ſaid to the by-ſtanders, " whilſt they are bringing the ſword, give me ſome ſlaps, to divert " his Majeſty." The King ſmiled, and pardoned him.

STORY XXV.

A poet made the euloguim of a rich man, but got nothing for it: he then abuſed him, without his ſaying any thing. Another day the poet went and ſeated himſelf at the rich man's gate; who, therefore, ſaid to him, " you praiſed me, and I ſaid nothing; " you abuſed me, and I uttered not a word; now, why are you ſitting here?" He an- " ſwered, I now only want that when you die, I may perform the funeral ſervice."

STORY XXVI.

A King ſaw in a dream, that all his teeth had fallen out. He required the interpretation of an Aſtrologer; who ſaid, that all the King's children and relations would die before his face. The King was wroth, and having ordered the Aſtrologer into confinement, ſent for another, and demanded the interpretation of the dream. He ſaid, that the King would outlive all his children and relation. The King approved of this myſtical ſignification, and made him a preſent.

STORY XXVII.

A perſon having obtained conſiderable promotion, a friend came to congratulate him thereon. He aſked him, " who are you; and wherefore are you come?" The other was aſhamed, and ſaid, " do not you know me? I am your old friend; I came " to condole with you, having heard that you had loſt your ſight."

STORY

حکایت بیست و هشتم

پادشاهي در جنگ شکست یافت شخصي از فوج دشمن او را گرفت و نشناخت که پادشاه است اسباب خود بر سر او نهاد چون بمنزل رسید قدري برنج او را داد که بپزو بخور پادشاه بسیار گرسنه بود برنج را در سبو کرد و بر آتش نهاد و خود از آتش دور نشست سگي آمد و سبو را گرفت و گریخت پادشاه خندید آن شخص بر پادشاه غصه شد و گفت اي احمق سگ سبوي ترا برد و خنده کردي بگو سبب چیست پادشاه خاموش ماند چون تازیانه یافت گفت روزي چنان بودم که هرگاه براي شکار میرفتم صد شتر اسباب باورچیخانهٔ من همراه میرفت امروز چنان هستم که مشت برنج هم سگ نگذاشت آن شخص عذر تقصیرات نمود و گذاشت

حکایت بیست و نهم

روزي مرغي بر درختي نشسته بود پادشاه او را دید و با حاضران گفت که این را به تیر خواهم کشت تیر و کمان را گرفت و تیر بر مرغ انداخت و خطا کرد مرغ پرید پادشاه بسیار خجل گردید شخصي براي دفع خجالت گفتن گرفت که پادشاه اگر اول مرغ را گشتن خواست گشتن مي تواند لیکن بر جان او رحم کرد و قصدا خطا نمود

حکایت سیم

شخصي یک طوطي پرورد و او را زبان پارسي اموخت طوطي در جواب هر سخن مي گفت درین چه شک روزي آن شخص طوطي را در بازار براي فروختن برد و صد روپیه قیمت آن ظاهر کرد مغلي از طوطي پرسید که لایق صد روپیه هستي گفت دراین چه شک مغل خوشنود شد و طوطي را خرید و بخانهٔ خود برد هر سخن که با طوطي میگفت جواب آن درین چه شک مي یافت در دل خود شرمنده و پشیمان گردید و گفت حماقت کردم که چنین طوطي خریدم گفت درین چه شک مغل را تبسم امد و طوطي را آزاد کرد

حکایت

STORY XXVIII.

A King being defeated in battle, one of the enemy's ſoldiers ſeized him, and not knowing who he was, put his own baggage on his head. When they got to the end of their journey, he gave the King a little rice, that he might dreſs and eat it. The King was very hungry. He put the rice into an earthern pot, placed it on the fire and ſeated himſelf at ſome diſtance. A dog came, ſeized the pot and ran away with it. The King laughing, the ſoldier was angry, and ſaid, " O blockhead, the dog " carried away your pot, and you laughed; tell me the cauſe of your mirth?" The King was ſilent; but after receiving ſome ſtripes, ſaid, " once I was in ſuch circum- " ſtances, that whenever I went a hunting, an hundred camels accompanied me, laden " with the furniture of my kitchen; to-day I am in ſuch a condition, that a dog has " not left me even an handful of rice." The ſoldier aſked pardon for his behaviour, and ſet the King at liberty.

STORY XXIX.

One day a bird was ſitting on a tree: a King ſaw it, and ſaid to his courtiers, " I will kill it with an arrow." He took a bow and arrow, diſcharged the arrow at the bird, and miſſing his aim, the bird flew away. The King was very much aſhamed, when a perſon, in order to comfort him, ſaid, " the King at firſt intended to have " killed the bird, but he had mercy on its life, and took pains to miſs."

STORY XXX.

A perſon kept a parrot, and taught it the Perſian language. The parrot, in anſwer to every word, would ſay *dur een chèh ſhuck*, or, " what doubt is there of this?" One day the man carried the parrot to market for ſale, and fixed the price at an hundred rupees. A Mogul aſked the parrot, " are you worth an hundred rupees?" He anſwered what doubt is there of this?" The Mogul was delighted, bought the parrot, and carried it home. Whatever he ſaid, he received for anſwer, " what doubt is there " of this?" He was aſhamed of himſelf, and repented of his bargain, and ſaid, " I " committed a folly in buying this bird." The parrot ſaid, " what doubt is there of this?" The Moghul ſmiled, and gave the parrot his liberty.

STORY

حکایت سی و یکم

روزی پادشاهی مع شاهزاده بشکار رفت چون هوا گرم شد پادشاه و شاهزاده لباده خودرا بردوش مسخرهٔ نهادند پادشاه تبسم کرد و گفت ای مسخره بر تو باریک خراست گفت بلکه بار دو خر

حکایت سی و دوم

مسخرهٔ بازنی مشادی کرد بعداز چهار ماه زن او پسر زائید شوهر را گفت این پسر را چه نام خواهی داشت گفت پیک چرا که راه نه ماه در چهار ماه طی کرد

حکایت سی و سیوم

دانشمندی در مسجد می نشست و با مردمان وعظ می گفت شخصی دران مجلس هر روز می گریست روزی دانشمند گفت سخن من در دل این شخص بسیار اثر میکند ازین سبب میگرید دیگران آن شخص را گفتند که در دل ما سخن دانشمند هیچ اثر نمیکند چگونه دل داری که میگریی گفت بر سخن دانشمند نمی گریم بلکه یک خصی پرورده بودم واورا بسیار دوست داشتم چون خصی پیر شد مرد هرگاه دانشمند سخن میگوید وریش او می جنبد خصی مرا یاد می آید زیرا که او هم اینچنین ریش دراز داشت

حکایت سی و چهارم

شخصی دستار درویشی گرفت و گریخت درویش بگورستان رفت و نشست مردمان اورا گفتند که آن شخص دستار ترا بطرف باغ برد در گورستان چرا نشسته و چه میکنی گفت او نیز آخر اینجا خواهد آمد ازین سبب اینجا نشسته ام

حکایت

STORY XXXI.

One day a King and his ſon went a hunting. The weather being hot, they put their fur cloaks on the back of a jeſter. The King ſmiled and ſaid to the buffoon, you have an aſs's load upon you. He anſwered, " yes ; or rather the burdens of two " aſſes."

STORY XXXII.

A jeſter married a woman, who after four months was brought to bed of a boy. She aſked her huſband what name he would give his ſon. He anſwered, " call him " Courier, for he has performed a journey of nine months in the ſpace of four."

STORY XXXIII.

A learned man made a practice of placing himſelf in a moſque, and preaching to the people. One of the congregation wept conſtantly. One day the preacher ſaid, " my " words make great impreſſion on this man's heart, which is the reaſon of his crying " ſo much." Others obſerved thus to the man who wept, " the learned man does not " make any impreſſion on our minds ; what kind of a heart muſt you have, to be al- " ways in tears ?" He anſwered, " I do not weep at his diſcourſe ; but I had a ca- " poned goat, of whom I was exceedingly fond ; when the goat grew old, he died; now " whenever the learned man ſpeaks and wags his chin, the goat comes to my remem- " brance, for he had juſt ſuch a long beard."

STORY XXXIV.

Somebody ſeized a Dirvieſh's turband, and ran away with it. The Dirveiſh repaired to the churchyard, and there ſeated himſelf. The people ſaid to him, " the man who " took your turband went towards the orchard ; why are you ſitting in the churchyard, " what are you about ?" He anſwered, " he too muſt come here at laſt, and therefore I " have ſeated myſelf in this place."

حکایت سی و پنجم

پادشاهی با وزیر خرما میخورد و تخم خرما نزد وزیر می انداخت بعد خوردن وزیر را گفت بسیار خوار هستی زیرا که تخم خرما بسیار پیش تو اوفتاده اند وزیر گفت نه جهان پناه بسیار خوار هستند که نه تخم گذاشتند نه خرما

حکایت سی و ششم

روزی سکندر با حاضران گفت که گاهی کسی را محروم نکردم هرکس هرچه از من خواست بخشیدم شخصی انوقت عرض کرد که خداوندا مرا یکدرم درکار است بخشش سکندر فرمود که از پادشاهان چیز محقر خواستن بی ادبی است آن شخص گفت که اگر پادشاه را از یکدرم دادن شرم می آید ملکی مرا بخشد سکندر گفت اول سوال کردی کم از مرتبه من و دیگر سوال کردی زیاده از مرتبه خود هردو سوال بیجا کردی آن شخص لاجواب و شرمنده گردید

حکایت سی و هفتم

پادشاهی از مسخره برنجید و زیر پای فیل انداختن فرمود مسخره شور نمود که ای خداوند من ضعیف لایق پای فیل نیستم مرا زیر پای صعوه انداز وزیر پای فیل وزیر را زیرا که وزیر فربه است استخوانهای او در پای فیل نخواهند خلید پادشاه طرف وزیر دید و تبسم کرد و گفت چه میگوئی وزیر عرض کرد که برای خدا تقصر این حرام زاده ببخش و گرنه مرا نیز در بلا خواهد انداخت پادشاه را سخن مسخره و شفاعت وزیر پسند آمد تقصیر معاف کرد و خلعت بخشید

حکایت سی و هشتم

شیری و مردی در یکخانه تصویر خود ها دیدند مرد شیر را گفت می بینی شجاعت انسان که شیر را تابع کرده است شیر گفت مصور این انسان است اگر شیر مصور بودی اینچنین نبودی

حکایت

STORY XXXV.

A King was eating dates along with his Vizier, and ſlung all the ſtones near the latter. When they had done, the King ſaid to the Vizier, " thou art a great glutton, to " have ſuch a number of date ſtones before you." The Vizier anſwered, " No, the " Aſyſum of the World has a voracious appetite, having left neither dates nor ſtones."

STORY XXXVI.

One day Secunder (Alexander the Great) ſaid to his courtiers, " I have never diſ- " appointed any man, for whatever has been aſked of me, I have granted." A perſon immediately ſaid to him, " O, my lord, I am in want of one Direm, beſtow it upon me." Secunder anſwered, " it is diſreſpectful to aſk Kings for trifles." The man replied, " if your Majeſty is aſhamed to beſtow a ſingle Direm, then give me a king- " dom." Secunder rejoined, " firſt you requeſted what it was beneath my dignity to " grant, and your ſecond requeſt exceeds what is becoming your own condition; you " were abſurd in both petitions." The man was abaſhed, having nothing to ſay in anſwer.

STORY XXXVII.

A King being diſpleaſed at a jeſter, ordered him to be caſt under the feet of an elephant. The jeſter cried out, " O, my lord, I am a poor lean creature, not fit for the " foot of an elephant; throw me under the feet of a Sáweh*, and the Vizier under the " former, for he is ſo plump that his bones will not prick the feet of the elephant." The King looking towards the Vizier, ſmiled, and aſked him what he had to ſay. The Vizier ſaid, " for God's ſake pardon this ill-born fellow; he will elſe involve me in " misfortune." The King being pleaſed at the jeſter's ſpeech, and out of regard for the Vizier, forgave the jeſter his fault, and beſtowed on him a dreſs of honour.

* A kind of ſparrow with a red head.

STORY XXXVIII.

A lion and a man ſaw in a houſe their own pictures. The man ſaid to the lion, " do you behold the valour of the man, who has overcome the lion?" He anſwered, " the painter was a man; but if the picture had been executed by a lion, the repreſen- " tation would not have been after this manner."

حکایت سی ونهم

مشخصي پديش يک نويسنده رفت وگفت خطي بنويس گفت پاي من درد مي کند آن شخص گفت ترا جائي فرستادن نمي خواهم که چنين عذر مي کني جواب داد له اين سخن تو راست است ليکن هرگاه که براي کسي خطي نويسم طلبيده مي شوم براي خواندن آن زيرا که ديگر شخص خط من خواندن نميتواند

حکايت چهلم

مشخصي خطي مي نوشت مردي بيگانه نزد او نشست و طرف خط ميديد آن شخص در خط نوشت که مردي بيگانه واحمق نزد من نشسته است و خط را مي خواند ازين سبب هيچ راز نمي نويسم آن مرد گفت مرا احمق مي پنداري چرا راز نمي نويسي خط تو نخوانده ام نويسنده گفت اگر خط من نخواندي چگونه معلوم کردي که چنين نوشته ام

حکايت چهل ويکم

روزي باز خروسي را گفت بسيار بيوفا هستي مردمان ترا مي پرورند وبراي تو خانه مي سازند و هرگاه ترا گرفتن ميخواهند چرا ميگريزي من اگر چه مرغ جنگلي ام ليکن چند روز که از دست مردمان طعمه ميخورم براي ايشان شکار ميکنم و هر چند دور ميروم چون طلبيده ميشوم باز مي آيم خروس جواب داد که گاهي بازي را بر سيخ ديده ومن بسيار خروسان را بر سيخ کباب و بسيار خروسان را بر آتش بريان ديده ام تو بسيار دور گريزي اگر بازي را بر سيخ بيني باز لاجواب شد

حکايت چهل ودوم

دانشمندي مصاحب پادشاه بود موي ريش خود مي کند روزي پادشاه او را گفت که اگر بار ديگر موي ريش خزاهي بر کند بر تو سياست خواهم نمود بعد چند روز دانشمند

کاري

STORY XXXIX.

A perſon went to a ſcribe, and deſired him to write a letter. He ſaid, "I have a "pain in my foot." The man replied, "I don't want to ſend you to any place, that "you ſhould make ſuch an excuſe." Says the ſcribe, "your obſervation is juſt; but "whenever I write a letter for any one, I am always ſent for to read it, becauſe no "other perſon can make it out."

STORY XL.

A perſon was writing a letter, and a ſtranger, who ſat near, was looking that way. He accordingly wrote, that a ſtranger, a ſtupid fellow, was ſitting near him and reading his letter, on which account he did not write any ſecrets. The man ſaid, "do you "take me for a blockhead; why don't you write your ſecrets, I have not read your "letter." The writer replied, "if you have not read my letter, how came you to "know what I have written."

STORY XLI.

Once on a time a hawk ſaid to an houſe cock, "you are very ungrateful; for men "feed you, and provide you a dwelling; yet whenever they want to catch you, why "do you run away? Although I am a wild bird, yet after having eaten food for a few "days from the hands of men, I hunt for them; and to whatever diſtance I may go, "when I am called I return." The cock in anſwer aſked, "did you ever ſee an hawk "upon a ſpit? but I have ſeen many cocks roaſting on ſpits, and a great number fry-"ing on the fire. You would fly to a great diſtance, if you were to ſee an hawk on "a ſpit."

STORY XLII.

A learned man, who was the favourite of a King, had a trick of plucking hairs out of his beard. One day the King ſaid to him, "if again you pull a hair out of your "beard, I will puniſh you." Some days afterwards, having performed a piece of buſineſs,

the

گاري کرد که پادشاه بسيار برو مهربان کرديد و اورا گفت هر چه بخواهي ترا به بخشم دانشمند گفت ريش من مرا به بخش ديگر هيچ نمي خواهم پادشاه تبسم کرد و گفت اگر خوشي تو در همين است بخشيدم

حکايت چهل و سيوم

زشت روي پيش طبيب رفت و گفت برزشت ترين جاي مراد ملي شده است دوا بده طبيب بر روي او نظر کرد و گفت دروغ ميگوئي روي تو مي بينم بران هيچ دمل نيست

حکايت چهل و چهارم

شخصي نوکر خود را گفت که علي الصباح اگر دو زاغ را يکجا نشسته بيني مرا خبر کن که انهارا خواهم ديد شگون نيک خواهم يافت تمام روز مرا بخوشي خواهد گذشت القصه نوکر او دو زاغ را يکجا ديد صاحب خود را خبر داد صاحب او چون بيرون آمد يک زاغ را ديد ديگر زاغ پريده بود بسيار برنوکر غصه شد و تازيانه زدن گرفت همان وقت دوستي براي او طعام فرستاد نوکر عرض کرد که اي خداوند يک زاغ را ديدي طعام يافتي اگر دو زاغ را ميديدي مي يافتي انچه من يافتم

حکايت چهل و پنجم

طبيبي هرگاه بگورستان رفتي چادر بر سر و روي خود کردي مردمان پرسيدند که سبب اين چيست گفت از مردگان اين گورستان شرم مي کنم زيرا که از دواي من مرده اند

حکايت چهل و ششم

روزي پادشاهي ظالم تنها از شهر بيرون رفت شخصي را زير درختي نشسته ديد پرسيد که پادشاه اين ملک چگونه است ظالم يا عادل گفت بسيار ظالم است پادشاه گفت مرا مي شناسي گفت نه پادشاه گفت منم سلطان اين ملک آن مرد ترسيد و پرسيد مرا مي داني پادشاه گفت نه گفت پسر فلان سودا گرام هر ماه سه روز ديوانه مي شوم امروز يکي از ان سه روز است پادشاه خنديد و اورا هيچ نگفت

حکايت

King ſhowed him great kindneſs, and ſaid, " I will beſtow on you whatever you aſk." He anſwered, " only given me the free uſe of my beard; I aſk nothing elſe." The King ſmiled, and ſaid, if this is your wiſh, I will grant it."

STORY XLIII.

An ugly fellow went to a phyſician, and ſaid, " there is a boil come on the moſt " unſeemly part of me, give a remedy." The phyſician looking at him, ſaid, " you " tell a falſehood, for I ſee your face, and there is no boil on it."

STORY XLIV.

A perſon ſaid to his ſervant, " if you ſee two crows together early in the morn- " ing, apprize me of it, that I may alſo behold them, as it will be a good omen, " whereby I ſhall paſs the whole day pleaſantly." In ſhort, the ſervant ſaw two crows in one place; he informed his maſter; but when the latter came, he ſaw only one, the other having flown away. He was very angry, and began to horſewhip the ſervant; at which time a friend ſent him ſome victuals. The ſervant ſaid, " O my lord, you ſaw " only one crow, and have obtained victuals; had you ſeen two, you would have met " with my fare."

STORY XLV.

A certain phyſician, whenever he went to the burying ground, was uſed to put a ſheet over his head and face, and when people aſked him the reaſon thereof, he ſaid, " I am aſhamed of the dead in this cemetery, becauſe they died of my medicines."

STORY XLVI.

One day a tryannic King having gone out of the city unattended, ſaw a perſon ſitting under a tree, of whom he enquired " what is the character of the King of this country; is he oppreſſive, or juſt?" He anſwered, " a great tyrant." The King ſaid, " do you know me?" He anſwered, " no." The King rejoined, " I am the Monarch " of this place." The man was terrified, and aſked, " do you know who I am?" The King ſaid, he did not. He rejoined, " I am the ſon of ſuch a merchant; three days in " every month I loſe my ſenſes, and this is one of thoſe three days." The King laugh- ed, and ended the converſation.

STORY

حکایت چهل و هفتم

مشاعری پیش تونکری رفت و بسیار او را ستود تونکر خوش نشد و گفت نزدمن نقد نیست لیکن غله بسیار است اگر فردا بیائی بدهم شاعر بخانه خود رفت و وقت عجبر نزد تونکر باز آمد تونکر پرسید چرا آمدی گفت دیروز وعدهٔ دادن غله کردید ازین سبب آمده ام تونکر گفت عجب احمق هستی تو از سخن مرا خوش کردی من نیز ترا خوش نمودم حالا غله چرا دهم شاعر شرمنده شده باز رفت

حکایت چهل و هشتم

درویشی تقصیر بزرگ کرد پیش حبشی کوتوال بردند کوتوال حکم کرد که تمام روی درویش سیاه کنید و در تمام شهر گردانید درویش گفت ای کوتوال نصف روی من سیاه کن و گرنه همه مردمان شهر خواهند دانست که حبشی کوتوال هستم کوتوال ازین سخن خندید و تقصیر درویش معاف کرد

حکایت چهل و نهم

نابینائی در شب تار چراغ در دست و سبو بر دوش گرفته در بازار میرفت شخصی ازوی پرسید که ای احمق روز و شب در چشم تو یکسان است از چراغ ترا فایده چیست نابینا خندید و گفت این چراغ برای من نیست بلکه برای تست تا در شب تار سبوی مرا نشکنی

حکایت پنجاهم

درویشی بر دوکان بقالی رفت و در خریدن شتابی کرد بقال درویش را دشنام داد درویش در خشم شد و پاپوشی بر سر بقال زد بقال پیش کوتوال رفت و نالش نمود کوتوال درویش را طلبید و پرسید که چرا بقال را زدی درویش گفت که بقال مرا دشنام داد کوتوال

STORY XLVII.

A poet went to a rich man, and beſtowed great praiſes on him; at which the latter being pleaſed, ſaid, "I have not any money at command, but a large quantity of grain, "if you come again to-morrow, I will give you ſome." The poet went home, and early the next morning went again to the rich man, who aſked him why he was come. He anſwered, "yeſterday you promiſed to give me ſome corn, and I am come for it." The other replied, "you are an egregious blockhead; you delighted me with words, "and I have alſo pleaſed you; why, therefore, ſhould I give you any corn?" The poet went away aſhamed.

STORY XLVIII.

A Dirveiſh having committed a capital offence, was carried before Hubſhee Cutwal * who ſentenced him to have the whole of his face blacked, and to be expoſed throughout the city. The Dirvieſh ſaid, "O Sir, black only half my face, or elſe the people "of the city will miſtake me for Hubſhee Cutwal. The Cutwal laughed at his ſpeech, and remitted the puniſhment.

* Siddee Folad Khan, an Ethiopian, was Cutwal of Shahjehanabad in the time of Alumgeer.

STORY XLIX.

A blind man in a dark night having taken a lamp in his hand, and an earthen jar on his ſhoulders, went into the market place. Somebody ſaid to him, "you blockhead, day "and night are the ſame in your eyes; of what uſe can a lamp be to you?" The blind man laughing, replied, "the lamp is not intended for my own, but for your uſe, in or-"der that in this dark night you may not break my jar."

STORY L.

A Dirveiſh went to a grocer's ſhop, and was in a very great hurry to buy ſomething. The grocer abuſed the Dirveiſh, who being in a rage ſtruck him on the head with his ſlipper. The grocer went and made his complaint to the Cutwal, who ſent for the Dirveiſh, and aſked why he had ſtruck the man. He anſwered, becauſe he had received

کوتوال گفت ای درویش تقصیر بزرگ کردی لیکن فقیر هستی ازین سبب ترا سیاست نمی کنم برداشت آنه ببقال بده که سزای تقصیر تو همین است درویش یکدو پیه از جیب خود براورد ودر دست کوتوال داد و یک پاپوش بر سر کوتوال زد و گفت اگر چنین انصاف است هشت آنه تو بگیر و هشت آنه انرا بده

حکایت پنجاه و یکم

نقاشی در شهری رفت وانجا پیشه طبابت آغاز کرد بعد چند روز شخصی از وطن او دران شهر رسید واورا دید و پرسید که حالا چه پیشه میکنی گفت طبابت پرسید چرا گفت از برای آنکه اگر درین پیشه تقصیری میکنم خاک انرا می پوشد

حکایت پنجاه و دوم

شاعری مسکین پیش تونکری رفت و چنان نزدیک اونشست که میان شاعر و تونکر از یک وجب زیاده تفاوت نبود تونکر ازین سبب برهم شد وروی ترش کرد و پرسید که در میان تو وخر چه تفاوت است گفت بقدر یک وجب تونکر ازین جواب بسیار خجل شد و عذر نمود

حکایت پنجاه و سیوم

گدائی بر دروازهٔ تونکری رفت و سوال کرد از اندرون خانه جواب آمد که بی بی در خانه نیست گدا گفت پارهٔ نان سوال کرده بودم بی بی را نخواستم که چنین جواب یافتم

حکایت پنجاه و چهارم

پادشاهی دانشمندی را طلبید و گفت میخواهم که ترا قاضی این شهر کنم دانشمند گفت لایق اینکار نیم پادشاه پرسید چرا جواب داد که انچه گفتم اگر راست گفتم مرا معذور دارید و اگر دروغ گفتم پس دروغ گو را قاضی کردن مصلحت نیست پادشاه عذر دانشمند پسندید واورا معذور داشت

حکایت

foul language from him. The Cutwal ſaid, "O Dirveiſh, you have been guilty of a "great offence, but you are a Fakeer, and therefore I do not puniſh you; go away, and "give eight annas to the grocer, which is equivalent to your fault." The Dirveiſh took a rupee out of his pocket, and put it into the Cutwal's hand, and ſtriking him a blow on the head with his ſlipper, ſaid, "if ſuch is juſtice, take you eight annas, and give "eight annas to the grocer."

STORY LI.

A painter went to a ſtrange city, where he began to practiſe phyſic. Some time after, a countryman of his came there, and aſked him what profeſſion he now followed. He anſwered, phyſic. The other aſked, why; and he replied, "becauſe if in this art I "ſhould commit a fault, the earth hides it."

STORY LII.

An indigent poet paid a viſit to a rich man, and ſeated himſelf ſo near, that there was not more diſtance than a ſpan between them. The rich man offended thereat, aſked him, "what difference is there between you and an aſs?" He anſwered, "the mea-"ſure of one ſpan." The other was very much confounded at this anſwer, and made an apology.

STORY LIII.

A beggar went to the gate of a rich perſon, and aſked for ſomething. Some one cried out from within, "madam is not at home." The beggar returned, "I aſked for "a bit of bread, not for a lady, that I ſhould find ſuch an anſwer."

STORY LIV.

A King ſent for a certain learned man, and ſaid, "I want to make you Cazy of "this city." He anſwered, "I am not fit for the office." The King aſked him why? and he replied, "if what I have ſpoken is true, I thereby ſtand excuſed; and if I have "uttered a falſehood, then it is not adviſeable to make a liar a Cazy." The King approved of his apology, and excuſed him.

حکایت پنجاه و پنجم

روزی امیری بر میخ تیر می انداخت تیر انداز ان بسیار انجا حاضر بودند تیر کسی بر میخ نمیرسید فقیری انجا رفت و از امیر چیزی سوال کرد امیر تیر و کمان خود در دست فقیر داد و فرمود میخ را بزن فقیر تیر بر میخ پرتاب کرد اتفاقا بزد امیر بسیار خوشنود گردید و صد روپیه فقیر را بخشید و رخصت کرد فقیر امیر را گفت سوال کردم هیچ نیافتم امیر روی درهم کشید و گفت صد روپیه ترا بخشده ام میگوئی هیچ نیافتم این چه سخن است فقیر گفت صد روپیه میخ زده گرفتم و از سوال چه یافتم امیر خندید و انعام دیگر هم بخشید

حکایت پنجاه و ششم

شبی قاضی در کتابی دید که هر که سر خورد می دارد و ریش دراز احمق می شود قاضی سر خورد داشت و ریش بسیار دراز با خود گفت که سر را بزرگ کردن نمی توانم لیکن ریش را کوتاه خواهم کرد مقراض تلاش کرد نیافت ناچار نیم ریش را در دست گرفت و نیم نزد چراغ برد چون موی را آتش گرفت شعله بر دست او رسید ریش را گذاشت همه ریش او سوخته شد قاضی بسیار شرمنده گردید بسبب اینکه هر چه در کتاب بود باثبات رسید

حکایت پنجاه و هفتم

روزی پادشاهی بر بام قصر خود نشسته بود شخصی را زیر دیوار استاده دید که مرغی در دست گرفته می نمود پادشاه او را طلبید و پرسید چرا مرغ بمن می نمائی گفت ای خداوند با شخصی از طرف حضرت شرط کردم و این مرغ را در بازی یافتم برای خداوند آورده ام پادشاه خوشنود گردید و مرغ را در مطبخ فرستاد بعد از دو سه روز باز آن شخص

پیش

STORY LV.

Once on a time an Ameer was ſhooting an arrow at a mark. Many archers were then preſent, but no one's arrow hit the mark. A Fakeer happened to come there, and aſked ſome charity. The Ameer put into the Fakeer's hands his own bow and arrow, and ordered him to hit the mark. The Fakeer took aim at the mark, and accidently hit it. The Ameer was very much pleaſed, and beſtowed on the Fakeer an hundred rupees, and told him to depart. The Fakeer ſaid to the Ameer, "I begged, "and obtained nothing." The Ameer put on an angry countenance, and ſaid, "I "beſtowed on you an hundred rupees, and you ſay you have obtained nothing; what "words are theſe?" The Fakeer anſwered, "I received an hundred rupees for "having hit the mark; but what have I got by my begging?" The Ameer laughed, and beſtowed on him a further gift.

STORY LVI.

One night a Cazy found in a book, that whoever has a ſmall head and long beard, is a blockhead. The Cazy having a ſmall head and a long beard, ſaid to himſelf, "I "cannot increaſe the ſize of the head, but I will ſhorten the beard." He ſought for ſciſſors, but could not find them. Having no other courſe, he took half his beard in his hand, and carried the other half towards the lamp; when the hair took fire, the flames reached his hand, upon which, letting go his hold, the beard was entirely conſumed, and the Cazy overwhelmed with ſhame, as it verified what was ſaid in the book.

STORY LVII.

Once upon a time, as a King was ſitting on the terrace of his palace; he ſaw a man ſtanding cloſe to the wall, holding out a bird on his hand. The King called him, and aſked, "why do you ſhow the bird to me." He anſwered, "O my lord, I laid a bet "with ſomebody on the part of your Majeſty, and won this bird, which I have brought "to your preſence." The King was pleaſed, and ſent the bird to the kitchen. Two or three days afterwards the ſame perſon came again to the King, with a ſheep, and

ſaid

پیش پادشاه آمد و کوسفندي آورد و گفت این هم از نام انحضرت در بازي یافته ام پادشاه
انرا نیز قبول کرد سیوم بار پیش پادشاه رفت و شخصي دیگر را با خود برد چون پادشاه اورا تهیدست
دید پرسید براي من هیچ نه آورده عرض کرد که از طرف حضرت با این شخص دو هزار روپیه
را شرط نمودم و بازي نیافتم حالا این شخص براي زر پیش حضرت آمده است
پادشاه تبسم کرد و زر او را بخشید و فرمود کاهي از طرف من با کسي قمار مباز
دیگر هیچ از تو نخواهم گرفت و نه ترا چیزي خواهم داد

حکایت پنجاه و هشتم

شخصي در خواب با شیطان ملاقات کرد یک سیلي بر روي او زد او ریش او را گرفت
و گفت اي ملعون دشمن ما هستي و براي فریب دادن مردمان ریش دراز میداري
چون سیلي دیگر بر روي او زد بیدار شد و ریش خود را در دست خود دید
شرمنده گردید و بر خود خندید

حکایت پنجاه و نهم

شخصي پیش درویشي رفت و سه سوال کرد اول انکه چرا میگوئي که خدا همه جا حاضر است
هیچ جا نمي بینم بنما کجاست دوم انکه انسان را براي تقصیري چرا سیاست میکنند هر چه
میکند خدا میکند انسان را هیچ قدرت نیست و بي ارادت خدا هیچ نمي تواند کرد
و اگر انسان را قدرت بودي همه کارها براي خود بهتر کردي سیوم انکه خدا شیطان را
در آتش دوزخ چگونه عقوبت تواند کرد زیرا که سرشت او از آتش است
و آتش در آتش چه اثر خواهد کرد درویش کلوخي بزرگ بر سر او زد
ان شخص گریان پیش قاضي رفت و گفت از فلان درویش سه سوال کردم
بر سر من چنان کلوخي زد که سر من درد میکند و هیچ جواب نداد قاضي درویش را

طلبید

ſaid, this ſheep alſo I have won in your Majeſty's name." The King accepted of it alſo. A third time he went to the King, accompanied by another perſon. The King ſeeing him empty-handed, aſked, " have you not brought any thing for me?" He anſwered, " I betted two thouſand rupees with this man, on behalf of your Majeſty, and " having loſt the wager to him, he is come to you for the money." The King ſmiled, and beſtowing on him the money; ſaid, " never again play at dice with any perſon on " my account, for in future I will neither receive from you nor give you any thing."

STORY LVIII.

A perſon in a dream had an interview with the Devil, to whom he gave a ſlap on the face, and ſeizing his beard, ſaid, " O, accurſed, thou art the enemy of mankind, " and in order to impoſe upon us, you wear a long beard." Upon giving him another ſlap, he awoke, and found his own beard in his hand. He was aſhamed, and laughed at himſelf.

STORY LIX.

A certain man went to a Dirveiſh, and propoſed three queſtions. Firſt—" Why " do they ſay that God is omnipreſent, I do not ſee him in any place, ſhow me where " he is?" Second—" Why is man puniſhed for crimes, ſince whate'er he does pro- " ceeds from God; man has no free will, for he cannot do any thing contrary to the " will of God, for if he had power, he would do every thing for his own good?" Third— " How can God puniſh Satan in hell-fire, for he is formed of that element, " and what impreſſion can fire make on itſelf?" The Dirveiſh took up a large clod of earth, and ſtruck him on the head with it. The man went crying to the Cazy, and ſaid, " I propoſed three queſtions to ſuch a Dirveiſh, who flung ſuch a clod of earth at me, as " has made my head ache; but gave no anſwer," The Cazy having ſent for the " Dirveiſh, aſked, " why did you throw a clod of earth at his head, inſtead of anſwer- " ing his queſtions?" The Dirveiſh replied, " the clod of earth was an anſwer to his

ſpeech:

طلبید وگفت چرا کلوخ بر سر او زدي وجواب سوال او ندادي درویش گفت که آن کلوخ جواب سخن او ست میگوید که درد در سر دارد بنماید کجاست تا من خدا را باو بنمایم و چرا پیش حضرت نالش من نمود هر چه کرد خدا کرد بی ارادت خدا او را نزدم مرا چه قدرت است و سرشت او از خاک است از خاک چگونه او را رنج رسیدان مشخص شرمنده گردید قاضي جواب درویش بسیار پسندید

حکایت ششصتم

سواري در شهري رفت شنید که اینجا دزدان بسیار اند وقت شب سایس را گفت که تو بخسپ من بیدار خواهم ماند زیرا که مرا بر تو اعتماد نیست سایس گفت اي خداوند این چه سخن است نمي پسندم که من در خواب باشم وصاحب بیدار زنهار اینچنین نخواهم کرد القصه صاحب او خفت و بعد یکپاس بیدار گردید سایس را گفت چه میکني گفت در فکر هستم که خدا زمین را بر آب چگونه گسترد گفت میترسم که دزدان آیند و ترا خبر نشود گفت اي خداوند خاطر جمعدارید خبردار هستم سوار باز خفت و نصف شب بیدار شد و پرسید اي سایس چه میکني گفت در فکرم که خدا آسمانرا چگونه بي ستون استاده کرد گفت در فکر تو میترسم مبادا که دزدان اسپ را ببرند گفت اي خداوند بیدار هستم چگونه دزدان خواهند آمد سوار گفت اگر خفتن میخواهي بخسپ من بیدار خواهم ماند گفت مرا خواب نمي آید سوار باز خفت و چون ساعتي شب باقي ماند بیدار شد سائیس را پرسید چه میکني گفت در فکر هستم که اسپ را دزد برده است فردا زین را من بر سر خواهم برداشت یا صاحب

حکایت شصت و یکم

درویشي نزد بخیلي رفت و چیزي سوال کرد بخیل گفت اگر یک سخن من قبول کني هر چه بگوئي خواهم کرد درویش پرسیدان سخن چیست گفت گاهي از من چیزي مخواه

حکایت

دیگر هر چه بگوئي بکنم

ſpeeeh: he ſays he has a " pain in his head; let him ſhow where it is, when I will " make God viſible to him: and why does he exhibit a complaint to you againſt me; " whatever I did was the act of God; I did not ſtrike him, without the will of God; " what power do I poſſeſs: and as he is compounded of earth, how can he ſuffer pain " from that element?" The man was confounded, and the Cazy highly pleaſed with the Dirveiſh's anſwer.

STORY LX.

A horſeman went to a city, and hearing there were many thieves in the place, ſaid to his groom, at night, " do you ſleep, and I will keep watch, for I cannot rely on " you." The groom anſwered, " alas! my lord, what words are theſe; I cannot con- " ſent to be aſleep, and my maſter awake; forbid it, I will not do ſo." In ſhort, the maſter went to ſleep, and three hours afterwards awoke, when he called out to the groom, " what are you doing?" He anſwered, " I am meditating how God has ſpread " the earth upon the water." The maſter ſaid, " I am afraid leſt the thieves come, " and you know nothing of it." He replied, " O my lord, reſt ſatisfied, I am on the " watch." The cavalier went to ſleep again, and awaking again at midnight, called, " holloa, groom, what are you doing?" He anſwered " I am conſidering how God " has ſupported the ſky without pillars." He replied, " I am afraid of your medita- " tions, leſt the thieves carry away the horſe." He replied, " O my lord, I am awake, " how can the thieves come?" The maſter ſaid, " if you want to ſleep, go to reſt, " and I will keep awake." He anſwered, " I am not ſleepy." The cavalier again " went to ſleep, and an hour of night remaining, he awoke, and aſked the groom what he was doing. He replied, " I am conſidering, ſince the thieves have ſtolen the horſe, " whether I ſhall carry the ſaddle upon my head to-morrow, or you, Sir."

STORY XLI.

A Dirveiſh went to a miſer, and wanted ſomething of him. The miſer ſaid, " if " you conſent to one propoſal of mine, I will do whatever you require." The Dirveiſh aſked what it was, and he ſaid " never aſk me for any thing, and whatever elſe you ſay, " I will perform."

حکایت شصت ودوم

شخصي بابخيلي دوستي داشت روزي بخيل را گفت که حالا بسفر ميروم انگشتري خود بمن بده انرا باخود خواهم داشت هرگاه اورا خواهم ديد ترا ياد خواهم کرد جواب داد که اگر مرا ياد داشتن ميخواهي هرگاه انگشت خود خالي بيني مرا ياد کن که انگشتري از فلان خواسته بودم نداد

حکايت شصت وسيوم

دانشمندي در شهري رفت شنيد که درين شهر شخصي سخاوت بسيار ميدارد ومسافررا طعام ميدهد دانشمند باپارچه کهنه وکثيف پيش او رفت ان شخصي هيچ التفات نکرد وجاي نشستن نداد دانشمند شرمنده شد وباز آمد روز ديگر پارچه پاکيزه بکرايه گرفت وپوشيده پيش او رفت صاحب خانه تعظيم او کرد ونزد خود نشانيد وطعام لذيذ براي او خواست دانشمند چون بر طعام نشست لقمه در پارچه خود نهادن گرفت صاحب خانه پرسيد چرا اين چنين ميکني گفت ديروز باپارچه کهنه آمده بودم هيچ طعام نيافتم امروز که پارچه خوب دارم مي پندارم اين طعام براي پارچه است نه براي من ان شخص شرمنده گرديد وعذر نمود

حکايت شصت وچهارم

پادشاهي بر دشمني فوج فرستاد ان فوج شکست يافت شخصي جلد نزد پادشاه آمد و خبر رسانيد که فوج شما فتح يافت پادشاه بسيار خشنود شد وبعد از دو روز خبر هزيمت يافت پادشاه بران شخص سياست کردن خواست عرض کرد که اي خداوند لايق سياست نيستم زيرا که دو روز شمار اخشنود کردم چرا مرا باخوش ميکنند پادشاه اين لطيفه را پسنديد واورا انعام فرمود

پادشاهي

STORY LXII.

A perſon who was intimate with a miſer, ſaid to him one day, "I am now going "a journey, give me your ring, which I will keep about me, and whenever I ſee it, I "ſhall remember you." He anſwered, "if you want to remember me, whenever you "ſee your finger naked, always think of me, that you wanted a ring of ſuch an one, "and he did not give it."

STORY LXIII.

A learned man went to a city, and hearing of a munificent perſon of that place, who entertained travellers, he waited on him, in his old cloaths, and did not meet with any kindneſs from the hoſt, nor was even deſired to ſit down. The man of letters was confounded, and went away. The nex day, he hired a neat dreſs, and having put it on, went there again. The maſter of the houſe treated him with reſpect, ſeated him near himſelf, and had him ſupplied with dainty diſhes. When the man of letter ſat down to dinner, he took a mouthful, and put it on his cloaths. The maſter of the houſe aſked why he did this; when he anſwered, "yeſterday I came in old cloaths, and did "not get any victuals; to-day, now I am well dreſſed, I conceive that the meat is for "my cloaths, and not for myſelf." The hoſt was aſhamed of himſelf, and made an apology.

STORY LXIV.

A King ſent an army againſt his enemy, and was defeated. A perſon ſpeedily came to the King, and informed him that his troops had obtained the victory, and he was very much delighted. Two days after, accounts of the defeat arrived. The King wanted to puniſh the man, when he pleaded thus, "O my lord, I do not deſerve puniſh-"ment, for I made you happy for two days; why ſhould you make me the contrary?" The King was pleaſed with the repartee, and beſtowed a gift on him."

حکایت شصت و پنجم

پادشاهي از منجمي پرسيد که چند سال از عمر من باقي است گفت ده سال پادشاه بسيار متفکر گرديد و همچو بيمار بر بستر افتاد و زير بسيار عاقل بود منجم را رو بروي پادشاه طلبيد و پرسيد که چند سال عمر تو باقي است گفت بيست سال وزير همان وقت از شمشير منجم را رو بروي پادشاه بقتل رسانيد پادشاه خوشنود گرديد و حکمت وزير پسنديد و باز سخن هيچ منجم نشنيد

حکايت شصت و ششم

شخصي کرسنه ميرفت اعرابي را ديد که بر کناره بر که طعام ميخورد نزد او رفت و گفت از طرف خانه تو مي آيم اعرابي پرسيد که زن و فرزند و مشتر من همه بخير يت اند گفت بلي اعرابي را خاطر جمع شد و باز بر ان شخص نظر نکرد آن شخص آغاز کرد که اي اعرابي اين سگ که حالا بحضور تو نشسته است اگر سگ تو زنده ميماند چنين ميشد اعرابي سر بالا کرد و گفت سگ من از چه سبب مرد گفت گوشت شتر تو بسيار خورد پرسيد مشتر چگونه مرد گفت زن تو مرد ازين سبب کسي او را گاه و دانه و آب نداد پرسيد زن چگونه مرد گفت در غم پسر تو بسيار گريست و سنگ بر سر و سينه زد پرسيد پسر چگونه مرد گفت خانه بر او افتاد اعرابي چون اين احوال خانه خرابي شنيد خاک بر سر انداخت و طعام را همانجا گذاشت و طرف خانه خود روانه شد آن شخص بدين حکمت طعام يافت

حکايت شصت و هفتم

مخيلي دوستي را گفت يک هزار روپيه نزد من است مي خواهم که اين روپيه ها را برون از شهر دفن کنم و سواي تو با کسي اين راز نگويم القصه هر دو کسان بيرون شهر رفته

زير درختي

STORY LXV.

A King aſked an aſtrologer how much longer he had to live, and he anſwered, ten years. The King was very much perplexed, and fell upon his bed, as though he had been ſick. The Vizier, who was a very ſenſible man, ſent for the aſtrologer before the King, and aſked him, " how many years of your own life ſtill remains" ?—he anſwered, " twenty years." The Vizier inſtantly had the aſtrologer ſlain with a ſword, in the King's preſence. The King's mind was reſtored to reſt; he admired the Vizier's penetration and never again liſtened to aſtrologers.

STORY LXVI.

A perſon, who was going along hungry, ſaw an Arab eating food by the ſide of a pond, whom he approached, and ſaid, " I am come from your houſe." The Arab aſked, " my wife, child, and camel, are they all well ?" He anſwered, " yes." The Arab being ſatisfied, did not look again at him. The man then began ſaying, " O " Arab, this dog, which is now lying down in your preſence, is ſuch an one as your's, " had he been ſtill alive." The Arab ráiſed up his head, and ſaid; " what was the " cauſe of my dog's death ?" He anſwered, " he eat a great deal of your camel's " fleſh." He aſked, " how came the camel to die." He replied, " your wife died ; " after which no one gave him either graſs, corn, or water." He aſked, " how came " my wife to die?" He replied, " ſhe wept very much, in her grief for your ſon, and " ſmote her head and breaſt with a ſtone." He aſked, " how did my ſon die ?" He anſwered, " the houſe fell in upon him." When the Arab heard this detail of the ruin of his family, he flung duſt on his head, and leaving the victuals went away towards his own houſe : and by this contrivance the man got a dinner.

STORY LXVII.

A miſer ſaid to a friend, " I have now a thouſand rupees, which I will bury out of the city, and I will not tell this ſecret to any one beſides yourſelf." In ſhort, they went out of the city together, and buried the money under a tree. Some days after, the miſer

زیر درختی نقد مذکور را دفن کردند بعد چند روز بخیال تنها زیر آن درخت رفت از نقد هیچ نشان نیافت باخود گفت که سوای آن دوست کسی دیگر نبرد لیکن اگر ازو بپرسم هرگز اقرار نخواهد کرد پس بخانه او رفت و گفت بسیار نقد بدست من آمده است می خواهم که همان جا نهیم لیکن اگر فردا بیائی باهم برویم دوست مذکور به طمع نقد بسیار آن نقد را آنجا باز نهاد بخیال روز دیگر آنجا تنها رفت نقد خود یافت حکمت خود را پسندید و باز بر دوستی دوستان اعتماد نکرد

حکایت شصت و هشتم

دو مصور باهم گفتند که ما هر دو کمان تصویر بکشیم به بینیم کدام خوب می گشد یک مصور خوشه انگور نقش نمود و آنرا بر دروازه آویخت مرغان آمدند و بران منقار زدند مردمان آن تصویر را بسیار پسندیدند و در خانه مصور دیگر رفتند و پرسیدند که کجا تصویر کشیده گفت در پس این پرده مصور اول خواست که پرده بردارد چون دست بر پرده نهاد معلوم کرد که پرده نیست بلکه دیوار است که بران تصویر کشیده است مصور دیگر گفت که تو چنان تصویر کشیدی که مرغان فریفتند و من چنان تصویر کشیدم که مصور فریفت

حکایت شصت و نهم

روزی شخصی باخود می گفت که هر چه در زمین و آسمان است همه برای من است مرا بسیار خدا بزرگ آفریده دران اثنا پشه بر بینی او نشست و گفت ترا چنین غرور نشاید زیرا که هر چه در زمین و آسمان است خدا برای تو آفریده و ترا برای من ندانی که از تو بزرگ ترام

حکایت

miſer went alone under the tree, but found no ſigns of his mony. He ſaid to himſelf, " excepting that friend, no other has taken it away; but if I queſtion him, he will never " confeſs." He therfore went to his houſe, and ſaid, " a great deal of money is come " to my hands, which I want to put it in the ſame place; if you will come to-morrow, " we will go together." The friend, by covering this large ſum, replaced the former money, and the miſer the next day went there alone, and found his money. He was delighted with his own contrivance, and never again placed any confidence in friends.

STORY LXVIII.

Two painters agreed together to paint each a picture, to prove which was the beſt artiſt. One having painted a bunch of grapes, and hung it over his door, the birds came and picked at it with their beaks. People highly commended this picture, and went to the houſe of the other, and aſked where he had drawn his picture. He anſwered " behind this curtain." The firſt painter wanted to pull back the curtain; but when he laid his hand upon it, he diſcovered the deception, and that it was the wall, upon which the other had painted a curtain. The other painter ſaid, " you drew ſuch a picture " as deceived the birds, but my performance has deceived an artiſt.

STORY LXIX.

One day a perſon ſaid to himfelf, " every thing is for me both in earth or heaven; " God created me very great." At that inſtant a flea ſettled on his noſe, and ſaid, " ſuch " pride does not become you; becauſe whatever is on earth or heaven, God created for " your uſe, and you for my ſervice: do you not know that I am greater than you?"

STORY

حکایت هفتادم

پادشاهي آهنگري را فرمود که جوشني خوب براي من تيار کن آهنگر تيار کرده پيش پادشاه برد پادشاه بقصد آزمودن جوشن را برزمين نهاد و شمشير بران زد دو نيم شد آهنگر را فرمود که اگر باز چنين جوشن خواهي ساخت سر تو دو نيم خواهم کرد آهنگر بخانه خود رفت دختري داشت با او اين احوال گفت دختر او را مصلحت داد که باز جوشن بساز اين بار من پيش پادشاه خواهم برد القصه آهن گر جوشن را ساخت دختر او آن جوشن را پوشيد و شمشيري در دست گرفت و پيش پادشاه رفت و عرض کرد که حالا جوشن را باز مائيد پادشاه گفت چرا اين را پوشيده گفت اي خداوند دستوران است که جوشن بر اندام آزموده ميشود ازين سبب پوشيده ام پادشاه اين سخن پسنديد و او را انعام بخشيد

حکايت هفتاد و يکم

روزي پادشاهي باوزير براي سير رفت بکشت زاري رسيد درختان گندم ديد از قد آدم دراز تر پادشاه متعجب شد و گفت چنين دراز درختان گندم گاهي نديدم وزير عرض کرد که اي خداوند در وطن من درختان گندم همچو قد فيل بلند ميشوند پادشاه تبسم نمود وزير با خود گفت که پادشاه سخن او دروغ پنداشت ازين سبب تبسم کرد چون از سير باز آمد خط بهردمان وطن خود براي چند درختان گندم فرستاد تا که خط انجا رسيد فصل گندم گذشته بود القصه بعد يکسال درختان گندم از انجا رسيدند وزير پيش پادشاه برد پادشاه پرسيد چرا آوردي عرض کرد که در سال گذشته روزي عرض کرده بودم که درختان گندم همچو قد فيل بلند مي شوند تبسم کرديد با خود گفتم که سخن من دروغ پنداشتيد براي تصديق سخن خود اوردم پادشاه گفت حالا باور کردم ليکن زنهار پيش کسي چنين سخن مگو که بعد سالي باور کند

حکايت

STORY LXX.

A King ordered a blackſmith to make him a good ſuit of armour. When it was ready the man carried it to the King, who in order to try it, laid it on the ground, and ſtruck it with a ſword, which cut it aſunder. He told the blackſmith that if he made any more ſuch armour, he would ſplit his head in two. The man went home, and having a daughter, he told her theſe circumſtances. The daughter adviſed him to make other armour, and which ſhe would herſelf carry to the King. In ſhort, the blackſmith made the armour, which the daughter put on, and with a ſword in her hand went to the King, and told him now to try it. The King aſked her why ſhe put it on. She anſwered, "O my lord, it is uſual to try armour, while on the body; on which account I have "dreſſed myſelf in it." The King, pleaſed at her ſpeech, beſtowed on her a gift.

STORY LXXI.

Once on a time a King went to take an airing, accompanied by his Vizier. They came to a field, and ſaw ſome plants of wheat higher than a man. The King wondered, and ſaid he had never before ſeen ſuch long ſtalks of wheat. The Vizier ſaid, "O, "my lord, in my country the wheat grows as high as an elephant. The King ſmiled. The Vizier ſaid to himſelf that the King thought he had told an untruth, and therefore had ſmiled. When they returned from their excurſion, he ſent a letter to ſome people of his country for ſome plants of wheat; but by the time his letter arrived, the wheat harveſt was over. A year after, the plants of wheat arrived from thence, and the Vizier preſented them to the King; who aſked why he had brought them. He ſaid, "one "day laſt year I had repreſented that plants of wheat grew as high as an elephant, and "as you ſmiled, I conceived that you doubted my veracity; I therefore brought them, "to prove the truth of my aſſertion." The King replied, "I now believe your words, "but take care another time not to ſpeak what you cannot obtain credit for before "the expiration of a year.

حکایت هفتاد و دوم

دزدي در مقام شخصي براي دزديدن اسپ رفت اتفاقا گرفتار شد صاحب اسپ دزد را گفت اگر حکمت دزدي اسپ مرا بنمائي ترا آزاد بکنم دزد قبول کرد و نزد اسپ رفت و رسن پاي او گشاد بعد ازان لگام داد پس بر اسپ سوار شد و تيز راند و گفت به بين اين طور دزدي ميکنند مردمان هر چند که تعاقب او کردند نيافتند

حکايت هفتاد و سيوم

شخصي بسيار مفلس بود اسپي داشت انرا در اصطبل بست ليکن طرفي که سر اسپان ميشود دم او کرد و منادي درداد که اي مردمان تماشاي عجيب به بينيد که سر اسپ بجاي دم است همه مردمان شهر جمع شدند هر شخصي که درون اصطبل براي تماشا رفتن ميخواست ازواندکي نقد ميگرفت و اورا راه ميداد هر که دران اصطبل ميرفت شرمنده از انجا باز مي آمد و هيچ نمي گفت

حکايت هفتاد و چهارم

شخصي از افلاطون پرسيد که سالهاي بسيار در جهاز بودي و سفر دريا کردي در دريا چه عجايب ديدي گفت عجب همين بود که از دريا بکناره سلامت رسيدم

حکايت هفتاد و پنجم

پادشاهي راوزيري عاقل بود دست از وزارت برداشت و بعبادت خدا مشغول شد پادشاه از اميران پرسيد که وزير کجا است عرض کردند که از وزارت دست برداشته بعبادت

STORY LXXII.

A thief went to a dwelling of a certain perſon, in order to ſteal a horſe. He happened to be ſeized, and the owner of the horſe told him, that if he would ſhow how he contrived to ſteal a horſe, he ſhould be releaſed. He conſented, and approached the horſe and caſt off the heel-ropes, he then put the bridle in his mouth, after which he mounted and putting the horſe in full ſpeed, called out, " behold, this is the way that I ſteal," and all that the people could do in purſuit of him, they could not come up with him.

STORY LXXIII.

A very poor man, who had a horſe, tied him in the ſtable, with his head towards that part where it is uſual to place the tail. He then proclaimed aloud, " O, you people, " come and ſee a ſtrange ſight, a horſe with his head where his tail ought to be." All the people of the city crowded together, and from every one who wiſhed to go into the ſtable to ſee the ſhow, he exacted a ſmall piece of money, and gave them admittance; and they who went into the ſtable, came back aſhamed, and ſaid nothing.

STORY LXXIV.

A perſon aſked Plato, " as you have been many years in ſhips, and performed ſea " voyages, what wonders have you ſeen in that element?" He anſwered, " the moſt " wonderful thing of all was, that I got again on ſhore in ſafety."

STORY LXXV.

A certain King had a wiſe Vizier, who reſigned his office, and employed himſelf in worſhipping God. The King aſked the nobles what was become of the Vizier. They anſwered, that having quitted the Vizarut, he employed himſelf in ſerving the Deity.

بعبادت الهي مشغول است پادشاه پيش وزير رفت و پرسيداي وزير از من چه خطا ديدي
كه وزارت را ترك نمودي گفت از پنج سبب اول انكه تو نشسته مي بودي و من بحضور تو
ايستاده مي ماندم اكنون بندگي خداي مي كنم كه در وقت نماز مرا حكم نشستن داده است دوم
انكه تو طعام مي خوردي و من بگاه مي كردم اكنون رزاقي پيدا كرده ام كه او نمي خورد و مرا مي خوراند
سيوم انكه تو خواب ميكردي و من پاسباني ميكردم اكنون خداي دارم كه من خواب ميكنم
واو پاسباني من مي كند چهارم انكه هميشه مي ترسيدم كه اگر تو بميري مرا از دشمنان آسيب
برسد اكنون چنان خداي دارم كه نخواهد مرد و مرا از دشمنان هيچ آسيب نخواهد رسيد
پنجم انكه از تو مي ترسيدم كه اگر از من گناهي شود عفو نكني اكنون خداي من چنان رحيم است
كه هر روز صد گناه مي كنم و مي بخشد

حكايت هفتاد و ششم

آورده اند كه سلطان محمود ايازرا بسيار دوست داشتي ازين سبب همه اركان دولت
بر او حسد بردند و پادشاه را گفتند كه اياز هر روز تنها در جواهر خانه مسرود معلوم ميشود كه چيزي
مي دزدد و گرنه در جواهر خانه اورا چكار است پادشاه گفت هر گاه بچشم خواهم ديد باور
خواهم كرد روز ديگر پادشاه را خبر دادند كه اياز تنها در جواهر خانه رفته است پادشاه از غرفه
درون جواهر خانه نظر كرد چه مي بيند كه اياز صندوقي را گشاده پارچه كهنه و غليظ پوشيده است
پادشاه درون تشريف برد پرسيد چرا چنين پارچه پوشيده عرض كرد كه اي
خداوند چون در بندگي حضرت نبودم چنين پارچه داشتم حالا كه بدولت خداوند پارچهاي
پاكيزه دارم جامه كهنه خود هر روز مي بينم و مي پوشم تا حالت قديم خودرا فراموش نكنم
و قدر نعمت خداوندي شناسم پادشاه چون اين جواب شنيد پسنديد و اورا در كنار
گشيد و مرتبه او بزرگ كرد

The King went to the Vizier, " O Vizier, what offence have I committed, that you " quitted the Vizarut ?" He anſwered, " For five reaſons.. Firſt—You were ſitting " and I ſtanding in your preſence ; now I ſerve God, who has commanded me to ſit at " the time of prayer. Second—You ate, whilſt I was looking on ; now I have found " a Providence, who eateth not himſelf, but ſuſtains me. Third—You ſlept, whilſt I " watched ; now I have a God, who protects me whilſt I reſt. Fourth—I was always " afraid, that if you ſhould die, I might experience ſome misfortune from enemies ; " now I have ſuch a God, who will not die, neither can enemies do me any injury. " Fifth—With you I was afraid, that if I ſhould have committed a fault, you would " not have forgiven me ; but now my God is ſo merciful, that I commit an hundred " ſins every day, and he pardons me."

STORY LXXVI.

It is related, that Sultan Mahmood had a great regard for his ſlave Iyáz ; on which account all the officers of ſtate envied him, and ſaid to the King, " behold, Iyàz goes " every day into the jewel office alone, and if he does not ſteal ſomething what buſineſs " has he there ?" The King ſaid, " whenever I ſhall ſee it with my own eyes, I ſhall believe it." The next day they informed the King that Iyaz was gone into the jewel office. The King looked into the jewel office through a window, and what did he ſee but Iyáz, who having opened a cheſt, had dreſſed himſelf in old, dirty clothes. The King entered, and aſked why he had put on ſuch a dreſs. He anſwered, " O, " my lord, before I was in your Majeſty's ſervice, I had ſuch clothes as theſe ; and now " that through your royal bounty I have good clothes, I look every day at my old gar- " ment, and put it on, that I may not forget my original ſtate, and at the ſame time hold " in grateful rememberance the bounty of my ſovereign." When the King heard this anſwer, he applauded him, folded him in his arms, and increaſed his rank.

احوال حکما از خلاصة الاخبار تصنیف امیر خاوندشاه

AN ACCOUNT OF THE PHILOSOPHERS;

FROM THE KHELASSUT-UL-AKHBAR *OF*

AMEER KHOAWEND SHAH.

احوال حکما

امام شمس الدین محمد شهرزوري که مولف تاریخ حکما است آدم و شیث وادریس را علیهم السلام داخل اهل حکمت داشته و افتتاح بذکر ایشان فرموده وچون درین اوراق شمه از حالات آن سه بزرگوار سمت گذارش یافته قلم خجسته رقم بذکر صاب بن ادریس مبادرت نمود

صاب

بزیور علم و دانش آراسته بود از سخنان اوست که پادشاه خردمند آنکس است که با ملکي که طاقت مقاومت او نداشته باشد اظهار خلاف او نه نماید واز در تواضع و تملق در آید

اسقلیپیدس

از جمله ملازمان ادریس بود ولحظه باختیار از خدمت جناب نبوي غیبت نمي نمود از کلمات اوست که عالم بي علم وعابد بي معرفت مشبه بخر آسیاست که متصل در تعب دوران سرگردانست ونمیداند که حالش چیست

لقمان

معاصر داؤد سلام الله علیه بود و پیوسته به مجلس شریف حضرت نبوي آمد شد مي نمود اکثر ارباب اخبار اتفاق دارند که آن قدوه احرار در مبدا حال در سلک عمالیک یکي از بني اسرائیل انتظام داشته و درسبب آزادي او وجوه متعدد ثبت نموده اند و اکثر آنها در ماثر المماوک مرقوم کلک بیان گشته درین مقام خوفا علي التطویل

AN ACCOUNT OF THE PHILOSOPHERS.

IMAM Shemſeddeen Mahommed Serwerdy, the author of the *Tarikh Hokemá**, reckons Adam, Seth and Enoch (upon whom he praiſed) amongſt the philoſophers, and commences with an account of them. Since in theſe ſheets† ſome account had been given of thoſe three great perſonages, the pen of happy deſcription haſtens to the hiſtory of Saub, the ſon of Enoch.

SAUB,

Was endowed with learning and wiſdom. It is a maxim of his, "That he is a wiſe King who pays attention to and careſſes another, whom he is not able to oppoſe."

ASCLEPIADES:

Was one of the diſciples of Enoch, and by choice was never a moment abſent from him. It is one of his ſayings, "that a practiſer without theory, and a religious worſhipper without knowledge, are like unto a millſtone, whoſe head is continually in revolution, without knowing what it is about."

LOKMAN.‡

He was contemporary with David, and frequented the court of that monarch. Many hiſtorians agree that he was at firſt a ſlave to an Iſraelite; and they aſſign various cauſes for his emancipation, many of which are to be found in the *Macir-ul-Muluk* §. Fearful of running into prolixity in this place, I ſhall content myſelf with one tradition. It is ſaid that once Lokman's

*The Hiſtory of the Philoſophers. †In the firſt part of the *Khelaſſut-ul-Akhbar*. ‡By ſome ſuppoſed to be Æſop. §The illuſtrious Deeds of Monarchs.

علی التطویل برایراد یک روایت قناعت می نماید گویند که نوبتی خواجهٔ لقمان آن جناب را امر کرد که در فلان مزرعه جو بکار لقمان دران زمین ارزن کاشت و مالک لقمان بدان جا رسیده و زراعت سبز گشته را دیده آن جناب را مخاطب ساخت که من ترا گفته بودم که درین مزرعه جو بکار چرا ارزن کشته لقمان جواب داد که بامید آن ارزن کشتم که جو بار آورد خواجه بر و انکار کرده گفت این چه خیال محال است جناب حکمت پناهی فرمود که چون شما همواره در کشت زار دنیا تخم معاصی می کارید و گمان می برید که در روز جزا که وقت وصول محصول است به برداشتن میوه ثواب فایز خواهید شد من نیز تصور کردم که این تخم ارزن جو بر خواهد داد بنی اسرائیل ازین سخن متاثر گشته لقمان را آزاد کرد از کلمات حکمت آیات اوست که نادان هر چند صاحب جمال باشد با او صحبت نباید داشت که شمشیر اگر چه نیکو رخسار است زشت کردار است و هم او فرماید که خوش خوی خویش بیگانگان باشد و بدخوی بیگانه خویشان و از سخنان اوست که الصمت حکمة و قلیل فاعله

سولون

در اتنیه که معروف است به مدینه حکما متولد شد و سولون جد مادری افلاطون است فصاحت و طلاقت لسان آن جناب بمرتبه بود که خلایق کلام او را مفرح القلوب می گفتند از سخنان اوست که میان مال دنیا و انقلاب احوال کعبتین که هر ساعت میل به جانب حریفی نماید فرقی نیست شخصی با سولون گفت که ملک ترا دشمن می دارد جواب داد که هیچ پادشاهی از خود بزرگوارتر و تونکرتر و بی نیازتر را دوست ندارد

Lokman's maſter ordered him to ſow barley in a certain field, and he ſowed it with millet. His maſter having come to the ſpot, when it was green, and ſeeing what had ſprung up, ſaid, "I ordered "you to ſow barley in this field, why have you ſown millet?" Lokman anſwered, "In hope "that the millet ſeed would produce barley." The maſter reprobating him, ſaid, "What an im- "poſſible idea this is!" Lokman replied, "Since you in the field of the world, always ſow the "ſeed of ſin, and expect that at the day of retribution, which is the time of harveſt, you ſhall "be bleſſed with good fruit; I alſo conjectured, that this millet ſeed would produce barley." The Iſraelite was aſhamed at hearing theſe words, and gave Lokman his liberty. One of his maxims is "Aſſociate not with an ignorant perſon, howſoever beautiful he may be; "for although "a ſword is good in appearance, it is an evil doer." And he alſo ſaid, "Good nature converts "ſtrangers into friends; whilſt ill nature makes friends become ſtrangers."

SOLON.

Was born in Athens, commonly called the city of the philoſophers, and he was the maternal grandfather of Plato. He was ſo eloquent, and poſſeſſed ſuch a fluency of ſpeech, that the people called his diſcourſes the enliveners of hearts. It is one of his ſayings, "that the fortune of this "world may be compared unto a die, which is always inclining towards a rival." A perſon ſaid "to Solon, "Such a king is your enemy." He anſwered, "No king is a friend to a perſon "who is greater, richer, and more void of care than himſelf."

فیثاغورس صوری

بزیور علم و عمل آراسته بود و بامر معروف و نهی منکر قیام می فرمود و یست و هشتاد رساله در علوم مختلفه تالیف نمود و بروایت مشهور سبب رواج علم موسیقی او شد در کتاب روضة الصفا مسطور است که فیثاغورس بعد از تکمیل علوم معقول و فنون محسوس و منقول در شهر ساموس رحل اقامت انداخت و بدرس و تعلیم ساکنان آن جا پرداخت و باندک زمانی صیت حکمت و دانش او بسمع دور و نزدیک رسیده ملوک اطراف و حکام اکناف بزیارت او می رفتند و در آخر عمر آن جناب را سفری پیش آمده چون بمقصد اتفاق نزول اوفتاد شخصی که مال بسیار و انصار بی شمار داشت با فیثاغورس ملاقات نموده بطریق ابلهان خود را بستود و جناب حکمت مآب اورا ازین حرکت منع فرموده جهل مرکب ان کم سعادت را بران داشت که جمعی کثیر فراهم آورده در برابر فیثاغورس آمده باسقاط هارا یشان حکیم را دشنام داده مفاهت آغاز کرد و شاگردان بجواب مشغول شده مهم از تیغ زبان بزبان تیغ و سنان سرایت نمود و چهل تن از مردم جناب حکمت پناه کشته کشته فیثاغورس بگریخت و اعدا از عقب روان شده حکیم در قصری متحصن گشت و دشمنان نفط و هیزم بسیار آورده آتش در قصر زدند و با آنکه شاگردان جانها فدا کرده فیثاغورس را درمیان گرفتند از افراط حرارت حکیم چنان بیهوش گشت که تا غایت اورا افاقت روی ننمود از سخنان اوست که صبر بر مصیبت مصیبت مصیبت کننده است

جاماسب

برادر کشتاسپ است صاحب کزیده گوید که جاماسب شاگردی لقمان می نمود و در علم نجوم اورا مهارت تمام بود از کلمات اوست که گناه درد یست که دوای آن استغفار ست و شفای آن توبه و اعتذار قبر جاماسب در ولایت فارس است

سقراط

PYTHAGORAS,

THE TYRIAN,

Was adorned with ſcientific and practical knowledge, and obſerved the eſtabliſhed commandments and prohibitions. He wrote two hundred and eighty treatiſes on various ſciences, and it is well known that he brought muſic into repute. It is written in the *Rozit ul Suffah*, that Pythagoras, after having acquired a perfect knowledge of the perceptible and of the occult ſciences, travelled to the city of Samos, and taught the inhabitants of that place: from whence, in a ſhort time, his fame having ſpread far and near, kings and philoſophers went from all quarters to viſit him. In the latter part of his life, having travelled and arrived at the place of his deſtination, a perſon who poſſeſſed great wealth and power, was boaſting of himſelf in a fooliſh manner; and the philoſopher having rebuked him, the groſs ignorance of that worthleſs wretch was ſuch, that having collected together a great number of the people, he came to Pythagoras, and with their aſſiſtance began to abuſe and inſult him. The diſciples of Pythagoras engaging therein, the diſpute, from words came to blows. Forty perſons of Pythagoras's party being killed, he fled; and the enemy purſuing, he barricaded himſelf in a houſe. The enemy having brought a great quantity of bitumen and wood, ſet fire to the houſe; and after his diſciples had devoted their lives, he fainted from the exceſs of the heat, and never recovered his ſenſes. It is one of his ſayings, " that patience is the mocker of misfortune."

JAMASP,

Was the brother of Guſhtaſp*. The author of the *Tarikh Gozideh*, ſays, that he ſtudied under Lokman, and was extremely ſkilful in aſtronomy. It is a ſaying of his, " that ſin is a pain " which is mitigated by praying for forgiveneſs, and cured by repentance and reformation." The tomb of Jamaſp is in Perſia.

* King of Perſia.

SOCRATES

سقراط

در مدینه حکما متولد شد آن جناب را سقراطیس نیز می گفتند و معنی این لفظ المعتصم بالعدل است آورده اند که سقراط در زهد و حکمت بدرجهٔ ترقی فرمود که مزیدی بران متصور نبود و پیوسته بامر معروف پرداخته از عبادت اصنام فرق انام را نهی می نمود بنابرین بت پرستان کمر عداوتش بر میان بسته پادشاه اثینیه را بر قتل وی تحریص کردند و ملک سقراط را طلبیده التماس نمود که دست از دعوت باز دارد سقراط این معنی را قبول نفرمود پادشاه گفت اکنون قتل تو بر من واجب شد چه بواسطه زنده بودن تو ملک را در عرصهٔ انتقال نتوان آورد اکنون بهر وجهی که تو گوئی این صورت را بوقوع رسانیم سقراط زهر اختیار کرد و ملک این معنی را قبول نموده نخست جهت بعضی مصلحتها حکیم را مقید ساخته بزندان فرستاد و در روزی که بمقتضای کل نفس ذائقة الموت شربت زهر را بوی می دادند روسای بت پرستان بزندان رفته بند از پای مبارکش برداشتند و شاگردانش را رخصت ملاقات دادند و تلامذه بزندان درآمده در علوم مختلفه گفت و شنید بسیار نمودند و سوالات کردند آن جناب بدستور سابق همه را بجوابهای لایق ساکت ساخت و آن جماعت ازو فور صبر و کمال شکیبائی استاد تعجبها کرده بر تضییع نفس او حسرتها خوردند بعد ازان سقراط غسلی بجا آورده در نماز استاد و پس از فراغ ازادای صلوة جام ناگوار زهر را فرو کشید فریاد از نهاد تلامذه بر آمد و جناب حکمت پناه ایشان را تسکین داده و ملامت کرده بصبر وصیت فرمود و برخواسته آمد و شدمی نمود تا برودت بر قدم او استیلا یافت انگاه بنشست و بذکر حق سبحانه تعالی مشغول شد گویند آخر سخنی که بر زبان سقراط جاری گشت این بود که جان

SOCRATES.

Socrat, who is alſo called Socrates, was born at Athens; and the ſignification of Socrates is "one "who adheres to juſtice." They ſay that Socrates poſſeſſed ſuch a degree of piety and philoſophy, that no one exceeded him in either. Having always obſerved the eſtabliſhed commandments, he forbade the people to worſhip idols. Whereupon the idolaters conceiving enmity againſt him, excited the King of Athens to put him to death. The King* having ſent for Socrates, ſaid, "ceaſe from teaching." But Socrates not conſenting to this matter, the King ſaid, "it is neceſſary that I put you to death, to prevent your deſtroying "the kingdom. Now make choice of the manner of your death, and I will order it to be done." He made choice of poiſon; to which the King agreed, and having for certain reaſons ſeized him, ſent him to priſon. On the day appointed for his death, they gave him the poiſonous draught. The chiefs of the idolaters having gone to the priſon, took the fetters from off his legs, and gave his diſciples permiſſion to viſit him. The diſciples having entered the priſon, diſcourſed on various ſciences. And they having propoſed queſtions, Socrates, according to his uſual cuſtom, ſilenced them all with proper anſwers. They being amazed at his extreme patience and ſufferance, bewailed his fate. After that, Socrates having bathed, ſtood up to prayer; and when he had finiſhed his religious duties, ſwallowed the cup of poiſon. The diſciples ſat up cries, and the philoſopher having reprimanded and comforted them, patiently delivered them his laſt will. Then riſing up, he walked about till his feet became cold, when he ſat down and buſied himſelf in invoking the Moſt High. It is ſaid the following were the laſt words that came from the tongue of Socrates: "I commit my ſoul into the hands of the angel of "death."

* Critius, one of the thirty tyrants.

که جان بقابض ارواح تسلیم کردم از الفاظ کوهر بار اوست که دنیا باشي
مي ماند که افروخته باشد بهر سر راهي هر که ازان آتش آن مقدار بگیرد که بروشني آن
راه باز یابد از شرر شر آن سالم ماند و هر که بیشتر تصرف نماید از سوختن
حرارت آن جان نبرد

دیوجانس الکلبي

در علم و حکمت یگانهٔ زمانه بود و در زهد و عبادت و اعراض از دنیا و مافیها بدرجهٔ بلند ترقي
فرمود روزي پادشاه وقت بسر وقتش رسید حکیم تعظیمي که لایق مملوک باشد
بتقدیم نرسانید و ملک در غضب رفته گفت که اي دیوجانس تومي پنداري که از من
بي نیازي واین پندار دور از کار است حکیم جواب داد که مرا به بندهٔ بندهٔ خود احتیاجي نیست
پادشاه پرسید که بندهٔ بندهٔ تو کیست گفت بندهٔ بندهٔ من توئي زیرا که من حرص
و شهوت را مقهور خویش کردانیده ام و برین دو صفت ذمیم مالک و مستولي
شده ام و تو مقهور و مملوک حرص و شهوتي ملک فرمود که از اسباب رفاهیت
هر چه مطلوب تو باشد مضایقه نیست حکیم گفت چون من از تو غني ترم چه چیز
از تو طلب دارم پادشاه گفت بدین بي نیازي کي رسیدي گفت هرگاه قناعت من
بقلیل بیشتر ازان باشد که قناعت تو بکثیر از تو توانگر تر باشم از دیوجانس
سوال کردند که ترا چرا کلبي میگویند جواب داد که جهت آنکه کلمة الحق را بدرشتي
در روي اهل بطلان میگویم و بر جاهلان بانگ میزنم و نزد ارباب علم و حکمت
تواضع و تملق مي نمایم

افلاطون

در سلک شاگردان سقراط انتظام داشت و معني لفظ افلاطون بلغت یوناني
عام منفعت کثیر علم باشد و او افضل و اعلم حکماء زمان خود بود و با اقربا و غربا احسان
و انعام

" death." It is one of his precious ſayings, " that the world reſembles a fire lighted on the " highway—whoever takes juſt ſo much as will ſhow him the road, remains ſafe from the " flame; and whoever takes more, periſhes from the heat thereof."

DIOGENES.

THE CYNIC,

Excelled all his contemporaries in wiſdom and philoſophy, and was renowned for his piety and religion, and the contempt of the world and periſhable things. One day the king of that time having come to the place where he was ſitting, the philoſopher did not ſhow the reſpect that is due to princes. At which the king being wroth, ſaid, " O Diogenes, you think that you " require nothing from me, but this is far from being the caſe." The philoſopher anſwered, " I " want nothing from the ſlave of my ſlave." The King aſked, " who is the ſlave of thy ſlave?", Diogenes replied, " Thou art the ſlave of my ſlave; for I have ſubdued unto myſelf covetouſneſs " and luſt, over which two evils, I am king and conqueror; whilſt you are ſubdued and govern- " ed by deſire and concupiſcence." The king ſaid, " Whatever things you require, to enable you " to live comfortably, you ſhall not want." The philoſopher replied, " Since I am richer than you, " what things can I require from you?" The king aſked, " How comes it that you are ſo " contented?" He anſwered, " Seeing I am more ſatisfied with a little than you are with abun- " dance, I am richer than you." They aſked Diogenes, " Why do people call you cynic?" He anſwered, " Becauſe I ſpeak the words of truth with ſeverity, before the faces of thoſe who " are vain, and rail at the ignorant; but to people of learning and philoſophy, I ſhow attention " and courteſy.

PLATO,

Was one of the diſciples of Socrates. His name in the Greek language, ſignifies " univer- ſal benefit and conſummate knowledge." He was the moſt excellent and learned philoſopher of

وانعام بسیار می فرمود خلوت دوست داشتی و اکثر اوقات در کوه و دشت تنها گشتی
مدت هشتاد و یک سال در دنیا زندگانی نمود و شصت و پنج رساله تصنیف فرمود
شخصی را که بسیار میگفت و اندک می شنید گفت خدای دو گوش و یکزبان
جهت آن بافراد انسان کرامت فرموده که دو برابر انچه بگویند بشنود تو چرا در گفت و شنود
بخلاف این عمل می نمائی در حال سکرات موت از افلاطون پرسیدند که در دنیا
چه کونه بسر بردی جواب داد که بضرورت در دنیا در آمدم و در حیرت زیستم بکراهیت
از و بیرون می روم این قدر می دانم که هیچ ندانستم

ارسطاطالیس بن نیقوماخس

فیلسوف اکبر و معلم اول عبارت ازوست معنی ارسطو بلغت یونانیان کامل
و فاضل باشد و معنی فیلسوف محب حکمت بود و لفظ نیقوماخس مرادف
مجادل قاهر است

نقل است

که چون ارسطو هشت ساله شد پدر او را از شهر اصطاغیرا که مولدش
بود ببلاد اثینیه برد و ارسطو مدت نه سال در اندیار بکسب علوم مخالفه مشغولی نمود
تا بمرتبه رسید که قصب السبق از متقدمین و متاخرین در ربود و همواره بمجالس
افلاطون آمد و شد می فرمود و بعد از وفات افلاطون در بلاد حکما مدرسه ساخته بدرس
مشغول گشت و پس از چندگاهی بالتماس فیلقوس بمقدون شتافت
و بتعلیم اسکندر پرداخت و بالاخره بمولد خود رفته همت بر تعمیر و رواج آن بلده مصروف
داشت مصنفاتش بصد و بیست رسید و زمان حیاتش در شصت و هشت
سالگی منقضی گردید از سخنان اوست که پادشاه چون نهر بزرگ است
و ارکان دولت مانند جویهای خورد که ازان منشعب شده باشد پس هر طعمی که
آب جوی

his time, and he beſtowed great largeſſes on his relations and on ſtrangers. He loved retirement, and ſpent much time in ſolitude, amongſt the mountains. He lived eighty-one years, and compoſed ſixty-five treatiſes. To a perſon who ſpoke a great deal, and liſtened but little, he ſaid, "God has "beſtowed on every perſon two ears and one tongue, in order that he ſhould hear twice as much "as he ſpeaks; why do you quite the contrary?" In his laſt moments, they aſked Plato, "How did "you live in the world?" He anſwered, I came into the world through neceſſity, lived in wonder, "and go out of it with abhorrence. This much I know, that I know nothing."

ARISTOTLE,

THE SON OF NIKOMAKHIS.

The Great Philoſopher, and the Second Teacher, are titles beſtowed on him. In the Greek language, Ariſtotle ſignifies perfect and excellent, and philoſopher, is a lover of learning. The word Nikomakhis means a warrior and conqueror. It is related, that when Ariſtotle was eight years old, his father carried him from Stagira, the place of his birth, to Athens; in which city Ariſtotle remained nine years, buſied in acquiring the ſciences, till he excelled all who went before, or have come after him. He always attended the aſſembly of Plato: and after his death, eſtabliſhed an academy in Athens, where he taught. And ſome time after, at the deſire of Philip, he went to Macedonia, to undertake the education of Alexander. At length, having returned to his native country, he fulfilled his intention of extending that city, and making it famous. His works were an hundred and twenty in number, and he lived to the age of ſixty-eight years. It is one of his ſayings, "That a king reſembles a large river, and his miniſters the little rivulets that iſſue from it; "conſequently, whatever properties the large river hath, ſuch will likewiſe be found in the little "ſtreams

آب جوي بزرگ را باشد آب جويهاي کوچک را نيز چنان توان يافت يعني
دوش ارکان دولت ملوک در عدل و جور مطابق سيرت پادشاه بايد لاجرم
بر سلاطين واجب است که در عدالت و انصاف مبالغه فرمايند تا ديگران بهمان شيوه
عمل نمايند از ارسطو سوال کردند که بلاغت کدام است جواب داد که اقلال
لفظ بي اخلال معني

بقراط

بقول مولف تاريخ حکما از شاگردان اسقليپيدس ثاني است واز فرزندان
اسقليپيدس اول که صنعت طبابت را او وضع نموده

نقل است

که راي اسقليپيدس اول اين علم را منحصر در تجربه داشته بود و بعد از هزار
چهار صد و شانزده سال از فوت اسقليپيدس اول مينوس طبيب قياس را با تجربه
ضم فرمود و پس از هفتصد و پانزده سال از وفات مينوس برمايندس طبيب
تجربه را خطا اعتقاد کرده بقياس تنها عمل نمود و چون برمايندس بعالم آخرت
مشتافت اختلاف بسيار در ميان اطبا پيدا شده اين خلاف تا زمان ظهور بقرات
امتداد يافت و جناب حکمت مآب تجربه و قياس را باهم منضم ساخته شجره خلاف را
از بنا دبر انداخت و تعليم علم طب را از خويش و بيگانه دريغ نداشت و پيش از و حکما
اين فن شريف را به يکان يکان آموختندي و در روضة الصفا مسطور است که مدت
عمر بقراط نود و پنج سال بود و ازين جمله شانزده سال را به تحصيل گذرانيد و هفتاد و نه
سال را بدرس و تصنيف صرف نمود از سخنان اوست که حاصل من از فضيلت
همين بود که بر جهل خود مطلع گشتم چون کتاب فصول که از مصنفات جناب

حکمت

" ſtreams: or, in other words, the miniſters will practiſe juſtice or tyranny, according to the diſpoſition " of the king: it is therefore incumbent on princes to excel in equity, as examples to others." They aſked Ariſtotle, " What is eloquence?" He anſwered, " Paucity of words, without injuring the mean- " ing."

HIPPOCRATES.

According to the author of the *Tarikh Hokemà*, he was one of the diſciples of the ſecond Eſculapius, and a deſcendant from the firſt Eſculapius, who introduced the practice of phyſic. It is ſaid, that the firſt Eſculapius confined himſelf to experiment in this art, and that a thouſand four hundred and ſixteen years after his death, Minos, the phyſician, mixed conjecture with experiment. Seven hundred and ſixteen years after him, Barmanides, the Phyſician, reprobating experiment, practiſed from conjecture ſolely. And after the death of Barmanides, there were great differences amongſt phyſicians, which continued till the time of Hippocrates; who uniting conjecture with experiment, eradicated all cauſe of diſpute. And he taught phyſic to his relations and ſtrangers, without reluctance; whereas, before him, philoſophers communicated this noble art to a few only. It is written in the *Rozit ul Suffah*, that the length of Hippocrates's life was ninety-five years; out of which he ſpent ſixteen years in ſtudy, and ſeventy-nine in teaching and compoſing. He uſed to ſay, " I have gained this advantage from learning, that I " have diſcovered mine own ignorance." Since the book, entitled *Feſſool*, which is one of his

حکمت بایست مشهور است و کلمات فصاحت آیات آن بر السنه و افواه اطبا مذکور
در آوردن الفاظ دُرر بار آن حکیم بلاغت شعار طریق اختصار مسلوک داشت

اومیرس

از جمله شعرای یونان است و در میان ایشان بلطف طبع مشهور از کلمات حکمت
آیات اوست که کذب جایز نیست مگر وقتی که ضرورت بود چنانچه استعمال دوا
روا نباشد مگر هنگام حدوث مرض

زینون بن طالوطاغورس

از حکمای یونان بکثرت محبت و حمایت نزدیکان و خویشان مستثنی و ممتاز بود و درین امر
بمرتبهٔ تعصب داشت که چون جمعی از دوستان و مصاحبان او با پادشاه زمان عصیان
ورزیدند و ملک قصد گرفتن ایشان نمود زینون اصحاب را بمال و سلاح مدد کرد
و پادشاه ازین معنی وقوف یافته زینون را گرفت و فرمود تا ازو اسامی و عدد
مخالفان را به شکنجه اقرار کشند و زینون چنگ در حبل المتین صبر و شکیبائی زده
مطلقا غمازی نکرد بلکه چون تعذیب محصلان از حد در گذشت جهت ناامیدی ایشان زبان
خود را بدندان ببرید و بیرون انداخت و آخر الامر در اثناء شکنجه بعالم دیگر منزل ساخت
جوان مردی بسیم و زر توان کرد ٭ خوش آنکس کو جوان مردی بجان کرد
عمر شریف زینون هفتاد و دو سال بود آورده اند که همواره شاگردان خود را
می گفت که اگر چیزی از اموال شما بدیگری انتقال نماید مگوئید که ملک ما از دست
رفت بلکه بر زبان آورید که عاریتی را که روزی چند ازان نفع گرفتم از ما
باز ستاندند زیرا که اگر ملکیت مال بحقیقت بودی از دیگری بشما و از شما بدیگری
منتقل نشدی

بطلمیوس

his works, is well known, and as his ſayings are common in the mouths of phyſicians, I have written but a ſhort account of this eloquent philoſopher.

HOMER,

One of the Greek poets, and is celebrated for his amiable diſpoſition. It is one of his ſayings, "that "falſehood is not lawful, excepting in the time of exigency: in like manner as phyſic is only uſed during "a diſeaſe."

ZENO;

The ſon of Talotagoras one of the Greek philoſophers, was unequalled for his affection and beneficence towards his relations and followers; and his attachments were ſo ſtrong, that when ſome of his friends and companions had offended the king of that time, who wanted to ſeize them, Zeno ſupplied them with arms and money. The king being informed thereof, ſeized Zeno, and ordered that he ſhould be tortured till he confeſſed the names of the conſpirators. But bearing all with patience, he did not accuſe any one; and when the puniſhment inflicted by the tormentors exceeded all bounds, in order to make them deſpair, having bit off his tongue he threw it out of his mouth, and died under the torture. "A man may be bountiful with ſilver and gold; but he is truly generous who gives away his life." The age of Zeno was ſeventy-two years. It is related, that he always ſaid to his ſcholars, "If any part of your "poſſeſſions goes to another, don't ſay my property is gone from my hand; but ſay, a thing that was lent, "and of which I had enjoyed the advantage for ſome time, is taken back again from me; "for if poſſeſſion was a matter of right, it would not paſs from another to you and from you "to another."

PTO

بطلميوس

در فن هندسه و نجوم بي بدل بود و در سائر علوم كتب معتبر تصنيف نمود از انجمله در ميان اهالي يونان كتابيست موسوم بماغاسطن و معني اين لفظ عظيم نام است و بلغت تازي آن نسخه را مجسطي خوانند و مولد و منشاء بطلميوس اسكندريه بود و در زمان دولت آذربانوس كه حكومت آن سرزمين تعلق بوي مي داشت رصد بست و چون هفتاد و هشت مرحله از مراحل زندگاني طي كرد روي بعالم آخرت آورد از كلمات اوست كه نيك بخت آنست كه از حال ديگران پند گيرد و بدبخت آنكه ديگران از و پند گيرند

جالينوس

از اعاظم حكماء كرام و اكابر اطباء عظام بود و طبيب هشتم است از طبيبان كه هريك بي مثل زمان خود بوده اند اول ايشان اسقليپيدس دوم غورس سيوم مينوس چهارم برماينس پنجم افلاطون ششم اسقليپيدس هفتم بقراط هشتم جالينوس و او خاتم مهرهٔ اطبا است زيرا كه بعد از وي هر كسي در پي تحصيل علم طب دويد بگردش نرسيد ولادت جالينوس در بلدهٔ فرغامس بعد از بعثت عيسي بدويست سال اتفاق افتاد و مدتي در اطراف بلاد و امصار جهت تحصيل فن شريف طب و طلب ادويه سير فرمود و چهار صد مجلد در اين علم تصنيف نمود از سخنان اوست كه بهترين انعام آنست كه بي مقدمه سوال به مستحقي رسد و لهم او فرمايد كه سزاوار مدح و ثنا كسي است كه دل گشاده داشته باشد و آتش غضب را به آب حلم فرو نشاند

ثاليس

اول حكيمي است كه در بلده ملطيه مسايل حكمت و فلسفه بيان كرد

انكساغورس

PTOLEMY,

Was unequalled in the arts of geometry and aſtronomy, and he has written reſpectable books in all the ſciences; amongſt which the Greeks have one, called *Maghaſten*, which in that language ſignifies Great, and in the Arabic tongue this book is called *Majeſty*. Ptolemy was a native of Alexandria, and in the time of Azcorbánoes*, who was king of that country, he erected an obſervatory. He died at the age of ſeventy-eight years. It is one of his ſayings, "that he is happy, who takes warning from "the condition of others; and he is unhappy, from whom others take warning."

GALEN,

Was one of the greateſt phyſicians and philoſophers; and he is the eighth of thoſe phyſicians who were each without equal in their time. The firſt of them is Eſculapius †,—the ſecond, Ghorus,—the third, Minos,—the fourth, Barmanides,—the fifth, Plato,—the ſixth, Eſculapius the ſecond—the ſeventh, Hippocrates,—the eighth, Galen,—and he is the ſeal of the art of phyſic; for ſince him, no perſon who hath ſtudied it has ever come up to him. Galen was born in the city of Pergamus, two hundred years after the miſſion of Jeſus Chriſt. He ſpent a long time in travelling to different parts, to ſtudy the art of phyſic, and to acquire the knowledge of Medicines. He compoſed four hundred books on this art. It is one of his ſayings, "That is the beſt favor, which is beſtowed on the right perſon, before it "is aſked." He alſo ſaid, "That perſon deſerves praiſe and commendation, who poſſeſſes an open heart, and overcomes anger by clemency."

THALES,

Of Melita. He is the firſt who taught philoſophy in Melita.

* It ought to be Antoninus.

† Called by the Aſiatics, Aſclepiades,—vide page 32.

انکساغورس

او نیز از جمله حکمار ملطي است گویند انکساغورس مي گفت که جمیع اجسام و قواي جسمانیه از جسمي متکون گشته اما بیان نمي کرد که آن جسم که اصل همه اشیا است عناصر است یا غیر آن

انکسمینس

او هم از حکیمان ملطي است و در علوم حکمي سرآمد اهل زمان خود

دیمقراطیس

از مشاهیر حکمار گبار بود و معاصر بهمن بن اسفندیار گویند نقاشي اورا گفت که خانه خود را بکج بیندای تا من آن را تصویر نمایم حکیم فرمود که تو اول تصویر فرماي تا من انرا بکج بیندایم و از کلمات اوست که مادام که راي تو مغلوب خشم تو باشد و متابعت شهوات نفس کني خود را از جملهٔ افراد بشر مشمار

اقلیدس

اول کسي است که در فن ریاضي سخن گفته آن علم را مدون گردانید و مصنف وي موسوم باسم اوست از سخنان اقلیدس است که هر چه از دست برود عوض آن حاصل مي شود یانه پس بر هر تقدیر تاسف و تحسر بي فایده است

ثاوفرسطیس

از جمله شاگردان ارسطاطالیس است از سخنان اوست که بر سلطان ظالم و بر مالداري که حسن تدبیر نداشته باشد و بر باغي که راست کوي نباشد و بر بخشنده که مال را در غیر مصرف صرف نماید و بر فاضلي که صایب راي نبود رشک و حسد مبرید

ابو زرجمهر

ANAXAGORAS,

Is alſo one of the philoſophers of Melita. They ſay that Anaxagoras ſaid, "that all bodies and "bodily powers, were produced fron one body;" but he did not explain whether that body, which is the origin of all things, is elementary or not.

ANAXIMENES.

He likewiſe was of Melita, and the chief philoſopher of his time.

DEMOCRITUS,

Was a very celebrated philoſopher, and contemporary with Bahamen Isfandiar*. They ſay that a painter ſaid to him, "Plaiſter your houſe, that I may deſign figures on it." The philoſopher replied, "Do you firſt deſign how I ſhall find means to plaiſter it." It is one of his ſayings, "As "long as your reaſon is ſubject to your anger, and you obey your carnal deſires, don't reckon yourſelf amongſt the number of human beings."

EUCLID,

Was the firſt perſon who reduced the art of geometry to a ſyſtem, and his work is called after his name. This is one of the ſayings of Euclid, "Whatever goes from your hand, you "will either receive a compenſation for or not; therefore it is needleſs to repine at fate."

SAUFERTES,

Was a diſciple of Ariſtotle, and it is one of his ſayings, "Do not envy nor emulate a tyrannical "king; nor a rich man without good management; neither an eloquent orator who ſpeaks not "truth, nor a giver who beſtows his wealth without knowing upon whom; nor a learned man who "poſſeſſes not wiſdom."

*King of Perſia.

ابو زرجمهر

اعلم حکماء زمان و وزیر نوشروان بود از ستمکاران اوست که با عاقل و خداوند حسب نیکوئی باید کرد و با ابله و بدکوی و بدفعل احسان نباید فرمود و اصل نیکوئی سه چیز است تواضع بی توقع سخاوت بی منت و خدمت بی طلب مکافات

ABUZERJEHMEHER,

Was vizier to Nourſhirovan, and the moſt learned philoſopher of his time. It is one of his ſayings, "That we ought to favour a wiſe man, and one of a good character; but that it is not "proper to ſhow kindneſs, to a fool, a ſlanderer, or an evil doer." And, that goodneſs is "founded on three things,—humility without hope, liberality without obligation, and ſervice "without requiring a return."

KOWAYD

قواعد السلطنت شاه جهان

KOWAYID US SULTANET SHAHJEHAN;

OR

RULES OBSERVED AT COURT DURING THE REIGN OF SHAHJEHAN.

قواعد السلطنت شاه جهان

بيان علم و دانش و حسن نيت و فيض نعمت پادشاه

در هنگام انکشاف صبح آفتاب عالمتاب فلک سلطنت و جهانداري ماه جهان افروز سپهر خلافت و کامکاري پادشاه جم جاه آخر شب با دل هوشيار در خلوت سراي مقدس بعبادت معبود حقيقي مي پردازند و پس از تقديم نوافل و سنن و فرايض و واجبات و خواندن اوراد و ادعيه مقرره مقارن طلوع صبح صادق بحضور قلب و صفاي باطن بفصاحت تمام و بلاغت تمام بتلاوت قرآن مجيد و فرقان حميد اشتغال مي نمايند و چون دست دريا نوال پادشاه فيض رسان مفتاح ابواب الطاف و امتنان است هر صبح قسمت نعمت از مطعومات لذيذ و مشروبات معطر و تنقلات معنبر و حلاوي الوان و ميوهاي گوناگون از خربزهٔ بلخ و کاريز و آلوي کاشغري و غوري و انگور حبشي و صاحبي و تماشپاتي و سيب سمرقندي و انار يزدي و جلالا بادي و شفتالوي کاردي و ديگر ميوهٔ ولايت که همیشه بدرگاه جهان پناه مي رسد و فوا که هندوستان مثل انبه گجرات و دکن و انار بهته و هندوانه گشمير و اناناس خوش مزه و نيشکر شاواب و انجير لطيف و توت بيدانه و ترنج کلان و گندله و نارنج و انواع اثمار تر و تازه که سبدهاي آن از صوبجات و باغات پادشاهي روز بروز مي آيد در ظروف طلا و نقره به نوئيان بارگاه عظمت و اجلال و امراي دولت ابد اتصال و ديگر بندهاي روشناس مرحمت مي شود و در هنگام تابستان يخ و برف فراوان بطريق راتب به بندهاي خاص ميرسد و فيض اين دولت سراپا برکت در همه جا و همه وقت به همگنان عايد مي گردد

بيان

KOWAYID US SULTANUT SHAHJEHAN,

OR

RULES OBSERVED AT COURT DURING THE REIGN OF SHAHJEHAN.

DESCRIPTION OF HIS MAJESTY's WISDOM, KNOWLEDGE, AND VIRTUOUS CHARACTER, AND OF HIS DIFFUSIVE BOUNTY, AT THE OPENING OF THE DAWN OF DAY.

THE ſun, which illumines the firmament in the univerſe of royalty and dominion, the moon that irradiates the ſky of monarchy and felicity; *in other words*, the King, who in pomp reſembles Gemſheed,—at the cloſe of night, with an attentive heart, in the ſacred privacy, offers up his devotions to the true Deity. After performing acts of ſupererogation, and the laws of Mahommed, the poſitive and moral duties, and reciting the ſtated ritual portions and commemorations; when the true dawn is about to appear, he, with readineſs of heart, and purity of mind, employs himſelf in reading the glorious and renowned Koran, with perfect fluency and eloquence. And whereas the hand of the Emperor is boundleſs as the ocean in beſtowing bounties, being the key of the gates of kindneſs and liberality, he every morning diſtributes donations of delicious viands, fragrant liquors, amber-ſcented comfits, with different ſorts of ſweetmeats, and various kinds of fruit, ſuch as muſk-melons of Balk, and thoſe cultivated near water-courſes, plums of Caſhghur and Ghaur; grapes of thoſe ſpecies called Hubſhee and Sahebee; pears and apples of Samercand; pomegranates of Yezd and Jilalabad, and apricots fit for the knife, with other foreign fruits which are continually brought to this court, the aſylum of the world; beſides thoſe which are the produce of Hindooſtan, namely, mangoes of Gujerat and the Dekhan, pomegranates of Tatah, water-melons of Caſhmeer, and delicious pine-apples, juicy ſugar-cane, delicate figs, ſeedleſs mulberries, citrons, oranges large and ſmall, and other kinds of green and freſh fruits, baſkets of which arrive daily from the Soobahs, and from the royal gardens;—theſe being placed in gold and ſilver diſhes, are beſtowed in preſents amongſt the princes of the court of ſublimity and ſplendor, the nobility of the immortal ſtate, and other perſons of note. And in the ſummer ſeaſon, abundance of ice and ſnow is diſturbed amongſt the principal officers, according to their reſpective ranks. The munificence of this government is a general bleſſing, enjoyed in all places, at all times, and by perſons of every deſcription.

بیان تشریف آوردن پادشاه جهان پناه در جهروکهٔ درسن

پادشاه فیضرسان بعداز فراغ نعمت خاصه مطابق قاعدهٔ قدیم این دولت عظمی و خلافت کبری بجانب جهروکهٔ درسن که در دارالخلافت شاه جهان آباد ومستقرالخلافه اکبرآباد و دارالسلطنت لاهور مشرف بر دریاست وفضای دلکشا ومیدان وسیع در پیش دارد تشریف آورده دیدهٔ امیدواران ومنتظران ابد پیدار فایض الانوار منور می سازند جنگ وپلان جنگ جوی که از غرایب تماشاست و کویادو کوه روان باهم در تردد اند در همین عرصهٔ واسع واقع می شود و دیدن محاله امرای کلان واجتماع ارباب طرب ورقاصان وبازیگران هر دیار و دیگر تفرج و تماشا نیز در همین فضای وسیع وضلع دلکشا بوقوع می آید و هم مطالب مدعا طلبان بیوساطت خیری بسمع مبارک پادشاه عادل فریادرس میرسد

بیان تشریف فرمودن پادشاه جم جاه از جهروکهٔ درسن بجهروکهٔ خاص وعام

خورشید آسمان دولت وخلافت ظل الله عالم پناه که فروغ جبین مبینش باعث نور جهان وسرور جهانیان است از جهروکهٔ درسن بجهروکهٔ خاص وعام رونق افزا می شوند و بندهای درگاه رابسعادت کورنش مستسعد می گردانند و بمجرد قدوم میمنت لزوم بدستور مقرر از نقارخانهٔ والا که محاذی جهروکهٔ مبارک واقع است کوس شادمانی بلند آوازه میگردد نخست مطابق قانون سلطنت کبری اسپان بادپا بایراق مرصع ومینا و پلان نامی کوه پیکر باسازهای مکمل ومکلل ومرصع وطلا

از نظر

DESCRIPTION OF HIS MAJESTY's COMING TO THE JEHROKAH-DURSUN.

The gracious Monarch, after ſome relaxation in conferring his ſpecial favors, according to the ancient cuſtom of this magnificent and mighty empire, repairs to the Jehrokah-durſun, which in the capital cities of Shahjehanabad, Akberabad, and Lahore, has in front a delightful and extenſive plain, on the margin of the river. Here the eyes of thoſe who entertain hopes and expectations, are brightened by the light-diffuſing countenance. In this place are exhibited elephant fights, a wonderful ſpectacle, for you would ſay that two mountains were ſtriving to unite together. Here are to be ſeen the ſquadrons of the principal nobility, with a concourſe of minſtrels, dancers, and jugglers of all countries. Other ſports and recreations are likewiſe to be met with in this vaſt ſpace, this charming quarter. And here, moreover, the petitions of ſuitors, without the intervention of any one, come to the auguſt hearing of the juſt King, who attends to the lamentations of the oppreſſed.

DESCRIPTION OF HIS MAJESTY, IN POMP LIKE GEMSHEED, PROCEEDING FROM THE JEHROKAH-DURSUN.

TO THE JEHROKAH KHÁS-U-AUM.

The ſun of the heaven of proſperity and empire, the ſhadow of God, the aſylum of the univerſe, the ſplendor of whoſe inſtructive front cauſes light and gladneſs to the world and to mankind, leaving the Jehrokah-durſun, increaſes the ſplendor of the Jehrokah khás u aum, by his preſence, and where the ſervants of the court ſtand ready to enjoy the bleſſing of making obeiſance. On his auſpicious approach, (according to eſtabliſhed cuſtom, from the muſic gallery ſituated in front of the auguſt Jehrokah,) the kettledrum of joy proclaims the ſame aloud. In the firſt place conformably to the rules of this mighty empire, paſs in review, fleet ſteeds, with inlaid and enamelled furniture; renowned elephants reſembling

mountains,

از نظر انور میگذرند بعد ازان شاهزادهای والاتبار درجه بدرجه در قرب سریر
خلافت ومسند سلطنت اجازت نشستن دارند وخانان وامیران ومرزابان ازولایت
ایران وتوران و وزرای والاشان وامرای بلند مکان و اهالی خدمت وصاحبان
سیف وقلم وارباب عزم وحزم از سپاه نصرت دستگاه و بندهای نصیری جلو
خاصه وقورچیان جلادت کیش وسلاحداران سبقت اندیش وتیراندازان
خارا شکاف وگرزداران صف شکن وبرق اندازان کوه افگن ودیگر مردم
واجب الاحترام از سادات رفیع الدرجات ومشایخ عظام وعلمای کرام وحکمای
حاذق وندمای موافق وطبقات مختلف مثل ترک وتاجیک وعرب وعجم گرد وکرد
وتاتار وارس وحبش وچرکس وممالک روم ومصر وشام وعراق عرب و
عراق عجم وفارس وگیلان ومازندران وسیستان وماوراء النهر وخوارزم ودشت قپچاق
وترکستان وگرجستان وکردستان ولرستان طبقه طبقه وفرقه فرقه
واقوام مختلفه هندوستان ازارباب فضل وکمال واصحاب حرب ودثر وسادات
صحیح النسب وشیخزادهای کار طلب والوسات افغان مثل لودی وروهیله و
خویشکی ویوسف زی وغیر آن وطبقات راجپوتان چون رانا وراجه وراو و
رای رایان از راتهور وسیسودیه وگچهواهه وهاڑاوکور وچوهان وجهاله وچندراوت
وجادون وتونور ومکهیله ومهیس وبڈگوجر وپنوار وبهدوریه وسلهکی وبندیله
وسکروال وسایر اهل هند از قوم ککهر ولنگاه وبلوچ ودیگر قبایل مختلف
از هفت هزاری تا هزاری وازهزاری تا صدی وازصدی تا احدی وزمیداران
دشتی وکوهی از ملک کرناتک ومکهه وآشام وادی پور وسمری نگر وکماؤن
وباندهو وتبت وکشتوار ودیگر ممالک محروسه جماعه جماعه وگروه گروه بشرف آستانبوس
درگاه

mountains, and decked in complete trappings ornamented with gold and precious ſtones. Then the princes of high deſcent, agreeably to their reſpective ranks, have permiſſion to be ſeated near the imperial throne. After which the following perſons,—Khans Omrahs, and Mirzas of the territories of Iran and Turan, the miniſters of ſtate, viziers of high degree, the principal nobility, public officers, gentlemen of the ſword and of the pen, valiant and cautious; victorious ſoldiers, devoted ſervants of the body guard, ſtandard bearers of approved proweſs, armour bearers of great exertions, archers piercers of ſtone; club bearers deſtroyers of ranks; matchlockmen delapidators of mountains, and other reſpectable perſons, ſuch as, Syeds of high degree, great Sheikhs, men eminent for erudition, ſkilful phyſicians and accompliſhed courtiers; together with thoſe of different countries, ſuch as Turks, Tajekhs, (or foreign Arabs) and thoſe of Arabia and Ajem, Cúrds, Goords, Tartars, and men of Ethiopia, Circaſſia, the Turkiſh empire, Egypt, and Syria, Irak Arab and Irak Ajem, Fars, Geelan, Mazanderan, Seiſtan, Mawer-ulneher, Khavrezm, Deſht Kipchák, Turkiſtan, Gurjiſtan, (Georgia) Goordiſtan, and Looriſtan, claſs by claſs, and tribe by tribe; as well as the various characters of Hindooſtan, men of excellence and perfect ſkill, ſoldiers and civilians, Syeds of authentic pedigree, deſcendants of Sheikhs, men of buſineſs; and of the tribes of Afghans, ſuch as Lowdy, Roehillah, Keiſhgee, Yonſef Zie, &c. and different ranks of Rajpoots, ſuch as Ranna, Rajah, Row, Royroyan, and of the tribes of Rathore, Sie-ſee-deeyá, Cudjwaheh, Gowrus, Chowhan, Jahleh, Chundrawut, Jádown, Tonoor, Muckhyleh, Máheis, Burgoojir, Punwar, Behdewriah, Salehkee, Bundeyleh, Suckerwal, and other people of Hind, of the tribes of Kohker, Lunka, Belowtch, and thoſe of different ranks, Munſubdars from ſeven thouſand down to thoſe of one thouſand, from thence to a Suddee (or commander of an hundred) and an Ahdee; alſo Zemindars of the woods and mountains, belonging to the countries of the Carnatic, and of the Mugs, Aſhan, Owdypoor, Sirrynagur, Bandhew, Tibbut, Cuſhtwar, and other parts of the protected dominions, in companies and troops, and exalted and dignified

درگاه کیوان جاه سر بلند گشته موافق مراتب ومناصب وعزت وخدمت و
حالت ورتبت بجا و مقام خود مرتبه بمرتبه ایستاده قدرت برحرکت وگفتار
زیاده از منزلت و اعتبار خود ندارند درگنهرهٔ درون وبیرون در هر ضلع
میر توزکان وصاحب اهتمامان ویساولان باعصاهای مرصع و میناو طلا ونقره و
خدمتیه ها وسایر پیادگان لوازم اهتمام را آن چنان بتقدیم می رسانند که
متنفسی را مجال جنبش از جای خود نیست وجمیع بندها از روی اخلاص و عقیدت
نظر بر چهرهٔ مبارک داشته محو ومستغرق می باشند وباوجود قرب واتصال
یکدیگر مجال سخن باهم ندارند ومهر سکوت برلب وکمر خدمت برمیان بسته
مسلح ومکمل کوشش براحکام قضا جریان دارند ودرطریق انقیاد و فرمان برداری
بربرق دباد سبقت می گزینند وایلچیان زبان دان از قیصر روم ووالی ایران
وپادشاه توران بانامه وارمغان بار یاب حضور شده درمحل مناسب حال رخصت
ایستادن می یابند وحاجبان دینداران دکن مثل عادل شاه وقطب الملک واهل
کرناتک باعرایض وپیشکشها سعادت اندوز آستان فیض نشان گردیده
اظهار بندگی وعبودیت می نمایند وطایفهٔ تاجران دست وداگران ومالداران هر دیار
ازعراق وخراسان وروم وشام وچین وماچین وخطا وختن وترکستان وفرنگستان وغیره
ممالک وجزایر وبنادر بعیده باجواهر زواهر ونفایس ونوادر اقمشه واجناس وامتعه
واشیابه بارگاه خلایق پناه رسیده بارخویش بردرگاه فلک دستگاه می گشایند وبقواید
ومنافع کلی متمتع وبهره ور گشته صیت نیکی ونیکنامی این دولت جاوید طراز را
عاباکناف واطراف عالم به یادگار می برند وپیوسته اصحاب فضل وکمال وارباب
علم وحکمت واهل فصاحت وبلاغت وسایر هنرمندان ذوفنون واقسام مردم
از هر نوع

dignified by kiſſing the threſhold of the palace, magnificent as the planet Jupiter; and agreeably to their reſpective rank, ſtation, dignity, office, condition and quality, being arranged in their proper places, they have not power to ſtir, or to ſpeak more than is becoming their ſeveral characters. In every quarter between the outer and the inner balluſtrades are ſtationed active Meer Toozeks and Yiſſawuls, bearing wands of gold and ſilver, inlaid and enamelled, together with the Khidmutteah and the infantry, who take proper care that no individual can poſſibly move out of his place. And all the ſervants, ſtruck with veneration and attachment on beholding the auguſt countenance, are loſt and immerſed in wonder and amazement. Notwithſtanding they are ſo much preſſed together, they do not preſume to converſe one with another, but having cloſed their lips with the ſeal of ſilence, and girded up the loins of obedience completely armed and accoutered, liſten to commands inevitable as the decrees of fate; and in the road, of obedience and compliance outſtrip the lightning and the wind. Alſo ambaſſadors converſant in languages, from the Emperor of Conſtantinople, the Kings of Iran and Turan, with letters and rare preſents, being admitted to the preſence, obtained permiſſion to ſtand in a place ſuitable to their characters: and the mace-bearers of the chiefs of the Dekhan, ſuch as Adil Shah, and Koteb-ul-Mulk; and people of the Carnatic, with addreſſes and Peiſhcuſhes, having gained the honor of admittance to the threſhold, the emblem of munificence, thus teſtify their ſubmiſſion and obedience. Likewiſe bodies of merchants and traders, men of property from every part of Irák, Khoraſan, Room, Syria, China, Macheen, Khátia Khoten, Turkiſtan, Europe, and other countries, iſlands, and remote regions, reſort to this court, the aſylum of mankind, permanent as the ſky; and opening their own packages, diſplay bright Jewels, and the choiceſt piece goods, with other wares, articles, and things; and having derived immenſe profit, erect a monument of fame, by ſpreading through all the quarters of the earth their reports of the virtue and renown of this immortal emperor. And there are in conſtant attendance men of ſcience and wiſdom, philoſophers, florid writers, eloquent orators, and ſkilful artiſts in all branches, and men of every kind, ſort

and

از هر نوع و هر کون از معموره عالم مثل استنبول و حلب و بصره و بغداد
و همدان و شروان و شماخي و گيلان و مازندران و استرآباد و گنجه و بردع
و تبريز و اردبيل و قزوين و قم و ساوه و کاشان و طهران و يزد و اصفهان
و شيراز و کرمان و دامغان و بسطام و سبزوار و نيشاپور و مرو و مشهد
و طوس و طبس و استفراين و جام و هرات و باخرز و سيستان و فراه و قندهار
و بلخ و بدخشان و بخارا و سمرقند و اندجان و تبت و کاشغر و ممالک ترکستان
و ديگر اقصاي بلاد و طبقات انام بدرگاه عالم پناه روي اميد آورده در سلک بندگان
آسمان فيض نشان که پناه عالميان است انتظام مي يابند و بندهاي درگاه
آسمان جاه بقدر حالت و خدمت به منصب و اضافه و عنايت جاگير و مرحمت چاروب
و خلعت و عطاي اسپ و فيل و آلات مرصع از جيغه و شمشير و جمدهر و خنجر
و کرامت تمن توغ و علم و نقاره و انواع مراحم و عنايات سربلند و سرفراز
مي گردند و موافق ضابطهٔ سلطنت و الا در وقت عطاي منصب و اضافه و عنايت
جاگير چهار تسليم مقرر است و همچنين شبهه مبارک و جيغه بر سر کذاشته
و پهونچي رودراچهه و مالاي آن يا مرواريد و امثال آن در دست و کلو و گوش
و کردن انداخته چهار تسليم مي کنند و در هنگام مرحمت خلعت خاصه چهار تسليم
پيش و چهار تسليم پس از پوشيدن بجامي آرند و در عنايت خلعتهاي
رسمي اکتفا به چهار تسليم مي شود و در وقت تسليم فوطه در کردن مي اندازند
و آداب انعام اسلحه اين است که شمشير در کردن حمايل نموده خنجر و جمدهر بر سر
و ترکش بر دوش کذاشته بعد از اداي تسليمات در کمر مي بندند کمان و
بندوق و رام چنکي بر دوش کرفته چهار تسليم نموده بدست مي کيرند و سپر
در کردن

and deſcription, from all the habitable parts of the globe, ſuch as Conſtantinople, Aleppo, Baſrah, Baghdad, Hamadan, Shirvan, Shamaki, Geélan, Mazenderan, Aſterabad, Gunjeh, Berda, Tebreez, Ardebeil, Cazvin, Kom, Sawah, Caſhan, Tehran, Yezd, Isfahan, Shiraz, Dámághán, Boſtam, Subzwar, Niſhapoor, Merou, Meſhed, Tous, Tibs, Isfarein, Jam, Herat, Bakhurz, Seiſtan, Ferah, Candahar, Balkh, Badakſhan, Bokhara, Samarcand, Inderjan, Tibbet, Caſhghur, and from the territories of Turkiſtan, and ot er remote cities, tribes of men coming with hopes to the court, the aſylum of the world, are enrolled in the train of ſervants of the houſehold, the emblem of munificence, and ſupport of mankind. And ſervants of the court, which reſembles the ſky in magnificence, according to th.ir ſeveral conditions and appointments, are exalted and dignified with Munſubs and additions, grants of Jaggeers, gifts of Charkob, and dreſſes of honor, preſents of horſes, elephants, and articles inlaid with precious ſtones, ſuch as his Majeſty's portrait, Jeegahs, ſcimitars, Jumdhers, Khunjers, and alſo with the honorary diſtinctions of the Teman Towgh, the Flag, Kettledrum, and variety of other favours and bounties; and it is the rule if the ſublime emperor beſtows a Munſub or an increaſe thereof, or grants a Jággeer, that the receiver makes four Tuſleems; and in like manner on receiving the royal portrait, a bracelet or a ſtring of Roodraj or of pearls, and ſuch like, it is placed in the hand put round the throat, ears, or neck, when he makes four Tuſleems. And on receiving a dreſs of ſtate, the perſon performs four Tuſleems on receiving it, and the like number after putting it on. For an ordinary dreſs only four Tuſleems are required: At the time of making the Tuſleem, they hang the ſaſh over the ſhoulders. The ceremony on receiving a preſent of arms, is this,—the ſcimitar is ſuſpended about the neck, the Khunjer and Jumdher are held in the hand, the quiver thrown behind the back, when he makes the Tuſleems; after which he puts the ſword, &c. in his girdle, and the bow, matchlock and Ramchunghee being thrown behind his back, he makes four Tuſleems, and then takes them in his hand. A ſhield

در کبر دن انداخته وزره وبکتر بر دوش کشیده تسلیم بجا آورده در بر می کنند و در حین بخشش
اسپ و فیل جاو و کجک بر دوش گذاشته تسلیمات بتقدیم میرسانند
و از راه لطف و نوازش خطاب شاهی و سلطانی و سپه سالاری وخان خانانی
و میری و امیرالامرائی و راجگی و مهاراجگی و رائی وراي رایانی و دیگر خطابها
در خور حال هریک از حضرت خلافت عنایت می شود و منصب قضا و عدالت
و احتساب و قانونگوئی و چودهرائی ملکها و شهرها و دیگر خدمات عمده متعلقه
صوبجات از حضور پر نور مقرر میگردد و از طرفی صوبه داران و قلعه داران
فوجداران و دیوانیان و امینان و عمال از حضرت عظمت واجلال منصوب گشته
بصوبجات و پرگنات و قلاع ومحال ممالک محروسه تعین می شوند و از طرفی
ارباب حکومت واهل عمل معزول شده بدرگاه جهان پناه آمده نتیجهٔ نیک وبد درحضور
در خور اعمال و افعال می یابند و در هنگام ملازمت و رخصت موافق نسبت و حالت
و قدر و منزلت عمدهای دولت را نیز دیک طلب فرموده حکم بتقبیل پای مبارک
می فرمایند و بعضی را از غایت عنایت دست مقدس بر پشت می گذارند و
دیگر امرا و بندها را از دور باشارهٔ ابرو کوشه چشم مبارک درگاه لطف و مرحمت
سرفرازی می بخشند چون پاس مراتب حزم واحتیاط از لوازم جهانداریست
هم اسناد و معاملات ملک و مال از منصب و جاگیر و ماهانه و روزینه و انعام
و مدد معاش و غیر ذلک مکرر بعرض والا می رسد و هم وقایع و سوانح
هر ملک و هر سرزمین از روی عرایض صاحب صوبها و وقایع نگاران و مستحفظان
و خبرداران هر دیار معروض اقدس می گردد و احکام قضا نفاذ مشتمل بر رفاهیت
احوال خلایق و کثرت آبادی و معموری ملک و دفع ارباب تمرد و فساد و ضبط

هر اسم

is ſlung round the neck, and arrows, cuiraſſes, and armour being laid on the back, he makes the Tuſleems, and dreſſes himſelf in them. At the time of beſtowing a horſe, or an elephant, the ſaddle-cloth, or the Kudjuck, being placed on the back of the perſon, he performs the Tuſleems. And, as marks of favour and kindneſs, the titles of Shahy, Sultany, Sepahſillary, Khankany, Ameery, Ameer ul Omra-iy, Rajgee, Mahrajgee, Royey, Royroyany, and other titles befitting the particular circumſtances of each, are conferred by his imperial Majeſty. Alſo the offices of Cazy, Magiſtrate, Ehtiſſab, Canoongooey, and Chowdryee of countries and cities, and other great offices belonging to the Soobahs, are appointed from the reſplendent preſence. On one ſide are Soobahdars, Killadars, Foujdars, Dewans, Aumeens, and Aumils appointed by the court of greatneſs and glory to be ſtationed in the Soobahs, Pergunnahs, Killahs, and Mehals of the protected dominions. And on another ſide are thoſe officers and collectors of the revenues, who being removed from their employments, have repaired to the court, the Aſylum of the World, to experience the good or ill effects of their good or bad acts and deeds. On being introduced, or on taking leave, according to their relation, condition, rank and quality, the miniſters of ſtate having cauſed them to approach, they are directed to kiſs the auguſt feet; and ſome, through exceſs of favour, have the ſacred hand laid upon their back—Other Omrah, and officers at a diſtance, are honored with eſpecial notice by the bend of the eyebrow, or by a ſide glance from the auguſt eye, the ſeat of favour and kindneſs. And whereas the ſtricteſt regard to every degree of caution and circumſpection, is one of the duties of government, therefore all orders reſpecting Sunnuds, and relative to lands and money, Munſubs Jaggeers, monthly ſtipends, daily allowances, donations, ſubſiſtence and all other matters, are twice ſubmitted to his Majeſty: moreover, the public and private intelligence of every country and territory, are communicated to him in the letters of the Munſubdars, intelligencers, guards, and watchmen of every place. And mandates pervading as fate, tending to

 promote

مراسم عدل وداد از حضرت ارفع بشرف صدور مي پيوندد و کارکنداران کارگاه دولت
و فرمان پذيران بارگاه عظمت و متکفلان مهمات مالي و ملکي و ناظمان معاملات کلي
و جزوي امور دولت عظمی و خلافت کبری را از نقير و قطمير بعرض والا رسانيده جواب
هر مقدمه از حضرت مرشد کامل حاصل نموده برطبق آن عمل مي نمايند و اعلی حضرت
خديو زمان با عقل دوراندیش و فکر رسا مهام دولت و امور مملکت را به آئيني که
مزيدي بران متصور نباشد صورت انجام و پيرايهٔ انتظام مي بخشند و چون بحر
بي پايان لطف حضرت شاهنشاهي همیشه درجوش است ارباب احتياج واهل
استحقاق بوسيله صدرالصدور به مرحمت وظيفه وروزيانه وعنايت زر سرخ وسفيد
و مواضع و اراضي بطريق ملکيت و آلتمغا و انعام و مدد معاش کامياب مي شوند
از انجاکه ضبط وانتظام احوال سپاه لازمهٔ جهان داري و وظيفه آگاهي وهوشياري است
امرا و منصبداران و ديگر بندهاي درگاه گيتي پناه موافق ضابطه داغ و تصحيحه مي دهند و آدم و اسپ
و ذات و تابعين آنها از نظر فيض اثر مي گذرد و اگر آدم قابل کار بنظر کيميا اثر درمي آيد
يا حقيقت حال بعرض مقدس مي رسد در هر جا و نزد هر بنده که باشد از روي
عنايت و قدردانی بحضور انور طلب فرموده درسلک بندگان آستان دولت نشان
منتظم گردانيده تربيت ميفرمايند و جواهر استعداد و قابليت هيچ کس در پيش طبع وقاد
جوهر پسند رايگان نمي رود

promote the good of ſociety, by increaſing the cultivation and population of the country, the expulſion of the rebellious and refractory, and regulating the adminiſtration of law and equity, are iſſued with dignity from the ſublime preſence. And the officers of the ſeveral departments of ſtate, and the obedient ſervants of the court of greatneſs, together with the depoſitories of matters of finance and government, the ſuperintendants of affairs in general and particular, ſubmit to his ſublime hearing, the concerns of this great and mighty empire, whether important or trivial; and having received anſwers on every ſubject, from his Majeſty (the perfect guide) act in conformity thereto: His ſublime Majeſty, Lord of the age, through extenſive reaſon and profound meditation, accompliſhing the weighty affairs of the ſtate, and concerns of the empire, in ſuch a manner as exceeds imagination. And foraſmuch as the boundleſs ocean of his Majeſty's munificence is continually everflowing, the diſtreſſed and indigent, through the channel of the Sudder us Suddoor, are gratified with penſions, daily allowances, and donations in gold and ſilver, or places and lands, in Milkyet and Altumghá, largeſſes and Muddudmáſh. And whereas the diſcipline and regulation of the army are indiſpenſible duties of government, demanding unremitted care and circumſpection, the Omrah, Munſebdars, and other ſervants of the court, the aſylum of the world, according to the eſtabliſhed regulations, give the mark and Tuſſiáh; the man and horſe, and their qualities, and thoſe under the former are repreſented to his Majeſty; and if the man appears fit for ſervice to his Majeſty's penetrating eye, or his pretenſions are ſatisfactorily repreſented to the ſacred preſence, for whatever ſtation he may be deſigned, through favour and attention, being called to the enlightened preſence, is enrolled in the number of the ſervants of the threſhold, the emblem of good fortune, and ordered to be diſciplined; the intrinſic merit of no perſon paſſing unnoticed by the enlightened nature, which approves whatever is eſſentially good.

DESCRIPTION

بیان رونق افزا شدن پادشاه ملک خصال در غسل خانه فردوس مثال

پادشاه جهان پناه پس از فراغ دیوان عام بدیوان خانهٔ خاص که بغسل خانه مشهور است تشریف شریف ارزانی داشته بر تخت دولت و سریر عرش نظیر تکیه زده تا انقضای دو پهر بنفس نفیس بامور دولت عظمی توجه میفرمایند و خلاصهٔ مطالب بوسیلهٔ باریافتگان محفل خلد آئین بعرض والا میرسد و جمیع مهام لازم الاتمام بارشاد مبارک صورت تمامیت می یابد و عرایض پادشاه زادهای نامدار و امرای ذوی الاقتدار را خود بدولت از اول تا آخر مطالعه می فرمایند و مضمون عرایض سایر بندها بمعرفت ایستادهای حضور بی کم و زیاد معروض اقدس می گردد و فرامین جهان مطاع که بپادشاه زادهای والاتبار و صوبه داران و فوجداران و دیوانیان هر دیار و امثال این جماعه از پیشگاه سلطنت بشرف صدور می پیوندد و نخست مسوده آن مطالب از نظر کیمیا اثر گذشته باصلاح مقدس درست می شود و بعد ازان منشیان عطارد نشان از روی آن فرامین سعادت آئین قلمی می نمایند و اکثر اوقات مناشیر قضا تاثیر در مطالب عمده بنام پادشاه زادهای کامکار و امرای ذوی الاقتدار بخط مبارک شکسته نستعلیق که در غایت حسن و لطافت است بعبارت متین و رنگین و مضمون مختصر و مفید رقم پذیر خامه عنبر شمامه میگردد و وزیر و مشیر و دبیر را دران مدخلی نمی باشد و طوامیر حقیقت مداخل و مخارج ممالک محروسه و تفصیل اسامی مناصب پادشاه زادهای والاگهر و امرای نامآور و اکثر بندهای روشناس درگاه برای پرداخت و رفاهیت حال رعیت و سپاه در مدنظر انور می باشد و در باب

منع

DESCRIPTION OF THE ANGELIC MONARCH, PROCEEDING TO THE GHOSUL KHANEH, THE SEMBLANCE OF PARADISE.

His Majeſty, the aſylum of the world, having finiſhed the buſineſs of the Déwán Aum*, repairs to the Dewán-kahnéh Khaſs, commonly called the Ghoſul-kháneh, and reclines on the throne of ſtate (the ſemblance of the empyrean one) till after noon, and then attends to the concerns of the mighty empire. A ſummary ſtate of affairs is laid before his ſublime Majeſty, by the favoured of the council, whoſe arrangements reſemble thoſe of Paradiſe; and all momentous affairs are completed by the happy command. Addreſſes from renowned princes and powerful Omrah, are read by his Majeſty himſelf, from beginning to end: the purport of repreſentations from the ſubjects in general, is repreſented to his ſacred Majeſty, without diminution or addition, through means of the miniſters. In regard to mandates, to which the world pays obedience, that are iſſued by the Emperor's orders to the princes of high deſcent, and to the Soobahdars, Foujdars, and Déwáns, of every diſtrict, and ſuch like, a draft of the buſineſs being firſt brought to the diſcerning inſpection, is amended by the ſacred correction; after which, Moonſhees expert as Mercury, write mandates comformably thereto. On many occaſions, mandates inevitable as fate, on matters of importance, to the benefitted princes, and powerful Omrah, are in the fortunate hand-writing of his Majeſty, in the Shekuſteh Taleek character, exquiſitely beautiful, and expreſſed in a bold florid ſtyle, the purport conciſe, and to the point, flowing from the amber-ſcented pen: neither vizier, counſellor, nor ſecretary, having concern therein. Details of the receipts and expenditures of the protected dominions, and a liſt of the names of the Munſebs of princes of high endowments, renowned Omrah, and various well-known ſervants of the court, employed for the benefit and comfort of the huſbandmen and troops, is conſtantly kept in his Majeſty's view. And edicts have been iſſued to the countries and roads, prohibiting the collection of Zekoot and Tumgha, paſſports, and other articles from whence large ſums of money were uſed to be

obtained

* Or public audience.

منع زکوة و تمغاو راهداري وغيره ابوابيکه مبلغهاي کلي حاصل آن بود احکام جهان مطاع بممالک و مسالک شرف نفاذ يافت وبه يمن عدالت آن حضرت در طرق و شوارع حفاظت و امنيت بحديست که سوداگران و بيوپاريان و مسافران گاه و بيگاه بابنه و بار بجمعيت خاطرو فراغبال تردد مي نمايند واگردر جائي چيزي تلف شود تاوان آن باجريمهٔ غفلت بر ذمه عمال داران آنجا است مصالح بزم ورزم در همه جا و همه وقت آماده و مهيا مي باشد يکطرف جواهر زواهر سفته و ناسفته واجناس مرصع ومينا و آلات طلا و نقره که از تعداد و شمار مستغني است از نظر انور ميگذرد والماس تراشان و مرصع کاران و مينا سازان و ديگر هنرمندان واستادان کارهاي خود را بنظر خيا کستر درآورده بار مشاد واصلاح آن حضرت عمل مي نمايند ويکطرف امتعه واقمشهٔ نفيس و نادر از نفايس هندوستان و ولايت و اسباب ابتياعي وخانه بافي از کارخانجات حضور و فرمايش صوبجات بنظر مقدس معلي در مي آيد ويکطرف از کتاب خانه والا کتب عربي وفارسي اکثر بخط مصنف و مرقعات و نوشتجات از ثلث و نسخ و تعليق و نستعليق و شکسته بخط خوشنويسان روزگار مثل ياقوت وصرفي وملا ميرعلي و سلطان علي ومير عماد و ملا درويش و اشرف خان و محمد حسين اصفهاني و تصويرات مصوران نادره کار مثل مانی و بهزاد و نادر الزماني و امثال آن بنظر موشگاف باريک بين پادشاه باعزو تمکين در مي آيد ويکطرف ارباب فضل وکمال بزبانهاي فصيح مباحثهٔ علمي مي کنند و هر نشيب و فرازيکه در طريق علم وعمل پيش مي آيد حضرت مرشد کامل بدستياري طبع رسا بدلايل عقلي ونقلي هموار مي سازند وازيکطرف شعراي فصيح زبان در مدح وثناي ذات ملکي ملکات پادشاه

کريم

obtained. And through the bleſſing of his Majeſty's juſtice, there is ſuch protection and ſafety on the roads and ways, that merchants, Beypáries, and travellers with their goods and packs, come and go at all ſeaſons with confidence and gladneſs. If any thing is loſt at a place, reſtitution thereof, together with a fine for neglect, is exacted from the Aumildars of that quarter. Stores for feſtivity and war are kept ready in all places, and at all times. Again, on another ſide are exhibited to his Majeſty's view brilliant jewels bored and unbored, articles inlaid with precious ſtones, others enamelled, implements of gold and ſilver too many to be enumerated. Diamond-cutters, inlayers, enamellers, and other workmen and profeſt artiſts, bring their performances for his Majeſty's diſcerning inſpection, and receive his orders and inſtructions how to improve their work. On another ſide are ſpread out to the ſacred view moſt rare and exquiſite goods, and cloths, the choiceſt productions of Hindooſtan and foreign countries, articles of merchandize, and home manufactures fabricated in the royal manufacture; together with what have been commiſſioned from the Soobahs. On another ſide are books brought from the royal library, in Arabic and Perſian, many in the hand-writing of the authors themſelves; alſo collections of paintings and ſpecimens of penmanſhip in the Sùls Nuſkh-taleek and Shekuſteh characters, performances of the moſt ſkilful penmen of their time, ſuch as Yacoot, Syreffee, Mulla Meer Aly, Sultan Aly, Meer Amad, Mulla Dirveiſh, Aſhruff Khan, Mahommed Huſſen Isfahany; and paintings of the ableſt artiſts, ſuch as Mani, Bahzed and Nadir us Zumaun. On another ſide, men of excellence and conſummate acquirements hold learned diſputations in eloquent language, and every depth and height in the paths of theory and practice that is advanced, his Majeſty, (the perfect guide) through the force of his genius, makes plain, by arguments deduced from reaſon and experience. And on one ſide, poets celebrating with eloquent tongues, in elegies and odes, the praiſes of the inherent angelic diſpoſition of the benign and liberal hearted Monarch, are gratified with abundant gifts and rewards. On another ſide faithful ſecretaries, and ſcribes of exquiſite

کریم طبع دریادل قصاید و مثنوي خوانده به صله وانعامات وافر کام یاب مي شوندو
ازطرفي منشیان مدعانگار وخوش نویسان زرین قلم عرض هنر مي دهندوازیک طرف
حکماي یوناني و اطباي هندي به معالجه درست وتدبیرهاي نمایان جوهر هنر وحکمت خودرا
به معرض بیان وامتحان مي آرند ومنجمان واختر شناسان ورصد بندان وزیج دانان
وبرهمنان وپنڈتان وکبیشران وصاحب طبعان ودیگر دانایان هرکار وهنرمندان هرهنر
متقدمات علمي وعملي بزبان درمي آرندو مصوران ونقاشان ومهندسان وطراحان
کار وکسب خودرا به نظر فیاض درآورده به تعلیم واصلاح مقدس مي رسانند کاملان
واستادان هرفن درپیش طبع رسا وخرد خورده دان ازراه انصاف خط عجز برجبین
مي کشند ویک طرف اسباب کارزار وآلات پیکار از شمشیرهاي یماني وتیغهاي
هندي مرصع ومکلل به جواهر قیمتی وزرههاي داودي وبند وقهاي بي خطا ودیگر اجناس
فورخانه وسلاح خانه وتوپ خانه که بجهت احاطهٔ تفصیل هر جنسي دفتري علیحده مظلوابست
ازنظر انور مبارک میگذرد وجوانان سبکدست کرانبار شمشیرهاي آبدار برچورنکها مي آزمایندو
بیک ضرب کران دوپاره میسازندواکثرا سلحه ببندهاي رزم دوست کارطلب مرحمت میشود
وازیکطرف درآمدن شمشیربازان چابکدست ودرافتادن پهلوانان وکشتي گیران صاحب فن
باهم وجوش وخروش هوسناکان دریاي وبر وتماشاي غیرمکرر میگردد ویکطرف اهل نغمه ونشاط
ازخوانندها وگویندهاي خوش آواز وسازندها ونوازندهاي معجزطراز ازکلانوت وطوایف چه
ازبندهاي سرکار فیض آثار وچه ازآیندهاي هرملک ودیار طبقه طبقه فراهم آمده بالحان داودي
طنطنه در ملک وملکوت مي آندازند وبصداي مضراب ناخن برد لهاي اربابحال مي زنند
وبانعامات وافر دامن امیدرا مالامال مي سازند

بیان اوقات

ſkill, ſubmit their productions to his Majeſty. In another qnarter Greek and Indian phyſicians preſent him with ſummary reports of the ſucceſs of their ſkill in adminiſtering remedies. Alſo aſtronomers, aſtrologers, ſuperintendants of obſervatories calculators of aſtronomical tables, Brahmins, Pundits, Hindoo verſifiers and poets, and others learned in different branches, and profeſſors of every art, diſcourſe on the theory and practice of their ſeveral avocations. Likewiſe limners, painters, mathematicians and deſigners exhibit their different works, and improve by the royal inſtruction. Profeſſors and teachers in every art and ſcience honeſtly confeſs their own ignorance, when compared with his Majeſty's complete and accurate knowledge therein. In another quarter are ſet forth to his Majeſty's view warlike ſtores and weapons, ſwords of Yeomen and India, inlaid and completely ornamented with precious ſtones; armour like that worn by David, unerring matchlocks, and other articles belonging to the armoury, the arſenal and the artillery department, the detail of which would require a ſeparate volume. And expert robuſt youths make trial of watered ſcimitars on hard ſubſtances, which they cut aſunder at a ſingle ſtroke. A great quantity of arms is beſtowed on ſervants devoted to war, and who are ever ready at a call. On another ſide the entrance of expert gladiators, the conflicts of heroes, the battles of ſkilful boxers, the attacks and ſtrugglings of combatants in their conteſts, exhibit ſpectacles of unbounded variety. On another ſide are choruſes of ſinging and mirth, ſweet and melodious ſongſters, and muſicians of wonderful ſkill, natives of Kelawut and Tewayef, in the ſervice of this court, the ſeat of bounty, together with comers from every kingdom and country, being formed into ſeveral bands, make heaven and earth reſound with ſtrains like David's, and with the ſound of the bow enchant the hearts of anchorites; and in return are loaded with gifts.

بیان اوقات عدالت و حالات عدل پادشاه عدالت پناه

هر چند اهل شرع و ارباب عدالت و احتساب هر روز در بارگاه معلی مجتمع شده محکمه آراسته مطابق شریعت غرا و عدالت عالم آرا عمل می نمایند لیکن بواسطه توفیر رحمت بر خلایق در هفته روزی قرار داده اند که خود بدولت و اقبال سریر آرای عدالت گردیده مظلومان و دادخواهان را در حضور را شرف که مامن ستم رسیدگان است طلب فرموده حقیقت هر یکی را بسمع عدل و انصاف اصغا نموده بر طبق شریعت غرا و عدالت عظمی احکام قضا جریان صادر میفرمایند واگرچه سیاست و عقوبت ارباب جرم و تقصیر آئین عدالت و شریعت است و درخور اعمال و افعال به پاداشش میرسند اما از بسکه لذت عفو و بخشش در ذایقه اقدس پادشاه رحیم طبع جاگرفته به آئینی و نهجی که منافی قواعد شریعت و عدالت نباشد قلم عفو بر جریده اعمال ارباب گناه میکشد هم احکام شرعی از قوه بفعل می آید و هم آثار عفو و کرم به مقتضای رافت جبلی و عطوفت ذاتی بمنصه ظهور میرسد واکثر اوقات سواری خاصه اگرچه در ظاهر بواسطه سیر و شکار است لیکن در حقیقت بجهت اطلاع احوال جهانیان است که ارباب احتیاج بی موانع و مزاحمت دست بدامن دولت زده کامیاب می شوند

DESCRIPTION OF THE TIME AND MANNER IN WHICH JUSTICE IS ADMINISTERED BY THE UPRIGHT MONARCH.

Although the expounders of the law and the officers of juſtice aſſemble every day at the ſublime court, and holding a tribunal, proceed in conformity to the illuſtrious law and rules of juſtice, the ornaments of the world; yet his Majeſty, out of the abundance of his compaſſion for mankind, has ſet apart one day in every week, when in his own auſpicious perſon being ſeated on the throne of juſtice, the oppreſſed and ſuitors for redreſs are called to the Auguſt preſence, the aſylum of the afflicted, and every particular caſe obtains an attentive hearing; and decrees inevitable as fate are iſſued ſuitable to the illuſtrious law and ſupreme juſtice. Although fines and puniſhments for offenders, are enjoined by law and juſtice, in retribution of their acts and deeds; yet becauſe his Majeſty's merciful diſpoſition takes delight in pardon and forgiveneſs, ways and means are deviſed that do not militate with the rules of law and juſtice, whereby he draws the pen of pardon over the page of offence. By his power, legal deciſions are carried into execution; and alſo marks of forgiveneſs and mercy, proceeding from innate kindneſs and inherent clemency, are exhibited from the throne. Frequently the royal excurſions, although apparently intended only for travelling and hunting, are in fact uſed as the means of gaining information of the condition of mankind, in order that the needy, without let or hindrance, may lay hold of the ſkirt of the robe of greatneſs, and obtain the object of their wiſhes.

بیان آرایش مجلس عشرت قرین
در حریم معلی بعد از فراغ مجلس علما

پادشاه دوران پناه تا انقضای نصف النهار بنفس نفیس و طبع لطیف و رای رزین و خرد متین باقسام امور دولت روز افزون پرداخته بحرم سرای عظمت واقبال و مشکوی جاه وجلال تشریف برده در مکان فردوس نشان بانعام و بخشش و دادو دهش و مشاغل حریم مقدس که تفصیل آنرا نسخه دیگر باید اشتغال می فرمایند و پس از منقضی شدن نصف روز در خلوتخانهٔ خاص باداي نماز بنیاز رضای خالق ذو الجلال حاصل می نمایند و بعد از فراغ نماز ظهر بعمت خاصه که چندین کارخانه به آن متعلق است در ظروف طلا و نقره و چینی های نفیس و نادر بر سفره خاص می چینند و فیض آن به ممکنان میرسد متلذذ گشته لمحهٔ در آرامگاه و الا که بحسب نزاهت و لطافت و زیب و زینت نظیر ندارد بر بستر راحت و کامرانی آرمیده پس از فراغ نماز عصر بغسل خانهٔ والا تشریف می فرمایند

بیان محاسن و مکارم اخلاق پادشاه با لطف
و اشفاق در غسل خانه مقدس آخر روز

پادشاه عالم پناه آخر روز در غسل خانهٔ مبارک بر او رنگ خلافت و جهانداری جلوس فرموده بمهمات سلطنت متوجه میشوند و دیوان اعلی و بخشیان عظام و میر سامان و دیوان بیوتات و سایر متصدیان مهمات مالی و ملکی حقیقت امور

کلی

DESCRIPTION OF THE ARRANGEMENT OF THE BANQUET OF DELIGHT IN THE SUBLIME SANCTUARY AFTER THE ASSEMBLY OF THE LEARNED ARE DISMISSED.

His Majeſty, the aſylum of the age, having engaged himſelf till paſt noon on many affairs of the immortal ſtate, with affability, information, and judgment, retires to the Haram Serai of grandeur and auſpiciouſneſs, the palace of pomp and ſplendor, where, on a ſpot reſembling Paradiſe, he employs himſelf in conferring gifts, preſents, and donations, and regulating matters relative to the holy ſanctuary, the detail of which would require a ſeparate volume. In the afternoon he performs prayers in the royal privacy, with humility, and fulfils the will of the Creator, the Lord of Glory. When afternoon prayer is concluded, an exquiſite repaſt, prepared in ſeveral offices dependant on this department, is ſerved up to the royal table, in diſhes of gold and ſilver, and in rare China; and every perſon partakes of this bounty. After having taſted a little, he reclines for a ſhort time in the ſublime bedchamber, the decorations of which are of unparalleled taſte and magnificence. After a ſhort repoſe on the bed of eaſe and felicity, he performs the evening prayer, and then proceeds to the Ghoſul-kháneh*.

* Or bath.

DESCRIPTION OF THE MENTAL ENDOWMENTS AND LAUDABLE DEEDS OF THE AFFABLE AND HUMANE MONARCH, IN THE GHOSUL-KHANEH, AT THE CLOSE OF DAY.

His Majeſty, the aſylum of the world, at the cloſe of day, being ſeated on the throne of ſovereignty and power, in the Ghoſul-kháneh, attends to the weighty affairs of ſtate. The Dewan Alah, and principal Bukhſhees, the Meerſaumán, the Dewan of the offices, and all the Mutteſuddees of the affairs of revenue and government, ſubmit to his Majeſty the particulars of all matters relative to the

exchequer

كلي و جزئي از خالصات و الا و طلب و تنخواه تيولها و محاسبات و مطالبات و سامان
سپاه و سرانجام كار خانجات و انواع مقدمات دولت بي پايان بعرض اشرف
رسانيده در هر باب بر طبق ارشاد بعمل مي آرند و مطالب عرايض
و وقايع اطراف و اكناف ممالك محرسه معروض مقدس ميگردد و مناشير
جهان مطاع در جواب عرايض و واقعات از حضرت خلافت اشرف نفاذ مي يابد
و احكام عالم مطاع لازم الاتباع مشتمل بر تاكيد از دياد معموري و آبادي ملك
و رفاهيت حال سپاه و رعيت بشرف صدور مي پيوندد اگر چه ابواب خيرات
و مبرات اين دولت سراپا بركت همواره بر روي جهان و جهانيان باز است
لكن در مشهور ايام و ليالي متبرك اهل علم و فضل و ارباب زهد و صلاح و طبقه
درويشان و فرقه فقرا و جماعت مسكينان و محتاجان هر ديار در حضور اشرف
و اعلي باريافته بعنايت زر سرخ و سفيد دامن آماني و آمال را لبريز مي سازند و هر سال
مبلغها بطريق خيرت بجهة ارباب استحقاق و اهل احتياج از خزانه
و زن مبارك بصوبجات ارسال ميدارند و چندين مساجد و مدارس و خانقاه
و رباطها و دار الشفاها و امكنه و بقاع خير از سركار فيض اثار بنايافته و مي يابد در بلدها
و شهرها هر روز مبلغي براي لنگر و بلغور خانه مقرر است كه طعام پخته و غله بفقرا و مساكين
و يتيمان و بيوه ها و مستورها ميرسد و در اكثر موسم مبلغهاي كلي بانفايس
هندوستان بطريق نذر و خيرات بمكه معظمه ميفرستند و در هنگام شام
بجمعيت خاطر و لطافت باطن و ظاهر به آداب تمام و نياز تمام نماز باجماعت ميگذارند
و فضلا و علما و امرا و ساير بندها صف در صف ايستاده به پادشاه دين پناه نماز ميكنند
پيش از ان چندين هزار شمع و چراغ در شمعدانها و فانوسهاي مرصع

و مينا

exchequer, and pay, and assignments, of Teyool (or Jageers) investigations of accounts, requisitions, supplies for the army, provisions for the manufacturers, and every kind of business of this boundless government; and in all cases they act conformably to orders. The purport of addresses and intelligence from all quarters of the protected dominions, is also represented to the sacred presence. Edicts, obeyed by all the world, are issued with dignity by his imperial Majesty, in answer to letters and advices. And positive edicts, worthy to be obeyed, as containing absolute orders for the increase of the cultivation and population of the country, and for affording comfort to the army and the subjects in general, are issued with dignity. Although with this Monarch the gates of charity and munificence are ever extended open in the face of the world, his benefits being universally experienced; yet moreover in holy months, seasons, and nights, men of erudition and wisdom, those eminent for piety and virtue, a multitude of Dirveishes and Fakeers, and numbers of the poor and indigent of every country, gain admittance to the noble and sublime presence, and have their hopes and expectations amply gratified, by donations in gold and silver coin. Also sums are annually issued from the treasury of the royal weight, to be distributed amongst the poor and needy throughout the Soobahs. Besides several mosques, colleges, caravanserais, hospitals, and other public edifices, have been built, and others are now erecting, through his Majesty's bounty. Likewise in the towns and cities fixed sums are daily allowed for the support of religious houses and refectories, where victuals ready dressed, and grain are distributed amongst the poor and needy, orphans, widows, and chaste matrons. On several occasions large sums of money, together with the choicest productions of Hindoostan, have been sent to the renowned temple of Mecca, in offerings and for alms. At evening the King performs his prayers in the congregation, with confidence, cheerfulness and humility, strictly observing all the prescribed forms; the learned, and profound men of the law, the nobility and all the servants of the court, standing in ranks, join in the supplications of his Majesty, the asylum of religion. After that, some thousands of candles and lamps, in enamelled, inlaid, and golden candlesticks and lanterns, are lighted in the royal

ومينا وطلا در بزم خاص ومشعلهاي بي شمار در كرد و پيش دولتخانه روشن
مي شود كه گردون با چندين چشم در تماشاي آن حيران مي ماند و صلوة خوانان
غزل ورباعي در ازدياد عمر و بقاي دولت پادشاه گيتي پناه بزبان فصيح خوانده
آمين مي كنند و بعد انقضاي شام باز بدماغ تازه وطبع شگفته كه اصلا متغير و متبدل
نمي شود بلكه در هنگام كار طراوت و تازگي ديگر بهم ميرساند بر سرير فلك نظير تكيه زده
همت والا بانتظام امور خلافت مصروف مي فرمايند و گوهر مطالب خاص كه
از ديدهٔ ارباب بصيرت مخفي و مستور مانده باشد بغواصي فكر عميق ودستياري
طبع دقيق بچنگ آورده آويزهٔ گوش اهل هوش مي سازند و هيچ مطلبي
از مطالب ومقصدي از مقاصد در پيش طبع باريك بين اشرف موقوف و معطل
نمي ماند و هيچ امري از امور در عقدهٔ تعويق نمي افتد وگره گشائي جميع معاملات
در حضور فايض النور كه حلال مشكلات عالم است در طرفة العين ميشود

بيان تشريف فرمودن پادشاه حقيقت پناه
در خلوت سراي دولت و اقبال

پادشاه عادل بيدار دل بعد از فراغ امور هر روزه سلطنت عظمي وحصول جمعيت
خاطر قدسي مظاهر از ضبط و ربط معاملات مالي و ملكي واطلاع بر احوال عالم وعالميان
بشكر و سپاس حضرت واهب العطايا پرداخته نماز عشار با جماعت ادا نموده در حريم
خاص كه محل استراحت مقدس ومعلي است تشريف فرموده باطبع فيضرسان
برمايدهٔ دولت نشسته از سفرهٔ نعمت بي پايان بدست لطف و احسان ميوهاي
لطيف

aſſembly; and innumerable flambeaux are placed around and in front of the palace, permanent as the heavens; ſo that the ſky at the ſight of ſo many ſtars, is ſtruck with amazement. Thoſe who perform the public prayers, after reciting odes and quartans, imploring long life and continuance of health for his Majeſty, the aſylum of the world, conclude by pronouncing Amen. When the evening ſervice is ended, his Majeſty's mind, ever vigorous and unchangeable, being recruited with freſh powers, he ſeats himſelf again on the throne, the ſemblance of heaven, and exerts his great abilities in arranging the affairs of government: and the pearl of extraordinary deſigns, which lies hidden and concealed from others the moſt intelligent, his Majeſty by diving in the depths of reflection, with the aid of his diſcerning mind, graſps the gem, and makes it an ornament for the ear of the wiſe. No matter or concern of any kind eſcapes his notice, or is neglected by his ſublime and comprehending mind; neither does any weighty affair ſuffer perplexity through delay, all difficuties being unravelled in the twinkling of an eye, in the preſence of the diffuſer of light, the ſolver of all human intricacies.

DESCRIPTION OF HIS MAJESTY, THE ASYLUM OF TRUTH, PROCEEDING TO THE PRIVATE APARTMENTS OF WEALTH AND FELICITY.

THE juſt and vigilant Monarch, after diſpatching the ordinary routine of buſineſs relative to this mighty empire, and gratifying his noble mind by ſettling and ordering the affairs of revenue and government, and attending to the concerns of the world and of mankind, next employs himſelf in offering up praiſes and thanksgivings to the Majeſty of Heaven, from whence all good things do proceed. And when he has concluded the evening ſervice in the congregation, he repairs to the private apartments, the manſions of reſt and ſublimity; where, with bountiful diſpoſition, being ſeated at the table of ſtate, he, with the hand of kindneſs and liberality, takes from the board of boundleſs munificence delicious fruits and various viands,

لطيف وغذاهاي الوان بهواخواهان وبندهاي دورونزديک کرم مي فرمايندپس ازان
بإصغاي حکايات بديعه ونکات غريبه وکتب تواريخ معتبر مثل ظفرنامه و
واقعات بابري واکبرنامه از زبان مجلسيان فصيح بيان وتاريخ دانان شيرين زبان
واستماع نغمهاي دلکش ودلنشين مغولي وکشميري وهندي تانصف الليل
درعين آگاهي وبيداري هنگامهٔ بزم روحاني راگرم ميدارند وصداي دلرباي
نبي وکمانچه ودف ودايره وقانون وچنگ وعودوطنبور ورباب ومردنگ وڈهولکي
وسارنگي وجنجري ودیگرسازها بعالم ملکوت مي رسد وبعضي از اوقات
درهنگام خلوت رقاصان ونٹوهاي هندوستان که درفن خود طاق اند بقواعد واصول
برقص وجلوه درمي آيند وطرزهاي غيرمکرروجلديها وچستيهاي تيزتراز باد وبرق
مي نمايند آگاهي وهوشياري اقدس بمرتبه ايست که هرسانحه وواقعه که در
هروقت روي دهد ازصبح تاشام وازشام تاصبح بي فرصت وتعلل بعرض
پادشاه حقيقت آگاه مي رسانند وتمام شب چوکيداران وچاوشان وشب گردان
وعسسان ومستحفظان ومتفحصان وجاسوسان وخبرداران درگردوپيش
دولت خانهٔ والاودرکوچهاوبازارها بمحافظت وچوکي مقررانددهشت وهيبت
وبندوبست خلافت بمنزله ايست که مردم شهري وبازاري شبها خانه ودوکانها
وانموده بي ملاحظه زندگاني ميکنند ودراُردوبازارهاي تمام شهراز غايت روشني
شب تاريک همچوروز روشن مي گردد ودرحواشي دولتخانه فلک اساس
چندين امراي نامدار باتابينان خود ونصيريان جان فشان ازگرزبرداران وچيلها
وغلامان وخانه زادان سلاح ومکمل حاضرمي باشندا گرصدائي از جاي برمي خيزد همان لحظه

and diſpenſes them far and near, amongſt his courtiers and attendants. After that, he liſtens to the recital of choice tales, pleaſant ſayings, and authentic hiſtories, ſuch as the Zuffernameh, Vakiat Babery, and Akbernameh, delivered from the tongues of the companions, fluent readers, and eloquent hiſtorians; which, together with delightful captivating Moghuly, Caſhmeerian and Hindy ſongs, enliven the banquet till midnight, and the exhilirating ſounds of the flute, viol, drum, tabour, dulcimer, harp, lute, tambour, rebaub, mirdung *(or long drum)*, dheelkee*, the fiddle, the tambourine, and other inſtruments, reach the heavenly regions. And ſometimes at the ſeaſon of privacy, dancers and jugglers of Hindooſtan, who are inimitable in their art, dance, and perform according to their method, with infinite variety and expertneſs, and with agility that outſtrips the lightning and the wind. His Majeſty's attention to buſineſs is ſo unremitted, that every tranſaction and occurrence, whenever it happens, from morning till evening, and from evening till morning, is reported to him inſtantly, without delay in waiting for any preſcribed time. Throughout the night, watchmen, ſentinels, patroles, rounds, guards, emiſſaries, ſpies, and news-gatherers, are ſtationed in all quarters of the palace, the ſtreets and markets. The reſpect for government, and dread of its laws, is ſuch, that all perſons in the city and markets, may ſleep with their doors open, without any apprehenſion of danger. And all the military markets throughout the city are in the darkeſt night as brilliant as day. In the vicinity of the court, permanent as the heavens, are to be found completely armed and accoutred, many Omrahs with their dependants, and other devoted ſervants of the ſtate, ſuch as mace-bearers, cheelahs, bondmen and Khanehzad. If a noiſe iſſues from any place, inſtantly it is reported

to

* Another kind of drum.

به سمع حق نیوش پادشاه بیدار بخت میرسد و در نصف اللیل صدای نوبت پادشاهی
اهل هوش را بجوش می آرد و ارباب غفلت را هوشیار و بیدار می سازد

بیان شمه از کمالات ذات
والاصفات پادشاه عالی درجات

از انجا که عنایت الهی و تائید ربانی در همه جا و همه وقت رفیق حال فرخنده مآل آن حضرت است در هیچ باب محتاج هیچ کس و هیچ چیز نیستند اگر دیوان اعلی را بمتهمی تعین می فرمایند امور وزارت عظمی از کل و جز در حضور انور تمشیت می یابد و بر دخل و خرج ممالک محروسه و حقیقت صوبجات و سرکارها و پرگنات و مواضع و قریات خود بنفس نفیس وا می رسند و در تخفیف و اضافه دامی انچه در هر محال به خاطر دریا مقاطر می رسد بر طبق آن در دفاتر ثبت می گردد و ڈولهای جاگیر و نقدی در حضور معلی درست می شود و مسوده فرامین سعادت آئین که باطراف واکناف ممالک بشرف صدور می پیوندد باصلاح مقدس مزین می گردد و عرایض و واجب العرضهای دیوانیان جزو امینان و کروریان به مطالعه خاص در می آید و جواب هر مقدمه موافق قانون حق و حساب از حضور پر نور عز نفاذ می یابد و هرگاه بخشیان عظام بجائی تعین شوند اگرچه منصب و جاگیر و مدت ملازمت و خدمت و اضافه اکثری از بندها در خاطر ملکوت ناظر مضبوط و مقرر است امابواسطه احتیاط محرران واقف کار باسررشته کاغذ حاضر می باشند و بند و بست معاملات کار خانجات سرکار عالم مدار آن چنان فرموده اند که اگر متصدیان بیوتات را نیز کاری پیش آید داروغگان وصاحب احتمامان هر کارخانه

بحر جب

to the ear that liſtens to juſtice, the Monarch of vigilant fortune. At midnight the beat of the royal kettledrum rejoices the hearts of the wiſe*, and awakens and puts on their guard thoſe who are negligent.

* By calling them to prayer.

DESCRIPTION OF A PARTICLE OF THE AUGUST MONARCH'S PERFECTION AND SUBLIMITY OF NATURE.

The fortunate condition of this Monarch being conſtantly aided by the divine favor and providential ſupport, he needeth not help from any one. If the Dewan Ala is detached on any weighty buſineſs, the affairs of the grand Vizarut, general and particular, are tranſacted under his Majeſty's direction; himſelf inſpecting the receipts and diſburſements of the protected dominions, and details of the Soubahs, Sircars, Purgunnahs, Mouzahs, and villages; and whatever occurs to his mind, liberal as the ſea, for increaſing or curtailing expences, in every department, is inſerted in the regiſters; and ſtatements of Jageers paid in ready money, are ſettled in his preſence. And drafts of Firmauns of happy purport, that are iſſued to all parts of the dominions, are improved by his auguſt correction. Addreſſes and repreſentations from the inferior Dewans, Aumeens and Crories, are ſubmitted to the royal inſpection; and anſwers on every ſubject, conformably to the laws of juſtice and equity, are iſſued with dignity from the enlightened preſence. When the principal Bukhſhees are appointed to any ſtations, although the Munſeb, Jageer, length of ſervice, and additional rank of moſt of the ſervants, are well known to his Majeſty, yet in order to prevent any miſtake, experienced clerks attend with the papers of every department. In conducting the buſineſs of the offices of government, the centre of the univerſe, matters are ſo arranged, that if the Mutteſuddees are employed in any other buſineſs, the Daroghas and overſeers of every office, through the aid of the true guide,

perform

بموجب ارشاد مرشد حقيقي سرانجام خدمت متعلقهٔ خود از قرار واقع
مي نمايند ودر تسطير وتحرير معاملات مالي وملكي ذات قدسي صفات محتاج بوزير
ودبير نيست بعضي اوقات نظر بر ضروريات كار بي مسوده وبلا تامل صفحه صفحه وطومار طومار
مانند شير قضا تاثير نگاشتهٔ قلم اعجاز رقم مي كردد چنانچه در سنه بيستم از جلوس
ميمنت مانوس كه عالمي سعدالله خان از عالم در گذشت وعمدهٔ امراي
منيع الشان معظم خان را كه حقيقت حال آن خان سعادت نشان از غايت
اشتهار محتاج باظهار نيست بمقتضاي عنايت وقدر داني ازدكن طلب
فرمودند وتا رسيدن خان مذكور جميع مهمات ومعاملات ملكي ومالي را بسمع مبارك
اضافر مودند وبر حقيقت مطالبات ومحاسبات دولت بي پايان مطلع كرديدند
واز غايت راوفت جبلي وهمت ذاتي كروريان وخطه دار ان مسلسل ومحبوس را
كه زياده از بيست سال در قيد بودند وديوانيان عظام جرات در خلاصي آنها
نمي توانستند كرد بتصدق فرق مبارك آزاد كردند ومستوفيان ومشرفان
وپيشدستان ومنشيان ومحرران ديوان اعلى از نظر مبارك كيميا اثر
كذشتند واكثر حقيقت دفاتر خالصهٔ شريفه وتن وتقسيم ممالك محروسه
بمعرفت راي رايان بعرض مقدس ومعلى رسيد وكيفيت وخصوصيات معاملات كل
وجز مالي وملكي بر آينهٔ ضمير آفتاب نظير مكشوف ومبرهن كشت وبجهه از دياد آباداني ملك
ورفاهيت رعيت از حضرت خلافت ضوابط وقواعد دستور العملي چند قرار داده اند
كه اصلا فتوري به آن راه نمي يابد ودر هر ملك وهر صوبه ديوان وامينان وعمال موافق
ارشاديكه از حضور يافته اند پاس عهد وقول داشته در انچه كثرت
معموري ورضامندي رعايا باشد عمل مي نمايند وباوجود اين همه وسعت ملك
هندوستان

perform in a proper manner the duties required of them. In writing and inditing on matters of finance and government, his Majeſty has no need either of a Vizier or a ſecretary. On ſome occaſions, where the buſineſs is very urgent, he, without making a draft or conſidering the ſubject, writes many pages and rolls of edicts, pervading as fate, with his miraculous pen. In the twentieth year of this fortunate and happy reign, when Alamy Saadullah Khan departed this life, and thereupon the chief of Omrahs of exalted rank, Mauzem Khan, (whoſe high character and happy endowments are ſo well known, that there is no need of ſetting them forth in this place) being diſtinguiſhed by the royal favour, was called from the Dekan, till his arrival all weighty concerns of government were attended to by his Majeſty, and he was apprized of all matters and accounts relative to this boundleſs empire; and from the exceſſive inherent kindneſs and nobility of his diſpoſition, many collectors of the revenues, and treaſurers, who had been confined in chains upwards of twenty years, and for whoſe enlargement the principal Dewans could not preſume to intercede, were graciouſly pardoned and ſet at liberty. And the conduct of the Muſtofees, Muſhruffs, principal officers and clerks of the Dewan Alá, was inſpected by his Majeſty's diſcerning eye; and every particular relative to the royal exchequers and the protected dominions, was ſubmitted, through the channel of the Royroyan. The nature and property of all affairs, in general and particular, are diſplayed in the mirror of his Majeſty's mind, in brightneſs like the Sun. For the purpoſe of extending the cultivation of the country, and for giving comfort to the huſbandman, his Majeſty has eſtabliſhed ſuch rules, ordinances and regulations, as effectually prevent all impediments thereto. In every diſtrict and Soobah, the Dewan, Aumeens and Aumils, in conformity to the orders which they have received from the preſence, and in compliance with their engagements, perform whatever may tend to the increaſe of cultivation, and the ſatisfaction of the Ryotts. Notwithſtanding the vaſt extenſiveneſs of the empire of Hindooſtan, the

greateſt

هندوستان اکثر زمینهای قابل زراعت مزروع میکردد بلکه اراضی بسخرو افتاده به آسانی و سهولت لایق زراعت میشود اگرچه مدار آبادانی ملک بر موسم باران است اما در هندوستان چاهها و تالابها و کاریزها و نهرها و رودها بمرتبه وافر است که بقدر ضرورت آب بمزروعات می رسد و اگر محال خالصه شریفه و جاگیر معمور و آباد است و در هنگام سیر و شکار هرجا زراعت زبون یا رعیت شکسته حال بنظر دوربین پادشاه عادل مهربان در می آید بجهته پرداخت و استمالت بعامل آن محال قدغن و تاکید می فرمایند و همیشه حقیقت محال خالصه شریفه و جاگیرداران بی کم و کاست بعرض مقدس می رسد و احکام لازم الاذعان در باب ازدیاد آبادانی و حسن سلوک بارعایا بقدغن تمام صادر می گردد و در هیچ باب و در هیچ وقت دقیقه از دقایق احتیاط فروگذاشت نمی شود

بیان ششمه از خرد وافر و عقل کامل پادشاه دوران پناه

چون ذات کامل الصفات خدیو زمان بکمالات ظاهر و باطن آراستگی دارد در جمیع اوقات سررشته تدبیر درست و حسن معاش و صفای معادرا محکم داشته هروقتی انچه لازمه حزم و احتیاط است بمنصه ظهور می آرند و در وقتی که پادشاهزادهای نامدار مکاررا به مهمی یا صوبه تعین می فرمایند دستورالعملی در باب نشست و برخاست و آئین سواری و طرز سلوک با امرا و بندها و انقطاع و اتصال معاملات برطبق شریعت غرا عنایت میکنند و هر بنده را که بکاری و مهمی تعین می فرمایند از روی ارشاد و هدایت اندرز و موعظه چند مشتمل بر خوف و رجا که هر کلمه آن دستورالعمل ارباب دانش و بینش

greateſt part of the lands capable of being cultivated, are occupied; and fallow and waſte lands are with eaſe ſoon reſtored to culti ation. Although the cultivation principally depends upon the periodical rains, yet in Hindooſtan there are ſuch abundance of wells, ponds, water courſes, canals and rivers, that the requiſite quantity of water is carried to the cultivated ſpots. In a diviſion of the Khalſeh or Jageer lands that is cultivated, if during the time of travelling or hunting, it ſhould fall under the acute obſervation of the juſt and humane Monarch that the crops have been unfavourable, or that the Ryotts are in diſtreſs, he gives poſitive orders to the Aumils of that quarter to protect and encourage them. Reports are conſtantly made to his Majeſty of the ſtate of the Khalſeh and Jageer lands, without diminution or exaggeration: and the moſt poſitive orders are iſſued for increaſing cultivation, and for the eaſe of the Ryotts: and on no ſubject or occaſion is the ſmalleſt point of circumſpection omitted.

DESCRIPTION OF A PARTICLE OF THE ABUNDANT KNOWLEDGE AND PERFECT WISDOM OF HIS MAJESTY, THE ASYLUM OF THE WORLD.

The lord of the age is endowed with ſuch perfect excellence, both in internal and external qualifications, that on all occaſions he holds faſt the thread of good counſel, prudence, and purity of morals, ſo that there is conſtantly diſplayed from the throne the utmoſt care and circumſpection. Whenever any of the renowned and fortunate Princes are entruſted with the management of ſome particular buſineſs, or appointed to govern a Soobah, they receive written inſtructions for their own particular conduct, as well as how to behave themſelves towards the nobility and ſervants of the ſtate, and how to decide and determine conformably to the reſplendent laws; and any inferior officer, who is charged with the execution of any concern, obtains from his Majeſty's inſpired tongue ſome advice and caution, in terms conveying both hope and fear, for his inſtruction and guidance, and which might ſerve to regulate the conduct of men of wiſdom and experience. In matters requiring mature deliberation, his Majeſty poſſeſſes ſuch ſtrength of wiſdom, and depth of reflection, that he foreſees what will be the iſſue of the buſineſs; and comprehending and eſtimating affairs by analogy of theory and rules of practice, iſſues orders accordingly. In directing on different degrees of known or occult ſubjects, he exhibits ſuch acuteneſs of underſtanding, that the moſt wiſe and experienced

conſider

وبينش باشد برزبان الهام بيان مي كذرد ودرمعامله كنكاش وتدبير رزانت راي ومتانت انديشه اعلى حضرت بمنزله ايست كه انچه بعدازانجام كار بظهور مي آيد برآينه صافي خاطر اول جلوه كر مي شود وتمهيد مقدمات وتشخيص معاملات وروابط علمي وضوابط عملي ميفرمايند وحفظ مراتب ظاهر وباطن بقوت خردخورده دان آن چنان فرموده اند كه عقلاى دانش ور ثابت ومسلم ميدارند وقدرت درك ودريافت اقدس بمرتبه ايست كه هنوز برزبانها حرف مطلب نرفته ازاداي كلام وطرز گذارش اصغاي مدعا فرموده جواب انرا برزبان الهام بيان مي آرند ازانجا كه ذات كامل الصفات مستجمع كمالات اكتسابي ووهبي است ماهيت هيچ علمي از علوم وكيفيت هيچ فني از فنون مخفي بر ضمير خورشيد نظير نيست وحسن خط مبارك ومتانت عبارات اقدس نورافزاي ديدهٔ خطشناسان وخوشنويسان دستورالعمل ارباب انشاواملا است ودر علم سياق وهندسه ورقوم نويسندهاي حساب دان درپيش طبع موشگاف حيرانند وبدريافت وشناخت خصوصيات جواهر مهارت اقدس ونظر باريك بين اشرف بجائي رسيده كه به مجرد مشاهده رنگ واندام وزن وقيمت آن برزبان الهام بيان ميكذرد وماهيات وكيفيات اشيا برآينه ضمير الهام پذير آن چنان مبرهن ومكشوف كشته كه مافوق آن درتصور ارباب بصارت نيايد

بيان احوال فرخنده مال درروزهاي جشن

هركاه كيفيت هر روزه اين دولت ابد پيوند بدان مرتبه است كه خرد دقيقه شناس درادراك آن بحيرت مي گرايد پس كمال شان ونهايت شوكت اين دولت را درايام شريف وروزهاي جشن قياس نبايد كرد كه بچه درجه تواند بود يكي ازآرايش

باط

conſider his orders as perfect and immutable: and the faculty of apprehenſion is poſſeſſed by him in ſuch a degree, that before the matter has ſcarcely obtained utterance, he from the turn of expreſſion and mode of relating, comprehends the purport, and gives anſwers thereto with the tongue of inſpiration. Whereas his Majeſty's noble diſpoſition is deſirous of poſſeſſing all excellent qualifications, both natural and acquired; ſo, neither is the ſubſtance of any ſcience, or the nature of any art hidden from his mind, enlightened as the ſun. The exquiſite beauty of his Majeſty's hand-writing, and the force of his ſtyle, gives delight to the ableſt judges, being models of penmanſhip and compoſition. In the application of Syak, Mathematics, and Arithmetic, his extraordinary ſkill aſtoniſhes the moſt able accountants. His ſkill in the properties of jewels, and the acuteneſs of his ſight is arrived at that pitch, that at the firſt glance he declares with the tongue of inſpiration the goodneſs of the colour, the dimenſion, weight and value of the ſtone: the ſubſtance and nature of things being diſplayed in the mirror of his inſpired mind, to a degree beyond the power of imagination.

DESCRIPTION OF THE FORTUNATE CIRCUMSTANCES ATTENDING THE FESTIVAL DAYS.

The ordinary diurnal arrangements of this immortal empire are conducted with ſuch a degree of judgment, that the moſt acute obſervers are amazed in the contemplation thereof: it may therefore be conjectured to what a pitch is carried the pomp and ſpendor exhibited on grand occaſions and feſtivals. One of the ornaments of the glorious ſurface of the immortal aſſembly, is the new year's throne*,

which

* The famous Peacock Throne, carried away by Nadir Shah.

بساط جلالت مناط بزم خلد آئین تخت مرصع نو روز یست که بجواهر زواهر ولالي شاهوار
بنوعي تزئین و ترصیع یافته که گردون با چندین چشم نظیران را ندیده و کوش روزگار
عدیل آنرا نشنیده و قریب یک کرور روپیه که زیاده از سه لک تومان عراق و پنج کرور
خانی ماوراء النهر باشد خرج آن شده و بالاي آن سریر عرش نظیر شامیانهٔ مروارید
دوزي قیمتی برپامي شود و پهلوي آن تختهاي متعدد و مینا کاري و کرسیهاي طلا و صندلی
قور خاصه و دو چتر مروارید دوزي باعلاقهاي مروارید کلان و دستهٔ مرصع که بر چوگیهاي
مرصع ترتیب یافته نصب می گردد و گوگبهاي مرصع که قیمت یکي از ان هفتاد و پنج هزار
روپیه است بقرینهٔ یکدیگر آویزان مي کنند و در گرد و پیش شیمن مبارک محجرهاي
طلا و نقره منصوب مي شود واز عود سوزها و محرهاي مرصع و مینا کاري بوي خوش
بمشام جهان و جهانیان مي رسد و بارگاه زربفت و کلابتون باف سر بفلک کشیده باستونهاي
نقره و طنابهاي ابریشمي و خرکاههاي و الا و قناتهاي مخمل زربفت و مخمل زردوزي
دشامیانهاي زربفتي برپامي گردد و مفروشات الوان از قالینها و قالیچهاي پشم شال
کرماني فرد اول در خور هر مکان و هر جا فرشش مي شود واز رایحهٔ فایحهٔ عطریات روح افزا
خاصه مثل عطر جهانگیري و مشتو کهه معنبر که بر بدن لطیف مبارک مي مالند دماغ اهل مجلس
معطر مي گردد وار بجهٔ خوشبو که باقسام خوش بوئیها استعمال مي کنند و درخوانها و پیالهاي مرصع
و مینا و طلا درحضور انور مي آرند و پاتهاي مکهي مع پکهر و طلا و نقره و رشتهٔ کلابتون
بایستادهاي محفل خلد آئین مرحمت مي شود و اکثر امرا و بندها باضافه ور عایت سربلندي مي یابند
واهل نغمه و نشاط از مطربان خوش آواز و خوانندهاي نغمه پرداز و طوایف مغولي و هندي
فرین و مرتب بلباسهاي رنگارنگ بصداي دل نشین و صوت دل آویز مرغ دل از طیران
و آب را از جریان باز مي دارند واز انعام و بخشش پادشاه کیهان بخش فیضرسان دست

و دامن

which is ſo bedecked with brilliant ſtones and royal pearls, that the ſky has never beheld ſtars ſo reſplendent, nor the like thereof been heard of throughout the univerſe. On it was expended near a crore of rupees, equivalent to three hundred thouſand tomans of Irack, or four crores Khány of Mawerulneher. Over the throne is erected a canopy reſembling the empyrean one, embroidered with valuable pearls; and by the ſide of it are ſeveral other thrones and chairs of gold, with Sundalees* belonging to the Kowrkhaneh. There are alſo two umbrellas embroidered and fringed with large pearls, and the poles by which they are fixed over two chairs inlaid with precious ſtones, are ornamented in the ſame manner. There are alſo inlaid ſtars, valued at ſeventy-five thouſand rupees each, which are ſuſpended at proper diſtances from each other: and the imperial throne is encompaſſed with rails of gold and ſilver. The cenſers for burning lignum-aloes and incenſe pots, are inlaid and enamelled, from whence iſſues a fragrance that regales the ſenſes of every one preſent. A pavilion of gold and ſilver tiſſue and brocade, elevated to the ſky, is ſupported by pillars of ſilver, and ſilken tent ropes: together with ſtately Khurgáhs with walls of velvet, embroidery, and brocade, and canopies of rich ſilks. And according to what is ſuitable for different places, there are ſpread various kinds of large and ſmall carpets, made of Carmanian Shawl wool, of the firſt quality. The royal perſon is perfumed with the choiceſt odours, ſuch as eſſence of roſes and eſſence of amber, diffuſing a fragrance that exhilirates the ſenſes of all who are preſent; and odoriferous Argujeh, being a compoſition of a variety of perfumes, brought into the enlightened preſence in diſhes and cups inlaid, enamelled, and of gold, together with that ſpecies of beetle-leaf called Mughee, and ſpice boxes of gold and ſilver, with ſilken ſtrings, are beſtowed on the attendants of the paradiſical aſſembly. Many Omrahs and other ſervants are dignified with increaſe of rank and with donations. Singers with voices delightfully melodious, and companies of Moghuls, and natives of Hindooſtan, ornamented and arrayed in dreſſes of different forms, warble ſuch charming ſtrains as arreſt the birds in their flight, and impede the courſe of waters; and through the munificence and liberty of this bountiful and gracious monarch, they have their hands and boſoms filled with money

and

*Chairs of ſtate of Hindooſtany faſhion.

و دامن و سر و بر را پر از زر و زیور میسازند و در ایام نوروز جهان افروز از غرهٔ ماه فروردي تا روز شرف آفتاب عیش و عشرت را رواج دیگر مي باشد و ایوانها و حجرها و در و دیوار دیوانخانه خاص و عام باهتمام وکلاي پادشاه زادهاي والاتبار و امراي نامدار به مخمل زربفت و مخمل کاشي و اطلس زرین و طاس کجراتي و جهالرهای بادله و کلابتون بانواع زیب و زینت آراسته و پیراسته میگردد و بقدوم میمنت لزوم شاهنشاهي رشک فردوس برین مي شود نفایس و نوادر بسیار بطریق پیشکش و نیاز بنظر انور در مي آید و یکي از روزهاي جشن مقرري روز عید کلابي است که پادشاه زادهاي نامدار و امراي ذوي الاقتدار و اکثر بندهاي روشناس درخور حالت و منصب صراحیهاي مرصع و مینا و طلا از نظر انور گذرانیده بشرف قبول سعادت جاوید حاصل مي نمایند و همچنین در ایام بهار و فصل بهار مجلسهاي رنگین در سیر گاهها و باغها ترتیب مي یابد

بیان نقود و اجناس درگاه گردون اساس

خزاین این دولت عرش اقتدار بیرون از حساب و افزون از شمار است از اشرفیها و روپیها چه در رکاب ظفر انتساب و چه در صوبجات و قلعجات ازان زیاده است که بدفترها گنجد هر سال کرورها از محال خالصه شریفه و وجوه پیشکشها و غیر ذلک در خزاین عامره جمع میگردد و کرور در کرور صرف اخراجات این دولت بي پایان مي شود هم جمع این دولت روز افزون از احاطه تحریر بیرون و هم خرج این سلطنت ابد مقرون از اندازهٔ تقریر افزون و همچنین اقسام جواهر قیمتي مثل لعل بدخشان و الماس کلان بي جرم و مروارید غلطان آبدار و زمرد رنگین و عین الهر اول اول و یاقوت زرد رخشان و نیلم خوشرنگ و سایر آلات مرصع و اجناس میناکاري و اسباب طلائي خالص و نقره بي غش و چینیهاي

and jewels. At the ſeaſon of the vernal equinox illuminating the world, from the commencement of the month of Firvirdeen until the nineteenth, are various ſports and entertainments, the halls and chambers, doors and walls, of the public apartments of the palace, through the management of the agents of princes of high deſcent, and the renowned Omrahs, being hung and ornamented with gold and Kaſhan velvets, Gujerat tiſſues, rich fringes, and different kinds of flowered ſilks, and being graced with the auſpicious footſteps of royalty, excites envy in Paradiſe. There are preſented to his Majeſty's reſplendent view, abundance of curioſities and rarities, by way of tribute and offering. One of the eſtabliſhed feſtivals, is the Eid Golaubee, when the renowned princes and powerful Omrahs, with other illuſtrious ſervants of the ſtate, according to their rank and condition, preſent to his Majeſty flaggons of gold, inlaid and enamelled, and obtain immortal honor by his gracious acceptance, of them. Alſo at the feſtivals of Buſſent and the ſpring harveſt, there are various diverſions contrived at the country ſeats and gardens.

DESCRIPTION OF THE COINS, AND OTHER VALUABLE ARTICLES OF THIS EMPIRE, PERMANENT AS THE SKY.

The treaſures of this empire, powerful as the empyrean, exceed all calculation, and conception: the gold mohurs and rupees at the victorious ſeat of government, together with what is kept in the Soobahs and fortreſſes, cannot be comprized in regiſters: crores of rupees are annually accumulated in the royal treaſury from the Khalſeh lands, Peiſhcuſhes, and other ſources: and many crores are diſburſed in the charges of this boundleſs empire; the receipts and expenditures of this encreaſing empire exceeding the bounds of deſcription or calculation. And in like abundance are all kinds of valuable jewels, ſuch as Badakhſhán rubies, large diamonds without flaws, pearls that are perfectly round and clear, emeralds of the moſt beautiful hue, cats-eyes of the firſt claſs, bright topazzes, deep coloured ſaphires; and all kinds of implements inlaid and enamelled, utenſils of pure gold and of fine ſilver, the choiceſt China, called Fagh-

وچينيهاي فغفوري و تحفهاي نفيس و نادر از سنگ يشم و بلور صاف شفاف بي خط
وخال و آئينهاي حلبي درآئيه دانهاي مرصع وطلا واقمشه نفيسه وامتعهٔ نادره از نفايس
هر ملک و نوادر هر ديار واسپان باد پاي از عربي نژادان و باد پايان عراق و خراسان
که از پانصد تومان تا هزار تومان قيمت دارند مثل پادشاه پسند و تمام عيار و کوه زر و
ظفر مبارک ومحبوب عالم و فيل سفيد وامثال آن طويله در طويله واسپان ترکستان و
خانه زادان هندوستان که درصورت وسيرت وراه ورفتار پهلو باسپان عراق ميزنند
وکرهاي خانه زاد واسپان کچهي واسپ مادهاي کلان گاه درگاه و فيلان کوه مثال فلک رفتار
مثل سمورت و عالم کج و کجراج و بنراج واورنگ کج ومهاسروپ و مهاسندر وجکت سوبها
و فيروزجنگ و ديگر فيلان فوج وقور وجنگي سلسله در سلسله و حلقه در حلقه و شتران بغدي
وجمازهاي تيزرو واشتران تيزرفتار قطار در قطار وگاوان توانا هزار در هزار وبهلهاي کجراتي
وارابهاي باربردار منزل در منزل اشياو آلات کارزار وادوات وآلات پيکار در قورخانه
وسلاح خانه از شمشيرهاي اليماني مثل اکبرشاهي وخونريز ووارپار وصفدر وصف شکن
و بي بدل وامثال آن و تيغهاي مغربي و جنوبي وهندي وجمدهر و خنجر و کهپوه مرصع ومکلل
بجواهر قيمتي قبضه در قبضه وسپرهاي پوست کرکدان نقاشي کار استادان نادره کار
معه گلهاي مرصع و ميناو تيرهاي کجراتي و کمانهاي ولايتي ولاهوري وملتاني و تيزهاي فرنگي
وزرههاي داودي و بکتر و جوشن و چلقند وخود وغيره معه پوششهاي زربفت و مخمل فرنگي
وکاشي زياده از شمار واسباب کارخانجات سرکار فيض آثار سرانجام وسامان
توپخانه از توپهاي کلان نامي مثل قلعه کشا و دشمن کش و دشمن کوب وفيروزجنگ
ودشمن کداز وغير آن و توپهاي هوائي و بندوقهاي يخطا مثل بي بدل و نادرالزمان
وزنبورک و کجنال و شترنال وهتهنال و کولهاي کلان وخورد و سرب و باروت وامثال آن

fooree; together with the choiceſt pieces of art in perfect clear and tranſparent jaſper and chryſtal; and Alepo mirrors in gold and inlaid caſes; as well as the choiceſt ſtuffs and rareſt productions of every country. Alſo courſers fleet as the wind, of Arabian breed, and horſes bred in Irack and Koraſan, whoſe prices are from five hundred to a thouſand Tomans, ſuch as thoſe called--the King's choice, ſtandard value, the golden mountain, the happy victory, the beloved of the world, the white elephant, and other ſimilar appellations, are kept in a number of ſtables: beſides horſes of Turkiſtan, and thoſe bred in the royal ſtuds of Hindooſtan, which for figure, temper and motion, are equal to the horſes of Irack: likewiſe colts from the royal ſtuds, Cutch horſes, and large mares, in droves; and elephants firm as mountains, and fleet as the ſpheres, ſuch as Soomerut, Alumguj, Gujraj, Bunraj, Aurunguj, Maháſeroop, Mahaſunder, Juggetſewbhá, the victorious in battle, and a great number of other elephants belonging to the troops of the Kowr, and thoſe for fighting; camels of the Boghdee ſpecies, and ſwift dromedaries, Jernazehs, and fleet mules in ſtrings, thouſands of ſtrong oxen, and a great many Gujerat chariots, and carts for carrying loads. Alſo warlike weapons and implements, both in the Kowrkhaneh; and the arſenal ſuch as Yeomen ſword-blades named Akberſhahy, and the ſhedder of blood, the ſlicer, the devaſter of ranks, the breaker of ranks, the nonparelle, and the like; together with weſtern, ſouthern, and Hindy ſwords, Jemdhers, Khunjers, Kupwahs, inlaid and ornamented with precious ſtones in great number; ſhields made of rhinoceros's hide, ornamented with paintings by rare artiſts, and others inlaid and enamelled; likewiſe Gujerat arrows, and Tartarian bows, Lahoree, Multanee and European ſpears; Daowdee armour, coats of mail, cuiraſſes, gauntlets, helmets, &c. There are alſo numberleſs dreſſes of Europe and Caſhan brocades and velvets; together with furniture for the ſeveral departments of this proſperous ſtate; and artillery ammunition and ſtores, large cannon that are famous, ſuch as the ſubduer of fortreſſes, ſlayer of the enemy, ſmiting the adverſary, the triumphant, melting the enemy, &c. alſo mortars and unerring matchlocks, ſuch as the nonſuch, the wonder of the age; beſides wall pieces, Gujnals, and Shutternals, and Hutnals, with large and ſmall ſhot, and lead and gunpowder, and ſo forth, in quantity beyond conception. And in the royal foundery, under the

از احاطهٔ تصور افزون است وپیوسته در کارخانه والا توپهای کلان باهتمام توپ سازان فرنگی ودکهنی استعمال می شود وهنگامه توپ سازی همیشه گرم است وصاحب اهتمامان چابکدست مکرر توپهای عظیم را بر کردونها وعرابها ورهنگلها بار کرده بکابل وقندهار بردند وآوردند وهر توپی را که انتقال وحرکت آن از مکانی به مکانی در کمال صعوبت ودشواریست چند فیل وچندین گاو توانا وعمله وفعله فراوان از راهها ودریاها وکوهها وجنگلها وجاهای صعب ودشوار به آسانی کشیده می برند وچون اسباب دولت ومواد حشمت از کلی وجزوی در همه جا وهمه وقت آماده ومهیا است وکارفرمایان وکارپردازان در امتثال امر قضا نفاذ کمر خدمت و اهتمام بسته حاضر می باشند هر کاریکه مشکل تر ازان نباشد به آسانی هر چه تمامتر صورت انجام وپیرایهٔ اتمام می یابد وهیچ کار در هیچ وقت موقوف ومعطل نمی ماند

بیان طور وترتیب سواری عید پادشاه فلک اشتباه

اگر چه در هنگام سیر ممالک اقالیم طنطنه ودبدبهٔ سواری هر روزهٔ اقدس واعلی بمرتبه ایست که از غایت کثرت واز دحام خلایق وآواز نفیر ونقاره وصدای کوس وگرمای زلزله در زمین وزمان می افتد اما در روز درامد شهرها دهشت باطراف ممالک سواری ارفع بشانی وآئینی ترتیب می یابد که دیدهٔ ارباب نظر در تماشای آن حیران می ماند خصوص در روز عید از شان ولوازم واثاثهٔ این دولت بی پایان وحشمت بیکران تفرج در تفرج وتماشا در تماشا میشود واز دولت خانه والا تا عیدگاه ارباب توزک واهتمام ویاولان چابکدست راههاو کوچهها وبازارها صاف وهموار میسازند ودر تمام شهر از در ودیوار ودوکانها وراسته وبازارها بدیباهای رنگارنگ آئین بندی می شود وخلایق بی شمار از شهر ونواحی فراهم آمده بر منازل سه طبقه وچهار طبقه وپشت بامها وطاقها ورواقها برمی آید ودر بازارها وکوچهها

direction of Europeans, and dexterous gun-founders, large cannon are continually caſt; the buſineſs of this department being conducted with great ſpirit; and ſkilful and able perſons have frequently tranſported large cannon, on machines, carts and carriages, from Kabul to Kandahar; and whenever there is any great difficulty in tranſporting and moving a gun from one place to another, ſome elephants and ſtrong bullocks, with a number of men of this department, eaſily draw them through roads, rivers and wilds, and over mountains. And whereas, all the ways and means of ſupporting power and greatneſs in general, and particular, are ever in readineſs in all places, and at all ſeaſons, at the ſame time that the ſuperintendants and managers of every department are always able and willing to execute orders immutable as fate; ſo, the moſt arduous enterprize is accompliſhed with the greateſt facility, no buſineſs or opportunity being neglected.

DESCRIPTION OF THE MANNER AND DISPOSITION OF THE RETINUE THAT ACCOMPANY ON FESTIVALS, THE MONARCH SUBLIME AS THE FIRMAMENT.

Although when his Majeſty travels over his territories and dominions, ſuch is the ordinary ſtate and ſplendour of the ſacred and ſublime cavalcade, that the great concuſſion of people, together with the ſound of kettle drums and blaſts of the trumpets, occaſion an earthquake; yet this is greatly ſurpaſſed on thoſe days when he makes his entrance into a city, or in marching to different parts of the Empire; at which time the ſublime cavalcade is conducted with ſuch order and magnificence, that the ſpectators are ſtruck with amazement at the ſight thereof; eſpecially on a feſtival day, when the pomp and ſtate of this boundleſs and magnificent Empire affords an unparalleled ſhow of delight and ſplendor. From the palace to the Eidgáh. Marſhals and Yeſſawuls clear and prepare the way. Throughout the city, the doors, walls and ſhops in the ſtreets and markets, are decorated with ſilken ſtuffs, of various colours. People innumerable of the city and ſuburbs, are collected together, in houſes of three and four ſtories, on the edges of roofs, in balconies and galleries, at the ſame time that all the markets, lanes and

وکوچهاوراههاعالمی . مجتمع میکردد وآفتاب سپهر جاه وجلال شاه کیخ بخش دریانوال کاهي
برسمند خوشخرام کران بارو کاهي برفیل فلک سیر کوه مثال سوار دولت کشته بعیدکاه
تشریف میفرمایند واز هر طرف زرهاي فراوان نثار فرق مبارک مي شود و فیض آن
بخلایق میرسد چترکلان آسمان فرسا درپیش وآفتاب کیرفلک نظیر درهر دو طرف او
مورچهاهاوچوریهاي دسته مرصع دردست خاصان ومقربان مشاه والاقدر باندا قبال سایه وار
عقب خورشید آسمان عظمت وپادشاهزادهاي نامدار وشاهزادهاي کامکارستاره وار
کمر وپایه سریر خلافت وامراي عمده پیش قوروسایر امیران وامیرزادکان وبندهاي جلو
وکمرزبرداران کمرز طلا ونقره بردوش وچیلهاوغلامان وخانه زادان وفدویان حلقه بکوش
باکلکیهاوکمرهاي مرصع وآراستکي وپیراستکي تمام پیاده درجلو وصداي زنک جلو داران
بکوش تاهید میرسد واسپان عربي وعراقي بازین وبراق مرصع ومیناو طلاوابائیهاو
زین پوشهاي مخمل زربفت وطلادوزي وفیلان سواري خاصه معه تخت مبارک وحوضهاوزینهها
وسازهاي مرصع وطلاوکدیلهاي مخمل زربفت وافیال چترداروفشاهاي صورت شیرونقارهاي
اسپي وکمرناپیش پیش وقورخاصه ازشیرنشان وپنجه وتمغ وطوغ وکوکبه طلاو
نقارهاي نقره برفیلان باجهولهاي مخمل زربفت وسقرلاط ولایتي زردوزي دلرعقب ولوازم
دولت مثل میزان وشمشیروبرچهي وکمان وترکش ودهال وبندوق وغیره دردست امیرزادکان
اهل خدمت وسواریهاي خاصه مثل تخت روان وسنکهاسنهاوپالکیهاي مرصع ومیناو طلا
باعلاقهاي مروارید کلان وبهاهاي کجراتي پوشش مخمل زربفت وامثال آن بانواع
زیب وزینت درجلومي باشد ومیرتوزکان جیغهاي مرصع برسروعصاهاي مرصع دردست
ویساولان باعصاهاي طلاونقره وخدمتیهاسرکرم بارکاه آسمان جاه وتاعرصه عیدکاه خدم
وحشم ازبرق اندازان بابلباسهاي کوناکون ازدکلهاي مخمل وخلعتهاي الوان وتفنکچیان
پیاده

and ſtreets are thronged by the populace. The ſun of the firmament of pomp and glory, the monarch, beſtower of treaſures, who is bounteous as the ſea, proceeds to the Eidgáh on a ſtately powerful ſteed, or mounted on an elephant ſwift as the ſpheres and firm as a mountain, whilſt abundance of money is flung on all ſides amongſt the populace. In front is carried an umbrella touching the ſky, and on each ſide a lofty aftábgeer; behind are the principal officers with chowries and fans inlaid with precious ſtones, like the ſhadow after the ſun in the firmament of greatneſs. The renowned and fortunate Princes, like ſtars, ſurround the foot of the throne of Empire. The Kowr is attended by the principal Omrahs, and in the ſuite are others of the nobility, and ſervants of ſtate; macebearers, carrying on their ſhoulders gold and ſilver maces, together with Cheelahs, bondmen, devoted ſervants, with rings in their ears; decked with Kulgees and belts inlaid with jewels; and infantry marching with the utmoſt order and diſcipline, whilſt the ſound of the bells of the Jolowdaraun reaches the ears of the planet Venus. The Kowr is preceded by Arabian and Iraky horſes, with ſaddles and trappings inlaid, and enamelled and of gold; houſings and ſaddle-cloths of gold velvet and embroidery, and elephants of ſtate, bearing the auſpicious throne, and howdahs, with trappings and harneſs, inlaid, and of gold; and houſings of velvet wove with gold; and other elephants carrying umbrellas and ſtandards, with the figures of lions; then come horſes, with kettle-drums and trumpets; next follow the Kowr, or inſignia of royalty; conſiſting of the figure of the lion, the hand, the tementowgh, the golden Stars, the ſilver kettle-drums, and an elephant decked in houſings of gold velvet, and Europe broad-cloth, embroidered with gold: in the retinue are the appendages of ſtate, ſuch as the ſcales (or *croſſed ſwords*) ſwords, ſpears, bows, quivers, ſhields, matchlocks, &c. carried by the ſons of nobility, who have entered into the ſervice. In the retinue is alſo the Khaſeh Sewary, ſuch as the Tuckhrewan, thrones, palkees, inlaid with precious ſtones, enamelled, and of gold, and with fringes of large pearls; alſo Gujeerat chariots, covered with gold, velvet, and ſuch kinds of ornaments; the whole attended by Meer Toozeks with Jeegáhs of precious ſtones on their heads, and in their hands, wands inlaid with jewels; yeſſawals bearing gold and ſilver ſtaffs, and the Khidmuttea zealouſly devoted to the ſervice of the ſublime court. All the diſtance to the Eidgáh, both ſides of the way are lined with the retinue and ſervants, conſiſting of Berkundazes, in various dreſſes, coats of quilted velvet, and different kinds of Khelaut; and foot matchlockmen, arrayed in Nadirees of

Europe

پیاده مخلع بنادریهای سقرلاط ولایتی و بانداران ونشان برداران با بیرقها ونشانهای دارائی بسمه طلا دو طرفه ایستاده می شوند ودر ودیوار و کوچه و بازار گلشن وگلزار بهم میرساند ودر هر قدم و هر مکان تفرج و تماشای رنگین می شود واز آواز شادیانه وصدای کرنا وسورنا آهنگ شادی وشادمانی بچرخ اطلس میرسد پادشاه هفت اقلیم زینت بخش تخت ودیهیم شادان وفرحان وخورم وخندان تماشا کنان وفیضرسان بعیدگاه تشریف میفرمایند وبه آن عظمت وشوکت ورفعت فرق فرقدین سای را در سجده حضرت رب العزت بر جانماز وزمین نیاز گذاشته با طبقات انام از خواص و عوام به آئین پادشاهان اسلام نماز با جماعت میکنند و در هنگامیکه خطیب بر منبر بذکر القاب سامی وآبای گرامی بندگان اعلی حضرت خاقان زمان و دعای بقای عمر و دولت خلیفه جهان زبان حق بیان را بلند آوازه می سازد بعنایت خلعتهای فاخر و زرهای وافر سر باوج آسمان می ساید

بیان سواری پادشاه بحر و بر هنگام سیر و سفر خیر اثر

در هنگام نهضت رایات عالیات وایام سفر خیر اثر پیش خانه سعادت نشان ترتیب می یابد واز هر منزل خوش منزلان وصاحب اهتمامان و داروغه و مشرف وعمله و فعله فراشخانه از فراشان و بیلداران وسقایان و غیر ذلک پیشتر رفته مکان قابل دولت خانه انتخاب نموده کریوه ومغاک انباشته پست و بلند را هموار ساخته چبوترهای کلان متعدد در خور هر جا و هر مکان درست می سازند و در هر منزل دولت خانه مکمل و مرتب از آرامگاه مقدس وخلوت خانه وغسل خانه ودیوان خانه خاص وعام و خواص پورها و ڈیوڑهیها و دروازها ودیگر جاها مشتمل بر اسپکهای اطلس باف زری و خرگاهها و راوٹیهای والا مخمل کاشانی واطلس فرنگی وسقرلاط ولایتی زردوزی وشامیانهای زربفتی ودر پردهای مخمل

زربفت

Europe broad cloth; and Rocket-men, and flagbearers, carrying flags and banners of Dáriey ſilk, ſtamped with gold. The doors, walls, ſtreets and bazars of themſelves form a parterre and flower garden; every ſtep that you move through every place, affording a new and delightful proſpect; and in the ſprightly notes of the trumpet and ſackbut, the ſound of joy and gladneſs is conveyed to the chryſtalline ſphere. The monarch of the ſeven climates, who adds luſtre to the throne and to the diadem, proceeds to the Eidgáh with a placid countenance, diffuſing ſatisfaction and delight into the hearts of the ſpectators; and amidſt all this pomp and ſplendor, that head which is exalted to the greater and the leſſer bear, is bowed down in adoration of divine providence and proſtrated on the earth, in prayers and ſupplication, in the congregation of the people of all conditions, with whom he performs his devotions, conformably to the manners of Kings profeſſing the faith. And whilſt the preacher in the pulpit recites his great titles, and extols the anceſtors of the mighty monarch of the age, and lifts up his voice in ſupplications for the long continuance of the life and proſperity of the Khalif of the univerſe, he is rewarded with coſtly garments and abundance of money, ſo that his head is raiſed to the ſummit of heaven.

DESCRIPTION OF THE TRAIN WHICH ATTENDS THE MONARCH OF SEA AND LAND, ON HIS PROSPEROUS EXCURSIONS AND JOURNIES.

Whenever the ſublime ſtandards are diſplayed, and during proſperous journies, the auſpicious Peiſhkhanah is prepared, and at every ſtage Khuſhmunzels; * and other officers the Darogah, the Muſhreff and others, belonging to the Feraſhkanah, † the camp-colourmen, pioneers, water-carriers and ſuch like, go on before, and making choice of a ſpot fit for the royal encampment, fill up all excavations, and level the ground, where they prepare ſeveral platforms, ſuitable to every place and ſituation. At every ſtage is pitched a complete ſet of tents, conſiſting of the ſacred ſleeping apartments, the baths, the public hall of audience, apartments for the women, fitted up with windows, and other accommodations, ſuch as Uſpucks‡ covered with ſattin and tiſſue, royal Khurgahs and Rowties§ made of Kaſhan velvet, and Europe ſattin and broad cloth, embroidered

* Or, Quarter-maſters. † Or, camp-equipage.
‡ A ſmall kind of tent. § Other kinds of tents.

زربفت وسراپردهاي مخمل كاشاني واطلس فرنكي وقناتهاي مخمل وچهينت مچهلي پٹن
واقسام زيب وزينت بطول يك كروه برپا مي شود ودركرد وپيش دولت خانه
مقدس بازارهاي متعدد مشحون به نعمتها واجناس واشياي كوناكون ترتيب مي يابد و
دايرهاي اختر برج جاه وجلال شاه والاقدر بلند اقبال وپادشاه زادهاي نامدار وشاه زادهاي
برخوردار وامراي عظام وساير بندها بمثل وفاصله مقرر ومنصوب ميكردد وبواسطه
كثرت عظيم وطول وعرض احاطهٔ اردو برهر دايره نشاني مي كذارند كه دايره هركس از دور
بنظر درمي آيد وانبوهي واز دحام لشكر ظفراثر بمرتبه مي شود كه ازين منزل تامنزل ديكر
خيمه به خيمه وطناب بطناب اهل اردو فرود مي آيند ودر هر منزل جهاني تازه آباد مي شود و
به مجرد برآمدن پادشاه عالم كير از دولت خانه فلك نظير كوس كامراني ونقاره شادي
مي نوازند كه صداي آن بكوش ناهيد مي رسد واعلي حضرت خاقان زمان نوبت بنوبت
برسواريهاي خاصه مثل فيل فلك شكوه وسمند سبك سير كران بار وتخت روان
وسنكهاسن مرصع بادبدبه وطنطنه وحشمت وشوكت تمام سوار دولت كشه شكاركنان
وصيد افكنان بدولتخانهٔ مبارك تشريف مي آرند بخشيان عظام وامراو منصبداران
وسپاه ظفرآثار بيرون ازشمار باساير خدم وحشم وفيلان واسپان ودبكر آلات
وعلامات دولت روزافزون درقور مي آيند وسواري حضرت بيكمان واهل محل ازاسپان
وفيلان آراسته وچنڈولها ومحفهها وپالكيها ودولهاي مرصع ومينا وطلا ونقره وعماريها
پوشش مخمل زربفت ونشانها وبانهاوسراقهاي زركار به آيئن تمام ترتيب
مي يابد وناظران وخواجه سرايان ودبكر منسوبان ومتعلقان لوازم اهتمام را
بجائي مي رسانند كه صبا را مجال عبور نمي ماند وفرقهٔ راجپوتان كه در شجاعت واخلاص
مشهور اند همچو كوه آهن در كرد وپيش سواري محل مي باشند وباين كثرت
وهجوم

embroidered with gold, canopies of gold ſtuffs, hangings for doors, made of gold velvet, and curtains of the ſame materials, tent walls of velvet and Maſulipatam chintz; theſe tents are a coſe in extent: around and in front of the Dowletkhaneh, are erected ſeveral markets, ſtored with all kinds of viands, articles and wares. The pavillions of the Star, the conſtellation of pomp and ſplendor, the auſpicious Monarch, together with thoſe of the renowned Princes, the King's ſons, of happy endowments; the principal nobility, and of all the other attendants, are placed in due order, at fixed diſtances: and on account of the great length and breadth of the boundaries of the camp, a flag is ſet up at every tent, that the quarters of every one may be diſtinguiſhed at a diſtance: and the number of the victorious troops is ſo very great, that the tents and tent-ropes extend from one ſtage to another, and at every ſtage a new world is peopled. As ſoon as the Emperor, the conqueror of the world, ſteps forth from the Dowletkhaneh, (which reſembles the ſky,) the drum of proſperity and the kettledrum of mirth, are beaten with ſuch ſpirit, that the ſound thereof reaches the ears of *the planet* Venus. His ſublime Majeſty, the Khakan of the age, has different modes of conveyance, mounted either on a ſtately elephant, or on a fleet and powerful ſteed, or elſe carried on a Tuhkt rewan, or in a Sunghaſſen of gold and ſilver, inlaid and enamelled, he proceeds with the utmoſt pomp and magnificence, amuſing himſelf with hunting and hawking to the next ſtage. In the train are the principal Buckhſhies, the Omrahs, Munſebdars, and victorious troops; elephants and horſes, and all the inſignia of ſtate. The retinue of the Begums and other perſons of the ſeraglio, conſiſts of dreſſed elephants and horſes, Chundowls, Mahaffehs, Palkees and Doolies, ornamented with gold and ſilver, inlaid and enamelled, and curtains bedecked with gold; the whole being conducted with the utmoſt order and regularity. The ſuperintendants, eunuchs and other ſervants and dependants, obſerve ſuch proper precautions, that it is impoſſible even for the Zephyrs to paſs. The train of the Mahl, *(or ſeraglio)* is encompaſſed by a band of gallant and loyal Rajpoots, reſembling a mountain of iron. Amidſt this immenſe multitude of great and ſmall, the officers of the different departments,

و هجوم و اجتماع خواص و عوام و انبوهي عمله و فعله كارخانجات وسايرخلايق
و عوايق اردو هيبت و دهشت حكم قضاجريان و هراس و ملاحظه سياست عدالت پادشاهي
بمرتبه ايست كه هيچكس بميوه و مزروعات دست نمي تواند كرد مگر شخصيكه دست
از جان بشويد و دست خود بدست خود قطع كند و بجهت اهتمام راهها و زراعتها امرا
و منصبداران و احديان تعين مي شوند و در هر سفر دارو غه و امين پايمالي مقرر است
گر اكر باوجود ضبط و اهتمام زراعت تلف شده باشد زر نقد از سركار خالصه شريفه ميدهند
و چون طبع پادشاه عالم پناه راغب سير دريا است از مستقرالخلافت اكبرآباد
تا دارالخلافت شاهجهان آباد كشتيهاي سواري خاصه بپوششهاي زردوزي و نشيمنها
و محجرها و قبهها و گلسهاي مرصع و مينا و طلا مرتب و مزين ميشود و صداي شاديانه
و جوش خروش دريا بملاء اعلى ميرسد از عقب سواري خاصه كشتيهاي اهل محال
و كشتي و سفينه و زورق امراي عظام با پوششهاي رنگارنگ پيهم بترتيب تمام ميرود
و روي دريا لاله زار ميكردد و ضابطهٔ اين دولت بيكران بحديست كه در سير و سفرها كشتيهاي خاصه
برارابها بار نموده در اردوي ظفرقرين مي آرند و در تالابها و رودها انداخته سير و شكار ماهي و مرغ آبي
ميفرمايند و در سفرهاي دور دست در هر ملك بر سر هر كذر كشتيهاي خاصه موجود و مهيا است

بيان كيفيت و كثرت و جامعيت اردوي معلي

اردوي كيهان پوي شهريست روان و ملكيست هميشه آباد ان و كثرت هجوم اردوي جهان پيما
از ناطق و صامت بمرتبه ميشود كه پهلو به پهلو و دوش بدوش و پاي بر پاي يكديكر كذاشته
ميروند و ارباب حرفت و صنعت كه وطن مالوفهٔ آنها اردو بازار است و خانه بر دوش
اين طايفه است باحمال و اثقال و اهل و عيال بجمعيت خاطر و فراغ بال با افسانه
و ترانه

the dependents and followers of the camp, ſuch is the fear and awe impreſſed by the command inevitably as fate; and ſo great the dread of his Majeſty's juſtice and diſcipline, that, on a march, no perſon preſumes to touch any fruit or ſtanding crops, excepting one who having waſhed his hands of life, has reſolved to be his own executioner. For the protection of the roads and the ſtanding crops, there are appointed Omrahs, Munſubdars, and Ahdyans; and on a march, it is the buſineſs of a Darogha and an Aumeen, to eſtimate any damage, in order that if notwithſtanding theſe regulations and precautions, the ſtanding crops ſhould ſuffer any injury, they may iſſue ready money from the royal exchequer. His Majeſty being fond of making excurſions on the water, there are kept in readineſs from the city of Akberabad to the capital Dehly, for the royal conveyance, boats ornamenred with coverings and ſeats of gold embroidery, and rails and knobs either inlaid, enamelled or of gold; and the ſhouts of the rowers, with the noiſe of the daſhing and foaming of the water, reſound to the ſublime regions. The royal barge is followed by thoſe with the women, whilſt the barges, and large and ſmall boats of the nobility follow in the greateſt order and regularity; the ſurface of the river reiembling a bed of tulips. Such is the order and good management of this boundleſs empire, that on parties of pleaſure and journies, royal boats are conveyed on carriages along with the retinue, and which being launched into lakes and rivulets, his Majeſty enjoys the ſports of hunting and fiſhing. In all remote ſituations royal boats are kept in readineſs at every ferry.

DESCRIPTION OF THE NATURE, EXTENT, AND MULTITUDE OF THE ROYAL CAMP.

The camp which meaſures the world, is a moving city, a country always in a flouriſhing ſtate; and the crowd and multitude of people and cattle therein is ſuch, that they move on ſide by ſide, and ſhoulder to ſhoulder, and foot againſt foot of one another. Artificers and mechanicks to whom the market of the camp is their beloved native country, and who are ſaid to carry their houſes on their backs, march with their women, bag and baggage, with contented minds, joyfully telling ſtories, or ſinging. Whether marching or halting, they intermarry, beget, and bring forth ſons and daughters in the camp,

وترانه طي منازل مينمايند و در كوچ و مقام باهم كتخدائيها ميكنند و توالد و تناسل پسر و دختر در اردو ميشود و اطفال را در سبد انداخته و سبد را بر دوش كذاشته بمنزل مي آرند چون حفظ الهي و عدالت شاهنشاهي شامل حال خلايق است با اين همه انبوهي و ازدحام خلايق كه از احاطهٔ تصور بيرون ميباشد طفل يكروزه تا پير صد ساله از دست و پاي اسپ و فيل سلامت ميرود و مطربان و رقاصان و بازيكران هر ديار نغمه كنان و دف زنان مي آيند و صداي جرس و زنك و زنكوله و آواز مردم و شور و غوغاي انسان و حيوان بفرسنكها ميرسد و از غايت هجوم بعرض دو كروه راه ميروند و بر دريا ها و نالها و كتلها و جاهاي نشيب و فراز كثرت خلايق بمرتبه كمال ميشود بر دريا هاي كلان پل هاي محكم عريض متعدد مي بندند و صاحب اهتمامان جائي استاده خلايق را بسهولت ميكذارند و انبوهي لشكر ظفر اثر و ساير الناس بمرتبه ميكردد كه مردم تا دو روز و سه روز بر كنارهٔ دريا توقف مي نمايند و اكثر اوقات براي رفاهيت مردم مقام پادشاهي نيز واقع ميشود و از غايت كثرت پسر از پدر و دختر از مادر جدا ميشود و باز بهم ميرسد و از هر كس هر چه كم شود عسسان و جاسوسان كرفته مي آرند و مردم مال خود را شناخته ميكيرند و اكر شخصي از راه دور شبهاي تار بارد و بيايد و خانه آشنا نيابد نزديك بدولتخانه والا زير اكاسي ديا يعني چراغ آسماني شب ميكذراند و از انجا سراغ مطلب ميكند و در سفر كابل و كشمير مدار بر مزدور سر باريست و مزدور كشمير هزار در هزار از كشمير تا بپاي ٹهٹهه بهم ميرسد و زياده از مزدور هندوستاني بار بر ميدارد چنانچه در سبدهاي كلان آدم بيمار را كذاشته و سبد را بر پشت انداخته مي برند و انچه در ملكها و شهرهاي عمده بهم نرسد در اردوي معلي كه مرجع اصناف خلايق و مجمع خوبيهاي آفاق است آماده و مهيا است و سوداكران و بيوپاريان و جوهريان و صرافان و اقسام مردم و ساير اهل حرفه و صناعت از نقود و جواهر و امتعه

واشيا

camp, and the new born infant is brought in a baſket to the next ſtage. The care of divine providence, and the bleſſings entailed on the royal juſtice, are extended to all conditions of people, ſo that amidſt this immenſe concourſe, exceeding the bounds of imagination, the infant of one day, and the old man of one hundred years of age, paſs unhurt amongſt the feet of horſes and elephants. Miniſtrels, dancers and jugglers of all countries, proceed ſinging, dancing and beating their drums, whilſt the ringing and tinkling of great and ſmall bells, joined to the noiſe and clamour of men and cattle, may be heard at the diſtance of pharſangs; and ſo great is the multitude, that the line of march is two coſe in breadth; and at rivers, defiles, and other places that are difficult to paſs, the crowd and preſs is inconceivable. Over great rivers, ſeveral ſtrong bridges are thrown, and careful officers are placed at proper ſtations, to enable the people to paſs over with eaſe. The number of the victorious troops and people of all deſcriptions is ſo great that ſometimes they are detained two or three days, before the tranſportation of the whole acroſs a river can be completed: and ſometimes for the eaſe of the people, his Majeſty halts at the paſſage. Such is the buſtle and confuſion, that ſons loſe their fathers, and daughters are ſeparated from their mothers, but rejoin them after a time: whatever is loſt by any perſon, the officers of the police recover and reſtore to the rightful owner. After a long march, when any one does not arrive till late on a dark night, ſo that he cannot diſcover the quarters of any of his acquaintance, he paſſes the night under the Akáſſydyáh, or the ſky lamp, where he makes the neceſſary inquiries. On marches to Cabul and Caſhmeer every thing is tranſported on the heads of porters thouſands of whom offer themſelves for hire from Caſhmeer to the borders of Tatah, and carry heavier burthens than thoſe of Hindooſtan, inſomuch that one of theſe porters will carry on his ſhoulders a man in a large baſket. Many articles that are not procurable in large countries and cities, are to be found in the royal camp, it being the reſort of all deſcriptions of people, and the repoſitory of the choice productions of every country. Merchants, dealers in grain, jewellers, bankers, and other claſſes of men of buſineſs, and all kinds of artiſans and mechanics have ſhops ſtored with money, jewels, merchandize, and goods of

every

واشیای هر دیار دوکانها مملو دارند و هر راستهٔ و بازار از بزاز و بقال و عطار
و غله فروش و حلوا فروش و روغن کر و طباخ و کله پز و قصاب و صیاد و مرغ فروش
و ترکاری فروش و کل فروش معمور و صنف دیکر از شال فروش و رفو کر
و خیاط و بافنده و نداف و اتوکش و ابریشم فروش و چهاپه کر و رنکریز و اسلحه فروش
و شمشیر کر و تیر کر و کمانکر و صیقل کر و آهن کر و درود کر و خراط و چرم کر و سراج
و پالان دوز و نمد کر و پوستین دوز و قالی فروش و نمد فروش و کهنه فروش و دیکر
خورده فروشان که از آینه تا شانه و از رشته تا سوزن در بساط آنها است
با فرزندان و متعلقان خانه در اردو دارند و طبقه و فرقهٔ دیکر از کتب فروش و کاتب و
صحاف و کاغذ ساز و مهره کش در کوچ و مقام بکار خود مشغول اند و بازار خرید
و فروخت برده و اسپ و سایر جانوران چرنده و پرنده و دیکر اشیای علحده
ترتیب می یابد و در هر بازار بایعان و دلالان مقرر و معین اند و در بازار آسیای کثیر
در کردش است و در هر طرف صدائی و نوائی و شور و غوغائی است باین حال
هیچ کس را قدرت بر زیاده سری و شوخی و بی اعتدالی نیست و از ضبط و اهتمام
و بند و بست داروغها و صاحب اهتمامان در سفر و حضر نرخ غله و اجناس بیک طرز است
و همیشه درست می ماند ارزانی و فراوانی هر جنس و هر چیز بمرتبه اعلی می شود
و کاه و هیمه کنج در کنج بهم می رسد و دوای هر درد و مصالح هر کار و عمله و فعله هر قسم
در اردو موجود است و آخر روز در وسط اردو از هر طرف بازاری آراسته
می شود و اقسام خلایق از سپاهی و اکابر و اصاغر سوار و پیاده نشسته و ایستاده
تماشا می کنند و انواع اشیا و اجناس و سایر مایحتاج سفر و حضر در معرض
خرید و فروخت می آید و در شبها هنگامه داد و ستد و خرید و فروخت کرم تر از روز
می شود هر یکی مشغول بکاری و در پیش هر دوکانی چراغ افروخته و تمام روی بازار بچراغان
روشن

every country; and in every ſtreet and market are linendrapers, grocers, druggiſts, cornfactors, confectioners, oilmen, cooks, jelly-makers, butchers, game-catchers, and flower-ſellers, in a flouriſhing condition; beſides other claſſes, ſuch as dealers in ſhawls, ruffugurs (or fine-drawers) weavers, taylors, cotton-carders, uterkuſh, ſilkmen, linen-printers, dyers, arm-ſellers, ſword-cutlers, arrow-ſmiths, bow-makers, armourers, blackſmiths, carpenters, turners, curriers, harneſs-makers, pack ſaddlers, felt-workers, old brokers, and other retail dealers, who expoſe on their carpets ſmall wares, from a looking-glaſs and a comb, to thread and needles; and all of them with their families reſide in the royal camp. There are moreover other claſſes and tribes, as bookſellers, ſcribes, bookbinders, paper-makers, and paper-poliſhers, who on marches, and on halting days, are buſied in their reſpective vocations. There is a diſtinct market for buying and ſelling ſlaves and horſes, and all kinds of creatures that graze or fly; and other goods are expoſed for ſale ſeparately. In every market are eſtabliſhed ſellers and brokers. In the bazar large cornmills are worked, ſo that on all ſides there is noiſe and clamour; nevertheleſs no one is allowed to be guilty of violence, oppreſſion, or intemperance. Through the order and good management of Darogahs, and other diligent officers, whether on a march or at a fixed ſtation, the price of grain and other articles is always at the ſame price, without any variation; every thing being in the higheſt degree of cheapneſs and prefection. Graſs and firewood are alſo in great plenty; and materials for every work, and ſervants of every deſcription are to be procured in the camp. At the cloſe of day, a market from all quarters is held in the midſt of the camp, where all deſcriptions of men, ſoldiers, great and ſmall, horſe and foot, ſitting and ſtanding, are looking about them: And every ſort of goods and wares, with all kinds of neceſſaries for a march, are brought to this place of traffic. At night traffic is carried on with more ſpirit than during the day, every body being employed in ſome buſineſs or other. In front of every ſhop, a lamp is lighted, ſo that

روشن کشته ودر هر جا قصه خوانان و نغمه پردازان ورقاصان وبازیگران هر دیار در کار و کسب خود گرم و در پیش خانه هر امیري فقیري و در اطراف و جوانب اردو لنگرها و مکانها براي فقرا آماده وچاوشان و مستحفظان در هر طرف آن شهر عظیم الشان هوشیار وخبردار مي باشند

بیان احوال صید و شکار خاصه

در سرکار والا جانداران شکاري صحرائي از شیران نامي و ببر و ببر و پلنگ وغیره قلاده در قلاده و آهوان جنگي و آهوان آهو گیر راس در راس و تازي شکاري قلاده در قلاده و پرندهاي آسمان پرواز از شقار و بازها و شاهین بي نظیر و بحریهاي بیمثل و جره و باشه وامثال آن دست در دست و عمامه و فعله چون قراولان و قوش بیگي و قوش خان و میر شکاران و شکار بانان فراوان شکار شیر و پلنگ و ببر و ببر خاصه پادشاه شیر شکار است و شکار آهو و نیله گاو و کور خر ببندوق خاصه میشود و از غایت صفاي شست تیر آنحضرت بي خطا است و از شقارها و بازها و شاهینهاي آسمان پرواز و بحریهاي فلک تاز و جرهاي تیز رو و باشهاي زود رس که از دست مبارک به پرواز مي آیند آن قدر چرز و دراج و مرغابي و قاز و کلنگ وغیره شکار مي شود که با کثر بندهاي دور و نزدیک مي رسد همچنین در دریا و کولابها و رودها و تالابها بنشاط و انبساط تمام شکار ماهي و مرغابي مي فرمایند و در هر ملک و هر شهر بجهت محافظت رمنها و شکارگاههاي خاصه میر شکاران و قراولان مقرر و معین اند هرگاه حکم اقدس بشکار قمرغه صادر مي گردد صاحب اهتمامان چابکدست چندین هزار مرد اجوره دار از شهر و قصبها فراهم آورده از هر چار طرف احاطه نموده شکارجیاران جانوران دشتي و کوهي آماده و مهیا کرده از راه دور حلقه را تنگ تر ساخته صحابي معین مي رسانند و اعلی حضرت خاقان زمان با خیران برج دولت و اقبال یعني پادشاه زادها به آن مکان تشریف برده باحتیاط و انبساط تمام بدفعات شکار مي فرمایند بعد ازان حکم جهان مطاع عالم مطیع علی العموم شرف نفاذ مي یابد و فیض آن بخاص و عام مي رسد

the whole face of the market is illuminated. In every place ſtory-tellers, muſicians, dancers, and jugglers of every country exhibit their reſpective feats. Before the tent of every Ameer, lives a Fakeer; and on different ſides of the camp are eſtabliſhed refectories, and accommodations for the poor. Cháouchies and watchmen are attentive and vigilant in all parts of that great city.

DESCRIPTION OF THE ROYAL TRAVELLING AND HUNTING.

There are many wild beaſts belonging to the ſublime court, ſuch as lions, tygers &c. fighting and decoy deer, courſing greyhounds; alſo birds that ſoar the ſky, ſuch as falcons, hawks, matchleſs royal falcons, behrees, jurehs, budhehs, &c. the officers of this department, ſuch as Kerawuls, the Kooſhbegee, the Kouſkékan, Meer Shekár, and huntſmen, are very numerous. The purſuit of the lion is appropriate to the monarch, (*ſhiled* the hunter of the lion); deer, the neelgáu and the rhinoceros, are alſo royal game: and ſuch is his Majeſty's dexterity in archery, that his arrow never errs. The high ſoaring, and fleet-falcons, hawks, royal falcons, behrees, juhrehs, and baſhahs, that are let fly from the royal head, ſeize ſuch quantities of buſtards, quails, teal, geeſe, cranes, &c. that they are diſtributed amongſt the ſervants of all ranks. In like manner, on rivers and lakes, his Majeſty enjoys the ſports of fiſhing and fowling in the higheſt perfection. For the preſervation of the parks and royal hunting ſeats, in every country, city and town, there are ſtationed Meerſhikars, and Kerawuls. When his Majeſty gives orders for hunting in the Kummerghah, the appointed officers exert themſelves in collecting together from the cities and towns ſome thouſands of hired men, and having encompaſſed a ſpace of ground, abundance of game conſiſting of animals of the wilds and mountains are thus drawn together; the circle is then gradually reduced, till they arrive at an appointed ſpot, whither his Majeſty and the Princes having repaired, enjoy the ſport in the higheſt perfection; after which his Majeſty gives permiſſion for the diverſion to be general.

PHRASES AND DIALOGUES,

IN

PERSIAN AND ENGLISH.

ADVERTISEMENT.

THE following Perſian Phraſes and Dialogues, were written by a Moonſhee employed by the late *William Chambers, Eſq.* in the year 1793. The ſubjects were dictated, and the work ſuperintended by *Mr. Chambers*, whoſe critical ſkill and preciſion in that language is ſo well known, that the publication cannot fail of proving a valuable acquiſition to learners. Moſt of the ſentences as far as page 79, were tranſlated by himſelf; and the reſt were completed by the Editor.

MODES OF SALUTATION.

When equals meet they ſalute each other with theſe words: صاحب سلامت or, peace be to you, ſir.

When a native accoſts one whom he deems much his ſuperior, he ſays بندگي حضرت which is as if he ſhould ſay "I am at your Highneſs's ſervice."

ENQUIRIES AFTER HEALTH, &c.

خیر و عافیت Are you healthy and well?

The following are uſed from inferiors to ſuperiors, and mean nothing more than

مزاج مبارک or مزاج شریف
مزاج اقدس or مزاج عالي } How do you do, ſir.

ANSWERS TO THE FOREGOING, &c

الحمدلله Thank God.

شکر خدا Praiſed be God.

That is to ſay "I am well."

INFERIORS ANSWER THUS,

دعاویاد or دردٔ I am praying for you, ſir,

دعاي دولت I am praying for your proſperity.

Qu. از کجا آمدید From whence are you come?

Whence

از کجا می آئید — Whence come you?

از کجا تشریف آوردید — The fame.

از عاجز خانه — From home.

از فقیر خانه or از بنده خانه — The fame.

برای چه آمدید — Why are you come?

چرا تصدیع کشیدید — Why have you taken the trouble?

برای دیدن صاحب — To see you, sir.

برای ملاقات شما — To visit you.

کرم کردید or مهربانی کردید — You have done me a favor.

نوازش فرمودند or سرفراز فرمودند — You have done me honour.

ذات صاحب در ینملک غنیمت است — It is happy for this country that you are in it, sir.

از بزرگی خود می فرمایند — You are so good as to say so.

نام شما چیست — What is your name?

اسم شریف صاحب — What is your name, sir?

اسم نحیف فلان — My name, sir, is so and so.

از دیدن شما خوش شدم
از ملاقات شما محظوظ شدم — I am happy to see you.

IF AN INFERIOR, THUS,

مستفید شدم — It is to my advantage.

I have

بندگي حاصل كردم — I have thus an opportunity of preſenting my ſervice to you.

سعادت حاصل كردم — I have attained an happineſs by it.

A SUPERIOR, ON RECEIVING A VISIT, WILL SAY

مشتاق بودم — I was deſirous of ſeeing you.

شوق ديدن شما بسيار داشتم — I had a great deſire to ſee you.

TO WHICH THE INFERIOR REJOINS,

تمناي ملازمت بسيار داشتم — I had an earneſt wiſh to wait upon you, &c.

AT GOING AWAY HE SAYS

هر چند سيري نيست رخصت ميشوم — Tho' I am not ſatisfied, I *nevertheleſs*, *muſt* take my leave *now*; *but* will wait upon you again.

باز بخدمت خواهم رسيد

THE OTHER REPLIES

خانه شما است هرگاه خواسته باشيد بيائيد — The houſe is your's, come whenever you pleaſe.

وقت فرصت گاه گاه مي آمده باشيد — You will come now and then, when you have leiſure.

مكرر در بندگي حاضر خواهم شد — I will come repeatedly, to wait upon you.

اكثر در خدمت خواهم رسيد — I will come frequently, to pay my reſpects to you.

مرا در گوشه خاطر جا داده باشيد — Give me a corner in your mind.

فراموش مكنيد — Do not forget me.

خدا سلامت دارد — May God keep you in peace.

في امان الله — *I commit you* to the protection of God.

FAMILIAR

FAMILIAR DIALOGUES.

OF READING AND WRITING.

درخواندن و نوشتن

منشي تحصيل شما تا به کجا است
Moonſhy, to what extent have you ſtudied?

کدام کدام کتاب درس گرفته اید
What books have you learnt?

انچه کتابهاي رسمي درين ملک متداول است
I have read thoſe books that it is cuſtomary to ſtudy in this country.

در کدام علم مهارت دارید و چند زبان یاد گرفته اید
What ſcience are you acquainted with, and how many languages are you converſant in?

صرف و نحو وقدري از علم لغت هم میدانم
Grammar and Syntax, and I know a little of Philology.

زبان فارسي و هندي و بنگاله گفتن میتوانم
I can ſpeak Perſian, Hindoſtany and Bengally.

این هر سه زبان بفصاحت میگوئید
Do you ſpeak theſe three languages fluently; (lit. eloquently.)

بفصاحت گفتن خیلي مشکل است اما تقلید اهل فصاحت میکنم
To ſpeak eloquently is every difficult, but I imitate (mimick) eloquent men.

از نظم و نثر فارسي چند کتاب خوانده اید
What books have you read in Perſian verſe or proſe?

دو سه دیوان و دو سه مثنوي و دو سه انشا خوانده ام
I have read two or three Dewans, two or three Maſnevies, and two or three books of epiſtolary or miſcellaneous compoſitions.

انشاي علامي و طغرا را درس دادن میتوانید
Are you able to teach a perſon the letters of Abu Fazl, or Tugra?

One

One who conſtantly teaches *ſuch books*, has them freſh in his memory, I have taught but little.	کسیکه همیشه درس میدهد اورا یاد می ماند من کم درس گفته ام
Have you however a good acquaintance with the ſtyle of theſe two books?	در عبارت این هر دو کتاب خوب قدرت دارید
I have read the words (lit. the text) but may perhaps, have here and there, ſome doubts about the meaning.	در متن قدرت دارم اما در معنی جا بجا اشتباه می شود.
Can you read the text with propriety, and do you know the various kinds of Izafas* there uſed?	متن را بدرستی خواندن می توانید و اقسام اضافتهارا میدانید
I do not pretend *to great things*, but I will read as well as I can.	دعوی نمی کنم اما بقدر مقدور می توانم خواند
Do you write Nuſtâ'leek, or Shekuſteh?	نستعلیق می نویسید یا شکسته
I do not write pure Nuſtâleek, it is mixt with Shekuſteh.	صرف نستعلیق نیست شکسته آمیز مینویسم
Is your hand formed by rule, or is it formed by mere habit?	خط شما اصلاحی است یا طبعی
I learnt for ſome time, from a fine writer, and have ſince practiſed with copies.	چند روز از خوشنویس اصلاح گرفته بودم آخر از روی تعلیم مشق کردم
Have you practiſed in large or ſmall, or middling hands?	مشق جلی کردید یا خفی یا قلم اوسط
I have not practiſed large hand much, but have for the moſt part written with a middling pen, and I ſometimes alſo write ſmall.	جلی کم مشق کرده ام اکثر بقلم اوسط و گاهی خفی هم می نویسم
Bring a ſpecimen of your hand writing to-morrow, and I will ſee whether it be a ſettled hand or not.	فردا نمونه خط خود بیارید ببینم که نشست یافته است یا نه
I will write a few lines, and preſent them to you; tho' not worthy, perhaps, of being preſented.	چند سطر نوشته بخدمت خواهم گذرانید اگرچه قابل گذرانیدن نیست

* Conſtruction of one noun with another.

چه قدر مشاهره خواهید گرفت راست بگوئید

صاحب قدر دانند در انچه پرورش بشود مقرر فرمایند

How much per month will you accept of, tell me true?

You sir, are the best judge of my deserts, be pleased to appoint me what may suffice for my support.

پیشتر کجا نوکری کرده اید و چه در ماهه داشته اید

پیش فلان صاحب و فلان صاحب بوده ام در ماهه اینقدر می یافتم

Whom did you serve before? and what had you per month?

I was with such and such a gentleman, and I had so much per month.

آن صاحب از شما چکار می گرفت و چند ساعت حاضر می ماندید

بوقت ده ساعت می رفتم تا دو پاس درس می گرفتند

What work did that gentleman employ you in; and how many hours did you attend?

I used to go at ten o'clock, and he learnt of me till noon.

چه چیز می خواند و چه قدر محنت می کرد و چند سطر یاد می گرفت

What did he learn, and how much trouble did he take; aad how many lines did he get by heart?

زبان فارسی می آموختند و از مصدرات و گردان آن یک صفحه یاد می کردند

He learnt the Persian language, and used to get by heart a page of (infinitive) verbs, with their inflections.

باز اینچ کتاب هم شروع کرد یا صرف زبان می آموخت

Did he also begin some book: or did he merely learn *to speak* the language?

قواعد فارسی و کتاب انوار سهیلی هم می خواندند

Persian Grammar, and the book *called* the Anwar Soheilee, he also read.

طبیعت او چگونه بوده معنی را بدرستی می دریافت

What kind of genius had he; did he clearly comprehend the meaning?

He

بسیار خوش طبع بودند و در یافت معنی بزودی می کردند

He had a very good diſpoſition for learning; and quickly comprehended the ſenſe.

آخر چیزی سواد پیدا کرد یا همچنین ماند

At laſt, did he attain to ſome proficiency in reading; or did he continue in the ſame ſtate?

تا که من بودم بر عبارت فارسی قادر شده بودند

During the time that I was with him, he had acquired ſkill in the Perſian ſtyle.

شما نوکری کذا مشتید یا او برطرف کرد

Did you quit his ſervice; or did he diſcharge you?

من بیمار شدم او شان منشی دیگر را نگاه داشتند

I was ſick, and he entertained another Moonſhy.

خوب من شمارا نگاه میدارم و این قدر در ماهه خواهم داد

Well, I engage you, I will give ſo much per month.

بالفعل همین قبول میکنم آینده امیدوار پرداخت ام

For the preſent, I agree to this, and hope afterwards to obtain a ſuitable maintenance.

هر روز پیش از انکه در عدالت بروم بیائید

Come every day, before I go to the Court-houſe.

چیزی نوشته بیارم یا که آمد نامه در سرکار موجود است

Shall I write ſomething and bring it; or is the paradigma of verbs at hand, in the houſe?

مصادر فارسی با گردان هر یک مصدر نوشته بیارید

Write and bring the Perſian infinitives, with the inflections of each verb.

صاحب کاغذ عنایت کنند در دو سه روز نوشته می آرم

Be pleaſed, ſir, to give me ſome paper; in two or three days, I will write and bring them.

کاغذ خوب می دهم شما هم خوشخط بنویسید

I give good paper, do your part alſo, and write a good hand.

امروز یک جز نوشته آورده ام شروع فرمایند

To-day I have brought a ſection of writing; be pleaſed to begin.

OF GOING TO THE COURT HOUSE, &c.

Send a peon to bring intelligence from the Court houſe, whether the Court is ſitting or not.

The peon has brought intelligence from the Court houſe; the people are aſſembling, but as yet the Court is not ſitting.

Send him again to remain there, and when one of the judges comes, to give me notice.

The peon has brought word, that the judges are come, and are ſitting in court,

Call the bearers quickly, that they may get ready the Palkee, I wi l ride.

The ſervant bearers are gone on ſome buſineſs, if you command me, I will ſend for hackney bearers.

On what buſineſs are they gone; and who has ſent them?

Four perſons are gone to bring fire-wood, and four to bring water.

Another time don't let them go, on any buſineſs, without my order; if they do I will beat them.

Send directly for hackney bearers; it is neceſſary that I ſhould go immediately.

در رفتن بعدالتخانه وغیره

پیاده را بفرستید که از عدالت خانه خبر بیارد

عدالت نشسته است یا نه

پیاده از عدالت خانه خبر آورد مردمان می آیند اما هنوز عدالت نه نشسته است

باز بفرستید که در انجا بنشیند هرگاه کسی از قضات بیاید خبر کند

پیاده خبر آورد قضات آمدند و بر سر عدالت نشستند

کهاران را زود بطلبید که پالکی تیار کنند من سوار خواهم شد

کهاران نوکر برای کار رفته اند اگر بفرمایند کهاران اجوره دار بطلبم

برای چه کار رفته اند و که فرستاده است

چهار کس برای آوردن هیمه و چهار برای آوردن آب رفته اند

بار دیگر بی حکم من برای هیچ کار نروند اگر خواهند رفت من خواهم زد

بزودی کهاران اجوره دار بطلبید مرا زود سوار شدن است

The

روز بسیار شد کهاران اجوره دار بدست نمی آیند

The day is far advanced, hackney bearers are not to be found.

از دیوان کهار بعاریت بطلبید چیزی انعام خواهم داد

Desire the Dewan to lend his bearers, I will give them some present.

کهاران حاضر اند صاحب لباس بپوشند

The bearers are ready sir, put on your cloaths.

پوشاک من بیارید و پالکی از پالکی خانه برآرید

Bring my cloaths, and fetch my Palkee from the Palkee-Khaneh.

هرگاه کهاران نوکر از کار برگردند نزد صاحب بفرستم

When the servant bearers return from business, shall I send them to you?

البته بفرستید چرا که دیوان هم کارها دارد تا کی معطل باشد

Certainly, send them, because the Dewan also has business—how long must he remain unemployed?

در انصاف کردن

OF ADMINISTRING JUSTICE.

فریادی برای نالش بر سر دروازه ایستاده است

A complainant, in order to prefer his suit, is standing before the door.

اندرون بطلبید و روبروی من بیارید

Call him in, and bring him before me.

این فریادی حاضر است عرضی فارسی دارد

The complainant is present, he has a Persian petition.

خوب عرضی از دست او گرفته بآواز بلند بخوانند

Well, take the petition out of his hand, and read it aloud.

نوشته است که مرا شخصی در اثنای راه ناحق زدو کوب کرده است

It is written "that a person in the midst of the road has beaten me unjustly."

بپرسید که آن شخص که بود و خانه او کجاست و از چه چیز زده است

Ask who was that person, and where he lives, and with what thing he has struck him.

He ſays it is the ſervant of ſuch a gentleman, that his houſe is in ſuch a quarter, and that he ſtruck him with a walking ſtick.

میگوید نوکر فلان صاحب است وخانه اش در فلان محله ست واز چوب دستی زده است

Aſk him if he has witneſſes, who at the time of ſtriking, ſaw it with their own eyes?

بپرسید که گواهان دارد که بوقت زدن بچشم خود دیده اند

He ſays all the Shop-keepers ſaw it, if you order them to be ſummoned, they will give evidence.

می گوید همه دوکان داران دیده اند اگر طلب فرمایند گواهی خواهند داد

Send a ſummons and a peon to apprehend and bring the offender.

وسنگ و پیاده بفرستید که متعدی را گرفته بیارد

They have apprehended the offender, and brought him, if you pleaſe I will bring him before you.

متعدی را گرفته آوردند اگر حکم شود در حضور بیارم

Bring both the Plaintiff and the Defendant, that they may be confronted together.

مدعی ومدعی علیه هر دو را همراه بیارید که مواجهه کنند

The Plaintiff ſays, this perſon in the midſt of the road, has ſtruck me unjuſtly.

مدعی میگوید همین کس مرا درمیان راه بناحق زدو کوب کرده است

Aſk the Defendant why he ſtruck him, and what was the cauſe of it?

مدعی علیه را بپرسید که چرا اورا زده و سبب آن چیست

He ſays a year ago this perſon ſtruck me, to-day I have retaliated.

میگوید قبل ازین یکسال این کس مرا زده بود امروز بدله آن کردم

Aſk him (lit. ſay to him) why during ſo many days have you not complained? now recrimination is not admiſſible.

بگوئید که چندین روز چرا نالش نکردی حالا دعوی بالای دعوی نمیشود

He ſays, from that time he had kept out of ſight, to-day I found him and took vengeance.

میگوید ازان روز غایب بود امروز اورا یافتم و مکافات کردم

Say

بگوئید پیش حاکم چرا نالش نکردی و خود
بخیرگی چرا زدی

Say to him, why did you not complain before a magiſtrate, and why have you beaten him through your own malevolence?

میگوید باینمین تقصیر شده است حالا
صاحب مالک اند هرچه بفرمایند

He ſays in this I have committed a fault, now you ſir, are abſolute, command as you pleaſe.

یکماه این را در قید نگاهدارید بعد ازان بگذارید
که باز همچنان نکند

Keep him in confinement one month, after that let him go, that he may *learn* not to do ſo again.

زنجیر در پایش کرده نگهدارم یا همچنین باشد

Shall I keep him with a chain on his leg, or ſhall he continue thus?

زنجیر در پای دزدان میدهند این کس دزد نیست
متمرد است

Fetters are put on the legs of thieves; this fellow is not diſhoneſt but refractory.

مدعی میگوید که من بعد یکماه در وقت خلاصی
او بیایم یا نه

The Plaintiff ſays, after the expiration of one month, at the time of his enlargement, ſhall I come, or not?

بگوئید درکار نیست هرگاه مدت یکماه خواهد شد
خلاص خواهد یافت

Tell him there is no neceſſity, when the ſpace of a month ſhall have elapſed, he will be releaſed.

در سیر دریا

OF AN EXCURSION ON THE RIVER.

دیوان را بگوئید که ارادهٔ سیر دریا دارم
یک بجرهٔ خوب بیارد

Tell the Dewan that I intend making an excurſion on the river: let him bring a good budgerow.

بجرهٔ کلان مطلوب است یا بجرهٔ کوچک
یا متوسط

Is a large budgerow required, or a ſmall one, or one of a midling ſize?

بجرۂ کلان بیست ملاحي که دریچه ها ش شیشه نصب کرده باشند

A large budgerow of twenty oars, fitted up with glaſs windows.

بجره بکرایه روزینه بیارم یا بدرماهه یا بالمقطع

Shall I hire a budgerow by the day, or by the month, or for a ſpecific ſum?

بکرایه روزینه بیارید اما کهنه و بدرنگ نباشد

Hire one by the day, but let it not be old or ſhabby.

دیگر کشتي برای لوازمه و اسباب مي باید یا صرف بجره

Will another boat for the baggage and neceſſaries be wanted or only a budgerow?

بلي برای اسباب و شاگرد پیشه وغیره چهار پنج منزل کشتی ضرور است

Yes, for the baggage, the domeſtics, &c. four or five boats are required.

کدام روز صاحب سوار خواهند شد بفرمایند که همان روز کشتیها بیاید

On what day, ſir, will you embark, be pleaſed to let me know, that I may bring the boats on that day?

روز جمعه بعد حاضري سوار شده طعام دو پاس بر کشتي خواهم خورد

Friday after breakfaſt, having embarked, I will dine on board the boat.

مرا هم در خدمت همراه خواهند برد یا در اینجا خواهند گذاشت

Will you take me along with you, or leave me here?

شمارا البته همراه رفتن خواهد شد اکثر بر سر کتاب خواهم نشست

You ſhall certainly go along with me: I ſhall frequently ſit down to my book.

پس من هم به تهیه اسباب خود مشغول باشم

Then I alſo will buſy myſelf in getting ready my own things.

سفر دور و دراز نیست چندان اسباب چکار دارید

It is not a very diſtant journey; what need is there of ſo much baggage?

در چند روز صاحب مراجعت خواهند کرد بفرمایند

Be pleaſed to ſay, ſir, in how many days you will return ?

ارادہ دارم در یک هفته برگردم مشاید دو سه روز زیاده شود

I intend to return in a week, perhaps it may be two or three days more.

در ینصورت جریده باید رفت کرانباری چکار

This being the caſe one muſt go lightly provided, what uſe is there of a great load ?

خیاطرا بطلبند پارچه پوشاکی قطع خواهم کرد

Send for a Taylor I will cut out cloth for my cloaths.

خیاط حاضر است میگوید که تا روانکی صاحب تیار نمی توانم کرد

The Taylor is come; he ſays, ſir, that he can't get them ready before your departure.

بگویید قطع کرده دوختن شروع کند هرگاه تیار شود بدست کسی بفرید

Tell him to cut them out, and begin to ſew them; and when they are ready to ſend them by ſomebody.

اول تهان را پیمایش کند که چند گز است و درین چند قبا خواهد شد

Firſt let him meaſure the piece to ſee how many ells there are,—and how many coats it will make.

پیمایش کرده میگوید دو با می شود و یک ریزه باقی می ماند

He has meaſured it and ſays there are two coats, and a ſmall remnant.

معلوم شد اما چند وسعت استر برای این می باید

I underſtand, but ſome cubits are required for the lining.

هر قدر که ابره است همان اندازه استر بدهند

As much as there is of the outer part, allow the ſame quantity for the lining.

بدهید و بگویید دوخت خوب بکند که زود پاره نشود

Give it him, and tell him to ſew it well, that it may not go to pieces.

گاذر را طلبیده پارچهای مستعمل شمار کرده نویسانیده حواله کنید

Send for the waſherman, and after having taken a written account of the foul linen, deliver it to him.

گاذر حاضر است میگوید مرا همراه رفتن خواهد شد یا همین جا بشویم

The waſherman is here; he aſks whether he is to go along with you, or to waſh here?

بگوید زود می آیم همراه رفتن درکار نیست از ینجا بشسته بفرید

Tell him I ſhall return quickly; there is no need of his going along with me; let him ſend them from hence waſhed.

نوکران خوراکی درخواست دارند می گویند درسفر معمول است

The ſervants want ſubſiſtence, they ſay it is uſual on a journey.

تحقیق کنید اگر معمول است البته باید داد من نمیدانم دستور چیست

Inquire, if it is cuſtomary, certainly you muſt allow it, I do not know what is the cuſtom.

بخانه صاحبان تحقیق کنم که نوکران درسفر خوراکی می یابند یانه

I will inquire in gentlemen's families, whether ſervants on a journey are allowed ſubſiſtence or not.

بلی هرچه در سرکارهای دیگر انست همان دستور بدهید

Yes, whatever is uſual with other gentlemen, give according to that rule.

پرسیده بموجب سررشته دیگر سرکارها خوراکی بنوکران دادم

Having made inquiry, I have given ſubſiſtence to the ſervants, according to the cuſtom in other families.

میگویند درراه خوف است چند سپاهی وسرب وباروت باید گرفت

They ſay there is danger on the way, ſome ſepoys, lead and gunpowder muſt be provided.

چگونه خوف است براه خشکی یا براه تری

What kind of danger is there; on the road by land, or the way by water.

میگویند چند کشتی از سوداگر می آمد شبخون نمان ریخته غارت بردند

They ſay that ſome boats belonging to a merchant were on the way, when ſome night robbers attacked and plundered them.

Then

باز پیش حاکم نالش نکرد و تدارک آن چیزی نشد

Then did he not again complain to a magiſtrate and has no reparation been made?

حاکم در سراغ کرفتن دزدان است اما عمله بسیار رشوت خوراند

The magiſtrate is endeavouring to diſcover the thieves; but the officers are very corrupt.

از اعمال عمله حاکم خبر ندارد و الا سزای انها را واقعی دهد

The Magiſtrate is not apprized of the practices of his officers, or he would puniſh them properly.

بیچاره فریادی چه مقدور دارد که دشمنی تمام عمله حاکم بکند

The poor Plaintiff, what power has he, that he ſhould draw on himſelf the ill will of all the magiſtrate's officers?

پس باین صورت دزد هرگز پیدا نخواهد شد مال رعیت همیشه تلف خواهد شد

Then according to this way, a thief will never be diſcovered, and the property of the ſubject will be always conſumed.

چند سپاهی نوکر نگاه دارید و بندوقها خریده حواله کنید

Entertain ſome ſepoys, and when you have bought muſkets commit them to their care.

سپاهی موجوداند اما بندوق در بازار میسر نمیشود

The ſepoys are preſent, but muſkets are not procurable in the bazar.

سپاهیان را اسم نویسی کنید بندوق از کمپنی خواهم گرفت

Write a roll of the ſepoys, I will procure muſkets of the Company.

بیست کس سپاهی فی کس پنج روپیه اسم نویسی کردم

I have drawn out an account, twenty ſepoys at five rupees each per menſem.

یک کس را سردار بر سر آنها مقرر کنید که حکم رانی کند

Appoint one of them the head, that he may command them.

برای کرتی آنها بانات ضرور است اگر بفرمایند خرید شود

For their coats broad cloth is neceſſary, if you order it ſhall be bought.

چند طاقه درکار است براورد کرده خریده از خیاط تیار کنانید

Make a calculation of the number of pieces required, buy them and let a Taylor make them up.

کرتی بیست کس سپاهی تیار شده بندوق عنایت شود

The coats for twenty ſepoys are ready pleaſe to beſtow the muſkets.

من رقعه نوشته میدهم در قلعه بفلان صاحب بدهید او بندوق خواهد داد

I will write a note and give you it to carry to the fort, to ſuch a gentleman, who will give muſkets.

رقعه صاحب بفلانصاحب رسانیدم آنرا خوانده بیست بندوق دادند

Your note I conveyed to ſuch a gentleman, who having read it, gave twenty muſkets.

بندوقها را بهر یک سپاهی حواله کنید و بگوئید که صبح شام قواعد کنند

Give a muſket in charge to each of the ſepoys, and tell them to perform their exerciſe morning and evening.

بندوقها زنگ گرفته است صاف کردن ضرور است

The muſkets are ruſty, it is neceſſary to clean them.

صیقل گر را طلبیده بنشانید که بندوقها را صیقل کند

Send for an armourer, and make him ſit down and clean the muſkets before evening.

سرب و باروت از کجا خریدکرده بیارم و چه قدر بسپاهیان بدهم

From whence ſhall I buy and bring lead and gunpowder, and what quantity ſhall I give to the ſepoys?

از فلان جا خریده آورده وزنه بسته یکیک وطار وزنه پر کرده بهر یک بدهید

Having purchaſed and brought them from ſuch a place and made them into charges, fill up one row of cartridges for each of the ſepoys.

I have

موافق فرموده بجا آوردم — I have done according to your orders.

اسباب را برکشتي حمام کنید فردا روانه خواهم شد — Put the baggage into the boat, I will ſet out to-morrow.

برای اسباب شاگرد پیشه و غیره چند کشتي بدهم — How many boats ſhall I give for the baggage of the domeſtics, &c?

یک کشتي برای باورچي خانه و یک برای بوتل خانه و دو برای شاگرد پیشه بدهید — Give one boat for the kitchen, one for the pantry and two for the ſervants.

برای سپاهیان یک کشتي علحده باید داد — Muſt I give a ſeparate boat for the ſepoys?

نه بر هر کشتي پنج نفر سپاهي بنشانید تا نگهبانی بکنند — No, place five ſepoys on each boat, in order that they may guard them.

اسباب توشک خانه بالاي بجره حمل کرده شود یا کشتي علحده باید — Is the wardrobe to be put into the budgerow, or muſt there be a ſeparate boat?

صندوقهاي پوشاکي که برای تبدیل لباس ضرور است بالاي بجره بگذارید — The cheſt of clothes that are neceſſary for change of dreſs, let them be put on board the budgerow.

مطابق حکم کشتیها تقسیم شد و اسباب هم بار کرده شد — Conformably to orders, the boats are allotted, and alſo the baggage is on board.

در تجویز مقدمات عدالت

OF LAW PROCEEDINGS.

فلان کس که عرضي داده است هر روز آمد و رفت میکند در حق او چه حکم است — Such an one who gave the petition is every day coming and going; what do you order concerning him?

دعوي او صحيح نيست عرضي ناقص نوشته است دعوي مجهول است

His plaint is not correctly *ſtated*, he has written a defective petition, his pretenſion does not appear.

پس عرضي او بكار نخواهد آمد علاج آن بيچاره چيست

Conſequently his petition will be of no uſe: what remedy is there for this helpleſs man?

بگوئيد دعوي مطلق مسموع نيست هر چيز را بقيد تعين نويسد

Tell him that a general claim is not cognizable; he muſt ſpecify every charge.

چگونه بقيد تعين بنويسد تا كه باز ناقص نشود

Pleaſe to direct after what manner he muſt write ſpecifically, that there may not again be any defect?

يعني هر چيز را چه زمين و چه روپيه و چه ديگر جنس معين كرده بنويسد كه اين قدر هست

In other words, every article, whether of ground or money, or of any other kind, being ſpecified, let him expreſs ſuch a quantity.

پس او را بگويم كه عرضي درست كرده بيارد بقسمي كه مطابق شرح باشد

Then I will tell him to bring his petition rectified, ſo that it may be according to form preſcribed by law.

بلي هرگاه عرضي بادعوي درست خواهد آورد مسموع خواهد شد

Yes, as ſoon as he brings his plaint properly ſtated, it will be heard.

اين بار عرضي با دعوي درست نوشته آورده است حالا چه مي فرمايند

This time he has brought his caſe properly written—now, what do you order?

عرضي داخل دفتر كنيد و مدعي عليه را طلب نمايند

File the petition in the office, and ſummon the defendant.

پيياده براي آوردن مدعي عليه رفته بود عذر بيماري دارد آمدن نميتواند

A peon went to ſummon the defendant, who pleads ſickneſs, he is not able to come.

آدم معتبر بفرستید که بچشم خود دیده بیاید
که راست میگوید یا بهانه میکند

Send a perſon of character to ſee with his own eyes, and bring word whether he ſays truth, or only uſes a pretence.

آدم رفته دید که في الحقیقت بر سر مرض
افتاده است حرکت کردن ممیت واند

A man went and ſaw that it is truth, he is lying ſick in bed, he is not able to move.

اگر خود آمدن نمیتواند وکیل بفرستد
که بمقابله مدعي سوال وجواب نماید

If he is not able to come himſelf, let him ſend a Vakeel, who in preſence of the plaintiff may defend the ſuit.

میگوید مقدور در ماهه وکیل ندارم برای
خوردن خود حیرانم

He ſays, I have not ſufficient to pay a Vakeel's wages, I am diſtreſſed for my own ſubſiſtence.

حاضر ضامني بگیرید قرار کند که بعد صحت
حاضر شده سوال وجواب خواهم کرد

Take perſonal bail, and let him engage that after recovery he will attend and anſwer the complaint.

کسي را ضامن دادن نمیتواند اگر بفرمایند
پیاده بر سر دروازه او بنشیند

He is not able to give any one for his ſecurity; if you command it, a peon ſhall be placed at his door.

میگوید که برای خوراک خود عاجز است
پس خوراک پیاده از کجا خواهد داد

He ſays he is diſtreſſed for his own ſubſiſtence, and therefore from whence can he give the peon's charges?

مردم برای این ضامن نمیشوند که بیمار است
اگر بمیرد چگونه حاضر تواند کرد

No perſon will be ſecurity for him, becauſe he is ſick, for if he ſhould die, how can he be produced.

اگر حاضر ضامن نمیشوند مال ضامن بشوند که
در غیبت او از عهده اش جواب گویند

If they will not be bail for his appearance, let them be ſecurity in the ſum, that in caſe of his non-appearance they may be reſponſible.

Neither

مال ضامن هم کسي نميشود چرا که مال ندارد که کسي بعد از وبمدعي او نشان کند

Neither will any perſon be ſecurity in the ſum, becauſe he has no property which after his death any one could point out.

پس امين برود جواب دعوي مدعي ازو پرسيده نوشته بيارد که مبادا بميرد

Then let an Aumeen go, and take down in writing his anſwer to the plaintiff's claim, and bring it, leſt he ſhould die.

حالا که عليل است در راي او تفاوت است حواس بجا نيست گرفتن جواب بعيد از عدالت است

Now that he is ſick his underſtanding is not clear, his faculties are impaired, it is illegal to take his anſwer.

پس مدعي را بگوئيد که صبر کند اگر شفا يافت جواب تو خواهد گفت واگر مرد وارثانش را بگيرد

Then tell the plaintiff to have patience: if he recovers he will receive his anſwer, and if he dies, he will reſort to the heirs.

مدعي ميگويد وارثه او در ينملک نيستند بعد از موت او حق من تلف خواهد شد

The plaintiff ſays "his heirs are not in this country and after his death there will be an end of my claim."

بگوئيد که هرگاه بميرد ترکه او را گرفته بعد اثبات دعوي از دين تو خواهم داد

Tell him that in caſe he dies, the effects will be ſequeſtered, and after he has proved his claim they will be given to him in ſatisfaction thereof.

ميگويد که اين قدر ندارد که بعد از ان اداي دين من خواهد شد شايد آنهم فروخته بميرد

He ſays, he has not ſufficient property to ſatisfy my demand after his death, and perhaps even this will be ſold.

هنوز دعوي مدعي باثبات نرسيده است اسباب او قرق نمي تواند شد

As yet the plaintiff's claim has not been eſtabliſhed, the property cannot be ſequeſtrated.

The

مدعي ميگويد كه اگر از مرض شفايافته رو پوش شود پس مقدمه من چه طور خواهد شد

The plaintiff asks, if upon his recovery he should abscond, what will become of my suit?

بگوئيد كه هميشه در تفحص احوال او باشد هرگاه صحت يابد خبر كند كه پياده محصل شود

Tell him to be constantly enquiring about his condition, and as soon as he recovers give notice, that a peon may be placed over him.

ميگويد من در تفحص خواهم بود اما پاسبان محله را هم حكم شود كه از و خبردار باشد

He says, I will make enquiry, but let the watchman of that quarter be ordered to look after him.

چوكي دار انجار اطلبيده تاكيد كنيد كه از فلاني خبردار باشد كه مبادا راه گريز گيرد

Having sent for the Chowkydar of the place, enjoin him to keep watch over such an one, lest he should attempt to run away.

امروز مدعي خبر آورده است كه مرض او رو بشفا است و التماس مي نمايد كه پياده بنشانند

To-day the plaintiff has brought intelligence that he is recovering from his disorder, and requests that a peon may be stationed.

خوب پياده بنشانيد اما خرج پياده از مدعي بگيريد و زياده از يك كس نباشد

Well, place a peon, but receive the peon's charges from the plaintiff, and don't let there be more than one man.

پياده نشسته است امامدعي عليه حاضر ضامن ميدهد كه در هفته آينده حاضر خواهم شد

A peon is stationed, but the defendant is giving bail for his appearance next week.

حاضر ضامن بگيريد و پياده را از سر دروازه او برخاست كنيد

Accept of personal bail, and recall the peon from his house.

حاضر ضامن باين مشرط مي شود كه اگر زنده خواهد ماند من حاضر خواهم كرد.

The personal bail is conditional, to produce him if he continues alive.

Yes

بلي درست ميگويد بدون زنده ماندن چطور حاضر تواند كرد

Yes he ſays rightly, without his continuing alive, how can he produce him?

حاضر ضامني نويسانيده گرفته ام كجا نگاهدارم

Having cauſed a ſecurity bond to be written, and having taken it, where ſhall I keep it?

حواله سررشته دار بكنيد كه نقلش گرفته در سررشته نگاه دارد

Deliver it to the Seriſtadar, that he may take a copy, and preſerve it in his office.

مدعي عليه حاضر شد ضامن ضامني خود خلاص كردن ميخواهد

The defendant is preſent, the bail wants to be releaſed from his engagement.

چه معني دارد تا كه مقدمه آويزان است حاضر ضامن ضرور است

What does this mean? as long as the cauſe is pending, perſonal bail is required.

مدعي ميگويد اگر او ضامني خلاص كند پس بر مدعي عليه پياده محصل شود

The plaintiff ſays if he releaſes his bail, then let a poon be placed over the defendant.

راست ميگويد اگر حاضر ضامن نباشد البته پياده محصل خواهد بود

He ſays rightly, if there is no perſonal bail, certainly there muſt be a peon to take charge of him.

همان كس حاضر ضامن باشد يا شخص ديگر را ضامن بگيرم

Shall the ſame perſon continue the bail, or ſhall I take ſecurity from another?

اگر انكس راضي باشد و ضامني خلاص نكند همان باشد والا ديگري را بگيريد

If that perſon is willing, and does not remove his reſponſibility, let it be that ſame perſon, or elſe take ſome other.

انكس ضامني خود خلاص كرد كس ديگر را حاضر ضامن گرفتم

That perſon has exonerated himſelf of the reſponſibility; I have taken perſonal bail of another.

Tell

Bayerische Staatsbibliothek München

بگوئید در مثل آینده طرفین حاضر شوند — Tell both parties to attend at the next meeting, when the trial will take place.

سوال و جواب کردن نخواهد شد

مدعي و مدعي علیه هردو حاضر آمده اند امیدوار اند که تجو بکنند — The Plaintiff and Defendant are both in attendance, and hope that the cauſe will be tried.

فرد دعوي مدعي حواله مدعي علیه بکنید و بگوئند که جواب آن بنویسد — Give the Plaintiff's brief to the Defendant, and tell him to anſwer it in writing.

مدعي علیه جواب نوشته است که دعویهاي خودرا باثبات رساند — The Defendant has written in anſwer, that he ſhould prove his claim.

مدعي رابگوئید که گواهان بیارد که دعوي او بثبوت رسد — Tell the Plaintiff to bring witneſſes to eſtabliſh his claim.

مدعي میگوید که یک گواه درینجا حاضر است و یکي در فلان جا است — The Plaintiff ſays, that one witneſs is here, and another in ſuch a place.

هر گواه که در اینجا حاضر ست اورا بیارد که ادای شهادت نماید — Whatever witneſs is preſent, let him produce him to give evidence.

زبان بندي گواه بکنم و قسم و دستخط هم از و بگیرم — Shall I take the depoſition of the witneſs and alſo obtain his ſignature?

اول حلف بگیرید بعد ازان هر چه بگوید زبان بندي کنید و بالاي آن دستخط بگنانید — Firſt ſwear him, after which whatever he ſays, take down in writing, and let him ſuperſcribe it.

The

The depoſition of one of the witneſſes on oath is finiſhed; but what order is there about the abſent witneſs?

بالحلف زبان بندی یک گواه شد امابرای گواه غایب چه حکم است

Write a letter to the magiſtrate of that City where the witneſs reſides, to obtain an official letter from the Cazy, and ſend it.

در شهری که آن گواه است بنام حاکم انجا خطی بنویسد که کتاب القاضی کرده بفرستد

What ſhall I write in the letter, and ſhall I give it to the plaintiff, or ſend it by a peon?

در خط چه چیز بنویسم وبدست مدعی بدهم یاحواله یک کسی پیاده بکنم

Write in the letter that having called ſuch a perſon before him to require him to declare on oath all that he knows in ſuch a cauſe, which having taken down in writing to affix his own ſeal on the top, and ſend it.

در خط بنویسد که فلان کس را روبرو طلبیده بالحلف بپرسید که از مقدمه فلانی انچه میدانی براستی ودرستی بگوانچه بگوید آنرا نوشته بالای آن مهر خود ثبت کرده بفرستد

The letter for the magiſtrate of that city is ready, after peruſal be pleaſed to affix your ſeal and ſignature, and give it to me.

خط بنام حاکم آن شهر تیار است ملاحظه فرموده مهر و دستخط کرده عنایت فرمایند

Call the plaintiff that when I have ſigned, cloſed and ſealed it, I may deliver it to him.

مدعی را بطلبید تا دستخت نموده بند کرده مهر چسپانیده حواله او بکنم

The plaintiff wants that one of your peons ſhould go along with him to carry the letter.

مدعی یک کس پیاده سرکار میخواهد که همراه اورقه خط بحاکم انجا برساند

If he is able to pay the peon's charges, give a peon along with him, to carry the letter.

اگر خرچه پیاده دادن تواند یک کس پیاده همراه بدهید که خط بدست او باشد

مدعي رابا خط وپیاده روانه کردوم حالا مدعي علیه را
چه بگویم که کي بیاید

I dispatched the plaintiff with the letter and Peon; now what shall I say, to the defendant; when is he to come again?

مدعي علیه را بگویید که حاضر ضامن داده بخانه
برود هرگاه مدعي خواهد آمد طلب خواهد شد

Tell the defendant that when he has given personal bail he may go home; and that when the plaintiff comes, he shall be sent for.

بعد یکماه مدعي با کتاب قاضي رسیده است
بطلب مدعي علیه پیاده بفرستیم

After one month the plaintiff is arrived with the Cazy's letter, shall I send a peon to call the defendant?

بلي مدعي علیه را بطلبید که روبروي او
کتاب القاضي خوانده تجویز کرده آید

Yes, send for the defendant, that the Cazy's letter being opened and read in his presence, the cause may be tried.

مدعي علیه حاضر شد حالا کتاب القاضي وا کرده
خوانده شود که شنیده جواب گوید

The defendant is present, shall the Cazy's letter now be opened and read, in order that he may hear and anfwer?

بخوانید وازمدعي علیه بپرسید که گواه غایب
چنین اداي شهادت نموده جواب
چیست

Read it, and ask the defendant, what is his anfwer to this depofition, which the abfent witnefs has given.

مدعي علیه زبان بندي گواه غایب شنیده
جواب داد که هر دو گواه متفق القول
نیستند

The defendant, having heard the depofition of the abfent witnefs, anfwers, that the two witneffes do not agree in their evidence.

واقعي میگوید در هر دو گواهي اختلاف است
مطابق القول نیستند شرع حکم نمیکند

He fays truth, there is contradiction in the two evidences, they do not correfpond, the law does not admit of fuch evidence.

Then

پس مدعي را چه بگويم سواي اين دو گواه
ديگر ندارد كه از روي آن حق ثابت كند

Then what ſhall I ſay to the plaintiff, who has only theſe two witneſſes by whom he can prove his right.

بگوئيد گواه مخالف در شرع مسموع
نيست بر اثبات دعوي تو شرعا حكم نمي توان
كرد

Tell him that contradictory evidence is not heard in law; from ſuch proof of your right there can be no legal deciſion.

مدعي ميگويد اگر گواهان من بكار نيامدند
لاچارم اما مدعي عليه قسم بخورد كه از من هيچ
ندارد

He ſays, if my witneſſes are of no uſe, I am remedileſs: however, let the defendant make oath that he owes me nothing.

البته سوگند خواهد كرد بدون سوگند خلاصي
نخواهد يافت

Certainly he will make oath; without ſwearing, he will not be releaſed.

مدعي عليه سوگند خوردن نمي خواهد ميگويد
گواهانش باطل شدند مرا قسم نمي رسد

The defendant does not want to make oath, he ſays his witneſſes are falſe, I am not obliged to ſwear.

بگوئيد كه قسم بخورد كه فلاني كه دعوي ميكند
دامي و درمي ازو ندارم

Tell him to make oath that "to ſuch an one who makes the demand, I owe not a dam or a direm."

ميگويد كه اين طور قسم خواهم خورد كه انچه
داشته بودم ادا كرده ام

He ſays he will ſwear after this manner, that whatever I have had, I have paid.

هرگاه گفت انچه داشته بودم اقرار قرض او
شد ادا كردن را باثبات رساند

By his ſaying "whatever I have had," he acknowledged the debt, and therefore it is incumbent on him to prove the payment.

He

میگوید دست بدست او داده‌ام کسی گواه
در انجا نبود که به بیند

He fays, I paid it from hand to hand, no witneſs was there preſent to have ſeen it.

غلط می گوید در حبس نگهدارید که ادای قرض
او باثبات رساند

He ſpeaks falſely, keep him in confinement, that he may prove the payment of his debt.

میگوید مدعی قسم بخورد که من از قرضهای خود
هیچ نیافتم

He ſays let the plaintiff ſwear that he has not received any part of his loan.

اگر بر قسم مدعی راضی است پس هرچه
می گوید ادا کردن خواهد شد

If he is ſatisfied with the plaintiff's oath, conſequently whatever he demands muſt be paid.

مدعی علیه را در محبوس خانه بفرستم که
از شرارت باز آید

Shall I commit the defendant to priſon to cure him of his wickedneſs?

مدعی را فیصلنامه نوشته بدهید که
سوال و جواب تا اینجا رسید و مدعی علیه
ملزم شد

Give a decree to the plaintiff, that a trial is brought to this iſſue, and the defendant committed.

فیصلنامه نوشته آورده ام دستخط و مهر
کرده حواله طرفین فرمایند

I have written out the decree and brought it; after having ſigned and ſealed it, be pleaſed to give it to the parties.

احوال باغ

OF A GARDEN.

باغبان ڈالیهای میوه آورده امیدوار انعام
ایستاده است

The gardener having brought ſome baſkets of fruit, is ſtanding in hopes of receiving a reward.

Aſk

بپرسید باغ او کجاست و در باغ او چه چیز
از میوه ها می شود

Ask where his garden is, and what fruits it produces?

می گوید انار است و نارنج است و اقسام
لیمو ها است

He says there are pomegranates, oranges, citrons, and different species of lemons.

بگوئید از قسم گلها کدام کدام دارد و چند
چمن تیار است

Ask him what kinds of flowers he has; and how many flower beds he has prepared?

میگوید گلاب است و نسرین است
و یاسمن است و بیلا است قریب ده
چمن دارم

He says roses, and the rose of Jericho, jessamine and bail: he has about ten flower-beds.

بگوئید هر روز چهار دسته گل و دو خوان میوه
بیارد من انعام خواهم داد

Tell him to bring every day four nosegays, and two trays of fruit, I will give him a present.

میگوید اگر در ماهه مقرر فرمایند هر چه در باغست
بلا ناغه خواهم رسانید

He says if you will be pleased to fix some monthly wages, whatever is in the garden he will bring without fail.

بپرسید چیزی سبزی هم در باغ دارد و حالا موسم
کدام سبزیست

Ask him is there are also any greens in his garden; and what vegetables are now in season?

میگوید سبزی هر فصل دارم حالا موسم
کرنب و حابه و غیره است

I have vegetables of every season, now is the time for cabbages, cresses &c.

بپرسید از قسم خربزه چه چیزها در باغ او
میروید و چه خوب می شود

Ask him what kinds of melons &c. grow in his garden; and what is good?

He

میگوید خربزه است و تربز است و خیارین اما تربز بسیار خوب میروید

He says there are musk melons, water-melons, and two kinds of cucumbers.

به پرسید هر روز معاد میوه و گل و سبزی وغیره میخواهم چه خواهد گرفت

Ask him, as every day I shall want a certain quantity of fruit, flowers, greens, &c. what he will take?

چیزی در ماهه مقرر فرمایند هر چه در باغ می شود مدام خواهم رسانید

Settle something monthly; whatever may be in the garden, I will regularly bring.

چه قدر در ماهه می خواهد و چند سبد هر روز خواهد اورد اقرار بکند

How much does he require? and howmany baskets will he bring every day: let him say.

یک روپیه روز میخواهم یک سبد سبزی و یک والی میوه و چهار طره گل خواهم رسانید

I want one rupee a day I will bring one basket of greens, one basket of fruit, and four nosegays.

خوب بیست روپیه در ماهه خواهم داد همین قدر بلا عذر میرسانیده باشد

Well, I will give twenty rupees per month, let him bring this quantity without fail.

در خریدن زمین

OF PURCHASING LAND.

منشی یک قطعه زمین تلاش کنید من باغ احداث کردن میخواهم

Moonshy enquire for a piece of ground, I want to make a garden.

چند بیگهه مطلوب است خرید کردن میخواهند یا بکرایه ارادهٔ دارند

How many beegahs are required: do you want to purchase, or is it your intention to hire?

I want twenty beegahs of land, if it can be met with for ſale, very well; or elſe it muſt be hired.

بایست بیگہ زمین میخواہم اگر بخرید میسر
شود بسیار خوب والا بکرایہ باید گرفت

Shall I inquire *for a place* on the banks of the river; and how far from hence?

برلب دریا تلاش کنم یا تفاوت از دریاو
چند کروہی فاصلہ از ینجا

If it can be found by the river ſide, I ſhall be very glad; but don't let it be farther off than five cofs.

اگر برکنار دریا بدست آید بسیار خوش
خواہم شد اما فاصلہ زیادہ از پنج کروہ نباشد

There is a ſpot of ground cloſe to the river, ſix cofs from hence, ſhall I inquire about it?

قطعہ زمین برلب دریا بمفاصلہ شش کروہی
از اینجا ہست خبرش بگیرم

Go quickly and bring intelligence of it, I ſhall be impatient till you come (lit. my eyes will be upon the road.)

زود بروید و خبرش کرفتہ بیارید تا آمدن شما
چشم براہ خواہم بود

To-day I take leave, and to-morrow I will report the particulars.

امروز رخصت میشوم پس فردا
کیفیت آن را عرض خواہم کرد

You are come very late, what news have you brought about the ground, I am impatient?

بسیار دیر آمدید از زمین چہ خبر آوردید
بگوئید من انتظار دارم

It is a very good ſpot of ground, but does not belong to a ſingle perſon, there are ſeveral partners.

زمین بسیار خوب است اما از یک کس نیست
چند شریک آن ہستند

What is the inclination of the partners; are they willing to ſell it, or not?

مرضی شرکا چیست بفروختن راضی
ہستند یا نیستند

Some

چند کس از شرکا بفروختن راضي اند و چند راضي نيستند

Some of the partners are willing to fell it, and ſome are not willing.

پس علاجش چيست همچو فکر بايد کرد که هر همه راضي شده بفروشند

Then what courſe is to be taken, it muſt be ſo managed that they be all ſatisfied, and ſell it?

اگر قيمت از ارز بازار زياده شود شايد به طمع راضي بشوند

If ſomewhat more than the market price is offered, perhaps they may be induced to comply.

بهر طوريکه راضي شوند تردد بايد کرد مرا بسيار ضرور مطلوب است

We muſt endeavour to gain their compliance by every means, as I want the place very much.

من امروز آدم مي فرستم تا که دريافت کند که چه طور راضي خواهند شد

To-day I am ſending a man to diſcover by what means they will be ſatisfied.

آدم معقول بفرستيد که در رضامندي آنها کوشش بسيار تواند کرد

Send a proper perſon, who may exert himſelf in gaining their conſent.

همچو آدم خواهم فرستاد که بجواب و سوال عاقلانه کار را انجام خواهد داد

I will ſend ſuch a kind of man as will converſe with them ſenſibly, and accompliſh the buſineſs.

در صورتيکه اينکار ازو بشود من او را انعام شايسته خواهم داد

In caſe that this is effected through him I will give him a handſome preſent.

آدم را روانه کردم درميان دو سه روز احوال آنها دريافته خبر خواهد کرد

I have ſent away the man; in the courſe of two or three days, after having informed himſelf of the circumſtances, he will let us know.

Three days have now elapſed, and your man is not yet arrived, I wonder what he is about?

امروز سه روز شد آدم شما هنوز نرسید معلوم نیست که چه می کند

If he don't come by this evening, then I will ſend another man to enquire after him.

اگر امروز تا شام نمیرسد پس آدم دیگر برای خبر او خواهم فرستاد

My man has written a letter that he has half ſatisfied ſome of the partners.

آدم من خطی نوشته است که بعضی شرکارا نیم راضی کرده ام

Tell him not to be in an hurry, or they will then be very eager, and enhance the price.

بنویسید که اضطراب نکند والا بسیار غرضمند دانسته بازار گرم می خواهند کرد

Yeſterday I wrote in the manner you had directed, in anſwer to which he ſays that he underſtands the buſineſs perfectly well.

دیروز انچه حکم شده بود نوشته بودم در جواب نوشته است که من اینکار را بهر میدانم

Write again that it is good to proceed ſlowly in the buſineſs, it does not ſignify how long he may be.

باز بنویسید که کار بآهستگی خوب می شود هر قدر دیر شود مضائقه نیست

He writes they are all ſatisfied; but that they demand a very high price.

می نویسد که هر همه راضی شده اند اما قیمت بسیار گران میگویند

Aſk him how much per beegah they require, let him be particular?

بنویسید که فی بیگهه چه قدر می خواهند تفصیل آن درست بنویسید

He has written that they want five rupees per biſwah, which is at the rate of one hundred rupees the beegah.

نوشته است که هر بسوه را پنج روپیه میگویند بحساب آن صد روپیه بیگهه میشود

Write

بنو یسید که ارز بازار انجا تحقیق کند
که فی بسوه چند روپیه می آرزد

Write him to aſcertain the market price there, how-many rupees per biſwah.

می نویسد تحقیق کردم یکسان نیست
زمین خوب سه روپیه بسوه دیگر
دو روپیه هم هست

He writes I have enquired, it is not at one rate, good land there is at three rupees per biſwah, and other land alſo at two rupees.

بنو یسید از بازار یکرو پیه زیاده خواهم داد
اگر راضی شوند همراه بیارد

Write that I will give one rupee more than the market price; and if they are ſatisfied to bring them along with him.

فروشندگان زمین بچهار روپیه بسوه
راضی شده آمده اند حالا مرضی مبارک
چیست

The ſellers of the ground are ſatisfied with four rupees per biſwah; now ſir, what is your pleaſure?

روبروی من بیارید به بینم که چگونه کسانند
و بچند راضی شده اند

Bring them to me, I ſhall ſee what kind of people they are, and with how much they have been ſatisfied.

همین پنج کس که حاضر اند مالک زمین اند
باهم شرکت دارند هر همه می فروشند

Theſe five perſons who are preſent are the proprietors of the land, they are in partnerſhip and one and all ſell it.

بپرسید که ملکیت شما از چه وجه است و
از چند مدت قابض و متصرف اید

Aſk them about their proprietary right, of what nature it is, and during what period of time they have held poſſeſſion?

میگویند که این زمین متروکه جدی ما است
ما هر یک بنی عم هستیم قبض سه پشت
داریم

They ſay that "the land is the hereditary eſtate of our grandfather; we are firſt couſins, we have had the poſſeſſion during three generations."

بپرسید که جد شما این زمین از کجا یافته بود پیشتر در دست که بود

Aſk from whence had their grandfather obtained this land, and to whom did it belong before him?

میگویند جد ما این زمین از زمیندار خریده بود و چنانچه اولاد آنها هنوز موجود اند

They ſay that their grandfather purchaſed this land of a Zemindar, whoſe deſcendants are now in exiſtence.

بپرسید کاغذ خریدگی آن در دست دارید میتوانند نشان داد

Aſk if the papers relative to the ſale are in their hands, and whether they can produce them?

میگویند کاغذ خریدگی آن در هنگامه مرهٔ بتاراج رفته است قبض سه پشت ما کافیست

They ſay that the deed of ſale was loſt in the Mahratta diſturbances; but that their having had poſſeſſion for three generations, is a ſufficient title.

بگوئید قبض چند قسم میشود شاید بغصب شاید بامانت شاید برهن شاید بعاریت بوده باشد

Tell them there are different kinds of poſſeſſions, perhaps *it may have been* obtained by force; perhaps on truſt; perhaps by mortgage; or perhaps *the ground* may only have been lent;

میگویند در این صورتها البته نزاع میشود تا این مدت که بلا نزاع است دلیل ملک است

They ſay that in theſe caſes certainly litigations would have enſued; to this time there has not been any diſpute, which is a proof of the hereditary right.

بگوئید شاید مدعی در این ملک نبوده باشد یا که مرده باشد که کسی وارثش نمانده باشد

Say, perhaps the claimant might not have been in this country, or might have died without leaving any heir.

میگویند غیبت مدعی تا این مدت بدون اطلاع همسایه ممکن نیست و مال لاوارثه از حاکم است

They ſay, that it is impoſſible for the owner to have been abſent ſuch a length of time without its being known to the neighbours; and property without heirs, belongs to government.

بپرسید که تا این زمان حکام و قت هیچ مواخذه باشما نکرده اند و بالا اخذ قبض دارید

Aſk whether to this time government has never given them any moleſtation, or whether they have held quiet poſſeſſion?

میگویند صاحب آدم فرستاده بر سر زمین تحقیق فرمایند که مال فوتی و فراری و مقروقهٔ حاکم نیست

They ſay, ſir, that you may ſend a man to the ſpot, with orders to aſcertain, that it is not the property of any deceaſed, or deſerted perſon, neither is it attached by government.

بگوئید که از مردم همسایه زمین صورت حال کرده بیارید که بالا اخذ از سه پشت قابض هستیم

Tell them to draw out a Souruthâls* from the men of the neighbourhood, and bring it, *in order to prove* that they have held quiet poſſeſſion during three generations.

صورتحال بمهر و گواهی همسایه زمین آورده اند اگر گرفتن است بیع منعقد شود

They have brought the Souruthâls with the ſeals and atteſtations of the neighbours of the ground: if it is to be purchaſed, let the bargain be concluded.

زمین را جریب کنید هر قدر که می شود آنرا حساب کرده زر بدهانید

Meaſure the ground, and having calculated whatever may be the quantity, pay the money.

زمین را جریب کردم بیست بیگهه شد فی بیگهه هشتاد روپیه شانزده صد میشود

I have meaſured the ground, there are twenty beegahs, each beegah eighty rupees, amounting to ſixteen hundred rupees,

اول قباله خریدگی نوشته بگیرید و حد محدود ان بدرستی بند کنید

Having firſt written and received a bill of ſale, mark out the boundaries of the ground.

قباله خریدگی بمهر قاضی آورده اند و هر پنج شرکا دستخط هم کرده اند

They have brought the bill of ſale, with the Cazy's ſeal, and all the five perſons have alſo ſigned it.

*Or, ſtate of the caſe

Having

بر سر زمین رفته گواهی همسایه زمین
نویسانیده قباله را بگیرید

Having repaired to the ſpot, and taken in writing the teſtimony of the neighbours of the ground, receive the bill of ſale.

همسایگان زمین دعوی شفعه میکنند میگویند
بدون ما کسی کرفتن نمیتواند

The neighbours of the ground claim Shuffáh, or the right of neighbourhood, they ſay, that "excepting ourſelves, no perſons can buy it."

اگر آنها دعوی شفعه میکنند پس
بیع فاسد می شود زر چگونه خواهم داد

If they claim the right of neighbourhood, then the ſale is invalid—how can I pay the money?

بگفته آنها از شفعه دست بردار نخواهند شد
اگر صاحب بگویند شاید دست بردارد

From any thing they can ſay, the neighbours will not relinquiſh their claim of proximity; if you ſir, were to deſire them, perhaps they would give it up.

من بروم و از طرف صاحب بگویم
که بپاس خاطر من دعوی شفعه نکنید

I will go ſir, on your behalf, and ſay, "for my ſake don't claim the right of neighbourhood."

بیارخوب بروید و بگویید که مهربانی
کرده از حق شفعه دست بردارید

Go and deſire them, out of kindneſs to relinquiſh the claim of neighbourhood.

رفته بودم بپاس سخن صاحب از
شفعه دست برداشته گواهی خود را
نوشتند

I went and in compliance with your requeſt, they have dropt the claim of neighbourhood, and have witneſſed the deed of ſale.

زر میدهم بخانه صراف برده جید کرده روبروی
دو گواه بپاکنان بدهید

I give money; carry it to a banker's houſe, and having had it tried, give it to the ſellers, in the preſence of two witneſſes.

زر را بصراف نموده خاطرشان کرده
بحضور دو گواه بفروشندگان حواله
کردم

Having ſhewn the money to a banker, and ſatisfied them *of its goodneſs*, I delivered it to the ſellers, in the preſence of two witneſſes.

Now

حالا بگوئید که بروند و آدم مرا همراه برده بر زمین دخان بدهانند

Now tell them to go, and taking a man of mine along with them, give him poſſeſſion of the land.

آدم که رفته بود آنرا فروشندگان زمین قابض گردانیده بخانه خود ها رفتند

The man who went along with the ſellers of the ground having been by them put in poſſeſſion, they returned home.

احوال عمارت

OF BUILDING.

حالا ده کس باغبان نوکر نگاه دارید که در آن زمین تردد کرده باغ آراست کنند

Now entertain in my ſervice ten perſons as gardeners, to work on that ground, and make a garden.

ده کس باغبان بدرماهه این قدر نوکر نگاه داشتم حالا بفرمایند که چه کنند

I have engaged ten men to ſerve you, in capacity of gardeners, with ſuch monthly wages ; now order what they ſhall do?

من فردا سوار شده رفته نشان خواهم داد که چه کردن خواهد شد

To-morrow I will ride there, and point out what is to be done.

باغبانان پیشتر بروند یا برکاب صاحب فردا خواهند رفت

Shall the gardeners go before, or ſhall they attend your ſtirrup, ſir, to-morrow ?

اینها پیشتر بروند فردا ما و شما علی الصباح در انجا خواهیم رفت

Let them go on before, to-morrow morning early, you and I will go there.

دیگر چه کسان و کدام کاریگر انرا همراه بردن خواهد شد امروز بفرمائید که تیار کنم

What other perſons and what workmen ſhall I take along with me ; order to-day that I may get them ready.

چندنفر معمار و چند نفر نجار تیار دارید فردا پگاه تر همراه کرده بیارید

Get ready ſome bricklayers and ſome carpenters, and bring them along with you to-morrow very early in the morning.

معمار و نجار همراه کرده آورده ام زود سوار شوند که آفتاب گرم نشود

I have brought the bricklayers and carpenters along with me; mount quickly before the ſun becomes powerful.

معمارانرا بگوئید که اول هر چهار طرف زمین دیوار احاطه بر پا کنند

Tell the bricklayers to begin with encloſing the ground, on all four ſides with a wall.

بلندي دیوار چند گز و عرض آن چه قدر و بنیاد آن چه مقدار عمیق خواهد شد

The height of the wall how many ells, and the breadth of it how much, and the foundation thereof how deep is it to be?

هفت گز بلند و دو گز پهن و بنیاد آن سه گز عمیق کنید

Make it ſeven ells high, two ells broad, and the foundation three ells deep.

دیوار ریخته خواهد شد یا خام و خشت کلان طلبیده شود یا کوچک

Is the wall to be ſolid brickwork or partly of mud; and are large or ſmall brick to be provided?

ریخته خواهم کرد خشت پزرا طلبید قسمي که فرمایش دهم خشت تیار کند

I will make it ſolid; call a brickmaker, and let him get ready ſuch kinds of bricks as I ſhall direct.

خشت پز حاضر است میگوید چند پزاوه خشت تیار است اگر پسند شود خرید فرمایند

The brickmaker is come, he ſays that ſome kilns of bricks are ready, if you approve of them, order them to be brought.

بگوئید نمونه بیارد به بینم که چه مقدار است و چگونه استواري دارد

Tell him to bring a ſample, that I may ſee the ſize and ſtrength of it.

چند قسم خشت را نمونه آورده است
هر چه پسند شود قیمت کنم

He has brought ſeveral ſamples of bricks; whatever you approve of, I will ſettle the price.

اورا بگوئید قسم اوسط قدری سطبر است
استوار مینماید اما کهنه معلوم میشود

Tell him that the middling ſize is a little thick, and appears ſtrong, but ſeems to be old.

میگوید کهنه نیست از باریدن باران رنگش
متغیر شده است

He ſays it is not old, but that on account of the rain which has fallen, the colour has been changed.

قیمت بپرسید اما از میان پزاوه شمارد
کرده خواهم گرفت

Aſk the price; but I will have them counted out from the middle of the kiln.

میگوید هزار باین قیمت میفروشم
در سرکارهای دیگر داده ام تحقیق فرمایند

He ſays, I ſell them at ſo much a thouſand; I have ſupplied other gentlemen, be pleaſed to inquire.

خوب خشت بیارد کار شروع بشود
در سرکارهای دیگر پرسیده آن قیمت خواهم داد

Well, let him bring the bricks, that the work may commence, and having enquired of other gentlemen, I will give that price.

میگوید بسیار دور است تا انجا کرایه
بار برداری نمیتوانم داد

He ſays it is very far from hence, I cannot pay the expence of tranſportation.

جای دیگر که میفروشد خرج بار بردار
بر ذمه خریدار میشود یا بر ذمه فروشنده

At other places where he ſells, is the expence of tranſportation incurred by the buyer or by the ſeller?

میگوید اینقدر دور گاهی نفروخته ام
در جاهای نزدیک بر ذمه من میشود

He ſays, I have never ſold ſo far off; at a ſhort diſtance, I am at the charge.

Tell

بگوئید هرچه بسر کارهای دیگر معمول است همانحساب خواهد یافت خشت بیارد

Tell him that whatever is cuſtomary with other gentlemen, he ſhall have the ſame; let him bring the bricks.

نجار امرا برای چه کار طلبیده اند بفرمایند بکار خود مشغول بشوند

For what buſineſs are the carpenters ordered; be pleaſed to direct that they may be employed at their work?

در میان باغ یک عمارت بنیاد کردن می خواهم بگوئید که چوب تلاش کرده بیارد

In the middle of the garden, I want to erect a building; tell them to enquire for timber and bring it.

میگویید چوب بسیار راست هر قدر صاحب را مطلوب باشد قیمت کرده بیاریم

They ſay, there is plenty of timber, whatever ſir you may require, we will bargain for and bring.

بگوئید یکصد بهادری بالفعل قیمت فیصل نموده بیارد

Say one hundred Saul-timbers for the preſent; having ſettled the price bring them.

میگویید قیمت بهادری بهادر این روزها بحساب بیست روپیه سراسر است

They ſay that at this time Saul-timbers are at the rate of twenty rupees each, one with another.

در بازار تحقیق کرده قیمت حواله کنید و بگوئید اگر چوب خراب خواهد آورد واپس خواهم داد

Having aſcertained the price in the market, entruſt them with the money, and tell them that if they bring bad timbers, I will return them.

امروز قریب دو پاس شد بخانه بروم فردا باز همین وقت حاضر خواهم آمد

To-day it is almoſt noon, I will go home, and come again to-morrow, at the uſual hour. I

حالا بسیار کرسنه ام رخصت میشوم
وقت شب باز بخدمت خواهم رسید

I am now very hungry, I will take leave, and wait on you again at night.

منشي بوقت شام البته بیائید باشما
بسیار مشورت کردن است

Moonſhy, be ſure to come in the evening, I have a great deal to conſult you about.

از اینجا رفته طعام خورده قیلوله کرده رخت
پوشیده خواهم آمد

When I go home, after having eaten and taken ſome reſt, I will put on my cloathes and come.

هرگاه شما بیائید اگر من درخواب باشم
آدمانرا بگوئید که بیدار کنند

Should I be aſleep when you come, tell the people to awake me.

صاحب را خبر کنید که منشي آمده است
بنشیند یا برود

Inform your maſter that the Moonſhy is come; *and aſk* whether he ſhall ſtay or go away?

صاحب را خبر کردم فرمودند که بنشیند
من چاي خورده مي آیم

I have informed my maſter, who ſaid, let him ſit down, when I have drank tea, I will come.

منشي مشعلچي را بگوئید که مشعل روشن
کند برای ملاقات فلان صاحب خواهم رفت

Tell the link-boy to light the link, I will go and viſit ſuch a gentleman.

تا آمدن صاحب من اینجا انتظار کنم
یا بخانه بروم و فردا بیایم

Shall I wait here, ſir, till your return: or ſhall I go home and come to-morrow?

قدري باشید من زود مي آیم اگر مرا
دیر بشود کسه خواهم فرستاد

Stay a ſhort time, I will return quickly; if I ſhould be late, I will ſend word.

Sir

صاحب بسیار شتاب بر گشتند پیش صاحبی که رفته بودند شاید بخانه نیست

Sir, you have returned very ſpeedily; perhaps the gentleman to whom you went was not at home.

بلی اورا بخانه نیافتیم میگویند از وقت طعام که رفته است هنوز نیامده است

Yes, I did not find him at home, they ſay that he went out at dinner time, and is not yet returned.

اول اگر خبر گرفته می رفتند این تصدیع بیفایده نمی شد

If you had firſt made enquiry before going, you would not have had this uſeleſs trouble.

واقعی که خطا کردم مرا در خاطر آمد که در شب کم کسی از خانه بر می آید

Indeed I committed a fault, it came into my thoughts that at night few people ſtir from home.

بار دیگر همچنین نباید رفت اول خبر طلبیدن مناسب است

Another time you ought not to go in this manner, it is proper firſt to ſend for intelligence.

شما را برای این نشانده بودم که یک کس داروغه برای اهتمام کار باغ مرا در کار است

I detained you on this account, that I want a perſon as Darogah to ſuperintend the work at the garden.

کسی جوانی دارم که لایق این کار است فردا در ملازمت خواهم آورد

I have a good perſon who is fit for this employment, I will bring him to you to-morrow.

برای داروغه که فرموده بودند حاضر است بسیار مایقه دار و کار را بخوبی خواهد کرد

The Darogah whom you have ordered is in attendance, he has good abilities, and will execute the buſineſs very well.

چگونه کس است جوان است یا پیر است و چیزی نوشت و خواند هم میداند

What kind of perſon is he, is he young or old, and has he ſome knowledge of reading and writing?

He

بسیار پیر نیست دو مو است در علم حساب وقوف تمام دارد

He is not very old, he is beginning to be grey (litr. his hair is of two colours;) he is perfect maſter of accounts.

مرا مردم اعتمادی میباید پیشتر کجا کجا نوکری کرده است بپرسید

I want a truſty man, aſk him in what ſervices he has already been employed?

روبروی صاحب می آرم مفصل احوال خود را بزبان خود عرض خواهد کرد

I will bring him to you, and he will tell you at full length every thing concerning himſelf with his own tongue.

مردی خوب مینماید کاغذ و قلم بدهید که چیزی نمونه نویسند کی بنماید

He appears to be a good man, give him paper and pen that he may ſhew ſome ſpecimen of writing.

ازمین فرد نوشته است میگوید از مدت مشق آن نیست بنابر آن خط خراب شده است

He has written this leaf, he ſays that having been out of practice for ſome time, he has therefore written ill.

خط زشت نیست مدات درست نوشته است البته نویسنده است

The writing is not bad, he has drawn the lines exact, certainly he is a penman.

بپرسید که در ماهه چه خواهد گرفت و در جاهای دیگر چه قدر می یافت

Aſk what monthly wages he will take, and how much he received in other places?

در فلان جا و فلان جا اینقدر می یافتم حالا صاحب هر چه بفرمایند قبول میکنم

In ſuch and ſuch places, I received ſo much, now ſir, whatever you propoſe I ſhall agree to.

من این قدر در ماهه خواهم داد بروید برای اتمام کار باغ مقید باشید

I will give ſo much per month, go and be diligent in ſuperintending the garden.

For

فی الفعل هر چه بفرمایند قبول دارم خدمت بنده را به بینند که چگونه بجا می آرم

For the preſent whatever you ſay, I agree to: you ſhall ſee how your ſervant will perform his duty.

خرج روزمره را بواقعی بنویسید که دامی و درمی تفاوت نشود و بر سر مزدوران تقید کنید

Draw out the account of daily expences with exactneſs, that there may not be the ſmalleſt difference, and be attentive in ſuperintending the workmen.

دو سه کس پیاده هم تعینات فرمایند که تمام روز بر سر مزدوران تاکید کنند

Be pleaſed to place two or three Peons over the people, to keep them to their work throughout the day.

دو پیاده متعینه شما می کنم اینها را بر سر مزدوران موکد دارید که سستی نکنند

I ſtation two peons along with you, ſee that they attend to the workmen, and do not ſuffer them to be idle.

میروم و پیاده را همراه می برم هر وسم که بفرمایند کار را شروع بکنم

I am going and will take the Peons along with me, I ſhall begin buſineſs in any manner you may direct.

اول رفته بنیاد کنده دیوار هر چهار طرف آغاز کنید که احاطه قایم شود

Firſt go and having dug the foundation, commence the wall on all four ſides, that the boundary may be aſcertained.

باغبانان که نوکر شده اند بیکار نشسته اند چیزی کار بفرمایند که بکنند

The gardeners who have been hired, are ſitting without employment: order them ſome work.

بگویید که زمین را کنده چمن بندیها کنند که تخم افشانده شود

Tell them that when they have dug the ground, to make flower beds, that ſeed may be ſown.

Seed

هرگاه باران خواهد بارید تخم افشانی نموده خواهد شد این موسم گاشتن نیست

Seed ſhould be ſown when it rains, this is not the ſeaſon for ſowing.

خوب بگوئید زمین کنده آراست کنند هنگام باران تخم ریخته خواهد شد

Well, tell them when they have dug the ground to prepare *the beds*, and in the rainy ſeaſon the ſeed ſhall be ſown.

سردار نجار که برای چوب بهادری رفته است هرگاه بیاید ازان چه کرده شود

When the head carpenter, who is gone for the Behâdry* timbers, brings them, what is to be made of them?

چوب را شمار کرده گرفته نجارانرا بگوئید که تیرهای سقف تیار سازند

Having counted and received the timbers, tell the carpenters to prepare beams for the roof.

چند عمارت بسته خواهد شد بفرمایند که باندازه آن تیرها تیار شود

How many buildings are to be erected; be pleaſed to give directions, that beams may be prepared accordingly?

بالفعل یک دالان و در هر چهار گوشه آن چهار حجره و پیش آن سایبان کردن میخواهم

At preſent I will make one hall, and a room in each of the four corners thereof, and a verandah in front.

نقشه آن بر کاغذ باطول و عرض نوشته عنایت فرمایند که بدان موجب کرده شود

Be pleaſed to give me a plan thereof on paper, with the length and breadth in writing, that it be done according to that manner.

نقشه تیار است ببرید و مهندس را بگوئید که معمار انرا فهمانیده اندازه آن بنماید

The plan is ready, carry it with you, and tell the architect to inſtruct the bricklayers in the dimenſions.

اره کشانرا بطلبم که تختها برای دروازه و دریچه شکافته تیار کنند

Shall I ſend for Sawyers to ſaw and prepare planks for doors and windows?

Make

* A Foreſt tree more commonly known by the name of *Sawl*.

بیست جفت دریچه برای دریچه و شش در
کلان برای دروازه دالان و حجره بسازید

Make twenty pair of window frames, and fix large frames for the doors of the hall and room.

چوبهائی که بهر دو کنار در نصب می کنند و
چوب بالای درو چوب دهلیز به نجار میدهم
که صاف کند

I give the carpenter the timbers that are for the two ſide poſts, the lintels and threſholds, that he may finiſh them?

بلی اینهمه تیار کرده فرمایش قبضها
کنید که بدان نشانده خواهد شد

Yes, and when theſe are all ready, give directions for hinges to be put on them.

قبضهای برنجی فرمایش کنم یا قبضهای
آهنی و بچه طور ساخته شود

Shall I order braſs hinges, or iron ones, and after what faſhion are they to be made?

قبضهای برنجی بسیار خوب می شود
اما کاغذ نمونه میدهم به همین طور بسازد

Braſs hinges are very good, but I now give you a pattern in paper, after which form let them be made.

آهنگر را برای میخ و گل میخ فرمایش
دهم که از پیشتر تیار نموده نگاهدارد

I will beſpeak of the blackſmith nails and headed nails, that he may make them before hand and keep them.

هر چه ضرور است تیار کنانید موقوف
بر پرسیدن من نیست

Prepare whatever is wanted, without waiting for any orders.

سرخی خرید بکنم یا مزدور اجرا کرفته
در خانه خشتهای کوچک بکوبانم

Shall I buy brickduſt, or hire workmen to pound ſmall bricks at home?

در خریدن نقصان خواهد شد مزدور کرفته
خشت بکوبانید

It will be more expenſive to purchaſe; hire labourers and make them pound bricks?

Shall

اهنگ فروش را طلبیده قیمت وفصل کرده نمونه بیارم — Shall I ſend for a lime dealer, ſettle the price and bring ſamples?

اول نمونه پیش من بیارید هر چه پسند کنم همانرا قیمت فیصل کنید — Firſt bring me ſamples, and then ſettle the price of that which I may approve.

این چند قسم نمونه اورده است قیمت هریک علیحده است هر چه پسند شود بگیرم — He has brought theſe ſamples of ſeveral kinds, the price of each is different, whatever is approved, I will take.

اینکه بسیار سفید است باریک هم مینماید همین را قیمت کرده بگیرند — This which is very white, appears alſo to be fine, ſettle the price of this and take it.

معمار ومزدور را نوکر کنم یا باجوره روزانه کار بگیرم — Shall I hire the bricklayers and labourers as *monthly* ſervants, or ſhall I make them work by the day.

در هر چه کفایت باشد بکنید از نیک کرداری شما خوشنود وخواهم شد — Do that which will be more ſaving: I ſhall be pleaſed at your good conduct.

کار بدرستی جاری می شود در اندک روز کار دیوار باتمام میرسد — The buſineſs goes on properly; in a ſhort time the wall will be finiſhed.

هرگاه دیوار قایم شود تیرها را برداشته سقف بپوشد — As ſoon as the walls are built up, raiſe the beams, and cover in the roof.

تیرها را تراشیده نجاران تیار داشته اند عنقریب بر میدارم — The beams are hewn, and the carpenters have finiſhed them; I ſhall very ſoon raiſe them up.

هرگاه سقف پوشیده شود خوب مصالحه
داده کوبه کاري مضبوط بکنانید

As soon as the roof is covered in, give good materials *for the terrace*, and have it well beaten.

در هیچکار قصور نخواهد رفت هر قدر که
استوار شود کوشش بعمل خواهم آورد

No part of the busineſs will be neglected: I will exert all my endeavours to have the work ſtrong.

دالان و حجرها را سقف تیار شد
اگر بفرمایند سفیدکاري شروع بشود

The roofs of the hall and rooms being ready, if you pleaſe the plaiſtering may be begun.

اول بیرون را سفیدکاري شروع
بکنید هرگاه خشک شود اندرون بکنانید

Firſt begin with plaiſtering the outſide, and as ſoon as that is dry, proceed on the inſide.

رنگساز را طلبیده دریچه و دروازه رنگ
بکنانم یا ساده بماند یا بید بافي شود

Shall I ſend for the painters, and make them paint the windows and doors, or are they to continue plain, or to be rattaned?

رنگین بکنید سبز بیرون باشد و سرخ
اندرون بید بافي درکار نیست شیشه
بد هید

Paint them: let them be green without-ſide and red within; rattans are of no uſe, glaze them.

بیرون دیوار بالاي چونه کاري چیزي رنگ
کرده شود یا همچنین سفید بماند

On the outſide of the wall is any colour to be put over the coat of plaiſter, or is it to continue white in this manner?

رنگ زردمي خواهم اما زرد بسیار
مشوخ نشود نیم زرد باشد

I want yellow, but let it be pale, not a deep colour.

براي در پرده ها بانات خریده بدوزانم
یا که از کهاروه پرده ها تیار بکنانم

When I have bought broad cloth for purdahs for the doors, ſhall I have them made up, or ſhall I have purdahs made of Kahruah?

Make

پردهٔ اندرونی از بانات بکنید و پرده بیرونی
از کهارو که از باران خراب خواهد شد

Make purdahs for the inside of broad cloth, and for the outside of Kahrwali, as they will be injured by the rain.

عمارات باغ از استرکاری و دروازه بندی
وغیره فراغ یافت

The buildings in the garden are all plaistered, and fitted up with doors, &c.

هرگاه از رنگ کردن و پرده ها بستن فارغ
شوید مرا خبر کنید که رفته ببینم

As soon as you have done the painting, and hung up the purdahs, let me know that I may go and see the place.

دریچه دروازه هم رنگین شد و پردها آویخته
گشت صاحب سوار شده ببینند

The windows and doors are painted, and the purdahs hung up, take a ride there, sir, to see.

در خریداسپان وغیره

OF PURCHASING HORSES, &c.

دو اسپ خوش رفتار خرید کنید که برای
آمد و رفت باغ بهل تیار کردن میخواهم

Buy two horses that have good paces, as I want to set up a chariot to go backwards and forwards to the gardens.

سوداگران اسپ آمده اند اسپهای
خوب آورده اند بفرمایند اسپ کدام رنگ
بیارم

The horse merchants are come, they have brought good horses, direct what colours I shall bring?

یکجفت همرنگ میخواهم مشکی باشد
یا کمیت یا سمند یا نقره

I want a pair of one colour, let them be black, or chesnut, or bay, or white.

There

There is a very fine ſaddle horſe to be had; but there is no match.

یکراس اسپ بسیار تحفه برای سواری بدست می آید اما جفت ندارد

It is a Toorky, or a Tazee, and how many years old, of what colour, and what price is aſked?

ترکیست یا تازی و چند ساله است و چه رنگ دارد و قیمتش چه میگوید

It is a Mejunneſs, and may be five years old, it is of a bay colour: he ſays the price is one thouſand rupees.

مجنس است پنجساله خواهد بود رنگ سمند دارد هزار روپیه قیمت میگوید

To-morrow bring that ſame horſe, and alſo another pair for a carriage; and ſend for a rough rider that I may ſee them rode.

آن اسپ و دیگر یکجفت برای بهمان فردا بیارید چابک سوار را طلبیده سواری به بینم

I have brought that very horſe, beſides three or four pair, take your choice.

همان اسپ و دیگر سه چهار جفت آورده ام هر چه پسند شود بگیرند

Tell the rough rider to mount and ride about before me, that I may ſee the horſe's paces.

چابک سوار را بگوئید که سوار شود در روبروی من گشت بدهد به بینم که رفتار چگونه دارد

All the three pair appear to have good paces, which ever you prefer, I will ſettle the price of them.

رفتار هر سه جفت خوب می نماید هر چه پسند فرمایند قیمتش بکنم

I like that pair of cheſnuts, ſettle the price and take them.

همین کمیت مرا خوش می آید قیمت آن وصال کرده بگیرید

He ſays that the price of that pair is fifteen hundred rupees, how far, ſir, will you go?

آن جفت را پانزده صد روپیه قیمت میگوید صاحب تا چند خواهند داد

Say,

بگوئید من هزار روپیه خواهم داد اگر قبول کند بدهد والا واپس برد

Say, I will give a thouſand rupees, and if he conſents, let him give *the horſes*, or elſe take them away.

بدوازده صد روپیه راضی کرده ام اگر مرضی باشد بگیرند والا واپس ببرد

I have brought him to agree to twelve hundred rupees, if you pleaſe keep them; or elſe let him take them back again.

ازین کم نمی تواند شد مرا گران می نماید و گرانی در بازار نیست

Cannot it be leſs than this? to me it appears dear; there is no ſcarcity in the market.

واقعی اسپ بسیار آمده است اما همه خوب نیست من بسیار ردو بدل کردم یک فلوس کم نمیکند

True many *horſes*, have come, but they are not all good; I have higgled a great deal; he will not abate a pice.

یکدو روز دیگر مهلت بدهید بجاهای دیگر رفته به بینند که خریداران دیگر چه می دهند

Wait a day or two longer, that he may go to other places and ſee what other purchaſers give.

می ترسم که اسپ بسیار خوب است مبادا کسی خواهش کرده بگیرد و از دست من برود

I fear as the horſe is very fine, that ſome perſon taking a fancy to him ſhould buy him, and he ſlip out of your hands.

ماین قیمت کسی نخواهد گرفت بخاطر جمع باشید آخر اینجا خواهد آمد و خواهد داد

No one will take the horſe at this price, do'nt be uneaſy, at laſt he will come here and give it.

پس بگویم که ازین زیاده نخواهد شد اگر می دهی زر بگیر والا بخانه برو

Then ſhall I ſay, that there will be nothing beyond this: if you give the horſe, take the money or elſe go your ways.

بلی بگوئید که این چنین قیمت جای دیگر نخواهی یافت خطا میکنی که نمیدهی

Yes, tell him he will not meet with ſuch a price as this any where elſe, and that he will do wrong in not giving the horſe.

After

بهزار جهد راضي کردم اما ميگويد صرف ودستوري هيچ نخواهم داد بي خرج خواهم گرفت

After a thouſand exertions, I have ſatisfied him; but he ſays, I will not allow any exchange or brokerage, I will receive the money without deduction.

خوب بيخرج خواهم داد اما اسپ را امشب بخيار بگذارد که عيبهايش معلوم شود

Well, I give it free of deduction, but he muſt leave the horſe to-night at the option of inſpection* for diſcovering his defects.

بخيار يکشب راضي شد فردا براي زر خواهد آمد حالا اسپ را در کجا ببندم

He is ſatisfied to allow one night's inſpection, to-morrow he will come for the money; now where ſhall I tie the horſe?

بيرون ببنديد يک اصطبل کاهي زود تيار بايد کرد مزدور بطلبيد

Tie him without doors—a ſtraw ſtable muſt be got ready immediately; ſend for workmen.

مزدوران آوردم جاي نشان بدهند که اصطبل چه مقدار ساخته شود

I have brought workmen, point out a ſpot, and direct of what dimenſion the ſtable is to be made.

بهمين جا بسازيد اما زود در دو روز تيار کنيد بانس و رسن و کاه هر قدر که خواهد خريده بدهيد

Erect it on this ſpot, but expeditiouſly, in two or three days get it ready: buy and bring bamboos, twine and ſtraw, in whatever quantity may be requiſite.

مزدوران را سرانجام دادم ميگويند فردا تا شام اصطبل تيار کرده ميدهم

I have given the materials to the workmen: they ſay they will get the ſtable ready by to-morrow evening.

چابک سوار را بگوئيد که امشب از احوال اسپ خبر گيران باشد اگر چيزي عيب داشته باشد بگويد

Tell the horſe breaker to examine to-night the condition of the horſe, and if he has any fault to tell it. The

* Vide Hamilton's Hedya, Vol. II. page 296.

چابک سوار میگوید تمام شب بیدار بوده
خبر گرفتم هیچ عیب ندیدم که بگویم

The horſe-breaker ſays, I watched the whole night and examined, but could not diſcover any fault to tell of.

بگوئید که راست بگوا گر دانسته عیب را
پنهان خواهی کرد بر ذمه تست

Tell him to ſay truly, for if he has diſcovered any fault and conceals it, he is reſponſible.

سوداگر برای زر اسپ آمده است
میگوید قافله ما فردا کوچ خواهد کرد

The merchant is come for the price of the horſe; he ſays that his company decamp to-morrow.

کلید بگیرید در فلان صندوق اشرفیها است
هزار روپیه را اشرفی برآورده بدهید

Take the key, in ſuch a cheſt are gold-mohurs: having taken out a thouſand rupees in gold mohurs, give them.

صندوق وا کرده هزار روپیه را اشرفی
برآورده می دهم نمیگیرد روپیه میخواهد

I have opened the cheſt, and having taken out a thouſand rupees in gold mohurs, I offered them, but he refuſes them, and wants ſilver.

پس اشرفیها را خورده کرده
روپیه بدهید چیزی نقصان خواهد شد

Then change the gold-mohurs and give rupees; there will be ſome loſs.

اشرفیها را خورده کرده هزار روپیه
دادم ده روپیه کم شد از صراف
وانیده ام

When I had changed the gold mohurs, I gave a thouſand rupees; ten rupees were wanting which I gave through a banker.

تاکید کنید که مزدوران اصطبل زود تیار
کنند اسپان بیرون تصدیع می یابند

Hurry the workmen, that they may finiſh the ſtable quickly; the horſe ſuffers inconvenience from being out of doors.

اصطبل تیار شد اسپانرا در انجا برده
ببندم که بآرام تمام باشند

The ſtable is ready; ſhall I order the horſes to be kept there, that they may be quite at their eaſe?

Yes

بلي در انجا بندید و سائیس سابق اگر خوب باشد همانرا بدارید و الا دیگر نگاهدارید

Yes, have them placed there; and if the former groom is a good one, keep him, or elſe hire another.

سائیس سابق بسیار مضبوط است و ماندن هم مي خواهد چند روز همان باشد

The former groom is very active, and is likewiſe deſirous of remaining; keep him for ſome days.

به پرسید که همیشه دانه چه قدر مي یافتند اینجا هم همان قدر بدهید که لاغر نشوند

Aſk what allowance of gram they have been always uſed to have, and give him the ſame quantity, that the horſes may not be lean.

سائیس میگوید این قدر دانه مي یافتند سواي آن مصالح هم مي یافتند

The groom ſays they had ſuch a quantity of gram; beſides which they had alſo ſpices, &c.

هر قدر که در انجا مي یافتند بدهید و مصالح هم روبروي بخورانید که دزدي نکند

Give whatever quantity they were uſed to get them, and alſo ſpices, &c. given to eat before your face, that the groom may not ſteal.

برای گشت دادن چابک سوار را طلب دارم که اسپ را هموار کند

In order to keep the horſes in exerciſe, ſhall a horſe breaker be ſent for to train them?

از چابک سوار چکار است بهلبان را طلبیده بگوئید که هر روز چرخ داده برای بهل تیار کند

What need is there of a horſe-breaker? ſend for the coachman and tell him to lunge them every day, and break them in for a carriage.

بهلبان میگوید اسپانرا چرخ داده تیار کردم اگر بهل یابم بسته بکردانم

The coachman ſays, I have lunged the horſes and trained them, if I could meet with a carriage I would put them in it.

شما بروید یک منزل بهل خوب که رنگ و روغنش درست باشد تلاش کنید

Go and enquire for a good carriage that is well painted and varnished.

بسیار تلاش کردم بهلهای مستعمل بدست می آید اما بهل نو جای میسر نایست

I have made great enquiry, a fecond hand carriage may be had, but a new one is not to be met with any where.

من شنیده ام بالای جهاز یک بهل کار ولایت آمده است شما بروید و خبرش بیارید

I have heard that a carriage of Europe make is arrived on a fhip, go and bring an account of it.

صاحب من رفته بود بهل مخالف است مالکش میگوید برای شما نمی کشایم آقای خود را بیارید

Sir, I have been, the carriage is packed up, the owner fays, I will not open it for you, bring your own maſter.

خوب من میروم شما هم همراه بیائید ببینم که چگونه است و چه قیمت میگوید

Well, I am going, come along with me, I ſhall ſee what kind of carriage it is, and what price he aſks.

آدمانرا بگوئید که مالکش را بطلبند و غلاف را وا کنند که مال را دیده قیمت بکنیم

Tell the people to call the proprietor of it, and open the package, that when I have ſeen the carriage, I may agree about the price.

آدمانش میگویند که صاحب قدری توقف فرمایند مالک جائی رفته است حالا می آید

His people ſay, " deſire the Gentleman to wait a little, the proprietor is gone to ſome place, and is coming."

یکي از ینهارا بفریسید که زود رونه بآقاي خود خبر کند و براي من یک کرسي بیاریدکه بنشینم

Send one of them to go quickly and inform his maſter; and bring me a chair that I may ſit down.

آدم که براي خبر رفته بود آمد میگوید نیافتم معلوم نیست که کجا رونه است وکي خواهد آمد

A man who went to inform him, ſays, he could not find him, neither can he tell where he is gone, or when he will return.

پس اینجا نشستن فایده ندارد مرروم باو ئید هرگاه بیاید یک آدم مرا خبر دهد

It anſwers no purpoſe ſitting here, I am going; tell him as ſoon as his maſter comes to bring me word.

صاحب برنخیزند مالکش مي آید از دور همچنان مینماید که او خواهد بود قدري نزدیک بیاید تا بشناسم

Sir, don't you riſe, the proprietor is coming, at a diſtance it appears to be him, when he comes a little nearer, I ſhall know him.

عجب بصارت تیزدارید که باین قدر دور اورا شناختید شاید او نباشد

You are wonderfully ſharp-ſighted, that you ſhould know him at ſuch a diſtance, perhaps it may not be him.

نه صاحب همان است حالا که نزدیک می آید هیچ اشتباه نماند و نوکرانش هم میگویند

No ſir, it is the ſame, now that he approaches no doubt remains, and his ſervants alſo ſay ſo.

واقعي که بهل بسیار تجفکي دارد اما قیمت بسیار سنگین میگوید مقدور من نیست

Indeed the carriage is very handſome, but he aſks a moſt exorbitant price, it is beyond my ability.

اگر نقد نشود به نسیه بگیرند زر بمرور ادا خواهد شد

If you have not caſh, take it on credit, the money will be paid by degrees.

Becauſe

Becauſe the carriage is very handſome, I have bought it at any rate; ſend for coolies to carry it home carefully.

بهل از بسکه ندرت دارد بهر صورت خریدم
بار برداران را بطلبید که باحتیاط برداشته
در خانه ببرند

The coolies have brought the carriage; now be pleaſed to order where it is to be kept, and what perſon is to take charge of it.

بهل را بار برداران آوردند حالا بفرمایند که کجا
نگاه داشته شود و چه کس خبر گیرانش باشد

Make a coach-houſe of ſuch a place that is empty, leave it there, and tell the coachman to take care of it.

فلان مکان که خالی است همان را بهل خانه کرده
بگذارید و بهلبان را بگوئید که خبر گیری کند

The coachman ſays, that if you give orders, he will put the horſes to the carriage, and drive them, that he may ſee how they will go.

بهلبان عرض میکند که اگر بفرمایند اسپان را
در بهل بسته بگردانم به بینم که چه طور میروند

Yes, let him for once put the horſes to the carriage, and drive them a little, to ſee how they draw; but let him not go far.

بلی یکبار اسپانرا در بهل به بندد
و قدری بگرداند به بیند که چه طور میکشند
اما دور نرود

The coachman ſays, I have driven the horſes a little, they were ſomewhat unruly, they have not yet taken to it.

بهلبان میگوید اندک گشتانیدم
اسپان قدری شوخی کردند هنوز
خوگر نشده اند

Tell him to break them in by degrees, if he is in an hurry, the horſes will become vicious.

بگوئید آهسته آهسته رام کند اگر زودی خواهد کرد
اسپان بد خو خواهند شد

I told him in a ſhort time they will be uſed to it; let him in this manner drive out the empty carriage ſometimes.

گفتم در اندک روز است تعمال خواهد شد
همچنین بهل خالی چندگاه گشت بدهد

Orders

ORDERS TO A KHANSAMAN.

Order the khanſaman to lay the breakfaſt table early to-morrow morning, I will go in the chariot to the garden.

The khanſaman deſires to know, where you will eat your dinner, and requeſts to be favoured with your orders.

Tell him, that when ſupper is done, to ſend off the kitchen furniture along with the cook to the garden; I will dine there.

He aſks if he ſhall take proviſions for one day only, or whether you will remain there two or three days, that he may take a proper quantity?

Tell him, that I ſhall certainly remain two or three days, let him carry a good ſupply of fowls and mutton; freſh bread and butter I will ſend for every day from town.

The khanſaman aſks, whether he is to go along with the kitchen furniture, or to ſet off early in the morning? Tell

احکام بخان سامان

خان سامان را بگوئید که فردا میز حاضری زود چیند من بر بهل سوار شده در باغ خواهم رفت

خان سامان عرض میکند که طعام دو پاس کجا نوشش جان خواهند فرمود هر چه بفرمایند بدان موجب بکنم

بگوئید بعد طعام شب اسباب باورچی خانه مع باورچیها در باغ راهی کند طعام روز همان جا خواهم خورد

عرض می کند که سر انجام یکروزه ببرم یا دو سه روز در انجا اقامت خواهند فرمود که همانقدر ببرم

بگوئید البته دو سه روز خواهم ماند مرغ وبز زیاده ببرد نان ومسکه تازه روزانه از شهر خواهم طلبید

خان سامان عرض می کند که من هم همراه اسباب باورچی خانه در شب بروم یا صباح روانه شوم

بگوئید که صباح مرا حاضري خورانیده برود اما پیشتر نایب خودرا بفریسد که دران جا تردد کند

Tell him to go after having given me my breakfaſt in the morning; but let him ſend his mate on before to make preparations there.

مي گویدبدون رفتن من کار بدرستي نخواهد شد نایب را بگذارم که صاحب را حاضري بخوراند

He ſays, that unleſs himſelf goes, buſineſs will not proceed properly; he will leave his mate to give you, ſir, your breakfaſt.

اگر او مي رود بگوئید طعام با تکلف تیار کند دو سه آشنارا دعوت خواهم کرد

If he goes himſelf, tell him to prepare a plentifull dinner; I ſhall invite two or three acquaintances.

عرض میکند چند قسم طعام منظور است فرمایش کنند رفته تیار کنم

He aſks, how many kinds of diſhes are requiſite, be pleaſed to order, that he may go and make ready.

بگوئید دو سه قسم پولاو و چهار پنج قسم قلیه ودو پیازه ودو سه قسم کباب تیار کند

Tell him to make two or three kinds of pullâow and four or five ſorts of curries, and doopeazahs, and two or three different kâbobs.

عرض میکند که همه نمکین خواهد شد یا چیزي چاشني دارهم شود کباب بریان شود یا آشي

He aſks if they are all to be ſeaſoned with ſalt, or whether alſo ſome are to be ſweetened; and are the kâbobs to be fried or roaſted?

بگوئید پولاو نمکین ونیم عفره کند و یک قلیه چاشني دار و باقي نمکین و یک کباب آشي ودیگر بریان کند

Tell him to ſeaſon the pullâows with ſalt and ſafron; to have one curry ſweetened and the reſt ſalted; and one kâbob roaſted and the reſt fried.

He

عرض میکند ظروف چینی آلات ببرم یا نقره آلات هم باشد که میز مرتب نماید

He asks if he is to take only the China ware or the silver plate also to deck the table?

بگوئید البته نقره آلات ببرد اما یاد داشت آن نویسانده حواله نویسنده کند

Tell him undoubtedly to carry the plate; but when he had written a memorandum thereof, let him give it to the clerk.

آبدار کدام وقت خواهد رفت و چند صراحي و لکن و چه قدر شوره همراه خواهد برد

At what time is the Aubdar to go: how many flaggons and coolers, and what quantity of saltpetre shall he take along with him?

آبدار همراه خانسامان برود چرا که وقت ناشتا چاي میخورم آب سرد درکار نیست هرقدر که ضرور است ببرد

Let the Aubdar go along with the khanſaman, becauſe at breakfaſt time I drink tea; there is no need of cold water; let him take whatever quantity is neceſſary.

آبدار عرض میکند که آب از ینجا ببرم یا از تالابهاي انجا هر چه خوب است آب آورده سرد کنم

The Aubdar aſks if he ſhould carry water from hence, or whether he ſhall take it out of the tanks there that are good, and cool it?

از آب مختلف بیماري مي شود دو سه خم آب از خانه همراه ببرد

If is unwholeſome to drink different waters; let him take along with him two or three jars from the houſe.

مردم شاگرد پیشه میگویند که براي ماندن ما مردم در انجا مکان نیست کجا خواهم ماند

The ſervants ſay, there is no place for us to live in, where are we to dwell?

Take

Take a tent out of the military ſtores, and ſend it along with a feraſh, that it may be pitched for them.

یک خیمه از فراشخانه برآورده همراه یک فراش بفرستید که برای آنها استاده کند

In what place are the chariot and horſes to remain at the garden; neither ſtable nor coach-houſe being yet ready there!

اسپ و بهل در باغ کجا خواهد ماند هنوز اصطبل و بهل خانه در انجا تیار نشده است

Until a place is ready there, the chariot every day after conveying me thither, may return to town.

تا تیار شدن مکان هر روز مرا رسانیده باز در خانه آمده بمانند

Your ſervant will now take leave: I will wait on you to-morrow at the garden.

بنده حالا رخصت می شوم فردا در باغ بملازمت خواهم رسید

OF SICKNESS, &c.

در بیماری وغیره

Moonſhy, I expected you three or four days at the garden, you did not come even one day.

منشی سه چهار روز در باغ انتظار شما کردم یک روز هم نرسیدید

From the day I took my leave of you, ſir, I have had a violent fever and ague, with an head-ache.

از روزیکه از خدمت صاحب مرخص شدم تب لرزه و درد سر بشدت دارم

Then why did you ſtir from home? the air is very pernicious, go quickly, and take care not to expoſe yourſelf to the air.

پس چرا از خانه برامدید هوا بسیار مضر است زود بروید و احتیاط هوا بکنید

I have come myſelf to ſhew the condition I am in, leſt ſome one might ſlander me by ſaying, that I was ſtaying away under a pretence.

برای نمودن احوال خود آمده ام که مبادا کسی غمازی کند که بهانه کرده نشسته است

معالج کیست و چه تشخیص کرده است

تب از گرمی است یا سردی

Who is your phyſician, and what has he aſcertained; does the fever proceed from heat or cold?

فلان طبیب علاج میکند میگوید باغم وصفرا مرکب است اما صفرا غالب است

Such a phyſician preſcribes medicine, he ſays, it is a mixture of phlegm and bile; but that the latter predominates.

آخر دوا چه تجویز کرده است و غذا چه میدهد و پرهیز از چه میفرماید

At length what medicine has he preſcribed, what diet does he allow, and from what things does he direct you to abſtain?

سه روز منضج میدهد بعد از ان مسهل خواهد داد غذا نخود اب میدهد واز دیگر طعام پرهیز میفرماید

Three days he preſcribes ſuppuratives, after which he will order a purge: for regimen he gives nakhood water, and directs me to abſtain from every other kind of ſuſtenance.

مسهل بسیار خوب است اخلاط را اخراج خواهد کرد بعد از ان دوا چه خواهد داد

A purge is very beneficial; it will expel the peccant humours; after that what will be given?

طبیب می گوید بعد از تنقیه معده قدری تبرید کرده حبوب خواهم داد

The doctor ſays, that after cleanſing the ſtomach, and cooling the habit a little, he will give pills.

تا که دوا می خورید هرگز بد پرهیزی مکنید والا دوا هیچ اثر نخواهد کرد و از مرض رهائی نخواهید یافت

As long as you are taking phyſic, obſerve a ſtrict regimen, otherwiſe the medicine will have no effect, nor will you be relieved from your complaint.

مطلق اشتها ندارم از بوی طعام نفرت می شود اما تشنگی از حد زیاده است

I have not the leaſt appetite, I loath the ſmell of victuals; but I have an unquenchable thirſt.

Don't

آب بسیار مخورید هر چند بتوانید خود را ضبط کنید آنچه بخورید جوشانده بخورید

Don't drink much water, reſtrain yourſelf as much as poſſible; whatever you drink firſt let it be boiled.

هرگاه آب می خورم اسـتفراغ میشود و صفرا بسیار برمی آید و دهن تلخ میشود

Whenever I drink water I reach, and I throw up a great deal of bile; and my mouth is bitter.

درمسهل تمامی خلط صفرا بدر خواهد شد سوای این هیچ تدبیر نیست

In the evacuation all the bilious humours will be expelled, there is no other courſe to be taken.

طبیب میگوید بعد اخراج مواد هر روز سکنجبین بخورید که دافع صفرا است

The phyſician ſays, after having expelled the humours, you ſhall every day take oxymel, which is a purger of bile.

اگر از معالجه این طبیب افاقه شود بهتر والا پیش طبیب دیگر بروید

If you ſhould recover by the treatment of this phyſician ſo much the better; otherwiſe apply to another.

چندی دوای این بخورم اگر تخفیف نمیشود خواهم گذاشت

I will take his medicines for ſome time, if I ſhould not find relief, I will quit him.

ازروزی که دوامی خورید بنسبت سابق آرام یافتید یا بدستور است

From the day you have been taking medicine, compared with your former ſtate, are you ſomewhat better, or juſt in the ſame condition?

تپ مفارقت نکرده است اما سوزش بدن و تشنگی قدری کم است

The fever has not left me, but the heat of the body and the thirſt, are ſomewhat abated.

آهسته آهسته همه بر طرف خواهد شد دوا بلا ناغه مي خورده باشيد

By degree, all will be removed, take the medicine regularly.

مي خواهم كه براي تبديل هوا از اينجا روم جاي ديگر بمانم

For the ſake of changing the air, I want to remove from hence to ſome other place.

اگر راي طبيب درين موافق شود براي تبديل هوا برويد والا مرويد

If the phyſician approves of this, go and change the air; otherwiſe do not go.

از طبيب پرسيده بودم صلاح داد كه تبديل هوا بسيار فايده دارد

I have aſked the phyſician, who ſays, that the change of air; will be very beneficial.

END OF THE DIALOGUES.

THREE CHAPTERS OF St. MATTHEW's GOSPEL.

TRANSLATED INTO PERSIAN, FROM THE ORIGINAL GREEK.

By the late WILLIAM CHAMBERS, Esqr.

PREFACE.

IT was the opinion of the late *Sir William Jones*, "that the only human mode for the general extension, of our pure faith in Hindooſtan, would be to tranſlate into Sanſcrit and Perſian ſuch chapters of the Prophets, particularly of Iſaiah, as are indiſputably evangelical, together with one of the Goſpels, and a plain prefatory diſcourſe containing full evidence of the very diſtant ages in which the predictions themſelves and the hiſtory of the divine perſon predicted, were ſeverally made publick; and then quietly to diſperſe the work among the well educated natives, with whom if in due time it failed of producing very ſalutary fruit by its general influence, we could only lament more than ever, the ſtrength of prejudice and the weakneſs of unaſſiſted reaſon*."

That an idea ſo truly benevolent and ſuggeſted by ſo diſtinguiſhed a character, ſhould not have been carried into effect, is much to be regretted. No doubt, he who planned, could have beſt performed ſuch a work.—How painful the reflection, that thoſe men who were moſt able to undertake ſo deſirable a project, are no more. If providence had ſpared *Mr. William Chambers*, by this time, the Perſian part might have been executed.—How well qualified he was to tranſlate from the original Greek, the New Teſtament Scriptures, will appear by the following ſpecimen, taken from the thirteen chapters of St. Matthew, which he had completed and corrected before his death. Perhaps no European ever had a more competent knowledge of the idiom, peculiarities and *curioſa felicitas* of the Perſian tongue, than *Mr. Chambers*, whoſe youth was devoted to the attainment of it, and whoſe age improved and poliſhed his early acquiſitions.—Whoever attentively examines this product of his talents, critical ſkill and preciſion, will have cauſe to lament the loſs of a man who adorned human life, and who deſerved to be honored both as a ſcholar and a chriſtian.—It is devoutly to be wiſhed, that ſome perſon learned in the Greek and Perſian languages, would undertake to finiſh, what *Mr. Chambers* ſo happily began.

Calcutta, 30th June, 1795.

D. B.

* Aſiatic Reſearches, Vol. I. page 275.

THE GOSPEL ACCORDING TO St. MATTHEW.

CHAP. V. - - page 142
CHAP. VI. - - — 148
CHAP. VII. - - — 153

PREFACE.

IT was the opinion of the late Dr. Wells, "that the early manner made for the general reception of the Gospels particularly of Luke, at any intelligible evangelical together with one of the Epistles and a plain prefatory dialogue containing full evidence of the very different eyes in which the prediction themselves and the history of the divine person predicted, were severally made public; and then quickly to dispatch the work among the well educated entirely with whom it in due time it failed of producing very salutary fruit by its general influence, we could only lament more than ever, the effects of prejudice and the weakness of unfounded zealots."

That an idea so truly benevolent and befriended by its distinguished a character, should not have been carried into effect, is much to be regretted. No doubt, he who planned, could have well performed such a work.—How painful the reflection, that those men who were not able to undertake so desirable a project, are no more. If providence had spared Mr. Wells Cleveley, by this time, the Persian part might have been executed.—How well qualified he was to translate from the original Greek, the New Testament Scripture, will appear by the following specimen, taken from the thirteen chapters of St. Matthew, which he had completed and corrected before his death. Perhaps no European eye had a more competent knowledge of the idiom, peculiarities and simple graces of the Persian tongue, than Mr. Cleveley, whose youth was elevated to the attainment of it, and whose age improved and polished his early acquisitions.—Whoever attentively examines this product of his talents, critical skill and precision, will have cause to lament the loss of a man who adorned human life, and who deserved to be honored both as a scholar and a christian.—It is devoutly to be wished, that some person learned in the Greek, and Latin languages, would undertake to finish what Mr. Cleveley so happily began.

Calcutta, June, 1795.

D. B.

OUR SAVIOUR's SERMON ON THE MOUNT.

وعظ ايشوع المسيح بركوه زيتون

انجيل بكلام متي

THE GOSPEL ACCORDING TO St. MATTHEW:

فصل پنجم

CHAP. V.

(۱) و چون دید که مردم بسیار جمع شدند بر بالای کوه رفت و وقتیکه نشسته بود شاگردانش نزدیک آمدند

AND ſeeing the multitudes, he went up into a mountain: and when he was ſet, his diſciples came unto him.

(۲) و لب خود را گشوده تعلیم داد و گفت

2. And he opened his mouth, and taught them, ſaying,

(۳) فرخنده انکسان که در روح مسکین اند که ملکوت آسمان ازان آنهاست

3. Bleſſed *are* the poor in ſpirit: for theirs is the kingdom of heaven.

(۴) فرخنده انکسان که نوحه می کنند که آنها تسلی خواهند یافت

4. Bleſſed *are* they that mourn: for they ſhall be comforted.

(۵) فرخنده حلیمان که زمین ورثه آنها خواهند شد

5. Bleſſed *are* the meek: for they ſhall inherit the earth.

(۶) فرخنده انکسان که گرسنه و تشنه حق اند زیرا که ایشانرا سیری خواهد شد

6. Bleſſed *are* they which do hunger and thirſt after righteouſneſs: for they ſhall be filled.

(۷) فرخنده رحیمان که مرحوم خواهند شد

7. Bleſſed *are* the merciful: for they ſhall obtain mercy.

(۸) فرخنده آنها که دل پاک دارند که انها خدارا خواهند دید

8. Bleſſed are the pure in heart: for they ſhall ſee God.

(۹) فرخنده صلح کنندگان که فرزندان خدا نامیده شوند

9. Bleſſed *are* the peace-makers: for they ſhall be called the children of God.

(۱۰) فرخنده انها که بتعصب گرفتار اند از بهر حق که ملکوت آسمان ازان آنهاست

10. Bleſſed *are* they which are perſecuted for righteouſneſs ſake: for theirs is the kingdom of heaven.

(۱۱) خوشا بر احوال شما وقتیکه ملامت

11. Bleſſed *are* ye when men ſhall revile you,

and perſecute *you*, and ſhall ſay all manner of evil againſt you falſely for my ſake.

میکنند و تعصب مینمایند و هر سخن بد در باره شما از بهر من باطل میگویند

12. Rejoice, and be exceeding glad; for great *is* your reward in heaven: for ſo perſecuted they the prophets which were before you.

(۱۲) شاد باشید و وجد کنید که اجر شما در آسمان بسیار است زیرا که بهمین قسم پیغمبران را که پیش از شما بودند تعصبها میکردند

13. ¶ Ye are the ſalt of the earth: but if the ſalt have loſt his ſavour, wherewith ſhall it be ſalted? it is thenceforth good for nothing, but to be caſt out, and to be trodden under foot of men.

(۱۳) شما نمک زمین هستید اگر نمک تباه شود از چه اصلاح پذیرد به هیچ نارزد مگر اینکه بیرون انداخته شود و پایمال مردم گردد

14. Ye are the light of the world. A city that is ſet on an hill cannot be hid.

(۱۴) شما نور عالم هستید شهر که بر کوه واقعست پنهان نتواند بود

15. Neither do men light a candle, and put it under a buſhel; but on a candleſtick, and it giveth light unto all that are in the houſe.

(۱۵) و هرگاه چراغی افروخته باشند آنرا بزیر پیمانه نمی نهند مگر بر چراغدان میگذارند و تمام مردم خانه را روشنی می دهد

16. Let your light ſo ſhine before men, that they may ſee your good works, and glorify your Father which is in heaven.

(۱۶) نور شما چنان پیش مردم بتابد که اعمال نیک شما را مشاهده نموده تحمید کویند بنام پدر شما که بر آسمان است

17. ¶ Think not that I am come to deſtroy the law or the prophets: I am not come to deſtroy, but to fulfil.

(۱۷) گمان مبرید که من جهت منسوخ کردن توریت و پیغمبران آمدم نه برای منسوخ نمودن بلکه برای تکمیل آمده ام

For

18. For verily I ſay unto you, Till heaven and earth paſs, one jot or one tittle ſhall in no wiſe paſs from the law, till all be fulfilled.

(۱۸) راست میگویم بشما که تا آنکه آسمان وزمین درنخواهد گذشت یک خط ویک نقطه تا همه بعمل نیاید از توریت نخواهد گذشت

19. Whoſoever therefore ſhall break one of theſe leaſt commandments, and ſhall teach men ſo, he ſhall be called the leaſt in the kingdom of heaven but whoſoever ſhall do, and teach *them*, the ſame ſhall be called great in the kingdom of heaven.

(۱۹) هرکه ادنی ترین این احکام را فرو گذارد ومردم را چنان بیاموزد او در ملکوت آسمان حقیر نامیده میشود اما هرکه بعمل آرد وتعلیم دهد او در ملکوت آسمان بزرگ خواهد شد

20. For I ſay unto you, That except your righteouſneſs ſhall exceed *the righteouſneſs* of the ſcribes and Phariſees, ye ſhall in no caſe enter into the kingdom of heaven.

(۲۰) زیرا که بشما میگویم که اگر اتقای شما پیش از اتقای کاتبان وفریسیان نباشد در ملکوت آسمان درنمی آئید

21. ¶ Ye have heard that it was ſaid by them of old time, Thou ſhalt not kill; and whoſoever ſhall kill ſhall be in danger of the judgment.

(۲۱) گوش کرده اید که به پیشینیان گفته شده است قتل مکن وهرکه قتل کند ملزم قضا خواهد شد

22. But I ſay unto you, That whoſoever is angry with his brother without a cauſe, ſhall be in danger of the judgment; and whoſoever ſhall ſay to his brother Raca, ſhall be in danger of the council: but whoſoever ſhall ſay, Thou fool, ſhall be in danger of hell-fire.

(۲۲) لیکن من بشما میگویم که هرکه بی موجب برادر خود غضب کند مستوجب قضا خواهد شد وهرکه برادر خود را گوید که ای سفاله در الزام اجلاس خواهد آمد وهرکه گوید که ای احمق مستلزم آتش جهنم میشود

23. Therefore, if thou bring thy gift to the altar, and

(۲۳) پس اگر قربان خود را بر مذبح

and there rememberest that thy brother hath ought againſt thee.

میکذرانی ودرانجا بیادت آید که برادر تو چیزی
کله بر تو دارد

24. Leave there thy gift before the altar, and go thy way, firſt be reconciled to thy brother, and then come and offer thy gift.

(۲۴) قربان خودرا همانجا پیش مذبح رها کن
وبرو اول بابرادرت آشتی کن ومن بعد
بیا قربان خود را بگذران

25. Agree with thine adverſary quickly, whiles thou art in the way with him: leſt at any time the adverſary deliver thee to the judge, and the judge deliver thee to the officer, and thou be caſt into priſon.

(۲۵) با مدعی خود زود موافق شو مادامیکه
باو در راه باشی مباداکه ترا مدعی بقاضی
سپارد و قاضی ترا حوالهٔ سرهنگ کند ودر
زندان انداخته شوی

26. Verily, I ſay unto thee, thou ſhalt by no means come out thence, till thou haſt paid the uttermoſt farthing.

(۲۶) ترا راست میگویم که ازانجا بیرون
نخواهی آمد تاکه ادای فلوس باقی نکرده باشی

27. ¶ Ye have heard that it was ſaid by them of old time, Thou ſhalt not commit adultery.

(۲۷) شنیده اید که به پیشینیان گفته شد
که زنا مکن

28. But I ſay unto you, That whoſoever looketh on a woman to luſt after her, hath committed adultery with her already in his heart.

(۲۸) لیکن من بشما میگویم که هر که بر زن
بآرزوی نفسانی نگاه میکند همانذم باو در دل
خود زنا کرده است

29. And if thy right eye offend thee, pluck it out, and caſt *it* from thee; for *it* is profitable for thee that one of thy members ſhould periſh, and not that thy whole body ſhould be caſt into hell.

(۲۹) پس اگر چشم راست ترا بلغزاند
آن را برکنده از خود بیفکن زیرا که بهتر
است که یکی از اعضای تو نابود شود و نه که
تمام اندامت در جهنم پرتافته شود

30. And if thy right hand offend thee, cut it off

(۳۰) واگر دست راست ترا بلغزاند اورا ببر

واز خود بافکن زیرا که ترا سود مند است
که یکي از عضوهاي تو هلاک شود و نه که تمام
اندامت در جهنم انداخته کردد

off, and caſt *it* from thee: for it is profitable for thee that one of thy members ſhould periſh, and not that thy whole body ſhould be caſt into hell.

(۳۱) گفته شده است که اکر کسي زن خودرا
پدرود کند اورا طلاق نامه بدهد

31. It hath been ſaid, Whoſoever ſhall put away his wife, let him give her a writing of divorcement.

(۳۲) لیکن من بشما میکویم که هر کس که زوجه
خودرا سواي بعلت زنا رها کند باعث زنایش
باشد و هر کسي که آن زن واکذاشته را
در نکاح خود آرد او زنا میکند

32. But I ſay unto you, That whoſoever ſhall put away his wife, ſaving for the cauſe of fornication, cauſeth her to commit adultery: and whoſoever ſhall marry her that is divorced committeth adultery.

(۳۳) باز شنیدید که بمتقدمین کفته شد که
سو کند دروغ مخور و سو کندهاي خودرا باخدا
وفا کن

33. ¶ Again ye have heard that it hath been ſaid by them of old time, Thou ſhalt not forſwear thyſelf, but ſhalt perform unto the Lord thine oaths.

(۳۴) لیکن من بشما میکویم که مطلقا سو کند
مخورید نه به آسمان که کرسي خدا هموں است

34. But I ſay unto you, Swear not at all; neither by heaven, for it is Gods throne:

(۳۵) و نه بزمین که نشیمن پاي او هموں
است و نه به بیت المقدس زیرا که شهر
پادشاه عظیم است

35. Nor by the earth, for it is his foot-ſtool; neither by Jeruſalem, for it is the city of the great King.

(۳۶) و نه بسر خود قسم خوردن روا است
زیرا که یک موي انرا سفید یا سیاه نتواني
ساخت

36. Neither ſhalt thou ſwear by thy head, becauſe thou canſt not make one hair white or black.

(۳۷) مکر حرف زدن شما همین باشد که آري آري

37. But let your communication be, Yea, yea;

yea; Nay, nay: for whatſoever *is* more than theſe cometh of evil.

38 ¶ Ye have heard that it hath been ſaid, An eye for an eye, and a tooth for a tooth.

39. But I ſay unto you, That ye reſiſt not evil: but whoſoever ſhall ſmite thee on thy right cheek, turn to him the other alſo.

40. And if any man will ſue thee at the law, and take away thy coat, let him have thy cloak alſo.

41. And whoſoever ſhall compel thee to go a mile, go with him twain.

42. Give to him that aſketh thee, and from him that would borrow of thee turn not thou away.

43. ¶ Ye have heard that it hath been ſaid, Thou ſhalt love thy neighbour, and hate thine enemy.

44. But I ſay unto you, Love your enemies, bleſs them that curſe you, do good to them that hate you, and pray for them which deſpitefully uſe you, and perſecute you:

45. That ye may be the children of your Father

وتنه به که انچه افزون ازین باشد ازان بدیست

(۳۸) شنیدید که گفته شده است که

چشم عوض چشم ودندان عوض دندان

(۳۹) اما من بشما میگویم که بابدي معارضه

مکنید لیکن هر کس که ترا بر رخسار راست

طپانچه میزند رخسار دیگر هم پیش او بگردان

(۴۰) واگر کسي میخواهد که ترا کرفتار قضیه

سازد واز تو پیراهن ستاند قبا نیز با او

بگذار

(۴۱) وهر که ترا تا یک میل به سخره برده

تا دو میل همراه او برو

(۴۲) وهر که از تو چیزي سوال کند عطا بکن

وکسي را که از تو وام میخواهد از پیش خود مران

(۴۳) شنیدید که گفته شد همسایه خود را

دوست دار ودشمن خود را دشمن دار

(۴۴) لیکن من بشما میگویم که دشمنان

خود را دوست دارید و برکت بخوانید بر سر

آنها که بر شما لعنت میکویند و نیکي بکنید

با آنها که بر شما حسد میبرند ودعا کنید در حق

آنها که شمارا ملامت میکنند وزحمت میرسانند

(۴۵) تا که فرزندان پدر خود باشید که بر آسمانست

Father which is in heaven, for he maketh his ſun to riſe on the evil and on the good, and ſendeth rain on the juſt and on the unjuſt.

که او چه بر بدان و چه بر نیکان افتاب خود رامي تاباند و چه بر صالحان و چه بر ظالمان بارشش مي بارانند

46. For if ye love them which love you, what reward have ye? do not even the publicans the ſame?

(۴۶) زیرا که اگر آنهارا دوست میدارید که شمارا دوست میدارند اجر شما چه خواهد بود آیا دنیاداران نه همین میکنند

47. And if ye ſalute your brethern only, what do you more *than others?* do not even the publicans ſo?

(۴۷) واگر فقط برادران خودرا سلام میگویید چه فضیلت دارید آیا دنیاداران نه همین میکنند

48. Be ye therefore perfect, even as your Father which is in heaven is perfect.

(۴۸) پس شما کامل باشید همچنان که پدر شما که بر آسمان است کامل است

CHAP. VI.

فصل ششم

TAKE heed that ye do not your alms before men to be ſeen of them: otherwiſe ye have no reward of your Father which is in heaven.

(۱) احتیاط کنید که صدقه شما پیش مردم نشود که آنهارا ببینند که درین صورت اجر نیابید نزد پدر شما که بر آسمان است

2. Therefore, when thou doſt *thine* alms, do not ſound a trumpet before thee, as the hypocrites do, in the ſynagogues, and in the ſtreets, that they may have glory of men. Verily I ſay unto you, they have their reward.

(۲) پس هرگاه که صدقه میدهي بوق نوازي در پیش مکن بنوعیکه در جماعتها و شارعها ریاکاران میکنند بمرد مانیکه از مردم معزز شوند راست بشما میگویم که آنها اجر خود مي یابند

But

3. But when thou doſt alms, let not thy left hand know what thy right hand doeth;

(۳) لیکن هر گاه تو صدقه مید هی دست چپ
تو ندانذ انچه دست راست تو میکند

4. That thine alms may be in ſecret: and thy Father, which ſeeth in ſecret; himſelf ſhall reward thee openly.

(۴) تا که صدقه تو مخفی باشد و پدر تو که
خفیه می بیند علانیته ترا مکافات خواهد داد

5. ¶ And when thou prayeſt, thou ſhalt not be as the hypocrites are; for they love to pray ſtanding in the ſynagogues, and in the corners of the ſtreets, that they may be ſeen of men. Verily I ſay unto you, they have their reward.

(۵) و هر گاه نماز بجا می آری مثل ریاکاران
مباش که آنها در جماعتها و در کوشهای
شوارع استاده نماز کردن پسند میکنند
تا که بمردم ظاهر شود راست بشما میگویم که
انها اجر خود میبابند

6. But thou, when thou prayeſt, enter into thy cloſet, and, when thou haſt ſhut thy door, pray to thy Father which is in ſecret, and thy Father which ſeeth in ſecret, ſhall reward thee openly.

(۶) ولیکن تو وقتیکه نماز میکنی اندرون حجره
خود برو و در وازه را بند کرده بسوی پدر خود
خفیه نماز کن و پدر تو که ستر را می بیند
علانیته ترا مکافات خواهد بخشید

7. But when ye pray, uſe not vain repetitions, as the heathen do: for they think that they ſhall be heard for their much ſpeaking.

(۷) اما در اثنای نماز پر گوئی مکنید بنوعیکه
اقوام غیر میکنند که آنها خیال میکنند که از زیاده
گوئی نماز پذیرا خواهد شد

8. Be not ye therefore like unto them: for your Father knoweth what things ye have need of, before ye aſk him.

(۸) پس مثل آنها مباشید زیرا که پدر
شما میداند که کدام حاجات دارید پیش ازان
که از و میخواهید

9. After this manner therefore pray ye: Our Father which art in heaven, hallowed be thy name

(۹) پس شما بدین وجه نماز بگنید ای پدر ما
که بر آسمانی مقدس و محترم باد نام تو

Thy

(۱۰) بیاید ملکوت تو و مرضي تو چنانچه در آسمان معمول است همچنان بر زمین نیز کرده باد

10. Thy kingdom come. Thy will be done in earth as *it is* in heaven.

(۱۱) روزي مارا امروز عطا کن

11. Give us this day our daily bread.

(۱۲) وگناههاي مارا رها کن چنانچه ما نیز مقروضان مارا معاف داریم

12. And forgive us our debts, as we forgive our debtors.

(۱۳) و مارا در آزمایش میار لیکن زابلیس خلاص کن بنابر آنکه ملکوت و قدرت وجلال از آن تو است ابداومو بدا امین

13. And lead us not into temptation, but deliver us from evil. For thine is the kingdom, and the power and the glory, for ever. Amen.

(۱۴) زیرا که اگر تقصیرات مردم را معاف دارید پدر آسماني شما شمارا نیز خواهد آمرزید

14. For, if ye forgive men their treſpaſſes, your heavenly Father will alſo forgive you.

(۱۵) اما اگر جرایم مردم را فرا نمیگذارید پدر شما نیز از سر تقصیرات شما نخواهد گذشت

15. But if ye forgive not men their treſpaſſes, neither will your Father forgive your treſpaſſes.

(۱۶) وهرگاه که روزه دارید مثل ریاکاران ترش رو مباشید که آنها شکل خودرا بدنما میسازند تا که پیش مردم روزه دار نمایند راست بشما مي گویم که آنها اجر خود مي یابند

16. ¶ Moreover, when ye faſt, be not as the hypocrites, of a ſad countenance: for they diſfigure their faces, that they may appear unto men to faſt. Verily I ſay unto you, they have their reward.

(۱۷) لیکن تو هرگاه که روزه میداري سر خودرا بروغن بینداو روي خودرا بشو

17. But thou when thou faſteſt, anoint thine head, and waſh thy face;

18. That thou appear unto men to faſt, but unto thy Father which is in ſecret: and thy Father, which ſeeth in ſecret, ſhall reward thee openly.

(۱۸) تا که پیش مردم روزه دار ننمائی مگر به پدر تو که در خفیه است و پدرت که در جلوت می بیند یاداشش تو در جلوت خواهد نمود

19. ¶ Lay not up for yourſelves treaſures upon earth, where moth and ruſt doth corrupt, and where thieves break through and ſteal.

(۱۹) جهت خود گنجها بر زمین ذخیره نکنید جائیکه کرم و زنگ ضایع کند و دزدان نقب زنند و بدزدی برند

20. But lay up for yourſelves treaſures in heaven, where neither moth nor ruſt doth corrupt, and where thieves do not break through nor ſteal.

(۲۰) لیکن گنجها برای خود در آسمان ذخیره کنید جائیکه نه کرم و نه زنگ ضرر رساند و نه دزدان نقب زنند و نه بسرقه برند

21. For where your treaſure is there will your heart be alſo.

(۲۱) زیرا که در هر جا که گنج شما میباشد دل شما نیز در انجا خواهد بود

22. The light of the body is the eye: if therefore thine eye be ſingle, thy whole body ſhall be full of light.

(۲۲) چراغ جسم چشم است پس اگر چشمت صاف باشد تمام تنت روشن میشود

23. But if thine eye be evil, thy whole body ſhall be full of darkneſs. If therefore the light that is in thee be darkneſs, how great *is* that darkneſs!

(۲۳) لیکن اگر چشمت فاسد باشد تمامی جسمت تاریک شود پس هرگاه که روشنی که اندرون تو هست تاریکی باشد آن تاریکی چند شود

24. ¶ No man can ſerve two maſters: for either he will hate the one, and love the other; or elſe he will

(۲۴) دو خداوند را کسی نتواند پرستید مگر یکی را دشمن و دیگری را دوست خواهد داشت

یا یکي را خواهد چسپید و دیگر را خوار خواهد دید
بندگي خدا و خدمت نفس هر دو نتوانید
بجا آورد

will hold to the one, and deſpiſe the other. Ye cannot ſerve God and mammon.

(۲۵) لهذا بشما مي گویم که براي جان خود
اندیشه مکنید که چه خوریم و چه نوشیم
و نه براي تن خود که چه پوشیم ایا جان بهتر
از خوراک و تن بهتر از پوشاک نباشد

25. Therefore, I ſay unto you, Take no thought for your life, what ye ſhall eat, or what ye ſhall drink: nor yet for your body, what ye ſhall put on. Is not the life more than meat, and the body than raiment?

(۲۶) بر پرندگان آسمان نگاه کنید که نه تخم میکارند
و نه درو میکنند و نه در انبارها فراهم مي آرند معهذا
پدر آسماني شما آنها را مي پرورد ایا قدر شما
بسي افزون از مرتبه آنها نباشد

26. Behold, the fowls of the air: for they ſow not, neither do they reap, nor gather into barns; yet your heavenly Father feedeth them. Are not ye much better than they?

(۲۷) کدامست از میان شما که از غم خوردن
یکدست بقامت خود تواند افزود

27. Which of you by taking thought can add one cubit to his ſtature?

(۲۸) و جهت لباس چرا غم خوار مي باشید
بر سوسن صحرائي نظر کنید که چگونه مي بالد
نه رنج مي کشد و نه ریسد

28. And why take ye thought for raiment? conſider the lilies of the field how they grow; they toil not, neither do they ſpin;

(۲۹) اما بشما میگویم که سلیمان در تمامي
شان خود برابر یکي از اینها ملبس نبود

29. And yet I ſay unto you, that even Solomon, in all his glory, was not arrayed like one of theſe.

(۳۰) پس اگر گیاه کشت زار را که امروز

30. Wherefore if God ſo clothe the graſs of the field

field, which to-day is, and to-morrow is caſt into oven, *ſhall he* not much more *clothe* you, O ye of little faith?

در و خود است و فردا در تنور انداخته شود خدا چنین می پوشاند شما را چه بیشتر نخواهد پوشانید ای مردم کم اعتقاد

31. Therefore take no thought, ſaying, What ſhall we eat? or wherewithal ſhall we be clothed?

(۳۱) فاهذا اندیشناک مشوید و مگوئید که چه خوریم و چه نوشیم و چه پوشیم

32. (For after all theſe things do the Gentiles ſeek,) for your heavenly Father knoweth that ye have need of all theſe things.

(۳۲) زیرا که اقوام دنیا این همه می جویند لیکن پدر آسمانی شما میداند که محتاج این همه چیز می باشید

33. But ſeek ye firſt the kingdom of God, and his righteouſneſs, and all theſe things ſhall be added unto you.

(۳۳) لیکن اول ملکوت خدا را و صلاحیت اورا بجوئید و این همه بشما ملحق خواهد شد

34. Take therefore no thought for the morrow: for the morrow ſhall take thought for the things of itſelf. Sufficient unto the day *is* the evil thereof.

(۳۴) پس جهت فردا اندیشه مکنید که فردا فکر امور خود خواهید نمود برای امروز غم امروز بس است

CHAP. VII.

JUDGE not, that ye be not judged.

فصل هفتم

(۱) داوری مکنید تا بر شما نیز داوری نشود

2. For with what judgment ye judge, ye ſhall be judged: and with what meaſure ye mete, it ſhall be meaſured to you again.

(۲) زیرا که بهمان قاعده که داوری میکنید داوری بر شما خواهد شد و بهمان پیمانه که شما می پیمائید بشما باز پیموده شود

And

3. And why beholdeſt thou the mote that is in thy brothers eye, but conſidereſt not the beam that is in thine own eye,?

(۳) و چرا بر خاشکي در چشم برادرت نگاه ميکني و شهتير را که در چشم خود است نمي بيني

4. Or how wilt thou ſay to thy brother, Let me pull out the mote out of thine eye; and behold a beam *is* in thine own eye;

(۴) يا بچه وجه به برادرت خواهي گفت که بگذر تا خاشک را از چشمت دور کنم و اينک شهتيري در چشم تو

5. Thou hypocrite, firſt caſt out the beam out of thine own eye; and then ſhalt thou ſee clearly to caſt out the mote out of thy brothers eye.

(۵) اي منرور اول شهتير را از چشم خود دور کن وان وقت صاف به نظرت آيد که خاشک از چشم برادرت چگونه برآري

6 ¶ Give not that which is holy unto the dogs, neither caſt ye your pearls before ſwine, leſt they trample them under their feet, and turn again and rent you.

(۶) انچه مقدس است به سگان مدهيد و مرواريدهاي خود پيش خوکان مياندازيد مبادا که بپاي خود آن را پايمال کنند و برگشته شما را بدرند

7 ¶ Aſk, and it ſhall be given you: ſeek, and ye ſhall find: knock, and it ſhall be opened unto you.

(۷) خواهش کنيد و شما را داده شود بجوئيد و خواهيد يافت و بکوبيد و بر روي شما گشاده شود

8 For every one that aſketh receiveth: and he that ſeeketh findeth: and to him that knocketh it ſhall be opened.

(۸) زيرا که خواهش کننده وصول مي نمايد و جوينده مي يابد و کوبنده را گشاده شود

9 Or what man is there of you, whom if his

(۹) و في الواقع کدام مردمي است

Son

ازميان شما كه اكر پسرش ازونان
طلبد اورا سنكي دهد

(۱۰) يا اكر ماهي درخواست كند اورا ماري
دهد

(۱۱) پس هرگاه شما كه بد ميباشيد
مواهب خير به اطفال خود دادن ميدانيد
بچند مراتب زياده ازين پدر شما كه بر
آسمان است بسايلانش ارزاني
خواهد داشت

(۱۲) پس هر چه چشم داريد از مردم
كه در شما كنند چنان نيز شما در
حق آنها بكنيد كه مراد از شريعت و
پيغمبران همين است

(۱۳) از در تنك درائيد زيرا كه در فراخ
است وراه وسيع كه به هلاكت برد و در
روندگانش بسيار اند

(۱۴) براي اينكه در تنك است وراه
صعب است كه بزندگاني برد و يابندگان
آن قليل اند

(۱۵) ليكن حذر كنيد از پيغمبران كاذب
كه نزد شما به لباس بز مي آيند و

fon aſk bread, will he give him a ſtone?

10 Or if he aſk a fiſh, will he give him a ſerpent.

11. If ye then being evil know how to give good gifts unto your children, how much more ſhall your Father which is in heaven give good things to them that aſk him.

12. Therefore all things whatſoever ye would that men ſhould do to you, do ye even ſo to them for this is the law and the prophets.

13. ¶ Enter ye in at the ſtrait gate: for wide *is* the gate and broad *is* the way that leadeth to deſtruction, and many there be which go in thereat;

14. Becauſe ſtrait *is* the gate, and narrow is the way which leadeth unto life, and few there be that find it.

15. ¶. Beware of falſe prophets, which come to you in ſheeps clothing, but inwardly they are

ravening wolves.

16. Ye ſhall know them by their fruits. Do men gather grapes of thorns, or figs of thiſtles?

17. Even ſo every good tree bringeth forth good fruit: but a corrupt tree bringeth forth evil fruit.

18. A good tree cannot bring forth evil fruit: neither can a corrupt tree bring forth good fruit.

19. Every tree that bringeth not forth good fruit is hewn down, and caſt into the fire.

20. Wherefore by their fruits ye ſhall know them.

21. ¶ Not every one that ſaith unto me, Lord, Lord, ſhall enter into the kingdom of heaven: but he that doth the will of my Father which is in heaven.

22. Many will ſay to me in that day, Lord, Lord, have we not propheſied in thy name? and in thy name have caſt out devils? and in thy name done many wonderful works?

23. And then will I profeſs unto them, I never knew

از اندرون گرگان ژیان میباشند

(۱۶) آنهارا از ثمرات آنها توانید شناخت
ایاگاهی از خار انگور یا از خسک انجیر برآرند

(۱۷) پس چنین است که هر درخت
خوب ثمره نیک دهد لیکن درخت خراب
ثمره بد دهد

(۱۸) شجره خوب نتواند که ثمره بد دهد
و نه شجره خراب که ثمره نیک دهد

(۱۹) هر درخت که میوه نیک ندهد بریده
و در آتش انداخته گردد

(۲۰) پس آنهارا از ثمرات آنها توانید
شناخت

(۲۱) نه هر کس که مرا خداوندا خداوندا میگوید
در ملکوت آسمان داخل شود لیکن انکه
مرضی پدرم که بر آسمان است بجا آرد

(۲۲) بسیاران در آن روز مرا خواهند گفت
که یا خداوند یا خداوند نه بنام تو پیغمبری کردیم
وبنام تو شیاطین را اخراج نمودیم وبنام تو
کرامات بظهور آوردیم

(۲۳) و در آن وقت به انها اقرار خواهم کرد

knew you: depart from me, ye that work iniquity.

که کاهی شمارانشناختم دور شوید ازمن ای بدکرداران

24. ¶ Therefore, whoſoever heareth theſe ſayings of mine and doth them, I will liken him unto a wiſe man, which built his houſe upon a rock.

(۲۴) پس هرکس که این سخنهای مرا بشنود وانرا بعمل آرد اورا بمرد دانا تمثیل دهم که خانه خودرا بر سر سنگ تعمیر نمود

25. And the rain deſcended, and the floods came, and the winds blew, and beat upon that houſe; and it fell not; for it was founded upon a rock.

(۲۵) و باران فرو بارید و سیلابها آمد و بادها وزید بران خانه ریخت و نیفتاد زیرا که بنیادش بر سنگ نهاده شد

26. And every one that heareth theſe ſayings of mine, and doth them not, ſhall be likened unto a fooliſh man which built his houſe upon the ſand.

(۲۶) و هر که این کلمات مرا بشنود و انرا بعمل نیارد بمرد جاهل متشابه شود انکه خانه خودرا بر ریگ تعمیر کرد

27. And the rain deſcended, and the floods came, and the winds blew, and beat upon that houſe; and it fell, and great was the fall of it.

(۲۷) و باران فرو بارید و سیلابها در آمد و بادها وزید و بران خانه حمله آوردند و افتاد و سقطه ان عظیم بود

28. And it came to paſs when Jeſus had ended theſe ſayings, the people were aſtoniſhed at his doctrine.

(۲۸) و چنان شد که هرگاه ایشوع این سخنهارا بانجام رسانید خلایق بر تعلیم او متحیر شدند

29. For he taught them as one having authority, and not as the ſcribes.

(۲۹) زیرا که تلقین او بر سبیل صاحب قدرت بود و نه بقاعده کاتبان تبریزیان

Notes

نصاب تجنيس اللغات

تصنيف مولانا عبد الرحمن المشهور بجامي

NISSÁB TUJ-NEE-SE UL LOGÁT.

This ingenious little poem on the reſemblance of words in the Perſian language, is the production of the renowned *Moulláná Abdulrahmán*, commonly called *Jami*, who flouriſhed in the court of the Turkiſh Emperor Mohammed the Second, in the middle of the 15th century of the chriſtian Era.

بسم الله الرحمن الرحيم

تجنيس خط

رمل مثمن محذوف

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

1 بعد توحيد وصفات خالق شام و سحر — واز پس نعت وثنائي خواجهٔ خير البشر

2 بهر تزئين عروسان سخن از بحر طبع — ميكشم در لغت يكسان درين سلك گهر

3 كردم اين مجموعه را در صنع تجنيس اللغات — تا ضيائي را لغت داني بياد آرد مكرر

4 نُخْل باشد ممسكي و نَحْل شد نام مكس — نَخْل را گر باز پرسي معنيش ميدان شجر

NOTES.

The ſubject of this ſection is called *Tujnee-ſe-khut* تجنيس خط or *linear reſemblance*, the form of the letters being alike, and the different ſignifications of the words depending on either the diacritical, or the vowel points, or on both.

نحل
4 نُخْل
نَحْل
نَخْل

To every ſection is prefixed the meaſure of the verſe in which it is compoſed. Thoſe who wiſh to go further into this ſubject, may conſult a work lately publiſhed entitled " Diſſertations on the Rhetoric, Proſody, and Rhyme of the Perſians.

IN THE NAME OF THE MOST MERCIFUL GOD.

1. After *declaring* the unity and attributes of the Creator of evening and morning

   And the eulogy and praiſes of the teacher,* the moſt excellent of human kind.

2. *I proceed with ſetting forth that* for the purpoſe of decking the brides of ſpeech from the ocean of nature,

   I draw the even pearls of language on this ſtring of jewels.

3. I formed this collection on the ſubject of the reſemblance of ſpeech,

   Merely to aſſiſt Zee-i† in remembering the different meanings of words.

4 نُخْل means parſimony; and نَحْل is the name of a fly (a bee.)

   If you require what is نَخْل know it to be the name of a tree (the date.)

---

* Mohammed.

† The name of Jami's ſon, for whoſe inſtruction he compoſed this poem.

5 خُبْز نان برخوان بمعني حِبْر دانشمند دان خَيْر نيكوئي خَبَر آگاهي اي صاحب خبر

6 جَبْر پيوستن شكسته هر چه باشد در لغت حِيْز نامرد است و حَيِز را بخوان ضد زبر

7 بَقْل تره نَقْل بيرون كردن چيزي بود ثِقْل را ميخوان گراني اي حريف پرهنر

8 جَنْب نام پهلو و جَنَّت بود نام بهشت جَيْب شد نام گريبان خُبْث شد لوث بشر

9 غَيْب ناپيدا عِنَب انگور باران است غَيْث غَبْن ميغ و غَبْن را ميدان خسارت عَيْن زر

NOTES.

	حر		نعل		عس		
5	خُبْز	7	بَقْل	9	غَيْب		
	حِبْر		نَقْل		عِنَب		
	خَيْر		ثِقْل		غَيْث		
	خَبَر						
			حس		عن		
	حِيز	8	جَنْب		غَيْن		
6	جَبْر		جَنّت		غَبْن		
	حِيز		جَيْب		عَيْن		
	حِيز		خُبْث				

5. خُبْز Signifies bread; and حِبْر, is a learned doctor.

خَيْر Is goodneſs; and خَبَر intelligence, O! man of experience.

6. جَبْر In the dictionary, means repairing any thing that is broken:

حِيْز Is a weak wretch; and حِيْز is the oppoſite of above (beneath.)

7. بَقْل Is a potherb; and نَقْل the removal of any thing.

ثِقْل, Means weight, O! expert artiſt.

8. جَنْب Is a ſide; and جَنَّت is paradiſe.

جَيْب The collar of a garment; and خُبْث the contamination of vice.

9. غَيْب Signifies hidden; عِنَب a grape; and غَيْث is rain.

غَيْن a cloud; غَبْن injury; and عَيْن gold.

10 حَلْب باشد شیر دوشیدن حَلَب نام بلاد هست خُلَّت دوستي رجلّت بزرگي اي پسر

11 صَنْج چنگ وصَبْح شد اسپ دوان رادم زدن صَبْح باشد خوبروئي صُبْح دان وقت سحر

12 جَرّ راندن حَرّ کرما خَرّا قتادن بود شد بِنَا بنیان ثَنَا وصف ونَبَا باشد خبر

13 تِبْر زردان بِیْر نام چاه نَیِّر روشن است حَیَّه مار وحَبَّه دانه جُنَّه رامعني سپر

14 هست نَاصِر مردم یاري کننده در لغت فهم کن سیراب نَاضِر همچو باصر دیده ور

NOTES.

10	حلب		12	حر		13	بر
	حَلَب			جَرّ			تِبْر
	حَلَب			حَرّ			بِیْر
	خُلَّت			خَرّ			نَیِّر
	جِلّت			بنا			حبه
	صح			بِنَا			حَیَّه
11	صَنْج			ثَنَا			حَبَه
	صَبْح			نَبَا			جُنَّه
	صَبْح						
	صُبْح						

14	ناصر
	نَاضِر
	باصر

10. حَلْب Means milking; حَلَب is the name of a city (Aleppo.)

خُلَّت Is friendſhip; and جِلَّت, means eminence. O! my ſon.

11. صَنْج Is a ſhell; and ضَبْح is a horſe at ſpeed breathing hard.

صَبْح Is beauty; and صُبْح is the dawn of day.

12. جَرّ Is driving; حَرّ heat; and خَرّ ſignifies falling.

بِنَا Is foundation; ثَنَا praiſe; and نَبَا means intelligence.

13 تِبْر Is gold; بِئْر a well; and نَيِّر means bright.

حَيَّه A ſnake; حَبَّه a berry; and جُنَّه a ſhield.

14. Know that in the dictionary نَاصِر is an aſſiſtant;

Whilſt نَاضِر means moiſt; and نَاظِر a beholder.

15 غَرْب و عِزّت هست مشهور و عَرَب عند عجم — دان عَزَب مرد مجرد ای عزیز خوش سیر
16 جَوْز باشد چار مغز و حَوْر شد نام ستم — حُور باشد زن سیه چشم و بغایت خوبتر
17 نَحْت را معنی تراشیدن بَحَت دان زیرلی — تَحْت را اگر باز پرسی هم بخوان ضد زبر
18 صِغْر خالی صُغْر روئین صَغَر باشد نام چرخ — نَسْر کرکس نَشْر پرگندن و کر مردم بَشَر
19 شد غِنا زر داری و نام کلیم آمد عَبَا — گر عَنَا را باز پرسی معنیش رنج و ضرر

NOTES.

	عرب		بحث				نسر
15	غَرْب	17	نَحْت	18	نَسْر		
	عِزّت		بَحَت		نَشْر		
	عَرَب		تَحْت		بَشَر		
	عَزَب		صغر			عنا	
	حور	18	صِغْر	19	غِنا		
16	جَوْز		صُغْر		عَبَا		
	جَوْر		صَغَر		عَنَا		
	حُور						

25. غَرْبْ and عِزّت are common words, and عَرَب is the oppoſite of Ajem.

Know that عَزَب is a bachelor, Oh! my dear ſon, of pleaſing diſpoſition.

26. جَوْز is a walnut; and جَور means violence.

And حُور is a beautiful nymph with black eyes.

27. نَحّت ſignifies to cut; and نَحَت is ſagacity.

And if you enquire the meaning of تَحْت you will find it to be the oppoſite of above (i. e. under).

28. صِفْر, is a cypher; صُفْر braſs; and صَقَر a bird of prey:

نَسْر is the vulture; نَشْر means diffuſing; and بَشَر mankind.

رمل مثمن مقصور

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

20 نُوْر باشد روشنی وثَوْر گاو نر بدان نُوْر نام پُوْر افریدون شه صاحب قران

21 فَتْح ضد بستن است و قُبْح زشتی قَبِیْح ریم ذِیْب کرک وذَنَب جرمست وذَنَب دم ایجوان

22 فَجّ ره فَخ دام وان عالِي کران عَالِي بلند غَیْر دیگر غَبْر خاک وعِیْر باشد کاروان

NOTES.

	نور		ذیب	22	غیر
20	نُور		ذِیْب		غَیْر
	ثَور		ذَنَب		غَبْر
	ثُور		ذَنَب		عِیْر
	پُور		مح		
	مح	22	فَجّ		
21	فَتْح		فَخ		
	قُبْح		عالی		
	قَبِیْح		غَالِي		
			عَالِي		

19. غِنَا signifies riches; and عَبَا is a kind of blanket.

And if you aſk what is عَنَا I ſay it means diſtreſs and injury.

---

20. نُوْر is light; and ثَوْر I would have you to know is a bull.

تُوْر (which may alſo be read پُوْر a ſon) is the name of one of the ſons of Afreedoon, a monarch of renown.

21. فَتْح is the oppoſite of ſhutting; قُبْح is deformity; and قَبْح means pus or matter.

ذِيْب, is a wolf; ذَنْب a crime; and ذَ نَب means a tail, O! young man.

22. فَجّ is a road; فَخْ a ſnare; غَالِي means dear; and عَالِي high.

غَيْر ſignifies another; غَبْر is earth; and عِبْر means a caravan.

23 قَنْد مشهور و قَنَد شد با در نگ و قَيْد بند — قَيْد نام منزلي در راه بيت الله بدان

24 لَعْب بازي لَغْب را معني فرو ماندن بود — از لُغَت گر باز پرسي اصطلاح مردمان

25 حَار گرم و جَار همسايه است در لفظ عرب — حَارِنَه باشد گشنده جَارِيَه کشتي روان

26 رَحْم باشد مهرباني رَجْم نفرين کردن است — گر رَحِم را باز پرسي هست زهدان زنان

27 جِيْد کردن جُنْد لشکر باز جَيِّد نو بود — عِشْق باشد دوستي و غَسَق تاريکي بخوان

NOTES.

	قند		حار		حند
23	قَنْد	25	حَار	27	جِيْد
	قَنَد		جَار		جُنْد
	قَيْد		حارنه		جَيِّد
	قَيْد		حَارِنه		عسق
	لعب		جَارِيه		عِشْق
24	لَعْب		رحم		غَسَق
	لَغْب	26	رَحْم		
	لُغَت		رَجْم		
			رَحِم		

23. قَنْد is well known (ſugar candy); قِثَّد is a cucumber; and قَيْد confinement.

فَيْد is the name of a place on the road to Mecca.

24. لَعْب is ſport; and لَغْب means diſconcerted:

And if you enquire concerning لُغَت you will find that it ſignifies the phraſeology of men.

25. حَار is heat; and جَار is an Arabic word for a neighbour:

حَارِبَه ſignifies a female warrior; and جَارِيَه is a boat moving.

26. رَحْم is compaſſion; and رَجْم ſignifies to curſe.

If you enquire the meaning of رَحِم it is the womb.

27. جِيْد is the neck; جُنْد an army; and again جَدِيْد ſignifies freſh or new:

عِشْق is love; and غَسَق you may read darkneſs.

28 حِنْط کندم را بخوان و حَبْطرا دیوانگي حَبْطرا معني است نازل ای بت شیرین زبان

29 پس عَصَب پي دان غَضَب خشم است جان چه باشد دیو و مار خورد خان نام شهان
و دیگر غَصْب زور

30 عِیْد جشن و عَبْد بنده عِنْد نزدیک و قریب صَیْف گرما صِنْف گونه ضَیْف باشد میهمان

31 نَغْي معدوم و نَقي پاک و تَقي پرهیزگار شد خَفي پنهان حَفي کر باز پرسي مهربان

32 رِجْل پاي و رِحْل باشد کوچ کردن ای عزیز پس زُحَل نام ستاره خوان بهفتم آسمان

NOTES.

	حبط		حان		صعف		حفی
28	حِنْط		جَان		صَیْف		خَفي
	خَبْط		خَان		صِنْف		حَفي
	حَبْط				ضَیْف	32	رحل
			عد				
		30			نغی		رِجْل
	عصب		عِید	31			
29	عَصَب		عَبْد		نَغْي		رِحْل
	غَضَب		عِنْد		نَقِي		زُحَل
	غَصْب				تَقِي		

28. حِنْط is wheat, and خَبْط signifies madneſs.

خَبْط ſignifies alighting, O! idol, whoſe words give delight.

29. Then know that عَصَب is a ſinew; غَضَب anger; and again غَصْب violence.

What is جَان? a demon and a ſmall ſnake; and خَان is a title of Kings.

30. عِيْد is a feſtival, عَبْد a ſlave; and عِنْد near and approximate:

صَيْف Summer; صِنْف a kind; and ضَيْف a gueſt.

31. نَفْي ſignifies negative نَقِي pure; and تَقِي pious.

خَفِي is hidden: and حَفِي upon enquiry you will find to mean beneficent.

32. رِجْل is a foot; رِحْل ſignifies, my dear, to march.

زَحَل is the name of a planet (Saturn) in the ſeventh heaven.

33 حَاجِب ابرو در لغت خوانند حَاجَت آرزو حَرْبَه نیز جِزْیَه شد نام خراج ای دلستان

34 رِیح بادو رِیْح کر پرسی بدان معنیش سود زِیْج دان نام کتابی کاصل تقویم است آن

35 خَیْل اسپان و جَبَل کوه و حِیَل مکر و فریب حَبْل را معنی رسن دان ای صنم محبوب جان

36 دان شَتَا سرما سَنَا دان روشنی دیگر سَبَا نام شهری کاندر و بلقیس را بودی مکان

NOTES.

33	حَاجِب	35	خَیْل
	حَاجَت		جَبَل
	حربه		حِیَل
	حَرْبَه		حَبْل
	جِزْیَه		
			سنا
34	رِیح	36	شَتَا
	رِیْح		سَنَا
	رِیح		سَبَا
	زِیْج		

33. حَاجِب in the dictionary is explained to be the eyebrow; and حَاجَت means want,

حَرْبَه is a ſpear; and جِزْيَه is the name of a Tax*, O! delight of my heart.

34. رِيْح is wind; and رِبْح you will find to mean uſury.

زِيْج is the name of a book (aſtronomical tables) from which is formed the Almanac.

35. خَيْل Horſes; جَبَل a mountain; and حِيَل means cunning and deceit;

Know O! beloved idol of my ſoul that حَبْل ſignifies a rope.

36. Know that شِتَا is winter, سَنَا light; and again

سبا Is the name of a city whoſe Queen was Balkeis ‡:

* The poll tax levied from all who are not Mohammedans. It was introduced into Hindoſtan, by Aurugzebe, but afterwards abolished.

‡ The Queen of Sheba who came to Jeruſalem in the time of Solomon to make trial of his wiſdom, by propoſing to him riddles and other enigmatical queſtions.

37 جَزْم قطع وجِزم ... بجان جُزْم را معنی گناه پس حَرَم پیرامن خانه است گر پرسی ازان

38 بَصْل دان نام پیاز و نَصْل دان پیکان تیر نَحْر قربان بَحْر دریا بَخْر بد بوئی دهان

39 دان مُخَبَّط شیفته سر باز مُخَيَط سوزن است نام دریا شد مُحِيط ای خسرو شیرین زبان

40 جِنْس امتا جَيْش لشکر پس حَبْس زندان بود طَرْف چشم و ظَرْف آوند و طَرَف جانب بدان

NOTES.

37	حرم		نحر		حس		طرف
	جَزْم		نَحْر	40	جِنْس	41	طَرْف
	جِزْم		بَحْر		جَيْش		ظَرْف
	جُزْم		بَحْر		حَبَس		طَرَف
	حَرَم		محط				
	نصل	39	مُخَبَّط				
38	بَصْل		مُخَيَط				
	نَصْل		مُحِيط				

37. جَزْم is amputation; جِزْم lifeleſs; and جُرْم means a crime.

Then حَرَم if you enquire the meaning, you will find it to be the inner apartments of a houſe

38. Know that بَصَل is an onion; and نَصْل the head of an arrow.

نَحْر Sacrifice; بَحْر a ſea; and بَخْر a fetid breath.

39. مُخَبَّط is a madman; and مِخْيَط a needle.

مُحِيط is a name for the ocean, O! prince of ſweet ſpeech.

40. جِنْس is a genus; جَيْش an army; and again حَبْس means a priſon.

طَرْف is an eye ظَرْف a veſſel; and طَرَف a ſide.

رمل مثمن محذوف

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

41 نَبْت رستن بِنْت دختر بَيْت دان نام سرا نُوْح شد نام نبي و يُوْح خورشيد سما

42 حُصْر بسه خُضْر سبزه حَصْر دان نام عدد يُمْن برکت پس يَمَن معروف وثَمْن آمد بها

43 نَاس مردم بَاس سختي فَزْع زاري فَرْع شاخ سِحْر جادو وشَجَر دار وسَحَر صبح صفا

24 حِيْن زمان آمد خَتَن داماد وجُبْن آمد پنير طَل بود باران نرم و ظِل بر خوان سايه را

45 شَيْخ مردي پير باشد سَنْج شد تعريب سنگ صَوْب راه است اي هنرور صَوْت آواز و نوا

NOTES.

	نبت		يمن		فزع		طل
41	نَبْت		يُمْن	44	فَزْع		طَل
	بِنْت		يَمَن		فَرْع		ظِل
	بَيْت		ثَمْن		سحر		سنج
	نوح	43	ناس		سِحْر		شَيْخ
42	نُوْح		نَاس		شَجْر		سَنْج
	يوْح		بَاس	45	سَحَر		صوب
	حصر				حين		صَوْب
	حُصْر				حِيْن		صَوْت
	خُضْر				خَتَن		
	حَصْر				جُبْن		

41. نَبْتَ signifies to gnaw; بِنْت is a daughter, and بَيْت a houſe.

نُوْح is the prophet Noah, and بُوْح is the ſun of the firmament.

42. حَصْر means tied; خَضَر a green herb; and حِصْر ſignifies computation.

يُمْن is bleſſing; يَمَن is well known (Yemen) and ثَمَن means price.

43. نَاس is mankind; بَاس diſtreſs; فَزْع lamentation; and فَرْع a branch.

سِحْر, is magic; شَجَر a tree; and سَحَر the bright dawn of day.

44. حِيْن is time; خَتَن a ſon in law; and جُبْن cheeſe, طَلّ is gentle rain; and ظِلّ means ſhade.

45. شَيْخ an old man; and سَنْج is the proper name for a ſtone* Arabiſed.

صَوْب is a road, O! worthy Sir; and صَوْت means a ſound,

* The Perſian word is سنك

رمل مسدس محذوف

فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

46 فِضَّه نقره قِصَّه دان افسانه را حَيَّه مار و حَبَّه برخوان دانه را

47 خَطَّ کلمه خِطَّ دان شهر کلان شد حُلِي زیور جَلِي ضد نهان

48 دان حَشَم لشکر بمعني جِسْم تن طُهْر پاکي ظَهْر پشت اي جان من

49 نَفْس برخوان ذات نَقْش آمد نگار نَوْم خواب و يَوْم کر خواني نهار

50 خُلْد نام جنت آمد جِلْد چرم پس لَبَن شیراست ازان پس لِيْن نرم

NOTES.

	قصه		حلي		نفس		جلد
46	فِضَّه		حُلِي	49	نَفْس	50	خُلْد
	قِصَّه		جَلِي		نَقْش		جِلْد
	حبه		حسم		يوم		لبن
	حَيَّه	48	حَشَم		نَوْم		لَبَن
	حَبَّه		جِسْم		يَوْم		لِيْن
	خط		طهر				
47	خَطّ		طُهْر				
	خِطّ		ظَهْر				

46. فِضَّه is ſilver; and قِصَّه means a tale:

حَيَّه a ſnake; and حَبَّه read a berry.

47. خَطّ is a letter; and خِطّ a large city.

خُلِي means jewels; and جَلِي is the oppoſite of hidden (manifeſt.)

48. Know that حَشَم means troops; and جِسْم a body.

طُهْر purity; and ظَهْر the vertebræ of the back, O! my ſoul.

49. نَفْس is a perſon; and نَقْش ſignifies a picture.

نَوْم is ſleep; and يَوْم you will find to mean day.

50. خُلْد is one of the names of paradiſe; and جِلْد is ſkin.

Then لَبَن is milk; and لِيْن means ſoft.

51 رَبْبه شک دان رُتْبَه رامعني است جاه هست صَانِعْ کار کر ضَايِعْ تباه

52 غُسْل سر شستن عَسَل دان انگبين شد بَرِيْ پاک وثَرَی خاک زمين

53 پس صَبَا باد و ضِيَا نور قمر هست حِنَّا و حَيَا مشهور تر

54 بَيْض را معني سفيد است اي حبيب نَبْض آن رگ هست کش بيند طبيب

55 دان قَبَس يکپاره آتش از زکال قَيْس هم بشناس اسمار الرجال

56 شَر بود ضد نکوئي سِرّ راز فَتْح دان فيروزمندي فَتْح ناز

NOTES.

	ربه		ری		بض		سر
51	رَبْبه		بَرِي	54	بَيْض	56	شَر
	رُتْبه		ثَرَی		نَبْض		سِرّ
	صانع		صبا		قبس		فتح
	صَانِع	53	صَبَا	55	قَبَس		فَتْح
	ضَايِع		ضِيَا		قَيْس		فَتْح
	عسل		حبا				
52	غُسْل		حِنَّا				
	عَسَل		حَيَا				

51. رَيْبٌ is doubt; and رُتْبَةٌ signifies dignity.

صَائِغٌ is maker; and ضَايِعٌ means depraved.

52. غُسْلٌ signifies to wash the head; and عَسَلٌ is honey.

بَرِيٌّ means pure; and ثَرِيٌّ earth.

53. صَبَا is wind; and ضِيَا, the light of the moon.

حِنَّا, and حَيَا have two common meanings (privet and modesty.)

54. بَيْضٌ signifies white, O! my friend.

نَبْضٌ is that artery (the pulse) which the physician feels.

55. Know that قَبَسٌ is a spark of fire from charcoal.

And قَيْسٌ is the proper name of a man.

56. شَرٌّ is the opposite of virtue; and سِرٌّ a secret.

فَتْحٌ is victory; and قُبْحٌ means amorous play.

57 خَدْ رخساره وحَدْ اندازه خوان — سِیْد و سَیِّد کرک ومهتر را بدان

58 لَیْث را در ترجمه خوانند شیر — لَیْت معنی کاشکی دان لَبْث دیر

59 چون فَقِیْر آمد کدائی پاک ذیل — هم قَفِیْز ار باز پرسی هست کیل

60 بَغْل استر بَعْل شوهر ای جوان — سَرْج زین کر شَرْح میخوانی بیان

61 دَخْل ضد خرج ودَجْل آمد کنار — هست طَاهِر پاک وظَاهِر آشکار

62 غَیْم میغ و کوسفند آمد غَنَم — حُمْر سرخ و خَمْر می ای محترم

NOTES.

	حد		فقیر		سرج		طاهر
57	خَدْ	59	فَقِیْر	60	سَرْج	61	طَاهِر
	حَدْ		قَفِیْز		شَرْح		ظَاهِر
	سید		بغل		دحل		غیم
	سِیْد	60	بَغْل	61	دَخْل	62	غَیْم
	سَیِّد		بَعْل		دَجْل		غَنَم
	لیث						حمر
58	لَیْث						حُمْر
	لَیْت						خَمْر
	لَبْث						

57. خَدّ the cheeks; and حَدّ read a boundary.

Know that سِيْد is a wolf; and سَيِّد a chief.

58. لَيْث they tranſlate a lion.

لَيْت is an ejaculation; and لَبْث means delay.

59. فَقِيْر means a mendicant of auſtere life.

قَفِيْز upon enquiry you will find to mean a meaſure:

60. بَغْل is a mule; and بَعْل a huſband O! young man.

سَرْج is a ſaddle; and the meaning of شَرْح is explanation.

61. دَخْل the oppoſite of expenditure (receipt); and دَجْل is a coaſt.

طَاهِر means chaſte; and ظَاهِر manifeſt.

62. غَيْم is a cloud; aud غَنَم ſignifies a ſheep.

حُمْر is red; and خَمْر is wine O! reſpectable *reader*.

63 رُمْح نیزه زَمْح دان سنگ باور نَرّ کُند م بَزّ جامه تَرّ شود

64 فَرَح شادي فَرْج راسوراخ دان پس قُرَح شد نام شیطان بي کمان

65 عَبْط کژدست اي لغت دان غَیْظ خشم غَیْن دان ابر سیاه و عَیْن چشم

66 تِبْن کاه و تِیْن انجیر اي عزیز هست غافِل اکول عاقِل با تمیز

67 حِزْب را برخوان کروه و حَرْب جنگ غَار دان سوراخ لوه و عَار ننگ

NOTES.

63	رُمْح	زَمْح	نَرّ	بَزّ	تَرّ		
64	فَرَح	فَرْج	قُرَح				
65	عَبْط	غَیْظ	عَیْن				
66	تِبْن	تِیْن	عاقل	غافِل	عاقِل		
67	حِزْب	حَرْب	عار	غَار	عَار		

63. زُمَّخ means a ſpear; and as for زُمَّخ know that it is chryſtal.

بُرّ is wheat; بَزّ a piece of cloth; and تَرّ means brackiſh.

64. فَرَح is delight; and فَرْج means an aperture.

Then قُرْح is one of the names of Satan, without doubt.

65. عَبْط is falſehood O! philologer; and غَيْظ is anger.

غَيْن is a black cloud; and عَيْن an eye.

66. تِبْن is ſtraw; and تِيْن a fig O! my precious.

غَافِل is a blockhead; and عَاقِل means intelligent.

67. حِزْب read a troop; and حَرْب war.

غَار a cave; and عَار ſhame.

تجنیس تام

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

68 سام نام مرک وزر خوان عُود نام ساز و چوب جَارِیَه واه است و کشتي عَیْن چشم و چشمه باز

66 نُوْن دوات و ماهي آمد جان چه باشد دیو و مار پس دَقِیق است آرد و باریک ای

سرمست ناز

70 حَاجِب ابرو یست و دربان سَمّ سوفار است و زهر ذَات هستي و خداوندا ي حریف جان نواز

NOTES.

68	سام	مرک و زر
	عُود	ساز و چوب
	جَارِیَه	واه و کشتي
	عَیْن	چشم و چشمه
69	نُوْن	دوات و ماهي
	جَان	دیو و مار
	دَقِیْق	آرد و باریک
70	حَاجِب	ابرو و دربان
	سَمّ	سوفار و زهر
	ذَات	هستي و خداوند

Tuj-nee-sẽ-tám تجنیس تام is when the ſame word hath more than one meaning, without any variation of either the diacritical or the vowel points. Thus in Engliſh—*Cuff* is part of a ſleeve, alſo a blow. *Hail* Salutation, alſo frozen rain. *Bound* a limit, alſo a leap. *Dam* a mole or bank, alſo the mother.

WORDS HAVING TWO SIGNIFICATIONS.

68. سَام means both death and gold; عُوْد is a muſical inſtrument, and alſo the name of a wood (lignum aloes.)

جَارِيه a maid ſervant; and alſo a boat; and عَيْن an eye, and alſo a fountain.

69. نُوْن an inkſtand, and alſo a fiſh; جَان a demon, and alſo a ſnake.

دَقِيْق flour, and alſo ſubtile, O! playful youth.

70. حَاجِب is an eyebrow, and alſo a door-keeper, سَم the notch of an arrow; and alſo poiſon.

ذَات Exiſtence, and alſo maſter; thou comforter of life.

رمل مسدس مقصور

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

71 کَعْبَک کاک و عَصْر دور رَسْم راه هَوْل سهم و دَوْحَه دار و حال گاه

72 مَرْء آمد مرد و راح آمد مدام حُرّ کرما و مُرَاد آمد مرام

73 دَام همواره و حِرْص آمد هوا طُوْرا سم کوه و دار آمد سرا

74 رام آهو دُرّ کوهر آمر کار مَوْد اصل و راح سور و کرم حار

NOTES.

71	کَعْبَک	کاک	73	دَام	همواره		
	عَصْر	دور		حِرْص	هوا		
	رَسْم	راه		طُوْرا	کوه		
	هَوْل	دار		دَار	سرا		
	دَوْحَه	گاه	74	رَام	آهو		
	حَال	مرد		دُرّ	کوهر		
72	مَرْء	مدام		آمر	کار		
	راح	کرما		مَوْد	اصل		
	حُرّ	مرام		رَاح	سور		
	مُرَاد			کرم	حار		

SYNONIMOUS WORDS.

71. Biſcuit or hard bread; time or revolution; cuſtom or manner.

72. Man, or human being; juice of the grape, or wine,—fear or dread; a tree or gallows; time or inſtant.

73. Heat, or warmth; and wiſh or deſire.

Ever or perpetual; and concupiſcence or luſt.

74. A deer or hind; pearl or jewel; and affair or buſineſs.

Principle or origin, pleaſure or delight; and hot or warm.

مقلوب کل

رمل مثمن مقصور

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

75 هَام کاچک مَاه آب وَعْرش نخت وَشْرع راه دَرْس خواندن سَرْد جوشن نَبْت رستن تِبْن کاه

76 لَغْب ماندن بَغْل استر لَعْب بازي بَعْل شوي فَرْع شاخ وعُرْف شهرت رِيْم آهو مِيْر شاه

77 طَرْف چشم وفَرْط کثرت لَحْن صوت ونُحْل رَاح باده حَار گرما رَيْب شبهه بِيْر چاه

منح

NOTES.

Muck-loo-bé kûl مقلوب کل is a word which when read backwards, is an Anagram. This may be exemplified by the following English words.

Pit—Tip	Nap—Pan	Door—Rood	Dim—Mid
Top—Pot	Tap—Pat	On—No	Dub—Bud
Raw—War	Dam—Mad	Pin—Nip	Saw—Was
But—Tub	Deer—Reed	Dew—Wed	Teem—Meet
Tar—Rat	Dab—Bad	Den—Ned	Tod—Dot

75	هَام	مَاه	76	فَرَح	عُرْف
	عَرْش	شَرْع		رِيْم	مِيْر
	دَرْس	سَرْد	77	طَرْف	فَرْط
76	نَبْت	تِبْن		لَحْن	نُحْل
	لَغْب	بَغْل		رَاح	حَار
	لَعْب	بَعْل		رَيْب	بِير

INVERSIONS.

75. هَام the crown of the head مَاء water; عَرْش a throne; and شَرْع a road.

دَرْس a lecture and سَرْد armour; نَبْت to grow and تِبْن ſtraw.

76. لَغْب to fatigue, and بَغْل a mule; لَعْب play and بَعْل a huſband.

فَرْع a branch and عُرْف notoriety; رِئْم a deer and مِئْر a prince.

77. طَرْف an eye and فَرْط abundance; لَحْن melody and نَحْل a bee.

رَاح wine and حَار hot; رَيْب doubt and بِئْر a well.

ایضاً

78 نُطْق کفتن قُطْن پنبہ جِنس ہمتا ضَعِیف مہمان فَیْض بخشش جَنْب پہلو
سَنْج سنک بَنْج بنک

98 رُمْح نیزہ حُمْر رنگین رَعْش لرزہ شِعْر جُوف خالي فَوْج فرقہ نَوْل نوک ولَوْن رنگ
موي

08 حِرْف کسب و فَرَح شادي عَبْط کذب و طَبْع خوي رِبْح سود و حِبْر عالم رَاع چوپان عَار ننگ

NOTES.

	نُطْق	قُطْن		جُوف	فَوْج		
	جِنس	سَنْج		نَوْل	لَوْن		
	ضَعِیف	فَیْض		حِرْف	فَرَح		
	جَنْب	بَنْج		عَبْط	طَبْع		
	رُمْح	حُمْر		رِبْح	حِبْر		
	رَعْش	شِعْر		رَاع	عَار		

78. نُطْق speech and قُطْن cotton; جِنْس a kind and سَنْج a ſtone.

ضَيْف a gueſt and فَيْض liberality; جَنَب a ſide and بَنْج henbane.

79. رُمْح a ſpear and حُمْر red; رَعْش a tremor and شَعْر hair.

جَوْف hollow and فَوْج a troop; نَوْل the beak of a bird, and لَون colour.

80. حِرْف a trade and فَرَح gladneſs; عَبْط falſehood, and طَبْع temper.

رِبْح Profit and حِبْر a learned man; رَاع a ſhepherd, and عَار modeſty.

ایضاً

81 خنده دان قَهْقَه دکر رَفْرَف بخوان باز زَمْزَم نام چاهی را زبیت الله بدان
تخت شهان

82 زَمْزَمَه باشد ترانه دَمْدَمَه خشم وغضب هست سِمْسِم کنجد وهَفْهَف بود بانک سگان

83 صَرْصَر آمد باد تند و باز فَرْفَر دان شتاب باز دُلْدُل نام اسپ شیر یزدان را بخوان

84 صُلْصُل آمد فاخته پس بَرْبَر آمد نام شهر بعد ازان عَرْعَر درخت سرو ای غنچه دهان

ایضاً

85 هست جاری هفت چشمه در گلستان بهشت هر یکی از زیر طوبی کرده در جنت گذر

86 سَلْسَبِیْل وَزَنْجَبِیْل ومِیْم وتَسْنِیم ومَعِیْن کَوْثَر و کافُور دیگر ای حریف پرهنر

هزج مسدس مقصور

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیل

87 سه خط بود اندرون جام جمشید کزان جام است روشن نام جمشید

88 از ان خطها نخستین بود بَغْدَاد دوم اَزْرَق سیوم جَوْر ای پری زاد

متقارب مثمن مقصور

فعولن فعولن فعولن فعول

89 ز روئی لغت هر سه بانک حمیر نوشتم نَهِیْق و سَهِیْق و زَفِیْر

DOUBLE WORDS.

81. Laughter I would have you to know is قَهْقَه and another *double word* is رَفْرَف a royal throne.

Again زَمْزَم is the name of a well at the houſe of God (mecca.)

82. زَمْزَمَه is melody; and دَمْدَمَه anger and ſtrife.

سَمْسَم, is ſeſame ſeed, هَفْهَف the barking of dogs.

83. صَرْصَر a tempeſtuous blaſt, and again فَرْفَر means quiet.

Again دُلْدُل is the name of the horſe on which rode the lion of God (Aly.)

84. صُلْصُل is a turtle dove; and بَرْبَر the name of a city.

After which comes عَرْعَر or the cypreſs tree; O! thou whoſe mouth reſembles a roſe bud,

MEMORANDA.

85. There are ſeven fountains flowing in the garden of paradiſe.

Every one of which having paſſed under *the tree called* Towba runs into Eden.

86. Their names are Sub-ſa-beel, Zun-ja-beel, Meem, Tuneem and My-een.

Alſo Kow-ſir, and Ka-foor, O! learned friend.

87. There were three compartments on the cup of Gumſheed,

By means of which cup the name of Gumſheed is become famous,

88. Of theſe compartments the firſt was called Baghdad,

The ſecond Uz-rue and the third Jowr O! fairy-born.

89. In the dictionary there are three words for the braying of an Aſs,

I write them Ny-heek and Syheek and Ze-feer,

خفیف مخبون مقطوع

فاعلاتن مفاعلن فعلن

90 در عرب نام حضرت آدم چار لفظ آمده ز روی بیان

91 هست آن چار لفظ کرپرسی بشر و ناس و آدم و انسان

رمل مثمن محذوف

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

92 کاتبان را هفت خط باشد بطرز مختلف ثُلُث و رَیحان و مُحَقَّق نَسخ و تَوقیع و رِقاع

93 بعد ازان تَعلیق و آن خط است کش اهل عجم از خط توقیع است بناط کردند اختراع

رمل مثمن مقصور

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

94 در جهان نه جوهری دان قیمتی از کان و بحر کر ندانی پرس ازمن تا بگویم ای رفیق

95 لَعل و فیروزه دُر و یاقوت دیگر بسّد دان هست الماس و زُمرّد باز مَرجان و عَقیق

رباعی از شجرهٔ اخرب

مفعول مفاعلن مفاعیلن فاع

96 تا چند سخن طویل گوئی چندان خاموشی پیشه گیر عبد الرحمان

97 بس کن که همین رساله گافیست ترا زین پیشه مده درد سر خود بکسان

90. In Arabick for the name of the patriarch Adam,

Four words are uſed by way of expletives;

91. Theſe four words you will find to be,

Buſhir (mortal) and *Nás* (man) and *Adam* (red clay) and *Inſán* (human.)

92. Scribes make uſe of ſeven characters of writing, of different forms.

Sools, *Richán*, *Mo-huk-kuk*, *Nuſk*, *Tow-ke-eh* and *Rakaa*,

93. Then *Táleek*, which is a character that the Perſians

Formed out of the *Towke-eh*, with improvements.

94. I would have you to know that in the world there are nine precious jewels, obtained from the mine and ſea.

If you are not acquainted with their names aſk me, to give me an opportunity of mentioning them to you my friend.

95. The ruby, the turquoiſe, the pearl, the topaz and coral of two kinds,

The diamond, the emerald, and the cornelian.

96. How far will you carry this tedious prating, Abdur-rahman? prefer ſilence,

97. Leave off, this treatiſe is ſufficient for your purpoſe;

Do not continue puzzling people's heads any longer.

Bayerische Staatsbibliothek München

FINIS.

90. In Arabick for the name of the peacock Adam.

Four words are used by way of explaining;

91. Theis four words you will find to be,

Pipe (noun) and Nit (noun) and Adam (red clay) and Nyle (human).

92. Scribe make mile of five changes of writing, of different form.

Reed, Pipe, Ink-horn, Nyle, Pen-knife and Rules.

93. Play Table, which is a character that the Persians

Turned out of the Tric-tac, with improvements.

94. I would have you to know that in the world there are nine precious jewels, obtained from the mine and sea.

If you are not acquainted with their names all are, to give me an opportunity of introducing them to your my friend.

95. The ruby, the turquoise, the pearl, the topaz and coral of two kinds,

The diamond, the emerald, and the cornelian.

96. How far will you carry this tedious pleasing. A thousand pardons Sir,

97. Leave off, this trouble is sufficient for your purpose;

Do not continue puzzling people's heads any longer.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Gladwin, Francis,

The Persian Moonshee

Calcutta 1799
4 L.as. 256 mb
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10522312-4